

Temeljiteje kot doslej

MS SZDL za Dolenjsko je ocenil priprave za volitve – Jabolko spora med krško in dolenjskimi zdravstvenimi skupnostmi rešiti z dogovarjanjem – Delo inšpekcij

Na medobčinskem svetu SZDL za Dolenjsko, ki se je sestel 8. marca v Novem mestu, so ocenili zaključne aktivnosti v pripravah na volitve, ki so danes stekle po ozdih, čez nekaj dni, v nedeljo, pa bodo odprli še volišča po krajevnih skupnostih.

Kot so ocenili, niso se nobene priprave na volitve doslej segle v tako široko kot dosedanje; bile so vsebinsko bogate in dinamične. Na temeljnih in skupščinskih volilnih konferencah, ki so zvečine lepo uspele, ni prihajalo do bistvenih odklonov, prišlo pa so na dan mnoge ugotovitve, katerim bo treba posvetiti več pozornosti po volitvah. SZDL in sindikati so se ob podpori vseh drugih organizacij dobro izkazali kot nosilci priprav, saj so s svojo dejavnostjo segli v vsa okolja in v njih odprto in odkrito delovali. Preprečili so „poulično“ kadrovanje in uspešno zavrnili očitke o nedemokratičnosti. Poudarka je vredna tudi dobra struktura evidentiranih in kandidiranih.

Predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih medobčinskih

zdravstvene skupnosti Novo mesto za to srednjeročno obdobje še sedaj ostaja jabolko spora med štirimi dolenjskimi in krško zdravstveno skupnostjo. Zaradi nerešenega vprašanja, ali dati gradnji zdravstvenega doma v Krškem prednost, kar bi zanikalo vse dosedanje dogovarjanje in usklajevanje ter onemogočilo izvajanje dogovorjenega programa investicij, krška skupnost predloga ne bo obravnavati, s tem pa že lep čas onemogoča njegov sprejem. Medobčinski svet je pri obravnavanju tega trdega oreha medobčinskega (ne)dogovarjanja podprl predlog sporazuma in predlagal, naj se problem reši z dogovarjanjem, ne pa s prefinjenim izsiljevanjem.

Svet je po poročilu o delu uprave inšpekcijskih služb dolenjskih občin dal vodstvu teh služb podporo pri urejanju kadrovskih in prostorskih težav, ki zavirajo delo dolenjskih inšpektorjev. Kljub temu te pomembne službe dobro delujejo, ovira pa jih med drugim tudi to, da v nekaterih občinah ni odlokov, ki bi delo omogočali. Gre predvsem za vprašanje vodovodov, ki so jih zgradili krajanji in bi jih bilo treba zaradi slabe vode preurediti, ni pa zakonitega upravljalca, ki bi to bil dolžan narediti, pa tudi za črna smetišča, ki rastejo povsod, ker ni uradno določenih odlagališč.

M. MARKELJ

DELEGACIJAM BOMO IZREKALI ZAUPANJE – Ko bomo danes v temeljnih organizacijah združenega dela, v nedeljo pa v krajevnih skupnostih, volili oziroma glasovali o volilnih seznamih, bomo delegacijam izrekli zaupanje in jih zadolžili, da delujejo v skladu z družbenimi usmeritvami. Osemletne izkušnje so dokazale, da je mlad delegatski organizem (ob uglasenem delovanju samoupravnega demokratičnega političnega sistema) sposoben premagovati težave in razreševati družbena nasprotja. (Foto: Janez Pavlin)

Učinkovitost z novimi vatli

Posavski komunisti kritično o razmerah v regiji in o ocenjevanju uspešnosti

„Po obisku delovnih skupin CK ZKS v posavskih občinah so se stvari marsikje obrnile na bolje, a ponekod so slabosti ostale, zlasti tam, kjer so medsebojni odnosi zapleteni in kjer so OO ZK številčno šibke,“ je v uvodu k petkovemu sestanku posavskih komunistov v Čateških Toplicah dejal sekretar MS ZKS za Posavje Mirko Kambič. Sestanku sta prisostvovala član predsedstva CK ZKS Miloš Prosenec in izvršni sekretar Miran Ogrin.

Iz razprave lahko izluščimo misel, da bi morali učinkovitost družbenopolitičnih organizacij meriti po uspešnosti samoupravnih odnosov in delegatskega sistema. Ta na primer največkrat odpove v zborih združenega dela, na katere delegati ne prenašajo problemov iz svojih kolektivov in mirno dopuščajo, da država sega delavcem v žepo mimo njih.

Krška tovarna Djuro Salaj bije

težko bitko za letošnji plan, da bi izvozila lahko več papirja, pa ne samo, ker oskrbuje vso državo. Sama ne more vseh uvoziti surovin, doma pa se kar naprej srečuje z zapiranjem tržišča. Težave s surovinami pestijo tudi druge kolektive, npr. Lisca in Jutrjanjko, ki ju je prav to tesneje povežalo. Na drugih področjih znotraj regije je takega povezovanja manj, pač pa je opaziti

precejšen premik pri odpiranju in povezovanju Posavja navzven v Slovenijo in druge republike. Tudi med izvozniki je precej novih imen. Trenutno se v Posavju večja nezaposlenost. Na delo čaka 567 delavcev, med njimi veliko s proizvodnimi poklici širših profilov, zlasti tehnikov.

V regiji so naredili korak naprej pri uveljavljanju celodnevne šole in podaljšanega bivanja, zlasti v krški občini, vendar je delovna skupina prišla do spoznanja, da ta prizadevanja hromi prevelika togost republiškega zavoda za šolstvo. Tudi usmerjeno izobraževanje je steklo, nima pa še materialne osnove. Administrativna režijska se še bohoti, zlasti v sisih. Osebnih dohodki ta čas najbolj zastojajo v šolstvu in pri nekaterih delavcih v zdravstvu.

Udeleženci petkove seje so soglašali z ugotovitvijo v poročilu skupine, da je treba stabilizacijo gospodarstva reševati po zakoniti poti, vendar so menili, da ne bi smeli tlačiti v isto vrečo carinskih prekrškov v Celulozi in nepravilnosti pri poslovanju Slovina. V obeh primerih so komunisti dobili bitko pri obvladovanju slabosti znotraj svojih vrst.

J. TEPPEY

BLEIWEISOV SIMPOZIJ

Ob 100-letnici smrti dr. Janeza Bleiweisa bo 17. marca ob 9. uri v dvorani Slovenske matice v Ljubljani na Trgu osvoboditve 7 Bleiweisov simpozij. Pripravljajo ga Slovenska matica, Zveza društev veterinarjev in veterinarskih tehnikov Slovenije in Zveza zgodovinskih društev Slovenije. Na njem bodo razpravljali o vlogi Bleiweisa ter o pomenu njegovega dela. Ob tej priložnosti bo v dvorani NUK otvoritev Bleiweisove razstave.

„ZLATA OVČKA“ ZA JUTRANJKO

Sevniška industrija otroške konfekcije Jutrjanjka je tudi na beogradskem sejmu oblačil prejela priznanje kot pred tem na ljubljanskem in sarajevskem sejmu. V Beogradu so za razstavljenega otroška oblačila prejeli „Zlato ovčko“. Od slovenskih podjetij je prejela „Srebrno košuto“ edino radovljiška Almira. Jutrjanjka je v minulem poslovnem letu prvič presegla milijardo dinarjev celotnega prihoda.

GREGORJEV SEMENJ NA VESELI GORI

Na Veseli gori pri Sentrupertu bo jutri, 12. marca, spet tradicionalni spomladanski Gregorjev sejem. Turistično društvo Sentrupert, ki sejem prireja, vabi vse prodajalce in kupce.

Položaj IMV ni brezizhoden

IMV je danes na slabšem, kot je bila pred letom dni, ker se izguba večja – Nagle odločitve o sanaciji bi edine pripomogle k normalni proizvodnji – Usmeritev še ni jasna

Na kratko smo poročali, da je 2. marca delovna skupina Gospodarske zbornice Slovenije s predstavniki dolenjske, deloma posavske regije in z odgovornimi iz IMV pretresala trenutni položaj 6000-članskega kolektiva in možnosti, da začne čimprej z normalno proizvodnjo. Tudi spremenjenega sanacijskega programa se niso sprejele vse banke, zato ga bodo popravljali v tretje.

Kot je poročal Marjan Simič, vršilec dolžnosti generalnega direktorja IMV, so v kolektivu v zadnjih mesecih z notranjimi ukrepi marsikaj izboljšali in spremenili, vseh začrtanih nalog pa ne, ker ni kadrov. Letos so dobili nekaj strokovnjakov za finančno službo, računovodstvo, komercialno in pravne službe, kritično pa je glede kadrov v nabavi, v kooperacijskih poslih ter v proizvodnji in razvojni

službi. Lani so ob tričetrtletju z 265 zaposlenimi manj (odhodi, ki jih niso nadomestili z novimi delavci) izboljšali produktivnost za 23 odstotkov in plan proizvodnje celo presegli, konec leta pa so morali proizvodnjo za domači trg povsem ustaviti in delati zgolj za izvoz. Ob koncu leta je bil plan fizične proizvodnje dosežen le z 88 odstotki.

Ta čas imajo na zalogi okrog 3500 neizgotovljenih prikolic in veliko osebnih avtomobilov, ker ni delov, da bi jih lahko izgotovili. Ne zatika pa se le pri dobavi uvoženih delov, ampak tudi od domačih kooperantov. Ker ti ne dobijo plačila, so mnogi nehali dobavljati blago.

Sploh je nenehno blokiran žiro račun tovarne ena glavnih ovir za normalno poslovanje, zato se vsi od članov komisije do predstavnikov oblasti in „imejcevc“ zavzemajo za čim hitrejšo odločitev o sanaciji.

Ob volitvah

Danes in v nedeljo volimo delegatske skupščine

Ta teden bomo že v tretje volili delegatske skupščine. Danes bomo izpolnjene glasovnice oddali v delovnih organizacijah, v nedeljo pa v krajevnih skupnostih. S tem bo opravljeno pomembno dejanje naše skupne zavesti in zrelosti. Nanj smo se začeli pripravljati že lani, ko smo po krajevnih skupnostih in tozdih evidentirali prve možne kandidate.

Volitve pomenijo zaupanje v delegatski sistem, ki ga imamo že osem let. Obenem se zavedamo, da se ta sistem v življenju še ni tako obnesel, kot si želimo. Zato ne manjka kritičnih in upravičenih pripomb. Tudi v pripravah na sedanje volitve smo jih imeli.

Pravimo, da delegatski sistem še ni zaživel. Delegacije še kar naprej dobivajo gradiva, ki bi jih morale obravnavati strokovne službe. V tako imenovani bazi, kjer bi morali biti pristni stiki, ni dogovarjanja. Take in drugačne pomanjkljivosti povzročajo glavobol in nesklepčne seje.

Vse to je gotovo res. Nemišelnost pa je trditi, da je te

Na dan volitev 11. in 14. marca izobesimo zastave, okrasimo volišča in poskrbimo, da bo naš kraj lepši!

pomanjkljivosti zakrivil sistem. Vzrok zanje je drugje. Iskati ga moramo v nas samih, v naši politični nedoslednosti pri izvajanju sistema. Ta nedoslednost nas je že velikokrat tepla in nas še, tudi pri urejanju pomembnih zadev.

Vse skupaj so to odkloni, ki zavirajo širjenje samoupravljanja in delegatskega sistema. Za izboljšanje slednjega je kaj malo pomembno, ali imamo več ali manj delegacij in delegatov, kako se povezujejo in podobno. Pač pa bi morali bolj paziti na to, ali smo dali delegatsko funkcijo v prave roke. Če bo delegat že ob prvem problemčku dvignil roke ali klecnil v kolienih, je zaman upati, da se bo kaj premaknilo. Seveda pa tudi delegat ni vsemogočen.

Kako delegatski sistem spravi v tek brez škripanja, zastojev in drugih nevspešnosti, je vprašanje, na katerega zdaj ne moremo odgovoriti. Vemo le, da nam vsem skupaj manjka odločne politične doslednosti, zato dostikrat ne opravimo niti tistega, kar bi šlo zlahka.

Nadaljevanje na 2. str.

V petek bo naše kraje dosegel nov frontalni val, zato bo ob koncu tedna prevladovalo spremenljivo vreme.

Izvozniki so še vedno „tepeni“

Čeprav „Lisca“ daleč več izvažajo, kot uvaža, jo tare pomanjkanje surovin

Značilnost sobotne programske-volilne seje občinske konference ZK sevniške občine je, da se je lotila konkretnih vprašanj, denimo težav Lisce. Poročali smo, da so bili delavci tega največjega sevniškega kolektiva letos že teden dni na dopustu, ne nazadnje tudi z upanjem, da se bo uvoz surovin le življenjsko uredil. Kot opozarjajo v krojilnici, so zdaj težave še huje.

„Lisca“ ne terja kakšnih posebnih ugodnosti. Lani je pretežno na konvertibilni trg izvozila za 220 milijonov dinarjev. Izvozni načrt je izpolnila že

• „Lisca“ z Jutrjanjko in Kometom sovlaga za novo tovarno elastičnih pletenin, ki naj bi jo rešile uvozne odvisnosti za surovine. Pred časom so zbrali vse potrebne žige: od Ljubljanske banke, republiške skupnosti za ekonomske odnose s tujino, republiške komisije za ocenovanje, še pri zvezni gospodarski zbornici jim je bil dodeljen devizni kontingent za uvoz pletilnih strojev. In vendar je bilo do srede, 3. marca, ponovno spet vse v zraku. Sele na ta dan je bila namreč pri Narodni banki končno le dodeljena devizna kvota.

novembra. Kar se je le dalo, so v Lisca varčevali pri uvozu surovin. Zal se jim ta gospodarna poteza celo maščuje. Skupno z drugimi slovenskimi tekstilci so se dogovorili za povečanje letošnjega izvoznega načrta. Vendar so avansi za uvoz surovin v letošnjem prvem trimesečju vsem znižani za 10 odst., ne glede na to, ali kaj izvažajo ali ne.

„Lisca“ je bila med slovenskimi konfekcionarji izvozniki lani na drugem mestu (tako za Muro). Po dohodku na delavca so bili na 16. mestu. Nič bolje se ni godilo drugim: Mura je bila na 23. Komet na 26., Labod na 29. mestu. Komunisti iz „Lisce“ zato opozarjajo, kako je v takih razmerah težko pričevati delavce za še večji izvoz, saj se drugim, ki sploh ne izvažajo, godi bolje.

A. ZELEZNIK

ZDRAVILO ZOPER DOLGČAS – Redke so še kmečke domačije po Dolenjski, kjer je v dolgih zimskih dneh v navadi pletenje košar, košev, jerbasov in mernikov. Za to delo je potrebno imeti veliko mero strpnosti in živce na pravem mestu, kot pravijo. Za 80-letnega Viktorja Teropšiča iz Črešnjic je pletenje na prebujajočem se spomladanskem soncu prava zabava. (Foto: J. Pavlin)

Mamljiv /zvezni/ svinčnik

V šestih letih se je
zvezna uprava zvečala še
za 3.900 ljudi

Širjenje administracije v vseh
okoljih je v središču družbene
kritike. Iz zvezne administracije
pa kljub temu stalno opozarjajo
na pomanjkanje posameznih,
zlasti strokovno usposobljenih
ljudi, medtem ko narašča število
zaposlenih v administrativno-
tehničnih službah zveznih organov
in organizacij.

Na nedavni konferenci osnovne
organizacije ZK v organih in
organizacijah federacije so opozorili,
da številke lahko varajo. Med
28.220 zaposlenimi so tudi člani
predsedstva SFRJ, predsedstva
družbenopolitičnih organizacij
ter zaposleni v skupnosti JZ in v
nekaterih novinarskih hišah,
znanstvenih ustanovah, skladih.
Pod zvezno administracijo pa
navadno razumemo zvezne
sekretariate, komiteje, zavode,
uprave, službe ZIS, kjer je
zaposlenih 17.236 delavcev s
366 funkcionarji in vodilnimi
delavci. Večina je zaposlenih v
štirih zveznih organih uprave:
nad 10.800 delavcev; v tehničnih
službah ZIS nad 2160 delavcev;
v drugih zveznih organih uprave,
zveznih organizacijah in strokovnih
službah pa „samo 4234 delavcev“, kot
navaja statistični pregled zaposlenih
v teh organih in ustanovah.

Od leta 1975 do sredine
lanskega leta se je število zaposlenih
v organih zvezne uprave povečalo
za skoraj 3900 delavcev, vendar
je glede na sistemizacijo nezasedenih
še 2500 delovnih mest, nekvalificiranih
delavcev pa je zaposlenih šestkrat več,
kot predvideva sistemizacija delovnih
mest. Do tega prihaja zato, ker vodilna
mesta niso več tako vabljiva kot nekoč:
odgovornost je velika, naloge zapletene,
dohodki niso privlačni, stanovanja
ni lahko dobiti, manj pa je tudi
možnosti za zaposlitev zakonskega
tovariša in šolanje otrok za tiste,
ki pridejo iz republik in pokrajin.
Na mnoge nespodbudno deluje tudi
hierarhični, uradniški odnos v zvezni
upravi.

Na „Zvezni upravni ravni“ je
tudi še precej slabega in preveč
plačanega dela, premalo nagrajevanja
po delu, na pomembnih delovnih
mestih pa predolgo ostajajo nesposobni
ljudje. Strokovnjake, katerih sposobnosti
so preverjene, je težko pritegniti na
delo v zvezne organe, po drugi strani
pa neradi odhajajo tisti, katerih mandat
je že davno iztekel, pa se zato število
zaposlenih v državnem aparatu kljub
vsem kritikam iz leta v leto povečuje.

Poleg vseh pozitivnih sprememb
so v partijskih razpravah v organih
federacije opozorili, da imajo v
kadrovski politiki federacije še vedno
velik vpliv razni „mogočniki“; da v
mnogih kadrovskih rešitvah ne dajejo
prednosti delovnim sposobnostim
kandidatov, ampak kandidatom, ki
imajo podporo ljudi z avtoritet; da o
zaposlitvah še vedno odločajo v ozkih
krogih; da z izmišljanjem delovnih mest
rešujejo status posameznikov; da pri
zaposlovanju niso odločilni natečaji,
ampak osebne intervencije; da se morda
imenovanja brez dejanske potrebe in da
mnogi ostajajo na svojih položajih
ne glede na to, ali to opravičijo s
svojim delom ali ne. Isti ljudje tudi
hodijo z enega vodilnega mesta na drugo,
tretje, četrto in tako leta in leta,
svojo premajhno strokovno usposobljenost
pa skrivajo za formalnimi nazivi ali pa z
načelom paritete ali republiško-pokrajnske
zastopanosti.

Vse to priča, da prevetritev pisarni
tudi na zvezni ravni ni lahka in prijetna
naloga. Bi pa z nje nedvomno prihajalo
v „bazo“ manj nekoristnih papirjev,
če bi se je resno lotili.

VINKO BLATNIK

Kaj zavira ribniške komuniste

Medsebojna obračunavanja, podtikanja in uveljavljanje osebnih ambicij je pripomoglo k slabemu delu komunistov v ribniški občini – Zagotoviti enotnost

Edina seja programsko-volilne konference občinske organizacije ZK, ki so jo morali v Sloveniji ponoviti zaradi nesklepčnosti, je bila v Ribnici. Na prvo, nesklepčno sejo, ki je bila sklicana za prvi marec, je prišlo le 64 odstotkov članov, na ponovljeno, ki je bila v nedeljo, 7. marca, pa kar 87 odstotkov.

Na seji je bilo v novo konferenco izvoljenih 25 članov, verificirali pa so tudi delegate za 9. kongres ZKS ter potrdili predlog kandidatne liste

Položaj IMV...

(Nadaljevanje s 1. strani)

nov, je doslej v nekaj tednih opravila veliko dela, številne razgovore in nekaj rezultatov je že vidnih. Tako so se dogovorili, da bo izkušena sorodna organizacija TAM iz Maribora začasno posodila nekaj najboljših strokovnjakov za pomoč IMV, kajti pomanjkanje kadrov je tista šibka točka, ob kateri se lomijo kopja. Menijo tudi, da bi moral čimprej zaživeti kolektivni poslovodni organ, kajti en sam ne zmore vsega.

Kot so dejali, je tudi dolgoročni program proizvodnje v IMV še vprašljiv, ker ni rečeno, da bi morali vztrajati pri zdajšnjih programih, če ti ne dajejo rezultatov. Prav v tem pa je nujna strokovna beseda iz kolektiva; toda če ni ljudi, ki bi vse to delali, se odlašanje nadaljuje. Prav bodoča usmeritev se zdi sanatorjem še vprašljiva, zato oklevajo.

V IMV je položaj tako resen, da iščejo vsako možno rešitev, ki bi čimprej prinesla spremembe. Med možnimi takimi rešitvami so omenjali celo ukrep družbenega varstva. Ker pa je položaj, tako težaven in teče že tretje leto izgub, so naročili medobčinski in občinski družbenopolitični organizacijam, naj nemudoma pomagajo pri pridobivanju kadrov. To je bilo sicer že zapisano v sklepih občinske partijske konference, to je zahteval ob obisku v Novem mestu predsednik CK France Popit, priporočal je Janez Zemljarič, predsednik izvršnega sveta SRS, ob obisku v novo-meški občini, pa doslej vse to ni zaleglo.

R. BACER

MIRNOPEČANI V GOSTEH NA URŠNIH SELIH

V nedeljo, 7. marca 1982, se je krajanom krajevnih skupnosti Uršna sela predstavila gledališka skupina iz Mirne peči s komedijo „Gugalnik“. Z izvedbo tega odrskega dela nam je pripravila za dobri dve uri sproščenosti in smeha. Pri marsikomu je vzbudila občudovanje igralskih sposobnosti izvajalcev, zato želimo videti še kakšno podobno gledališko delo in tako prispevati k razvijanju kulturne zavesti.

M. GRIL

Delavci se manj pritožujejo

V Posavju kljub strožjim ukrepom disciplinskih komisij redkeje na sodišče združenega dela – Veča se število obravnav s področja SIS, zlasti zdravstvene

Sodišča združenega dela so nazorna zrcala samoupravnih odnosov, njihove zrelosti v vsakdanjem življenju. Ljudje sčasoma bolj razumevajo njihov smisel, njihovo pomoč pri iskanju najboljših samoupravnih poti, zato na primer v Posavju opažajo, da ni več tolikšnega navala za reševanje sleherne sporne zadeve na tej ravni. Tako je lani na sodišču združenega dela za te tri občine v Brežicah število novih zadev ostalo enako kot leto dni poprej.

Med voljenimi sodniki – iz vsake občine jih je po deset – so bili nekateri zelo vestni, nekaj pa je bilo tudi takih, ki sploh niso prihajali na obravnave. Najbolje so se izkazali Brežičani, ki so po zatrjevanju predsednika sodišča Franca Jankoviča do sedaj največkrat sodelovali na obravnavah. Vrste voljenih sodnikov bi zdaj radi okrepiли z diplomiranimi pravniki s pravosodnim izpitom. Nove neprofesionalne sodnike iz vrst pravnikov so že evidentirali namesto tistih, ki do sedaj svoje dolžnosti niso opravljali. Po besedah

Franca Jankoviča pomeni to v času stabilizacije zmanjševanje družbene režije, saj bi sicer morali zaposliti še enega sodnika. V Sloveniji je to razena novomeškega edino sodišče, ki ima samo enega poklicnega sodnika in ta je obenem tudi predsednik.

V zadnjem letu, odkar Franc Jankovič opravlja to delo, opaža, da se delavci pritožujejo le zoper najtežje ukrepe, ko je na primer s prekinitvijo delovnega razmerja ogrožena njihova socialna varnost. Pritožbe se kljub strožjemu delu

doslednosti in neučinkovitosti delovanja ZK je pešala disciplina. Še posebno so k takemu stanju pripomogli tudi oportunistem, familiarnost in lažna solidarnost. V bodoče je potrebno zagotoviti enotnost vodstev OO ZK in vseh komunistov. Zato je treba oceniti delo vsakega člana in vsakemu dati povsem določene zadolžitve. Zaostri je treba odgovornost, zagotoviti enotnost in demokratični centralizem ter onemogočiti samovoljo in privatizacijo.

V razpravi so zelo kritično in odgovorno govorili o vzrokih za slabo delo komunistov v ribniški občini. Pri tem so opozorili še na nekatere druge vzroke (na primer kampanjsko in masovno sprejemanje v ZK). O ugotovitvah na tej seji bomo še poročali.

J. PRIMC

20 let dela pri obrtniku

Jubilej delavcev mizarske delavnice Ivana Simoniča

Pretekli teden sta delavca mizarske delavnice Ivana Simoniča s Svržakov pri Metliki proslavljala jubilej, ki je za delavce, zaposlene pri samostojnih obrtnikih, dokaj redek. Julij Simonič iz Metlike in Peter Pavlovič iz Drašičev že dvajset let mizarita pri Simoniču. Pavloviču je to prva zaposlitev, Julij Simonič pa se je zaposlil pri bratu po vrnitvi z dela v Nemčiji. Ob pomembni obletnici sta kot vzorna, vestna, skromna in disciplinirana delavca prešla iz rok delodajalca v dar uro in priznanje.

Ivan Simonič je začel z obrtjo pred 23 leti. V začetku se je otepal z mnogimi težavami, saj ni imel niti primerne delavnice niti orodja, delo je bilo ročno, plače delavcev so bile skromne in neredne, toplih malic niso poznali.

S skupnim delom zaposlenih je Simonič zgradil veliko, sodob-

no mizarsko delavnico, kakršnih je malo v Beli krajini in celo na Dolenjskem. Danes je s petimi delavci in vajencem zaradi solidnega dela in velikih mizarskih del, ki jih prevzema, poznan daleč naokrog.

Na slovesnosti ob jubileju sta spregovorila tudi Jože Geršič, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov, in Jože Bajuk, predsednik metliškega obrtnega združenja. Geršič je orisal položaj delavcev nekoč in danes, Bajuk pa je dejal, da prav obrtniki sami najbolje vedo, kako težak je bil zanje položaj pred 20 leti. Delavci, ki so takrat vztrajali pri samostojnih obrtnikih, so se morali marsikomu odreči. Danes so se razmere izboljšale, Bajuk pa je še poudaril, da se bo obrtno združenje trudilo, da bodo čim prej sprejeti dogovori, ki bodo uredili vse odnose med obrtniki in pri njih zaposlenimi delavci.

M. KRUMPACNIK

PRIZNANJE ZA VZTRAJNOST – Mizarski mojster Ivan Simonič čestita Petru Pavloviču. Ob njem stoji drugi jubilar Julij Simonič. (Foto: M. K.)

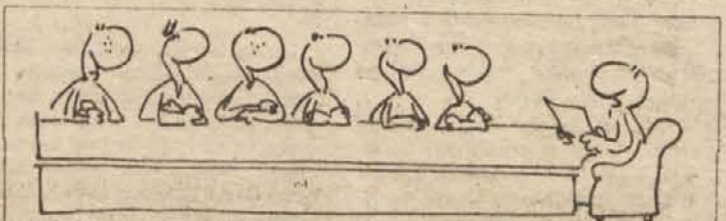
disciplinskih komisij ne množijo. Drugače je v interesnih skupnostih, kjer se marsikje lovijo pri postopkih. To velja zlasti za uredničevanje pravic v zdravstvu. S tega področja se je precej povečalo število zadev iz brežiške zdravstvene skupnosti, k čemur je pripeljala tudi strožja, stabilizacijsko naravnana politika.

Prav to govori za ustanavljanje posebnih sodišč združenega dela. Z njimi ne bi kazalo več odlašati.

JOŽICA TEPPEY

JEVNIK IN PODGORŠEK NOVA SEKRETARJA

Delegati krške občinske skupščine so za novega sekretarja občinskega sekretariata za ljudsko obrambo imenovali Antona Jevnika, za sekretarja občinskega sekretariata za notranje zadeve pa Antona Podgorška. Dosedanja sekretarja Blaž Kolar in Janez Uršič odhajata z odgovornih upravnih funkcij, ker so Kolarja kandidirali za sekretarja OK ZK Krško, Uršič pa gre v pokoj.

– Ker naši sestanki dolgo trajajo, predlagam, da se pogovarjamo o žetvi, ne o setvi!

Podjetje za PTT promet Novo mesto –
– TOZD PTT center Novo mesto

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

– OPRAVLJANJE ENOSTAVNIH FIZIČNIH DEL PRI IZGRADNJI KABELSKIH IN TT LINIJ – 2 DELAVCA.

Za navedena dela in naloge se zahteva: nepopolna osnovna šola – brez poklica; delovne izkušnje 1 mesec.

Za navedena dela in naloge se združuje delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 2-mesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z dokumenti naj kandidati pošljejo na TOZD PTT center Novo mesto – Cikava v roku 15 dni po objavi.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po preteku časa za prijavo.

Vsa pojasnila dobite na tf 22-741.

124/9-82

Gorjanci

Avtopromet, gostinstvo in turizem „GORJANCI“ Novo mesto – Straža

vabi k sodelovanju

1. avtomehanike za vzdrževanje avtobusov in tovornih vozil,
2. strojnega ključavničarja ali varilca,
3. avtoličarja,
4. KV natakarje,
5. voznike v tovornem prometu za opravljanje špedicijskih prevozov na mednarodni špediciji in v tuzemstvu,
6. snažilke za TOZD Gostinstvo.

Pogoji:

Pod št. 1, 2, 3, in 4 morajo imeti kandidati končano poklicno šolo ustrezne smeri.

Pod št. 5 morajo imeti kandidati vozniški izpit C in E kategorije ter po možnosti končano šolo za poklicne voznike motornih vozil. Prednost imajo kandidati s stalnim prebivališčem na območju sedeža delovne organizacije in s prakso v špedicijskih prevozih.

Pod št. 6 imajo lahko kandidatke nedokončano osnovno šolo.

Za vse kandidate je splošni pogoj odslužen kadrovski rok in trimesečno poskusno delo.

Ponudbe z dokazili dostavite kadrovski službi podjetja v Straži. Objava prostih del in nalog velja do zasedbe.

Odbor za delovna razmerja

„NOVOLES“, lesni kombinat
Novo mesto – Straža, n. sol. o.
TOZD Industrija gradbene keramike
Trebnje, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja TOZD IGK Trebnje razpisuje prosta dela in naloge:

1. TEHNIČNI VODJA – 1 delavec (reelekcija)
Pogoj: visoka izobrazba strojne, elektro ali druge ustrezne smeri, najmanj 3 leta delovnih izkušenj.
2. KUCHARICA – 1 delavec
Pogoj: KV kuharica, najmanj 3 mesece delovnih izkušenj.
3. ELEKTRIKAR – 1 delavec
Pogoj: KV električar, najmanj 10 mesecev delovnih izkušenj.
4. VOZNIK VILIČARJA V PROIZVODNJI – 1 delavec
Pogoj: končana osnovna šola, najmanj 3 mesece delovnih izkušenj, tečaj za voznike viličarja.
5. UPRAVLJALEC TRANSPORTERJA PLOŠČIČ – 1 delavec
Pogoj: popolna osnovna šola, priučevanja do 6 mesecev.
6. DELAVEC V PROIZVODNJI – 3 delavci
Pogoj: popolna osnovna šola, priučevanje najmanj 3 mesece.
7. PRIPRAVLJALEC GLAZURE – 2 delavca
Pogoj: popolna osnovna šola, najmanj 10 mesecev delovnih izkušenj.
8. VZDRŽEVALEC – 2 delavca
Pogoj: KV ključavničar, najmanj 10 mesecev delovnih izkušenj.
9. STRUGAR – 1 delavec
Pogoj: poklicna šola, najmanj 10 mesecev delovnih izkušenj.

Za navedena razpisana dela, razen pod zap. št. 9, se sklene delovno razmerje za nedoločen čas. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh v NOVOLES, TOZD IGK Trebnje. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje vlog.

120/9-82

SNEG SKLICAL DEŽURNE – Nedejskih obilnih snežnih padavin so se lahko veselili le kmetje, saj pravijo, da marčevski sneg zaleže kot dober gnoj. Snega je bilo na cestah kar preveč, zato je imela nedejska dežurna služba obilico dela. S takim majhnim plugom je novomeški most očistil dežurni Lojze Draganc.

UTRJENA CESTA – Posedanje republiške ceste od Loke do Brega v severni občini pri Črni grabnu je vedno znova povzročalo skrbi cestarjem, še bolj pa voznikom avtobusov. Verjetno bo poslej bolje, saj so minuli teden na tem nevarnem mestu v ovinku zabetonirali močan oporni zid. (Foto: Železnik)

PRISPEVEK JEDRSKE ZA VARNOST – Konec prejšnjega tedna so poklicni gasilci v Krškem dobili v upravljanje dve posebni vozili, in sicer za tehnične posege ter reševanje ljudi in gašenje z višine do 28 m. Slednje vozilo so preizkusili tudi na vaji v nuklearki. (Foto: P. Perc)

GNOJILA VENDARLE PRIHAJAJO – Na severni železniški postaji so kmetijci v začetku minulega tedna razkladali vagon nitrofoskala. V ponedeljek ga je ob trgovini ostalo le še nekaj vreč. Težje je z močnimi krmili, ki jih za živinorejce skorajda ni. (Foto: A. Železnik)

NEZADOVOLJNI STUDENTJE

Klub posavskih študentov s sedežem v Mariboru je poslal krški občinski skupščini pismo, v katerem študentje izražajo nezadovoljstvo zaradi majhnega števila razpisanih štipendij. Študentje pravijo, da v občinski resoluciji in drugih dokumentih predvideni razvoj terja visoko usposobljene in izobražene kadre. Navedli so kot zgled kadrovske in štipendijske politiko v Istri in Gorenju, kjer se zavoljo takega odnosa, po mnenju študentov, v teh dveh velikanih lažje vključujejo v mednarodno delitev dela. Strokovne službe v krški občini so ugotovile, da študentje niso navajali točnih podatkov o številu razpisanih štipendij in da je teh več; hkrati pa so priporočili študentom, naj bi nejasnosti rešili skupaj s skupnostjo za zaposlovanje.

Sejmišča

NOVO MESTO: Sneg je sejem ohromil; tokrat je bilo naprodaj le 169 pujskov in 24 nad tri mesece starih prašičev, lastnika pa je zamenjalo le 113. Pujskom je bila cena 2.800 do 3.500 din, starejšim prašičem pa 3.600 do 4.300 din.

BREŽICE: Na sobotnem sejmu so prodajalci ponujali 442 pujskov in 8 nad tri mesece starih prašičev, prodali pa so jih skupaj 351. Pri pujskih se je sukala cena okoli 120 dinarjev, pri starejših prašičih pa 80 do 83 din za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Apnu spet narašča pomen

Njega dni, ko poljedelci še niso uporabljali toliko umetnih gnojil, je bilo apnenje zemljišč toplo priporočen agrotehnični ukrep. Apno ali apnenec namreč ugodno vpliva na rodovitnost zemlje, saj pospešuje razkrajanje humusa, razkisuje tla, povečuje dostopnost fosforja in kalija, pospešuje nitrifikacijo, pomaga stročnicam jemati dušik iz zraka, rahlija zeljo in še bi lahko kaj dodali.

Takrat so svetovali močno apnenje ali kalcifikacijo: do 10 ton apna, žganega ali gašenega, na hektar zemlje v obdobju kakih 20 let. Kasneje so strokovnjaki priporočali manjše obroke, vendar na krajša časovna obdobja. V vsakem primeru pa je bilo treba vedeti najprej, kakšna je kislota zemlje, ki se strokovno meri s tako imenovanim pH številom. Apnenje pride v poštev le v primeru, da je zemlja kislota, pH znaša takrat manj od 7.

Z naraščanjem porabe umetnih gnojil se je zmanjševal pomen apnenja, saj vsebujejo gnojila tudi apno oz. balast. Z izboljševanjem umetnih gnojil, z večanjem odstotka hranil v njih, dušika, fosforja in kalija se manjša delež apna oziroma balasta in apnenje je zato vnovič začelo postajati pomembnejše. Dodajanje apna zlasti na travnikih in pašnikih spet postaja eden izmed ukrepov za povečanje pridelkov.

Travniki in pašniki naj bi imeli, da bi največ dajali, pH nekako okoli 5,5. Če je kislota večja, se najboljše trave ne počutijo dobro, nadomeščajo jih manj vredne. Močvirja so zelo kislota in vemo, kaj raste na njih. Apno popravi sestavo trav na zamočvirjenem travniku ali pašniku, da o že naštetih koristih sploh ne govorimo. Zatorej je apno priporočljivo, apnili pa naj bi v rednih razmikih od 3 do 4 let s 5 do 10 stotov žganega apna na hektar. Travnikom je mogoče apno dodajati v vsakem času, za njive pa je najboljše jeseni. Apna ne smemo globoko zaoravati, saj ga voda že tako in tako rada izpira v globlje sloje zemlje.

Inž. M. L.

Za to ceno – predobro pohištvo

Tozd Stilno pohištvo severniškega Stillesa zaključil z izgubo

Svojevrstno protislovje v severniškem Stillesu: ob tem, ko gre stilno pohištvo dobro v prodajo, Stilles prigrisodari z njim izgubo. Zaključni račun je namreč pokazal, da je imel tozd Stilno pohištvo v lanskem letu 3,32 milijona dinarjev primanjkljaja, ki so ga krili iz rezervnega sklada.

Sevniški mizarji nočejo biti med tistimi, ki se izgovarjajo samo na cene, vendar ne morejo mimo njih. Preden so jim jih 1. aprila lani dovolili povečati za 18 odstotkov, je preteklo še dosti časa, da so se mizarjem pokazali učinki te podražitve. Navsezadnje je poletni čas sušno obdobje za prodajalce trajnih dobrin, kot je pohištvo. Lanski septembrski zahtevek za 8-odstotno nadaljnjo podražitev so jim zavrnili. Prinesla bi jim najmanj 2,5 milijona dinarjev dohodka.

Da je s temi cenami res nekaj narobe, pove razmerje med ploskovnim in stilnim pohištvom na našem trgu. Med pohištvo iz iverk in masivnim stilnim je pri nas le nekaj odstotkov razlike. V Zahodni Nemčiji je to razmerje 1 : 2 in celo 1 : 2,5! Ze lep čas opozarjajo, da ni mogoče brzdati stroškov, ko so v zadnjih treh letih cene lesu narasle za 224 odstotkov, cene stilnega pohištva pa so se zvečala le za 53 odstotkov.

V tečajnem obdobju so začeli proizvodnjo v novi tovari pri Blanci. Zagon je zahteval okrog 2

milijona dinarjev tako imenovanih fiksnih stroškov. Prejšnja zakonodaja je dovoljevala časovno razmejitve pokrivanja takšnih stroškov, ko že prične pritekati dohodek nove tovarne, zdaj pa tega ne dovoljuje več.

A. ŽELEZNIK

Petina v bolniški

Krotend: nujni ukrepi za prevelike izostanke Neizpolnjen letni plan

Ceprav se v trebanjskem krojaškem podjetju Krotend, kjer izdelujejo večinoma uniforme za različne naročnike, ne morejo pritoževati čez lanske denarne izkupiček, vendar niso zadovoljni s svojim delom in doseženimi rezultati.

Za en odstotek so namreč zgrešili uredništev fizičnega obsega proizvodnje in naredili le 53.600 oblek, kar je za 500 manj, kot so načrtovali. Vzrokov za manjšo proizvodnjo je več. Na prvem mestu omenja direktor Lado Javornik precejšnje bolniške izostanke, katerih je bilo lani toliko, kot bi vsak dan manjkalo skoraj 7 delavcev ali kar ena petina. Svoje so seveda prispevale tudi težave pri nabavi materiala, saj pogosto niti za štirinajst dni vnaprej niso vedeli, kaj bodo delali in ali jim bo sploh uspelo dobiti potreben material. Ceprav so storitvena dejavnost in ne morejo izvažati, so dobavitelji zahtevali devizno soudeležbo pri nabavi materiala. Deviz pa v Krotendu nimajo in je vprašanje, ali jih bodo kdaj imeli.

Ceprav so glede storilnosti dosegli take rezultate, da se skoraj ne dajo več izboljšati, bodo letos vse sile vložili v to, da bi proizvodnjo

povečali za najmanj 7 odst. To bodo poskušali doseči tudi z novimi oblikami denarne spodbude, saj so bolniški izostanki le preveliki in jim s sedanjim načinom ne morejo priti na konec.

J. S.

Maščevanje narave

Upoštevati ne le dohodek

V Kolpi vsako leto ob nizki vodi, posebno pa med poletno vročino, poginjajo ribe. Škoda je ogromna in se ne da oceniti.

Nekateri ribiči in strokovnjaki menijo, da je pogina kriva predvsem nizka voda, ki se zato poleti hitro in preveč segreje, česar ribe ne prenesejo. Območna vodna skupnost Ljubljana-Sava je že pred leti pristala na to, da bi začela popravljati jezove na Kolpi, ki so vsi razdrti. Tako bi bila gladina višja in voda hladnejša. Ker pa je Kolpa mejna reka, je treba dobiti za taka popravila soglasje pristojnih hrvaških vodnih skupnosti in jih seveda pritegniti tudi k sodelovanju. Kaže, da ta prizadevanja končno le rojevajo sadove.

Kolpa sodi sicer med najčistejše reke v Jugoslaviji, vendar tako slovenski, kot tudi hrvaški ribiči opozarjajo, da je vedno bolj onesnažena. Zato jih ni malo, ki za poletne pogine rib krivijo pralne praške, lužine in druge kemične snovi, ki so kot domnevajo, krive, da se večina rib v Kolpi prirodno sploh več ne razmnožuje; če se, pa kemične snovi pomore ikre, da se iz njih ne izvali nov zarod.

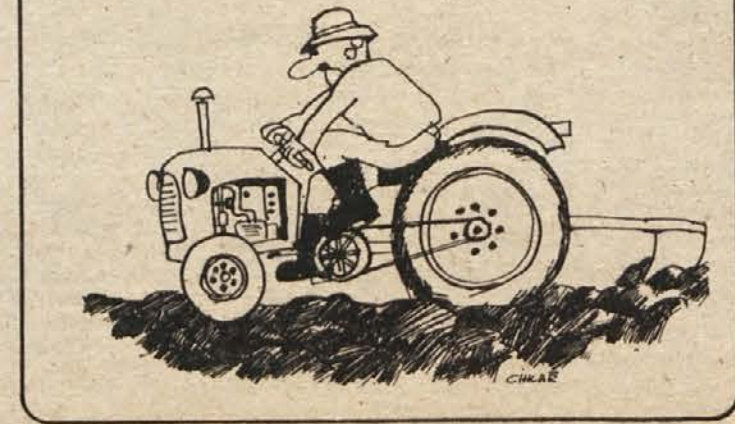
Zaradi vsega tega so kočevski ribiči na nedavnem občnem zboru upravičeno predlagali, da je treba dati ribe iz Kolpe pa tudi Rinze v analizo, če so sploh še uporabne, oz. če niso zdravju nevarne.

J. PRIMC

STROKOVNO REZANJE TRTE

V nedeljo je sneženje preprečilo zanimiv prikaz rezanja vinske trte. V boštanjskem odboru upajo, da jim bo vreme naklonjeno to nedeljo. Inž. Darko Marjetič iz Krškega bo pokazal strokovno rezanje trte v nedeljo ob 10. uri v vinogradu Bruna Plavštajnerja na Podvrhu, popoldan ob 14. uri pa še pri Martinu Dolinšku na Vrhu nad Boštanjem.

Dokler se ne uredi preskrba z nafto, priporočamo takšno preureditev poljedelskih strojev

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Pokrovitelj kot nosilec proizvodnje

Da bi ugotovili, kdo ima najboljši cviček, se člani Društva vinogradnikov Dolenjske že vrsto let zbirajo na tradicionalnem „Tednu dolenjskega cvička“. Letošnji pokrovitelj te prireditve je Kmetijska zadruga „Krka“, Novo mesto, ki je v novomeški občini nosilec razvoja kmetijstva in v tej celoti povezanega vinogradništva.

Pospeševanje vinogradništva

Nosilec razvoja vinogradništva v občini je sedaj KZ „Krka“, Novo mesto. Ker je osnova za razvoj vinogradništva obnova vinogradov, se je Kmetijska zadruga usmerila v obnovo vinogradov v skladu z družbeno sprejetimi pogoji kreditiranja naložb za kmetijstvo. Z družbenimi sredstvi je moč obnavljati le vinograde, ki so organizirani v kompleksu, ki niso manjši kot 1 ha, in so organizirani kot vinogradniške skupnosti. Zato je kmetijska pospeševalna služba raziskala vinogradniško območje in ugotovila, kje so možnosti za organiziranje obnov po navedenih pogojih. V zadnjih nekaj letih je bilo tako obnovljenih 30 ha vinogradov, ki so organizirani v vinogradniških skupnostih. Na ostalo vinogradniško območje pa smo začeli uvajati integralno zaščito vinske trte, ki pa zaenkrat zajema samo tržno usmerjene vinograde in bi jo bilo potrebno razširiti na vse vinogradniško območje. Z letošnjim letom pa se pojavijo v vinogradništvu še dodatni problemi, saj s sklepom konzorcija za zagotavljanje sredstev za proizvodnjo in preskrbo s hrano za potrebe SR Slovenije in izvoz v letu 1982, verjetno pa tudi v 1983, ne bo kreditov za obnovo vinogradov na Dolenjskem, kar pomeni, da je vinogradništvo odrinjeno od prednosti, ki jo ima kmetijstvo. Ker bo za kmetijsko pospeševalno službo nekoliko manj dela na organizaciji bonov, bomo zato več časa posvečali organizacijsko-tehnološkim problemom v razvoju vinogradništva.

TOZD HMELJNIK

V svojem sestavu ima Kmetijska zadruga tudi TOZD HMELJNIK, ki je specializirana organizacija za predelavo grozdja in negovanje oz. solanje vin. Še pred dvema letoma je ta sedaj zadruga TOZD poslovala kot TOZD Pivovarne Union in je bila zato, ker je imela v svojem programu vino, nosilec razvoja vinogradništva. Do tu je še vse v redu, toda Hmeljnik kot odgovorni nosilec razvoja vinogradništva to nikakor ne bi smel biti, saj so bili kmetje organizirani v Kmetijski zadrugi in le Kmetijska zadruga je lahko najemala kredite za obnovo vinogradov, imela v svojih trgovinah zaščitna sredstva, umetna gnojila itd. Delovna organizacija Hmeljnik pa razen razvitega trsničarstva ni imela ničesar, kar bi opravičevalo njen status nosilca razvoja vinogradništva. Prav zaradi tega nereda sta se Hmeljnik in Kmetijska zadruga združili, tako da je Hmeljnik postal temeljna organizacija združenega dela v sestavu Kmetijske zadruge. In šele sedaj bi lahko govorili o organizacijskem redu. Kmetje so organizirani po temeljnih združnih organizacijah.

Del tega združevanja je tudi vinogradništvo. TOZD organizirajo za svoje kmete obnovo nasadov, preskrbijo zaščitna sredstva, umetna gnojila in mehanizacijo, v svojem sestavu imajo tudi kmetijsko pospeševalno službo, ki je izvajalec obnov in skrbi za strokovno plat razvoja vinogradništva. TOZD tudi prevzema tržne presežke grozdja in jih predaja v predelavo TOZD Hmeljnik.

»Dolenjski list« v vsako družino

Vinograde skupnosti

Na organizacijskem področju moramo doseči to, da se bodo vsi vinogradniki organizirali v vinogradniško skupnost Dolenjske. Vinogradniška skupnost bo združevala interese vseh vinogradnikov. Vinogradniška skupnost Dolenjske bo lahko postala član Poslovne skupnosti za vinogradništvo Slovenije in kot taka bo imela direkten vpliv na slovensko vinogradniško politiko. V okviru skupnosti bi se lahko zavzemali za enotno tehnologijo pridelave grozdja in enoten tip dolenjskega vina. V združnem interesu pa je, da ima s svojimi člani in kooperanti čim boljše odnose, zato bomo po dohodkovnem načelu poskušali organizirati vse tržne pridelovalce grozdja z enim samim ciljem; na trgu naj se pojavi dolenjski cviček, ki bo užival sloves, kakor mu gre.

Inž. JANEZ BRATKOVIČ

**DOLENJSKI INFORMATIVNI IN
TISKARSKI CENTER NOVO MESTO
68000 NOVO MESTO
Jenkova 1**

razpisuje
prosta dela in naloge

**I. ZA TOZD ČASOPIS DOLENJSKI LIST:
INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
TOZD**

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima najmanj srednjo izobrazbo
- najmanj 5 let prakse v stroki
- da je dosegel pri svojem prejšnjem delu pomembne organizacijske vodstvene uspehe,
- da ima družbenopolitične vrline in pozitiven odnos do samoupravljanja in je državljani SFRJ

**II. ZA TOZD GRAFIKA NOVO MESTO:
INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
TOZD**

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima najmanj srednjo izobrazbo
- najmanj 5 let prakse v stroki
- da je dosegel pri svojem prejšnjem delu pomembne organizacijske vodstvene uspehe,
- da ima družbenopolitične vrline in pozitiven odnos do samoupravljanja in je državljani SFRJ

Mandat za razpisana dela in naloge traja štiri leta. Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 20 dneh po razpisu na naslov: Dolenjski informativni in tiskarski center, Novo mesto, Jenkova 1 - splošna in kadrovska služba.

Kandidati bodo obveščeni o izidu v 30 dneh po izteku razpisa.

137/10-82

**KOVINSKO OBRTNO PODJETJE
„KOVINOPLAST“, p. o.
JESENICE NA DOLENJSKEM**

razpisuje po sklepu delavskega sveta z dne 11. 2. 1982

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. stružnica TS-3	izklicna cena 120.000 din
2. stružnica POBJEDA	izklicna cena 60.000 din
3. stružnica BLATNIK	izklicna cena 40.000 din
4. polavtomatska stružnica
KRUSIK UDS-2	izklicna cena 25.000 din
5. MAKSIMAT	izklicna cena 5.000 din

V prodajni ceni ni vračunan prometni davek, ki ga plača kupec.

Javna dražba bo v petek, 19. marca, ob 12. uri na sedežu OZD, ogled navedenih sredstev pa je mogoč vsak dan od 8. ure dalje.

Na dražbi lahko sodeluje vsak, kdor pred pričetkom dražbe položi na blagajni OZD varščino v višini 10 % od izklicne cene.

129/10-82

**DELOVNA ORGANIZACIJA ZA
GRADBENIŠTVO, OBRT IN KOMUNALO
ČRNO MELJ
TOZD INDUSTRIJA GRADBENEGA MATE-
RIALA
KANIZARICA**

Razpisna komisija delavskega sveta TOZD IGM
razpisuje
dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostjo za
štiriletni mandat

**VODJE TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽE-
NEGA DELA INDUSTRIJE GRADBENEGA
MATERIALA KANIZARICA**

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- a. šolska izobrazba:
 - visoka, višja ali srednja izobrazba gradbene ali tej sorodne smeri
- b. delovne izkušnje:
 - vsaj 5 let delovnih izkušenj v stroki
- c. drugi pogoji:
 - ustrezne moralno-politične vrline, ki se kažejo v pozitivnem odnosu do samoupravljanja in socialistične družbene ureditve, sposobnost za organizacijo dela ter poslovnih in medčloveških odnosov
 - da ob imenovanju poda program razvoja TOZD.

Za vodjo TOZD kot individualnega poslovnodnega organa ne more biti izbrana oseba, za katero veljajo zadržki, navedeni v 511. členu zakona o združenem delu.

Pisne prijave kandidatov z dokazili o izpolnjenih pogojih sprejema razpisna komisija TOZD IGM 15 dni po objavi razpisa.

O izidu izbire bomo kandidate pisno obvestili v 15 dneh po dnevu sprejetega sklepa o izbiri. Sklep o izbiri bo sprejet v 30 dneh po poteku 15-dnevnega roka prijave kandidatov.

**DELAVSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE
„TREGRAD“, TREBNJE**

razpisuje
prosta dela in naloge

SEKRETARJA DELOVNE ORGANIZACIJE

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba pravne smeri
- nad 3 leta delovnih izkušenj
- moralno-politične kvalitete

Poskusno delo traja 3 mesece.

Izbrani kandidat bo sklenil delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: „TREGRAD“, Trebnje, Goliev trg št. 9.

O izidu bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izbiri.

**Splošno gradbeno podjetje Pionir Novo mesto,
tozd Projektivni biro,**
objavlja proste delovne naloge in opravila:

1 ELEKTROTEHNIKA

Pogoji za sprejem:

- končana srednja tehniška šola elektro smeri ter odslužen vojaški rok.

Kandidat bo sprejet v delovno razmerje s polnim delovnim časom, za nedoločen čas in s pogojem trimesečnega poizkusnega dela.

Ponudbe z opisom dosedanjega dela, življenjepisom in dokazili o izobrazbi, sprejema 15 dni po objavi SGP Pionir Novo mesto, Kettejev drevored 37, kadrovski oddelek, Novo mesto.

Kandidati bodo o rezultatih razpisa obveščeni v 30 dneh po zaključku oglasa.

Tik pred začetkom spomladanske sezone, torej ob pravem času modna hiša **STANDARD KONFEKCIJE** v Novem mestu (na Cesti komandanta Staneta 18) po preureditvi poslovnih prostorov ponovno vabi potrošnike k nakupu.

Vaše želje po sodobnem oblačenju boste odslej lahko uresničili v prijetnem in zelo modernem ambientu **STANDARD KONFEKCIJE**.

Na svidenje!

standard konfekcija

NA MOJSTROVINI V NANKINGU

ZOOLOŠKI VRT

Kot vsako večje mesto ima Nanking zoološki vrt. Razprostira se ob čudovitem jezeru, v velikem parku, s posebno izbranim in negovanim drevjem.

Poleg običajnih živali, ki jih človek lahko sreča v živalskih vrtovih, moram omeniti pando. To je črno-beli medved, ki živi samo na Kitajskem. Na prostosti se v glavnem hrani z bambusovimi vrškami, in ker živi v gosto razraščeni gozdovih, kjer je manj svetlobe, ima tudi večje oči kot navaden rjavi medved.

Ti ljubki medvedki so po velikosti in teži manjši od naših rjavih. Njihova teža je 80 do 100 kg. Ker pomenijo veliko zanimivost in redkost (saj jih je skupaj, kot so nam povedali, samo okrog 1000), izkazujejo Kitajci pomembnim državljanom posebno čast s tem, da jim podarijo pando. Zal pa

so izven svoje domovine težko prilagodljivi in največkrat ne dočakajo dajše starosti.

MOST V NANKINGU

Ko se pripelješ na sam most, se sprva ne moreš načuditi, kaj vse zmorejo človeške roke in tehnika. Ta gigant med mostovi na svetu je bil zgrajen preko reke Jang Ce Jang v letih 1960 - 1968. Dolžina mostu znaša 6700 m. Nad reko, ki je tu široka 1660 metrov, stoji 10 lokov z osmimi nosilci v razmiku 160 metrov. Nosilci so vkopani 35 metrov globoko v samo strugo. Tako so torej ti nosilci lokov skupno 70 metrov visoki. Preko same reke je železna mostna konstrukcija, v katero je vgrajenih preko 100.000 ton jekla. Most je dvonivojski, po spodnjem nivoju je speljana dvotirna železniška proga, po kateri vozi dnevno najmanj 160 vlakov. Zgoraj pa je široka dvopasovna

cesta. Ostala mostovna konstrukcija, ki poteka delno tudi nad naseljem, je betonska. Na vsaki strani mostu sta zgrajena visoka, lepo oblikovana stolpa. V enem od stolpov je maketa tega veličastnega mostu, v avli pa je velik kip Mao Zedonga. Most je 10.000 delavcev gradilo 9 let.

**VARIETEJSKE, UMETNIŠKE
IN KINO PREDSTAVE**

Za dopolnitev programa pa so nam tudi v večernih urah pripravili razna presenečenja. Videli smo varietejske predstave, v katerih so Kitajci veliki mojstri. Znani so kot dobri magiki, kjer pride do izraza njihova izredna spretnost. Posebno doživlje za nas je bil obisk kino predstave. Na naših sedežih (rezerviranih za tujce) so bile pripravljene slušalke, preko katerih nam je naš prizadeveni vodič sproti prevajal vsebino filma. Kino je za Kitajce še vedno glavno razvedrilo. V predstavo, ki smo si jo ogledali, so se tako vživeli, da so vsakokrat, ko se je na platnu pojavil igralec z negativno vlogo, glasno izražali svojo jezo in negotovanje.

VOŽNJA Z VLAKOM

Hitro sta minila dva dneva in pol zanimivega ogledovanja Nankinga. Naslednja naša pot je bila vožnja z vlakom v Sanghaj. Na postaji je bilo nadvse prisrčno slovo z lokalnimi vodiči. Rokovali smo se in zahvaljevali za res izjemno gostoljubnost.

Vlak za Sanghaj je prišel točno po voznem redu. Takoj smo šli v kupe, kjer smo imeli rezervirane sedeže. Vlak je bil precej podoben našemu zelenemu poslovnemu. Prav tako je bil zelene barve z belo črto, samo da je bila notranja oprema drugačna. Oblazinjeni sedeži so bili prevlečeni z belimi. Med sedeže je bila postavljena s prtom pogrnjena miza, na kateri smo

lahko pisali, čitali ali pili čaj. Na vlaku je bil eden zadolžen samo za to, da je stalno skrbel za čaj, ki ga je prinašal vsake pol ure. In kako vzorna čistoča! Po tleh je bil položen rdeč tapison, ki je bil tako čist, kot bi bil pravkar na novo položen. Na mizah so bile sveže rože, posajene v lončkih, kar je verjetno tudi posebnost kitajskih vlakov. Proga je izredno dobro utrjena, tako da je potekala vožnja popolnoma mirno. To je dokazovala skodelica s čajem, ki se med vožnjo ni niti malo tresla. Za tako dobro zgrajeno progo in udoben vlak, jim lahko izrečemo samo pohvalne besede. Sicer pa ima Kitajski po podatkih skupno

približno 40.000 km dolžine železniških prog. Z vlaka smo gledali njihov način obdelovanja polja. Delajo v skupinah od 5 do 10 ljudi, v glavnem z motikami, ki so nasajene na bambusove držaje. Mehanizacija je - traktorjev skoraj ni bilo videti. Nekaj malega so orali z bivoli, konji in mulami. Vasi, ki smo jih videli z vlaka, so bile urejene, s precej velikimi hišami in gospodarskimi poslopji. Na njivah je bilo največ posejanega riža. Vozili smo se tudi skozi večja mesta, kjer je bilo precej industrije. Ker je bil naš vlak brz, se je ustavljal le v večjih mestih. Zelo lepo je bilo videti, kako so na postajah čakajoči potniki disciplinirano stali v vrsti in brez vsakega prerivanja vstopali na vlak.

Po približno peturni vožnji smo prispeli v Sanghaj. Na peronu so nas pričakali lokalni vodiči. In kaj nas je zopet prijetno presenečilo? Avtobus, ki nas je prišel čakati, je zapejal skoraj pred sam vagon, kot da bi bili kakšna delegacija, in ne navadni turisti.

**SANGHAJ -
NAJVEČJE MESTO
KITAJSKE**

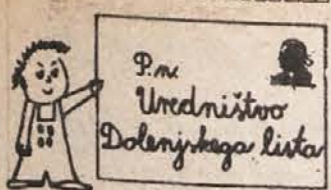
V avtobusu so nam med vožnjo v hotel razdelili prospekte mesta Sanghaj ter nam povedali program bivanja in ogledov za naslednji dan. Stanovali smo v hotelu „Peace“ (hotel miru), ki je stal skoraj tik velike obale ob reki Huang Pu.

Sanghaj je največje mesto Kitajske, ima približno 12 milijonov prebivalcev. Včasih so ga smatrali za Pariz orientala, danes pa velja za mesto bodočnosti in ima vse pogoje, da postane največji ekonomski center Kitajske. Ze sedaj gre preko Sanghajske luke tretjina vsega prekomorskega prometa.

(Nadaljevanje prihodnjic)

**SPOMENIK V PEKINGU - Na Trgu
nebeškega miru**

GOSTOVANJE SENOVCANOV

Dramska sekcija s Senovega je preteklo nedeljo gostovala v Artičah z igrano Razbiti vrč. Igra je bila zelo zanimiva, igralci pa so bili tako prepričljivi, da so pri gledalcih povzročili dobro razpoloženje in veliko smeha. Bila je v popolnanskem času, tako da so si lahko ogledali tudi šolarji. Želimo, da bi nas Senovčani kdaj še obiskali.

SABINA KUKOVICA, 6. a. novinarski krožek OŠ Artiče

OBISK PESNICE

Učence osnovne šole Pišce je obiskala pesnica Saša Vegri. Njen prihod nas je zelo razveselil. Pripravili smo ji kratek kulturni program, ona pa nam je pripovedovala o svojem življenju in prebrala nekaj svojih pesmic. Za obisk smo se ji zahvalili s šopkom prvega spomladanskega cvetja.

LJUDMILA KOSTANJSEK OŠ Pišce

KVIZ NEMESTO RECITACIJ

Na naši šoli smo letos praznovali slovenski kulturni praznik nekoliko drugače. Prejšnja leta smo imeli na proslavah le recitacije in petje, letos pa smo pripravili kviz Dolenjska v slovenski književnosti. Vse ekipe so bile dobro pripravljene, za nagrado pa so vsi sodelujoči prejeli Prešernove Poezije. V drugem delu je nastopil ansambel Sedmina. Njihov nastop je bil zanimiv, a za nas težko razumljiv.

JANA FABJAN OŠ Baza 20 Dolenjske Toplice

ODREDNI PRAZNIK

V ponedeljek, 22. februarja, smo v Delavskem domu Edvarda Kardelja pripravili proslavo v počastitev 38-letnice smrti Karla Destovnika-Kajuha, po katerem nosi ime naš pionirski odred. Ob improviziranem tabornem ognju sta nastopila šolska pevski zbor, pesmi pa so povezale številne recitacije ob spremljavi harmonikarja, dveh kitaristov in pianista.

TAMARA VONTA OŠ J. Dalmatin, Krško

TEKMOVANJE V VARČEVANJU

Na naši šoli je 253 učencev. Vsi varčujemo. Denar vlagamo v poštne hranilnice. Za vloge dobivamo tudi nagrade. Pravkar smo zaključili prvi del tekmovanja, ki jih vsako leto razpiše poštna hranilnica. Pri ugotavljanju najboljših varčevalcev, torej razrednih skupnosti, smo upoštevali odstotek varčevalcev, povprečno vlogo na vsakega varčevalca in pogostnost vlog. Prvo mesto je dosegel 8. razred, sledijo pa mu 4., 5.a. in 7. a. Naša razredna skupnost je zasedla enajsto, predzadnje mesto, a upamo, da bomo v drugem delu, ki ga bomo zaključili 10. maja, boljše. Takrat bodo najboljši trije nagajeni tudi z denarnimi nagradami 1.500, 1.000 in 700 dinarjev.

MATEJA BOGOVIČ SABINA KUKOVICA, 6. r. novinarski krožek OŠ Artiče

PREPREČITI MORAMO STEKLINO

V šoli smo imeli predavanje o steklini. Čez teden so ga poslušali tudi naši starši. Čeprav so izdali zakon, da morajo biti psi privezani, se v naši vasi niso vsi držali tega pravila, dokler ni lovec ustrelil odvezanega psa. Od takrat bolj upoštevamo zakon.

MARJANCA CUGELJ OŠ Sentrupert

NISMO POZABILI NANJE

Ob 8. marcu grmški šolarji nismo pozabili na naše mame. Za njihov praznik smo jim pripravili proslavo. Mame, žene iz krajevne skupnosti in tovarnice učiteljice smo razvedrili s pesmijo in recitacijami, na koncu pa smo zaplesali popularni rači ples.

DAMJANA HREN OŠ Grm, Novo mesto

DELOVATI JE ZAČEL SOLSKI RADIO

Tudi na naši šoli je pričel oddajati solski radio. Oddaje bodo na sporedu vsak petek zjutraj, učence bodo seznanili z delom v preteklem tednu, napovedale bodo dogodke in postrege z obvestili. Tudi smešnic ne bo manjkalo. Na šoli je zdaj že blizu 1000 učencev in prav solski radio bo pripomogel, da bomo vsi bolj seznanjeni z delom na šoli in v krajevni skupnosti. Pri pripravljanju oddaj sodelujemo tudi člani novinarskega krožka.

POLONA KUKEC OŠ Grm, Novo mesto

SMUČARSKO TEKMOVANJE

6. marca je bila na Platu smučarsko prvenstvo občine Črnomelj. Sodelovale so ekipe centra strokovnih šol in osnovnih šol naše občine. Tekmovalci so se v glavnem dobro odrezali, nekaterih pa se je držala tudi smola, a zaradi tega niso bili jezni.

PETER ŠUJICA OŠ Črnomelj

OBISK RAZSTAVE ZAKLADI NUK

Z očkom in sestro sem si ogledala razstavo Zakladi Narodne in univerzitetne knjižnice. Najbolj so me pritegnile posebnosti, razstavljene na modernem traku. Presenečena sem bila nad natančnostjo zemljevida Kranjske dežele; saj sem na njem našla vasi, ki jih poznam, a jih nisem zasledila še na nobenem zemljevidu. Na razstavi sem spoznala kako bogat je slovenski narod, saj ima ta knjižnica tudi nekaj svetovnih unikatov.

TADEJA ZUPAN, 7. a. OŠ Sentrupert

KULTURNI DAN

V petek, 19. februarja, smo imeli na naši šoli kulturni dan. Najprej je recitatorica recitala Zdravljico, pevski zbor pa je zapel nekaj uglasbenih Prešernovih pesmi. Potem se je za četrtre, pete in šeste razrede začel kviz, posvečen obletnicam, ki smo jih praznovali lani: 50-letnici rojstva Kajetana Koviča, 100-letnici smrti Josipa Jurčiča in 150-letnici rojstva Frana Levstika. Po kvizu je zbor predstavil glasbeno igrico Račka gre na potovanje. Prisostvoval je tudi Jakob Jež, ki je pravilno uglasbil. Ob koncu nam je prikazal zgodovino rock glasbe in nekaj svojih uspešnic slovenski pevec Tomaž Domicelj.

JOŽICA GREGORČIČ OŠ ZDO Mirna

OBISK JUGOSLOVANSKE REPREZENTANCE

V sredo so se v športni dvorani Š v Črnomlju pomerile rokometne tačice iz Beograda, Metlike in Dolenjske. Zmagala je jugoslovanska reprezentanca ter prejela pokal. Športnice je pri igri spodbujalo več kot 600 navdušenih gledalcev.

NATALIJA LUJON OŠ Črnomelj

INFORMATIVNI DAN

4. marca smo imeli osmošolci osnovne šole Bršljin informativni dan, ki se je nadaljeval 6. marca. Učenci, ki se bomo vpisali v družboslovno-jezikoslovno smer in kovinarsko usmeritev, smo odšli v Črnomelj. Razkazali so nam šolo, delavnice, kjer se bodo usposabljali dijaki v kovinarski stroki, in delovne mladinske organizacije. Seznanili so nas z možnostmi vpisa na srednjo šolo, zvedeli pa smo tudi vse o štipendiranju in dijaškemu domu.

JOŽICA ŽAGAR OŠ Bršljin

ORIENTACIJA

Učenci planinskega krožka smo se zadnje uro seznanili z orientacijo. Mentor nam je najprej razdelil kompase in knjižico z naslovom Orientacija. Tovariši nam je povedal, da je orientacija zelo pomembna, saj jo človek potrebuje povsod. Na drsališču v parku smo se učili določati azimut. Razdelili smo se v skupine, vsaka pa je morala določiti azimut določenemu predmetu. Mentor je nadzoroval delo, in ko je preveril rezultate, je ugotovil, da smo bili uspešni.

ROK BARBIČ OŠ Dolenjske Toplice

INFORMACIJE O POKLICIH

V ponedeljek, 1. marca, smo učenci obeh sedmih razredov povabili na razredno uro tovarišico pedagoginjo, ki nas je seznanila s poklicem veterinarja in elektrotehnikarja. Potem je odgovarjala na naša vprašanja. Največ učencev je bilo zanimivo, s kakšnim uspehom sprejmejo učence v posamezne šole. Pedagoginja je obljubila, da se bo tudi v prihodnje odzvala našemu vabilu ter nam pomagala, da se bomo lažje odločili za poklice.

JOŽICA ZUPANČIČ OŠ Dolenjske Toplice

SMUČARSKO TEKMOVANJE

6. marca je bila na Platu smučarsko prvenstvo občine Črnomelj. Sodelovale so ekipe centra strokovnih šol in osnovnih šol naše občine. Tekmovalci so se v glavnem dobro odrezali, nekaterih pa se je držala tudi smola, a zaradi tega niso bili jezni.

PETER ŠUJICA OŠ Črnomelj

OBISK RAZSTAVE ZAKLADI NUK

Z očkom in sestro sem si ogledala razstavo Zakladi Narodne in univerzitetne knjižnice. Najbolj so me pritegnile posebnosti, razstavljene na modernem traku. Presenečena sem bila nad natančnostjo zemljevida Kranjske dežele; saj sem na njem našla vasi, ki jih poznam, a jih nisem zasledila še na nobenem zemljevidu. Na razstavi sem spoznala kako bogat je slovenski narod, saj ima ta knjižnica tudi nekaj svetovnih unikatov.

TADEJA ZUPAN, 7. a. OŠ Sentrupert

KULTURNI DAN

V petek, 19. februarja, smo imeli na naši šoli kulturni dan. Najprej je recitatorica recitala Zdravljico, pevski zbor pa je zapel nekaj uglasbenih Prešernovih pesmi. Potem se je za četrtre, pete in šeste razrede začel kviz, posvečen obletnicam, ki smo jih praznovali lani: 50-letnici rojstva Kajetana Koviča, 100-letnici smrti Josipa Jurčiča in 150-letnici rojstva Frana Levstika. Po kvizu je zbor predstavil glasbeno igrico Račka gre na potovanje. Prisostvoval je tudi Jakob Jež, ki je pravilno uglasbil. Ob koncu nam je prikazal zgodovino rock glasbe in nekaj svojih uspešnic slovenski pevec Tomaž Domicelj.

JOŽICA GREGORČIČ OŠ ZDO Mirna

OBISK JUGOSLOVANSKE REPREZENTANCE

V sredo so se v športni dvorani Š v Črnomlju pomerile rokometne tačice iz Beograda, Metlike in Dolenjske. Zmagala je jugoslovanska reprezentanca ter prejela pokal. Športnice je pri igri spodbujalo več kot 600 navdušenih gledalcev.

NATALIJA LUJON OŠ Črnomelj

INFORMATIVNI DAN

4. marca smo imeli osmošolci osnovne šole Bršljin informativni dan, ki se je nadaljeval 6. marca. Učenci, ki se bomo vpisali v družboslovno-jezikoslovno smer in kovinarsko usmeritev, smo odšli v Črnomelj. Razkazali so nam šolo, delavnice, kjer se bodo usposabljali dijaki v kovinarski stroki, in delovne mladinske organizacije. Seznanili so nas z možnostmi vpisa na srednjo šolo, zvedeli pa smo tudi vse o štipendiranju in dijaškemu domu.

JOŽICA ŽAGAR OŠ Bršljin

ORIENTACIJA

Učenci planinskega krožka smo se zadnje uro seznanili z orientacijo. Mentor nam je najprej razdelil kompase in knjižico z naslovom Orientacija. Tovariši nam je povedal, da je orientacija zelo pomembna, saj jo človek potrebuje povsod. Na drsališču v parku smo se učili določati azimut. Razdelili smo se v skupine, vsaka pa je morala določiti azimut določenemu predmetu. Mentor je nadzoroval delo, in ko je preveril rezultate, je ugotovil, da smo bili uspešni.

ROK BARBIČ OŠ Dolenjske Toplice

INFORMACIJE O POKLICIH

V ponedeljek, 1. marca, smo učenci obeh sedmih razredov povabili na razredno uro tovarišico pedagoginjo, ki nas je seznanila s poklicem veterinarja in elektrotehnikarja. Potem je odgovarjala na naša vprašanja. Največ učencev je bilo zanimivo, s kakšnim uspehom sprejmejo učence v posamezne šole. Pedagoginja je obljubila, da se bo tudi v prihodnje odzvala našemu vabilu ter nam pomagala, da se bomo lažje odločili za poklice.

JOŽICA ZUPANČIČ OŠ Dolenjske Toplice

SMUČARSKO TEKMOVANJE

6. marca je bila na Platu smučarsko prvenstvo občine Črnomelj. Sodelovale so ekipe centra strokovnih šol in osnovnih šol naše občine. Tekmovalci so se v glavnem dobro odrezali, nekaterih pa se je držala tudi smola, a zaradi tega niso bili jezni.

PETER ŠUJICA OŠ Črnomelj

OBISK RAZSTAVE ZAKLADI NUK

Z očkom in sestro sem si ogledala razstavo Zakladi Narodne in univerzitetne knjižnice. Najbolj so me pritegnile posebnosti, razstavljene na modernem traku. Presenečena sem bila nad natančnostjo zemljevida Kranjske dežele; saj sem na njem našla vasi, ki jih poznam, a jih nisem zasledila še na nobenem zemljevidu. Na razstavi sem spoznala kako bogat je slovenski narod, saj ima ta knjižnica tudi nekaj svetovnih unikatov.

TADEJA ZUPAN, 7. a. OŠ Sentrupert

KULTURNI DAN

V petek, 19. februarja, smo imeli na naši šoli kulturni dan. Najprej je recitatorica recitala Zdravljico, pevski zbor pa je zapel nekaj uglasbenih Prešernovih pesmi. Potem se je za četrtre, pete in šeste razrede začel kviz, posvečen obletnicam, ki smo jih praznovali lani: 50-letnici rojstva Kajetana Koviča, 100-letnici smrti Josipa Jurčiča in 150-letnici rojstva Frana Levstika. Po kvizu je zbor predstavil glasbeno igrico Račka gre na potovanje. Prisostvoval je tudi Jakob Jež, ki je pravilno uglasbil. Ob koncu nam je prikazal zgodovino rock glasbe in nekaj svojih uspešnic slovenski pevec Tomaž Domicelj.

JOŽICA GREGORČIČ OŠ ZDO Mirna

OBISK JUGOSLOVANSKE REPREZENTANCE

V sredo so se v športni dvorani Š v Črnomlju pomerile rokometne tačice iz Beograda, Metlike in Dolenjske. Zmagala je jugoslovanska reprezentanca ter prejela pokal. Športnice je pri igri spodbujalo več kot 600 navdušenih gledalcev.

NATALIJA LUJON OŠ Črnomelj

INFORMATIVNI DAN

4. marca smo imeli osmošolci osnovne šole Bršljin informativni dan, ki se je nadaljeval 6. marca. Učenci, ki se bomo vpisali v družboslovno-jezikoslovno smer in kovinarsko usmeritev, smo odšli v Črnomelj. Razkazali so nam šolo, delavnice, kjer se bodo usposabljali dijaki v kovinarski stroki, in delovne mladinske organizacije. Seznanili so nas z možnostmi vpisa na srednjo šolo, zvedeli pa smo tudi vse o štipendiranju in dijaškemu domu.

JOŽICA ŽAGAR OŠ Bršljin

ORIENTACIJA

Učenci planinskega krožka smo se zadnje uro seznanili z orientacijo. Mentor nam je najprej razdelil kompase in knjižico z naslovom Orientacija. Tovariši nam je povedal, da je orientacija zelo pomembna, saj jo človek potrebuje povsod. Na drsališču v parku smo se učili določati azimut. Razdelili smo se v skupine, vsaka pa je morala določiti azimut določenemu predmetu. Mentor je nadzoroval delo, in ko je preveril rezultate, je ugotovil, da smo bili uspešni.

ROK BARBIČ OŠ Dolenjske Toplice

INFORMACIJE O POKLICIH

V ponedeljek, 1. marca, smo učenci obeh sedmih razredov povabili na razredno uro tovarišico pedagoginjo, ki nas je seznanila s poklicem veterinarja in elektrotehnikarja. Potem je odgovarjala na naša vprašanja. Največ učencev je bilo zanimivo, s kakšnim uspehom sprejmejo učence v posamezne šole. Pedagoginja je obljubila, da se bo tudi v prihodnje odzvala našemu vabilu ter nam pomagala, da se bomo lažje odločili za poklice.

JOŽICA ZUPANČIČ OŠ Dolenjske Toplice

SMUČARSKO TEKMOVANJE

6. marca je bila na Platu smučarsko prvenstvo občine Črnomelj. Sodelovale so ekipe centra strokovnih šol in osnovnih šol naše občine. Tekmovalci so se v glavnem dobro odrezali, nekaterih pa se je držala tudi smola, a zaradi tega niso bili jezni.

PETER ŠUJICA OŠ Črnomelj

OBISK RAZSTAVE ZAKLADI NUK

Z očkom in sestro sem si ogledala razstavo Zakladi Narodne in univerzitetne knjižnice. Najbolj so me pritegnile posebnosti, razstavljene na modernem traku. Presenečena sem bila nad natančnostjo zemljevida Kranjske dežele; saj sem na njem našla vasi, ki jih poznam, a jih nisem zasledila še na nobenem zemljevidu. Na razstavi sem spoznala kako bogat je slovenski narod, saj ima ta knjižnica tudi nekaj svetovnih unikatov.

TADEJA ZUPAN, 7. a. OŠ Sentrupert

KULTURNI DAN

V petek, 19. februarja, smo imeli na naši šoli kulturni dan. Najprej je recitatorica recitala Zdravljico, pevski zbor pa je zapel nekaj uglasbenih Prešernovih pesmi. Potem se je za četrtre, pete in šeste razrede začel kviz, posvečen obletnicam, ki smo jih praznovali lani: 50-letnici rojstva Kajetana Koviča, 100-letnici smrti Josipa Jurčiča in 150-letnici rojstva Frana Levstika. Po kvizu je zbor predstavil glasbeno igrico Račka gre na potovanje. Prisostvoval je tudi Jakob Jež, ki je pravilno uglasbil. Ob koncu nam je prikazal zgodovino rock glasbe in nekaj svojih uspešnic slovenski pevec Tomaž Domicelj.

JOŽICA GREGORČIČ OŠ ZDO Mirna

OBISK JUGOSLOVANSKE REPREZENTANCE

V sredo so se v športni dvorani Š v Črnomlju pomerile rokometne tačice iz Beograda, Metlike in Dolenjske. Zmagala je jugoslovanska reprezentanca ter prejela pokal. Športnice je pri igri spodbujalo več kot 600 navdušenih gledalcev.

NATALIJA LUJON OŠ Črnomelj

INFORMATIVNI DAN

4. marca smo imeli osmošolci osnovne šole Bršljin informativni dan, ki se je nadaljeval 6. marca. Učenci, ki se bomo vpisali v družboslovno-jezikoslovno smer in kovinarsko usmeritev, smo odšli v Črnomelj. Razkazali so nam šolo, delavnice, kjer se bodo usposabljali dijaki v kovinarski stroki, in delovne mladinske organizacije. Seznanili so nas z možnostmi vpisa na srednjo šolo, zvedeli pa smo tudi vse o štipendiranju in dijaškemu domu.

JOŽICA ŽAGAR OŠ Bršljin

ORIENTACIJA

Učenci planinskega krožka smo se zadnje uro seznanili z orientacijo. Mentor nam je najprej razdelil kompase in knjižico z naslovom Orientacija. Tovariši nam je povedal, da je orientacija zelo pomembna, saj jo človek potrebuje povsod. Na drsališču v parku smo se učili določati azimut. Razdelili smo se v skupine, vsaka pa je morala določiti azimut določenemu predmetu. Mentor je nadzoroval delo, in ko je preveril rezultate, je ugotovil, da smo bili uspešni.

ROK BARBIČ OŠ Dolenjske Toplice

INFORMACIJE O POKLICIH

V ponedeljek, 1. marca, smo učenci obeh sedmih razredov povabili na razredno uro tovarišico pedagoginjo, ki nas je seznanila s poklicem veterinarja in elektrotehnikarja. Potem je odgovarjala na naša vprašanja. Največ učencev je bilo zanimivo, s kakšnim uspehom sprejmejo učence v posamezne šole. Pedagoginja je obljubila, da se bo tudi v prihodnje odzvala našemu vabilu ter nam pomagala, da se bomo lažje odločili za poklice.

JOŽICA ZUPANČIČ OŠ Dolenjske Toplice

SMUČARSKO TEKMOVANJE

6. marca je bila na Platu smučarsko prvenstvo občine Črnomelj. Sodelovale so ekipe centra strokovnih šol in osnovnih šol naše občine. Tekmovalci so se v glavnem dobro odrezali, nekaterih pa se je držala tudi smola, a zaradi tega niso bili jezni.

PETER ŠUJICA OŠ Črnomelj

OBISK RAZSTAVE ZAKLADI NUK

Z očkom in sestro sem si ogledala razstavo Zakladi Narodne in univerzitetne knjižnice. Najbolj so me pritegnile posebnosti, razstavljene na modernem traku. Presenečena sem bila nad natančnostjo zemljevida Kranjske dežele; saj sem na njem našla vasi, ki jih poznam, a jih nisem zasledila še na nobenem zemljevidu. Na razstavi sem spoznala kako bogat je slovenski narod, saj ima ta knjižnica tudi nekaj svetovnih unikatov.

TADEJA ZUPAN, 7. a. OŠ Sentrupert

KULTURNI DAN

V petek, 19. februarja, smo imeli na naši šoli kulturni dan. Najprej je recitatorica recitala Zdravljico, pevski zbor pa je zapel nekaj uglasbenih Prešernovih pesmi. Potem se je za četrtre, pete in šeste razrede začel kviz, posvečen obletnicam, ki smo jih praznovali lani: 50-letnici rojstva Kajetana Koviča, 100-letnici smrti Josipa Jurčiča in 150-letnici rojstva Frana Levstika. Po kvizu je zbor predstavil glasbeno igrico Račka gre na potovanje. Prisostvoval je tudi Jakob Jež, ki je pravilno uglasbil. Ob koncu nam je prikazal zgodovino rock glasbe in nekaj svojih uspešnic slovenski pevec Tomaž Domicelj.

JOŽICA GREGORČIČ OŠ ZDO Mirna

OBISK JUGOSLOVANSKE REPREZENTANCE

V sredo so se v športni dvorani Š v Črnomlju pomerile rokometne tačice iz Beograda, Metlike in Dolenjske. Zmagala je jugoslovanska reprezentanca ter prejela pokal. Športnice je pri igri spodbujalo več kot 600 navdušenih gledalcev.

NATALIJA LUJON OŠ Črnomelj

INFORMATIVNI DAN

4. marca smo imeli osmošolci osnovne šole Bršljin informativni dan, ki se je nadaljeval 6. marca. Učenci, ki se bomo vpisali v družboslovno-jezikoslovno smer in kovinarsko usmeritev, smo odšli v Črnomelj. Razkazali so nam šolo, delavnice, kjer se bodo usposabljali dijaki v kovinarski stroki, in delovne mladinske organizacije. Seznanili so nas z možnostmi vpisa na srednjo šolo, zvedeli pa smo tudi vse o štipendiranju in dijaškemu domu.

JOŽICA ŽAGAR OŠ Bršljin

ORIENTACIJA

Učenci planinskega krožka smo se zadnje uro seznanili z orientacijo. Mentor nam je najprej razdelil kompase in knjižico z naslovom Orientacija. Tovariši nam je povedal, da je orientacija zelo pomembna, saj jo človek potrebuje povsod. Na drsališču v parku smo se učili določati azimut. Razdelili smo se v skupine, vsaka pa je morala določiti azimut določenemu predmetu. Mentor je nadzoroval delo, in ko je preveril rezultate, je ugotovil, da smo bili uspešni.

ROK BARBIČ OŠ Dolenjske Toplice

INFORMACIJE O POKLICIH

V ponedeljek, 1. marca, smo učenci obeh sedmih razredov povabili na razredno uro tovarišico pedagoginjo, ki nas je seznanila s poklicem veterinarja in elektrotehnikarja. Potem je odgovarjala na naša vprašanja. Največ učencev je bilo zanimivo, s kakšnim uspehom sprejmejo učence v posamezne šole. Pedagoginja je obljubila, da se bo tudi v prihodnje odzvala našemu vabilu ter nam pomagala, da se bomo lažje odločili za poklice.

JOŽICA ZUPANČIČ OŠ Dolenjske Toplice

SMUČARSKO TEKMOVANJE

6. marca je bila na Platu smučarsko prvenstvo občine Črnomelj. Sodelovale so ekipe centra strokovnih šol in osnovnih šol naše občine. Tekmovalci so se v glavnem dobro odrezali, nekaterih pa se je držala tudi smola, a zaradi tega niso bili jezni.

PETER ŠUJICA OŠ Črnomelj

OBISK RAZSTAVE ZAKLADI NUK

Z očkom in sestro sem si ogledala razstavo Zakladi Narodne in univerzitetne knjižnice. Najbolj so me pritegnile posebnosti, razstavljene na modernem traku. Presenečena sem bila nad natančnostjo zemljevida Kranjske dežele; saj sem na njem našla vasi, ki jih poznam, a jih nisem zasledila še na nobenem zemljevidu. Na razstavi sem spoznala kako bogat je slovenski narod, saj ima ta knjižnica tudi nekaj svetovnih unikatov.

TADEJA ZUPAN, 7. a. OŠ Sentrupert

KULTURNI DAN

V petek, 19. februarja, smo imeli na naši šoli kulturni dan. Najprej je recitatorica recitala Zdravljico, pevski zbor pa je zapel nekaj uglasbenih Prešernovih pesmi. Potem se je za četrtre, pete in šeste razrede začel kviz, posvečen obletnicam, ki smo jih praznovali lani: 50-letnici rojstva Kajetana Koviča, 100-letnici smrti Josipa Jurčiča in 150-letnici rojstva Frana Levstika. Po kvizu je zbor predstavil glasbeno igrico Račka gre na potovanje. Prisostvoval je tudi Jakob Jež, ki je pravilno uglasbil. Ob koncu nam je prikazal zgodovino rock glasbe in nekaj svojih uspešnic slovenski pevec Tomaž Domicelj.

JOŽICA GREGORČIČ OŠ ZDO Mirna

OBISK JUGOSLOVANSKE REPREZENTANCE

V sredo so se v športni dvorani Š v Črnomlju pomerile rokometne tačice iz Beograda, Metlike in Dolenjske. Zmagala je jugoslovanska reprezentanca ter prejela pokal. Športnice je pri igri spodbujalo več kot 600 navdušenih gledalcev.

NATALIJA LUJON OŠ Črnomelj

INFORMATIVNI DAN

4. marca smo imeli osmošolci osnovne šole Bršljin informativni dan, ki se je nadaljeval 6. marca. Učenci, ki se bomo vpisali v družboslovno-jezikoslovno smer in kovinarsko usmeritev, smo odšli v Črnomelj. Razkazali so nam šolo, delavnice, kjer se bodo usposabljali dijaki v kovinarski stroki, in delovne mladinske organizacije. Seznanili so nas z možnostmi vpisa na srednjo šolo, zvedeli pa smo tudi vse o štipendiranju in dijaškemu domu.

JOŽICA ŽAGAR OŠ Bršljin

ORIENTACIJA

Učenci planinskega krožka smo se zadnje uro seznanili z orientacijo. Mentor nam je najprej razdelil kompase in knjižico z naslovom Orientacija. Tovariši nam je povedal, da je orientacija zelo pomembna, saj jo človek potrebuje povsod. Na drsališču v parku smo se učili določati azimut. Razdelili smo se v skupine, vsaka pa je morala določiti azimut določenemu predmetu. Mentor je nadzoroval delo, in ko je preveril rezultate, je ugotovil, da smo bili uspešni.

ROK BARBIČ OŠ Dolenjske Toplice

INFORMACIJE O POKLICIH

V ponedeljek, 1. marca, smo učenci obeh sedmih razredov povabili na razredno uro tovarišico pedagoginjo, ki nas je seznanila s poklicem veterinarja in elektrotehnikarja. Potem je odgovarjala na naša vprašanja. Največ učencev je bilo zanimivo, s kakšnim uspehom sprejmejo učence v posamezne šole. Pedagoginja je obljubila, da se bo tudi v prihodnje odzvala našemu vabilu ter nam pomagala, da se bomo

TELEVIZIJSKI SPORED

12. III. petek
1
 8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Francoščina, Književnost v NOB
 10.00 POROČILA
 10.05 TV V ŠOLI: Zgodovina, Iz kockice, Risanka, Ne vprašajte mene, Mali program, Risanka, Izobraževalna reportaža
 11.55 SMUČARSKI POLETI, prenos iz Kulma
 17.25 POROČILA
 17.30 KAJ JE NOVEGA POD STREHO
 18.00 PTUJ 81, glasbena oddaja
 18.30 OBZORNIK
 18.45 PRED IZBIRO POKLICIA:

POKLICI V GRADBENIŠTVU ZA ZAKLJUČNA DE LA
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 TI DNEVI, TA LETA: FILMSKA KRONIKA 1954
 Za leto, ki bo predstavljeno drevi, je bilo pomembno to, da so v Novem Sadu odprli filozofsko in agronomsko fakulteto, Tito je obiskal Turčijo in Grčijo, pri nas se je mudil etiopski cesar Haile Selasi, v Zagrebu je bil svetovni kongres za zaščito otrok itd.
 20.45 NE PREZRITE
 21.00 IZBOR JUGOSLOVANSKE POPEVKE ZA PESEM EVROVI-ZIJE

22.35 SPREMLJAJMO, SODELUJMO, športna oddaja
 22.45 A. Miller: NA PRAGU SMRTI
 23.40 POROČILA

13. III. sobota
1
 8.15 POROČILA
 8.20 CIBAN, DOBER DAN: NAŠ DOJENČEK
 8.40 MLADI VIRTUOZI: KLJUNASTA FLAVTA
 9.00 KUHINJA PRI VIOLINSKEM KLJUČU: O KLAVIRJU
 9.30 KAJ JE NOVEGA NA PODSTREŠJU
 10.00 PUSTOLOVŠČINA
 10.30 MESTA: LENINGRAD
 11.20 ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
 11.30 OTROK IN IGRA: IGRA V RAZLIČNIH OKOLIJAH
 11.50 SODOBNIKI: KAREL PEČKO

12.30 POROČILA
 12.35 TEVETKA
 14.10 OLIMPIJA: PARTIZAN, prenos nogometne tekme
 16.40 POROČILA
 16.45 CIBONA: CRVENA ZVEZDA, prenos košarkarske tekme
 18.10 RISANKA
 18.25 MUPPET SHOW (gostuje DIZZY GILLESPIE)
 18.50 NAŠ KRAJ: VOLČJI POK
 19.05 ZLATA PTICA: MARTIN KRANJ
 19.10 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 UGRIZNI V KROGLO, ameriški film

Dogajanje tega nenavadnega vestra se odvija 1906, in sicer gre za prikaz konjskih dirk, katerih se udeležijo več interesentov, vsi pa si želijo osvojiti nagrado 200 dolarjev. Igrajo Gene Hackman, James Coburn, J. M. Vincent in drugi.
 22.05 ZRCALO TEDNA
 22.20 DOBER VEČER, zabavno-glasbena oddaja
 23.10 POROČILA

14. III. nedelja
1
 8.30 POROČILA
 8.35 ŽIVŽAV
 9.35 IZSILJEVANJE NA ATLANTIKU
 11.10 KAŽIPOT
 11.30 NARODNA GLASBA
 11.55 SMUČARSKI POLETI, prenos iz Kulma
 15.45 RIO GRANDE, ameriški film
 17.25 625
 17.50 ŠPORTNA POROČILA

18.05 JEGULJE POTUJEJO V SARGAŠKO MORJE
 Pod gornjim naslovom si bomo ogledali dramo sarajevskih televizijcev, ki bo govorila o upokojenem profesorju biologije. Možak je bil dvakrat poročen, dvakrat ostal vdovec, na stara leta pa se sprijatelj s skupino brezdelnežev in živi povsem drugače kot dotlej. Po scenariju Abdulaha Sidrana je režiserske posle opravil Slobodan Praljak, igrajo pa Franjo Majetić, Djordje Pura, Zdenko Jelčić, Ante Vican, Vasje Stanković, Ines Fančević in drugi.
 19.10 RISANKA
 19.24 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 NEPOKORJENO MESTO
 21.25 MOŠA PIJADE, dokumentarna oddaja
 22.15 ŠPORTNI PREGLED
 22.45 POROČILA

15. III. ponedeljek
1
 8.45 TV V ŠOLI: Koledar, Ustvarjalne igre, I. Andrić: Aska in volk, Dubrovnik
 10.00 POROČILA
 10.05 TV V ŠOLI: Materinščina, Iz kockice, Risanka, Naši kraji, Mali program, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute
 16.05 KMETIJSKA ODDAJA
 17.05 POROČILA

17.10 MESTA: NEW YORK
 18.00 DELEGATSKI SISTEM: POGOVOR S CIRILOM RIBIČIČEM
 18.30 OBZORNIK
 18.45 ZDRAVO, MLADI
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 ČLOVEK, KI JE POJEDEL VOLKA
 V vašem okolju je vse trdno zakoreninjeno v tradiciji, morebitno odstopanje posameznikov od ustaljenih pravil življenja običajno privede do osebne ali kolektivne

drame. To je idejno izhodišče drame beograjskih televizijcev, spremljali bomo pripoved trpljenja, človeški hudobiji, uničevalnem nagonu in še čem.
 21.10 ALI SE MED SEBOJ DOVOLJ POZNAMO
 22.15 V ZNAMENJU

16. III. torek
1
 8.45 TV V ŠOLI: Koledar, Pesmi in zgodbe za vas, Dnevnik 10
 10.00 POROČILA
 10.05 TV V ŠOLI: Rastlinski laboratorij, Kraji in ljudje, Risanka, Književnost in jezik, Govori Zika Bogdanović, Risanka, Tečaj kitare, Zadnje minute
 15.40 ŠOLSKA TV: Beograd je svoboden, Zažigalna sredstva in zaščita

17.10 POROČILA
 17.15 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: O KAJŽARJU IN NJEGOVH TRESH SINOVH
 17.30 ČESKE PLESNE MINIATURE
 18.00 PISANI SVET: BELO V BELEM
 18.30 OBZORNIK
 18.45 MOSTOVI - HIDAK, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost
 19.00 KNJIGA
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME

20.00 DOHODEK IN POVEZOVANJE, aktualna oddaja o gospodarstvu BiH
 20.45 E. Zola: NANA
 21.45 V ZNAMENJU

17. III. sreda
1
 9.25 VELESALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka iz Bad Kleinkirchheima
 12.25 VELESALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka iz Bad Kleinkirchheima
 17.30 POROČILA
 17.35 CIBAN, DOBER DAN: NA ROŽNIKU
 17.50 DRUŽINA SMOLA

18.15 POZDRAVLJENA, MAKE-DONIJA
 18.30 OBZORNIK
 18.45 ZA PESMIJO V VELIKO TROJSTVO
 Prihajajočo pomlad so ljudje nekdanj pričakali s svojevrstnimi obredi. Oddaja bo prikazala, kako je to potekalo v bilogorskem hribovju, kjer t. i. Jurjevo obredje sestavljajo navade, pesmi ipd.
 19.05 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME

20.00 FILM TEDNA: NE MORE BITI ZIMA, SAJ SE POLETJA NISMO IMELI, kanadski film
 21.30 VELIKA BRITANIJA, angleška risanka
 22.00 V ZNAMENJU

18. III. četrtek
1
 8.55 TV V ŠOLI: Koledar, Lastnosti živih bitij, Viri energije, Na perutninski farmi
 10.00 POROČILA
 10.05 TV V ŠOLI: Kemija, Kraji in

ljudje, Risanka, OZN, Telesna vzgoja, Risanka, Pozor, Zadnje minute
 15.40 ŠOLSKA TV: Beograd je svoboden, Zažigalna sredstva in zaščita
 17.10 POROČILA
 17.15 R. Strauss: TILLOVE DOGODIVŠČINE
 17.35 KUHINJA PRI VIOLINSKEM KLJUČU: ZGODBA O LISTKU

18.00 MOZAIK KRAKTEGA FILMA
 18.30 OBZORNIK
 18.45 NA SEDMI STEZI
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 19.55 VREME
 20.00 GLASBENI ČETRTEK
 21.35 PORTRETI: STANE MIKUŽ
 22.05 V ZNAMENJU

V PETEK
12. 3. 1982

OTVORITEV PRENOVLJENE veleblagovnice

z urejeno samopostrežbo za živila, prijetnim salonom za pohištvo, z veliko izbiro športne opreme, konfekcije in drugega blaga široke potrošnje

veleblagovnica
nana
KOČEVJE

PRIDITE, PRIČAKUJEMO VAS!

Tozd
zdravilišča

TRADICIONALNI
TEDEN RIBJIH JEDI
OD 12. DO 19. MARCA 1982

prirrejamo v sodelovanju s Plavo laguno, tozd Školjka iz Poreča. V tem tednu boste vsak dan postreženi z različnimi svežimi morskimi ribami. Na voljo bodo tudi istrska vina (ki sodijo k ribjim jedem), kot so malvazija, borgonja, merlot, teran itd.

Ribje jedi pa bodo na voljo tudi vse leto.
 V hotelu Kandija je vsako soboto ples (s pričetkom ob 20. uri).

Hertz IZPOSODANJE VOZIL V NOVEM
Rent a Car MESTU, Novi trg 6, telefon:
 (068) 23-937, telex: 35811 YU KOMNOV

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA „DJURO SALAJ“ KRŠKO - TOZD ENERGIJA

objavlja
 prosta dela in naloge za:

POMOČ PRI UPRAVLJANJU NAPRAV DEPONIJE PREMOGA - za 2 delavca

Pogoji:
 - Pk, nepopolna osnovna šola
 - 1 mesec delovnih izkušenj
 - delo v 3 izmenah

Navedena dela oz. naloge so za nedoločen čas in s polnim delovnim časom.
 Prijave sprejema kadrovska služba naše DO 15 dni po objavi.
 Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po izteku roka za sprejemanje prijavi.

OBVESTILO

DO „KOMUNALA“
 Novo mesto obvešča, da je s 1. 3. 1982 pričelo obratovati javno odlagališče odpadkov v Leskovcu pri Brusnicah. Delovni čas odlagališča je vsak delovni dan od 6. do 16. ure, ob sobotah pa od 6. do 13. ure.
 Odlaganje odpadkov na odlagališču v Žabjeku je od 1. 3. 1982 strogo prepovedano.

OSNOVNA ŠOLA KOSTANJEVICA NA KRKI

ugodno proda kombi IMV 2200 D, tip Minibus, leto izdelave 1977.
 Licitacija bo v ponedeljek, dne 15. 3. 1982, ob 9. uri v osnovni šoli Kostanjevica na Krki.

Novomeščan postal redni član Evropske akademije

Božidar Jakac je prvi Jugoslovan, ki ga je ta mednarodna ustanova izvolila za rednega člana

Akademski slikar in grafik Božidar Jakac je kot prvi Jugoslovan postal redni član Evropske akademije znanosti, umetnosti in književnosti. Tega visokega priznanja je lahko deležen le priznan umetnik, ki je dopolnil najmanj 65 let življenja.

Akademija šteje zdaj že 118 članov. Med njimi je večina še živečih Nobelovih nagajencev in vrsta drugih znanstvenikov, književnikov in likovnih umetnikov, ki so in svojim delom pridobili mednarodno priznanje in ugled.

Novica o izvolitvi, ki jo je k nam sporočil predsednik Evropske akademije znanosti, umetnosti in književnosti, je Božidarja Jakca dosegla v Portorožu, kjer je na okrevanju.

Izvolitev Božidarja Jakca za člana tako pomembne ustanove je laskavo priznanje tudi za Dolenjsko oziroma za Novo mesto, Jakčev rojstni kraj. Novomeščani, ki so lani poskrbeli za izid Jakčeve monografije in s tem počastili umetniko-

vo 80-letnico (sicer malce pozno), bodo imeli poslej razlog več za pospešitev urejanja tako imenovanega Jakčevega doma.

Božidar Jakac: umetnik, ki mu je mednarodno priznanje potrdilo tudi Evropska akademija za izvolitvijo za svoje rednega člana.

POMENEK OB SLIKAH — V avli upravne stavbe tovarne zdravil Krka v Ločni bo od 4. aprila dalje na ogled razstava pastelov, olj in grafik akademskega slikarja Dušana Premrla. Avtor se je udeležil tudi otvoritvene slovesnosti. Posnetek ga (je prvi na levi) kaže v pogovoru z obiskovalci. (Foto: J. Pavlin)

Kultura v kongresnem poročilu

Zaradi nedoslednosti komunistov so kulturne akcije bolj slabo obrodile

V minulih štirih letih je bila ZK med pobudniki mnogih velikih kulturnih akcij. Sodelovala je pri pripravah in njihovem uresničevanju. Najpomembnejše med njimi so bile: samoupravna preobrazba kulturnih skupnosti, plenum kulturnih delavcev OF, „družba in knjiga“ in druge. Uresničevanje pa žal, ni teklo vselej tako, kot so predvidevali.

O vsem tem dokaj kritično govori poročilo, ki so ga pripravili za bližnji deveti kongres slovenskih komunistov. Poročilo ugotavlja, da je bilo več pomanjkljivosti, do njih pa je često prišlo, ker so bili komunisti pri izvajanju nalog premalo dosledni in odločni. Poročilo podčrtuje, da je šteti za eno glavnih pomanjkljivosti to, da omenjene akcije niso tekle po samoupravni poti, se pravi, da niso dovolj segle do delovnih ljudi in občanov.

Nedoslednost komunistov se je nasploh odražala negativno. Tudi zavoj nje se kultura še ni uveljavila kot enakopravna sestavina razvojnih

načrtov združenega dela, krajevnih skupnosti in občin. Ocene povedo, da so skromni rezultati v dokajšnji

meri posledica idejnih in akcijskih slabosti komunistov.

V tem kratkem sestavku smo opozorili le na nekatere značilnosti, ki jih omenja poročilo. Vendar pa bi v slednjem lahko našli marsikaj, kar še posebej velja za dolenjsko in posavsko regijo. Ne nazadnje so to potrdile tudi razprave, ko je osnutek tega poročila krožil po Sloveniji.

Poučuje, režira...

Včasih je veljalo, da mora biti učitelj na vasi tavnentroz, tako rekoč za vse. Kulturnega življenja si brez njegovega sodelovanja sploh ni bilo moč misliti, če že ni moral vsega sam pripraviti.

Tudi Roman Čelesnik je skušal dosti tega. Koder ga je vodila učiteljska pot, je moral zraven. V Škocjanu, kjer se je dokončno udomil, je kulturna duša kraja že kakih dve desetletji. Vrtil je filme, uglaševal pevce, režiral igre.

Za kulturo v domačem kraju je vedno našel čas, akoravno je bil pretežni del dneva zdoma.

Roman Čelesnik: režiser vseh gledaliških predstav, ki jih pripravijo v Škocjanu.

Nekaj časa, ko je bil kulturni poklicno zapisan (kot direktor Zavoda za kulturno dejavnost v Novem mestu in tajnik kulturne skupnosti), je pustil osebni pečat na raznih področjih in območjih kulturnega udejstvovanja v novomeški občini. Zdej spet vsak dan seda za avtomobilsko krmilo in se vozi v Šmihel, kjer že nekaj let ravnaletuje v OŠ Milke Šobar - Nataše.

Tudi to zimo je Roman Čelesnik zbral okoli sebe igralce v Škocjanu in z njimi pripravil Držičevo komedijo „Tripče de Utoleče“. Trud, ki so ga vložili v to delo, je bil poplačan s sobotno premiero in nedeljsko ponovitvijo „Tripčeta de Utoleče.“ Z igrjo so počastili dan žena, na kar v tem kraju še vedno veliko dajo.

Sicer sodi škocjanska gledališka skupina med tiste v novomeški občini, ki se, kot pravimo, oglašajo bolj po potrebi kot redno. Malone z vsako igro tudi gostujejo. Tako bodo bržčas šli tudi s to predstavo naokrog. Ne nazadnje zato, ker so gostovanja ljubiteljem malone edina nagrada za njihovo sicer zastojkarsko delo v kulturi.

kultura in izobraževanje

Ekslibrisi v Črnomlju

Mednarodna razstava drobnih otroških grafik bo v Beli krajini odprta od 15. do 31. marca

Od ponedeljka, 15. marca, bo v Črnomlju v prostorih občinske matične knjižnice na Gričku in osnovne šole v Loki na ogled mednarodna razstava otroških ekslibrisov. Na razstavi bo 460 drobnih grafik, izbranih izmed 3000 ekslibrisov, ki so jih otroci iz Avstrije, CSSR, NDR, Francije, Italije, Poljske, SZ, Velike Britanije, ZRN in seveda Jugoslavije poslali k nam na skupni razpis Društva exlibris Sloveniae, OŠ Komenda - Moste in revije Pionir. Razstava je bila lani decembra odprta najprej v OŠ Komenda - Moste, kjer so jo zelo lepo sprejeli, od tam pa nadaljuje pot v druge kraje. V Črnomlju bo na ogled do 31. marca.

Z ekslibrisom se označi lastništvo knjige. Pričujoča drobna grafika je primer otroškega ekslibrisa, taki pa bodo na ogled na mednarodni razstavi v Črnomlju. Izdelek je delo učenke Eve Rečnik iz Pionirskega doma v Ljubljani.

Zgodbe, zarezane v lipovino

Številni reliefi mirenškega kiparja Sandija Leskovca so šli v „izvoz“

Ne navadne lovske dogodivščine so že večkrat tako prevzele mirenškega kiparja Sandija Leskovca, da jih je potem po svoje upodobil na reliefih. Eno takih je zarezal v lipovino pred meseci. Zanj so mu dali povod mirenški lovci. Podnaslovljena je preprosto: „Mirenški lovci“.

Leskovec pripoveduje: „Bilo je pred kakim letom, ko so se trije naši lovci odpravili nad medveda. Da bi bila trofej trajno ovekovečena, so vzeli s seboj firmlarja. Dobro so merili in nazadnje položili kosmatinca na bok. Toda ko so prišli bliže, so razočarani ugotovili, da je njihovo poznavanje divjadi skrajno ne-

zadovoljivo. Namesto dozdevanega medveda je namreč pred njihovimi nogami ležal pes, šarplaninec, ki je kdove zakaj zablodil v te kraje...“

Relief, ki s satiričnim priokusom „opisuje“ omenjeno zgodbo, je bil tako všeč nekemu italijanskemu ribogojcu, da ga je pri pričupil. To pa ni edino Leskovčevo delo, ki je šlo v „izvoz“. Tri reliefi, ki jih je Leskovec podnaslovil „Revsčina v snegu“, „Vrhunec slave“ in „Poklonitev sledovom“, je lani odpeljal s seboj japonski ambasador v naši državi. „Deseti brat“, ki v nekem smislu lahko simbolizira dolgotrajno kačursko učiteljsko pot, pa že nekaj tednov krasi dom dolgoletnega šent-ruperškega ravnatelja Bojana Brezo-

varja: trebanjske vzgojno-izobraževalne organizacije so mu to Leskovčevo delo podarile ob odhodu v pokoj. I. Z.

Sandij Leskovec: MIRENSKI LOVCI, lipa.

Spet Dolenjski zbornik

Uredniški odbor že snuje prvo številko, ki naj bi izšla predvidoma čez kako leto — K sodelovanju povabljeni novomeški in drugi dolenjski pisci

Zadnja leta je bila v Novem mestu večkrat in ob raznih priložnostih nakazana potreba, da bi spet začeli izdajati Dolenjski zbornik. Možnost, da bi to lahko uresničili, je prišla pred meseci. Ponudil jo je Dolenjski list, ki je medtem razširil svojo dejavnost z založništvom. Poudaba je bila sprejeta, stekle pa so tudi prve resnejše priprave za omenjeno publikacijo. Februarja se je sestel založniški svet Dolenjskega zbornika in imenoval uredniški odbor, ki je imel minulni četrtletni prvo sejo. Slednji je sestavljen po tako imenovanem teritorialnem načelu, tako da so v njem znani kulturni in drugi delavci malone z vseh območij, ki jih bo obravnaval zbornik.

Na prvi seji uredniškega odbora, ki jo je vodil urednik Jovo Grobovšek, je tekla beseda

največ o tem, s kakšno vsebino naj bi napolnili publikacijo, da bo resnično odražala življenje, delo in duha dolenjskega človeka. Člani odbora so poudarili, da bi morala biti vsebina zelo pestra, sestavki z raznih področij tehtni, prinašajoči pomembna dognanja, predvsem pa s preverjenimi dejstvi in nespokljaljivi. Vsebinska tudi ne bi smela biti ozko zazrta ali samo v preteklost ali samo v sedanost, ampak naj bi s pravo mero govorila o teh obdobjih. Kot je pribil prof. Karel Bačer, bo moral zbornik, če naj bi bil količkaj podoben tovrstnim publikacijam, ki izhajajo drugod po Sloveniji, v celoti upoštevati, kar se je izoblikovalo v naši kulturni preteklosti.

V nadaljevanju se je bil govor o tem, s kakšnimi sestavki napolniti prvo številko, ki bi lahko zagledala luč sveta že v prvih mesecih leta 1983. Hkrati s tem so se člani uredniškega odbora spraševali, kdo naj bi pisal te sestavke. Po splošnem mnenju naj bi bili to ljudje preverjenega peresa, vsekakor pa strokovnjaki. Seveda je treba v prvi vrsti pridobiti za sodelovanje domače ljudi, se pravi Dolenjce. Vsi, za katere uredniški odbor meni, da bi lahko prispevali tehtna besedila za prvo številko, bodo k sodelovanju pisno povabljeni. I. Z.

ŠENTJERNEJSKI KULTURNI ŠOPEK ZA NOVOMEŠČANKE

Minuli petek zvečer so v novomeškem Domu kulture nastopile kulturne skupine iz Sentjerneja: pihalni orkester, mešani pevski zbor in oktet. Na priveditvi, posvečeni dnevu žena, se je zbralo veliko Novomeščank in drugih obiskovalcev. Novo mesto je z odobravanjem sprejelo to gostovanje, ki sta ga pripravila ZKO in šentjernejsko Kulturno društvo bratov Pirkovičev.

Ni hotel po berglah tradicije

Ob 70-letnici revije „Napredna misel“, ki jo je izdajal dr. Mihajlo Rostohar

Letos mineva 70 let, odkar je na Slovenskem začela izhajati

revija „Napredna misel“ s podnaslovom ČASOPIS ZA NÁPREDNO KULTURO, ki jo je urejal naš domačin, sedaj že pokojni univ. prof. dr. Mihajlo Rostohar. Prvi letnik te revije (6 števil) so tiskali v Krškem, ostale 4 številke v letih 1913 in 1914 pa na Češkem, kjer je prof. Rostohar služboval.

V uvodu v prvo številko Napredne misli je prof. Rostohar zapisal: „Napreden človek pa noče hoditi več po berglah tradicije skozi življenje, ampak z duševno močjo znanstveno dognane resnice...“ Te misli so bile prof. Rostoharju kažipot kot študentu in pozneje univ. profesorju in znanstveniku. Že takrat se je odkrito in brezkompromisno spoprijel s klerikalizmom na Slovenskem, ki je imel namen narediti slovenskega človeka za poslušnega hlapca. To je bila borba naprednega slovenskega intelektualca, ki je začel samostojno misliti in se zavedati, da ni rojen za to, da bi služil vse svoje življenje nekaterim posameznikom, ki jih je zgolj prilika postavila na vodilno odločujoče mesto v človeški družbi.

Ko smo nekoč povprašali univ. prof. dr. Mihajla Rostoharja, zakaj se je odločil izdajati revijo Napredna misel, je dejal:

„Bil sem razočaran nad brezuspešnimi poskusi uveljaviti

med Slovenci napredno kulturno orientacijo. Zato sem se odločil izdajati revijo Napredna

Dr. Mihajlo Rostohar

misel, ki naj bi oznanjala ideje, od katerih sem pričakoval osvobođenje slovenskega naroda iz duševnih okovov rimsko-klerikalne ideologije. Napredna misel je bila trn v peti tako slovenskim klerikalcem, kakor avstrijski vladi, ki je revijo ob izbruhu prve svetovne vojne leta 1914 zaplenila, mene pa kot politično sumljivega oficirja poslala na fronto. Tak je bil konec Napredne misli, ki je izšla v desetih številkah in imela nad 800 naročnikov, s katerih naročnino se je revija vzdrževala.“

SLAVKO SMERDEL

dežurni poročajo

K SODNIKU - Na krajši obisk k sodniku za prekrške bo moral tudi 32-letni Bojan Novak iz Novega mesta, ki je 2. marca dopoldne razgrajal in se nespodobno obnašal na Glavnem trgu v Novem mestu.

STRIC SO SE PRI SEBI - Šentjernejski miličniki pa so imeli 2. marca popoldne opravka s 70-letnim Jožetom Molanom s Stopnega. Stric so v rožicah razgrajali v hiši, kjer stanuje kot podnajemnik. Starost jih ne bo rešila poti k sodniku za prekrške.

PRETEP V BIFEJU - Žužemberski miličniki so 6. marca zvečer dali na hladno 29-letnega Zarka Kumlja iz Dol. Kota, ki je razgrajal in se pretepal v bifeju KZ Žužembek.

OB DUCAT KUR - V noči na 6. marec je bilo vlomljeno v kurnik Mirka Ferbežerja v Potočni vasi. Novega lastnika je dobilo ducat kokoši.

PO DOLENJSKI DEŽELI

Te dni sta dva nepridiprava vlomila v neko hišo v Mrzli luži. Skozi klet sta se splazila v kuhinjo, kjer ju je zasačil gospodar. Kljub jadnemu begu sta dolgoprsteža imela še toliko časa, da so z njima odšle štiri hrenovke in liter žganja. Pa naj še kdo reče, da hrana tudi na Dolenjskem ne postaja bogastvo!

V naselju blizu Brežic je možak v zrelih letih stopil v lastno hišo in v kuhinji zavohal plin. Stopil je k štedilniku in se, kot že večkrat doslej, lotil „strokovnega“ popravila. Vse bi bilo v redu, če mu ne bi ravno takrat zadišala cigareta. Strahotno je počilo. Škoda je na telesu in imetju.

Novomeški miličniki so 8. marca zvečer opozorili skupino žensk, v kateri so bile najbolj glasne J. T., R. B. in Z. L., naj ne nadlegujejo v ribji restavraciji mimo kramlajočih moških.

VEKTOR GRADI PARKIRIŠČA - Na račun parkiranja Vektorjevih tovornjakov ob Cesti herojev v Novem mestu je bilo izrečenih že veliko besed. Kot kaže, bo ta problem rešen še letos. V soboto so namreč Vektorjevi delavci pričeli z deli v opuščnem peskopopu v Mačkovicu. Ko bo odstranjen del hriba, bodo uredili parkirišča in zgradili novo poslovno stavbo. (Foto: J. Pavlin)

KRONIKA NESREČ

MOTORIST RANJEN - Slavko Trontelj iz Gor. Ponikev je 2. marca zjutraj pripeljal z osebnim avtom s parkirišča Trimo na regionalno cesto. Takrat je iz Dol. Nemške vasi pripeljal motorist Alojz Avbar iz Malenske vasi. Pri trčenju je bil Avbar huje ranjen in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

V KAMEN - Franc Blažič iz Zihovega sela se je 4. marca zvečer peljal na kolesu z motorjem od Mačkovca proti Otočcu. V Lešnici

Neustavljiv naval v pisarne

V Novem mestu je še vedno pogosto pojmovanje, da delavec, ki išče pomoč ali mnenje pri družbenem pravobranilcu samoupravljanja, ni v redu

„Družbeni pravobranilec samoupravljanja mora ponovno, kot vse dosedaj, omejiti nenadzorovano, samosvojo in preveliko rast administracije v organizacijah združenega dela, v sish in v upravi.“ je med drugim poudaril v letnem poročilu Marjan Potrč družbeni pravobranilec samoupravljanja občine Novo mesto.

Beg delavcev izza strojev k mizam, k boljšemu in predvsem lažjemu kruhu, je stalen in neustavljiv. Vse znanj je tistih, ki ustvarjajo, vse več pa takih, ki le zajemajo in pobirajo. Dosedanja opozorila in akcije so bili zaman in jalovi, birokraciji še ni seglo do živega niti težje gospodarsko stanje.

Novomeški pravobranilec samoupravljanja nadalje poudarja, da je še vedno pogosto pojmovanje, da tisti delavec, ki išče pomoč ali mnenje pri zunanjih organih, ni v redu. Take delavce proglašajo za slabe in se pri tem sklicujejo na tovarniško solidarnost in podobno. Prav zaradi tega se večina delavcev, ki išče pomoč pri pravobranilcu samoupravljanja, ne želi predstaviti ali povedati, iz katerega podjetja ali ustanove je.

Lani je pri novomeškem družbenem pravobranilcu samoupravljanja iskalo pomoč ali mnenje 115 vodilnih in strokovnih delavcev, 104 delavci, 4 predstavniki družbeno-političnih organizacij in en predsednik izvršnega organa delavskega sveta. Ključal pa je le en predstavnik samoupravne delavske kontrole, in še ta se ni hotel ali upal predstaviti.

SMRT MOTORISTA

Stanislav Strgar (16 let) iz Trnja je 4. marca ob 7.35 pripeljal z motorjem v križišče v Dolenji vasi. Na prednostno cesto je zapeljal v trenutku, ko je po njej s tovornjakom pripeljal 49-letni Branko Fidušek iz Sesvet. Voznik tovornjaka se je skušal motoristu izogniti, kljub temu ga je zadel in Strgar je bil takoj mrtev.

SMRT NA TIRIH

Vlak, ki je 3. marca ob 23.30 pripeljal iz Karlovca, je na železniškem mostu v Novem mestu povozil 17-letno Jožica Judež iz Vel. Orehka. Med preiskavo so ugotovili, da je tuja krivda izključena.

POGORELI ZIDANICI

V Presladolu sta 1. marca opoklene pogoreli zidanci (dvojčka) Franca Kelharja in Karla Kozmusa iz Presledola. Kelhar je požgal travnik, ogenj se je preselil na zidanci. Rešili so le nekaj orodja, škoda je za 70.000 din.

SLEPA ULICA

Novomeški družbeni pravobranilec samoupravljanja je februarja in aprila lani poslal izvršnemu svetu, izvršnim odborom in skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti dopis, v katerem posebej opozarja na neustavljivo in prekomerno rast števila delavcev v administraciji. Menil je, da je potrebno s skupno in usklajeno akcijo doseči, da se opravljanje administrativnih, pomožnih in podobnih del ne bo razvijalo več samo od sebe, da je potrebno rast administracije zaustaviti in usklajeno skrajšati na nujno potrebni obseg. Premika v interesnih skupnostih, v občinski upravi in drugi družbeni režiji ni, razpravljanje pa je v slepi ulici, ker od izvršnega sveta ustanovljena komisija ne poroča o kakršnemkoli delu.

„Registriral“ si je avto

Na avto pričrval doma narejeni registrski tablici

Senat novomeške enote temeljnega sodišča v Novem mestu je obsodil 24-letnega Bojana Saška iz Dol. Šuhodola pri Brusnicah na pogojno kazen treh mesecev zapora. Kazen se ne bo izvršila, če Sašek v dveh letih ne bo storil novega kaznivega dejanja.

Bojanu Sašku so dokazali, da je v začetku leta 1981 v Novem mestu iz pločevine izrezal dve plošči v

velikosti avtomobilskih registrskih tablic. Nanju je pričrval tri številke NM 629-23, tako da sta bila izdelka podobna pravim registrskim tablicam. Tako ponarejeni tablici je pričrval na svoj neregistriran osebni avto in se z njim vozil vse do srede maja lani, ko so Saška zalotili miličniki.

Sašek je dejanje odkrito priznal, kar mu je senat štel v olajšavo.

SPOSOJENO TRNJE

Kadar se želi oblast prepričati o svojem obstoju, nekoga pritisne.

(Iz VEČERNJIH NOVOSTI)

Nekaj je treba spremeniti - dovolj dolgo so krivci iskali krivce.

(Iz VEČERNIH NOVOSTI)

POSTREGEL SI JE S KAVO

V noči na 3. marec je bilo vlomljeno v samopostrežnico Dolenjke v Bršljinu. Nepridiprav je prišel v skladišče, od tam je imel prosto pot v vse prostore. Vzel je karton z 32 vrečkami po 200 gramov kave, 13 zavitek cigaret ter nekaj salame, slanine in klobas. V registrskih blagajnah si je nabral za 180 din drobiža in izginil v noč. Škode ja za 10.000 din.

AVTO ZGOREL

Na osebnem avtomobilu znamke Citroen je 5. marca popoldne nastal požar. Avto, ki je last IMP Ljubljana, je vozil Vinko Njivar iz Ljubljane, z njim se je peljal Ivan Horvat iz Ljubljane. Pri Beli cerkvi je ugasnil motor, voznik in sopotnik sta avto porinila na rob ceste. Ko je Njivar odprl pokrov motorja, je opazil ogenj, ki sta ga s Horvatom najprej poskusila sama pogasiti, nato pa so morali priti na pomoč še novomeški gasilci. Ogenj je avto medtem popolnoma uničil. Škode je za 400.000 din. Vzrok požara še ugotavljajo.

Preuranjene kazni?

V Novem mestu je med pešci, navajenimi nemotene sprehanja po Glavnem trgu, završalo. Miličniki dokaj vneto piskajo vsem, ki grejo čez cesto mimo prehoda za pešce, vse bolj pogosto pa se tudi dogaja, da morajo kršilci prometnih predpisov seči v žep in odšteti 100, 200 ali 300 din denarne kazni. Zakaj je treba seči v žep, saj prehodi niso vidni? Kje so komunalci? Zakaj naenkrat takoj trd zakon?

Rudolf Skobe, komandir postaje milice Novo mesto: „Mi, miličniki, samo dosledno ravnamo po novem republiškem zakonu o varnosti cestnega prometa. Trudimo se, da bi bil promet na novomeškem Glavnem trgu čimbolj tekoč. Nedisciplinirani pešci ga precej ovirajo, saj veste, koliko trgovin in drugih lokalov je na trgu. Doslej

la? Ko sediš v avtu, trobiš pešcem, ki se sprehajajo kot kure po gnojišču; ko pa si peš, hajd po bližnjici! Seveda pa morajo biti prehodi označeni!“

Boris Kranjc, vodja komunale pri DO Komunalna: „Komunala je podpisala s samoupravno komunalno skupnostjo Novo mesto pogodbo, po kateri moramo prehode za pešce v Novem mestu obnoviti dvakrat na leto. Navadno jih obnovimo spomladi in jeseni. Barva se hitro zliže, to je res, vendar pogodba govori o dvakratnem barvanju. V dežju in snegu barvanje seveda ni mogoče. Prav zdaj je za obnovo zelo neprimerno vreme. Seveda pogodba ne govori samo o prehodih na Glavnem trgu. Še posebej slabo se barva prime na granitne kocke; tak prehod imamo na Zagrebški. Najbrž bo treba vreči kocke ven v širini prehoda. Naj še enkrat ponovim: barvanja bo toliko, kolikor bo

se je vsak odpravil čez cesto, kjer se mu je zahotelo. Upamo, da bomo sčasoma napravili red. V začetku so delavci milice predvsem opozarjali, zdaj pa tudi že kaznujejo. Kazni so 100, 200 in 300 dinarjev. V teh stabilizacijskih časih bi morala zaleči vsaj denarna kazen, če že opozorila ne.“

Boris Pavlin, pomočnik komandirja, odgovoren za promet: „Ko je bil promet na Glavnem trgu še dvosmeren, je bilo do 50 prometnih nesreč na leto, zdaj pa samo še 3 do 4. Nekaj torej velja tudi dobra

denarja. Tega pa daje komunalna skupnost.“

Erik Kupec, občan z Ragovske v Novem mestu: „V službi sem v mesnici na Glavnem trgu. To nesrečno beganje pešcev po trgu mi je dobro znano, saj so večinoma tudi naše stranke. Red bi moral biti, vendar se mi zdi, da bi morali najprej nožično označiti prehode. Nemoralno je pobirati denar kar tako. Kdo razen miličnikov in komunalcev pa sploh ve, kje so ti prehodi za pešce.“

prometna ureditev. Seveda je težko trditi, da se lahko število prometnih nesreč na Glavnem trgu še zmanjša, nedvomno pa se lahko promet z večjo disciplino pešcev zelo pospeši. Statistika govori, da ima v Novem mestu že vsak drugi občan avto, kar pomeni, da ima verjetno tudi vozniško dovoljenje. Če že ne vsak drugi, pa vsaj vsak tretji ali četrti. Zakaj torej dvojna mora-

Pijača je priklicala nasilje

Kočevsko sodišče sodilo Viktorju Dulcu in Zdenku Jugu - Brata veljata za neprijetna gosta - Jug je že pokazal, da se da živeti tudi drugače

Na leto in deset mesecev zapora je bil pred sodiščem v Kočevju obsojen 24-letni Viktor Dulc iz Kočevja, njegov brat 26-letni Zdenko Jug iz Stare Cerkve na 4 mesece in 15 dni.

Viktorja Dulca je sodišče spoznalo za krivega, da je zagrešil tri kazniva dejanja poškodovanja tuje stvari, štiri kazniva dejanja nasilniškega obnašanja in eno kaznivo dejanje prepreditve uradnega dejanja uradni osebi; Zdenka Juga pa po eno kaznivo dejanje poškodovanja tuje stvari in prepreditve uradnega dejanja uradni osebi.

Oba brata izhajata iz neurejene družine in sta bila že precej večkrat kaznovana. Očitana kazniva dejanja sta zagrešila v glavnem v raznih gostilnah v občini Kočevje in Ribnica od leta 1977 do konca minulega leta in oba sta večino letošnjega leta preživela v priporu, ki jima ga je sodišče podaljšalo do pravomočnosti sodbe. Preveč prostora bi porabili, da bi opisali vsa njuna dejanja, zato naj ponovimo le izjavo priče, gostilničarja Silva Krausa iz Stare cerkve, ki je dejal, da sta ta dva fanta zelo neprijetna gosta, da izsiljujeta od ostalih gostov pjaco, da rada utruje zatrkavata in

Dvojna smrt na magistrali

Klasične škarje pri Podborštu - Prehitevanje v koloni vozil

Na magistrali pri Podborštu se je 5. marca popoldne zgodila prometna nesreča, ki je terjala dvoje življenj. Mustafa Budimlić (36 let), zdomec v Avstriji, je vozil z osebnim avtom od Ljubljane proti Zagrebu. Ko je pri Podborštu v koloni vozil prehiteval tovornjaka, mu je nasproti pripeljal Vladko Mustapić, zdomec v ZR Nemčiji. Avtomobila sta silovito trčila, Budimlića je odbilo nazaj, tako da je trčil še v osebni avto Hasiba Seferovića iz Ljubljane, ki je vozil iz ljubljanske smeri. Takoj je umrl 42-letni Smaj Suljić iz Cazina, sopotnik v Budimlićevem avtu, Mustapićev sopotnik Ivan Dragun (45 let) z Otoka pa je podlegel med prevozom v novomeško bolnišnico. Voznika se zdravita v Novem mestu, gmotne škode je za 810.000 din.

To izjavo je potrdil tudi sam obtoženi Viktor (v prejšnji številki našega lista smo poročali, da je bil obsojen na dve leti zapora, ker je sodeloval tudi v pretepu, v katerem je bila ena oseba ubita), ki je dejal, da postane nasilen, ko kaj popije. Sodišče je upoštevalo tudi mnenje izvedenca, da je Viktor alkoholik ter da obstaja upravičen sum, da je tabletoman, na predlog tožilca odredilo zanj obvezno zdravljenje.

Obtoženi Zdenko Jug je nekaj let ni imel opravka s sodiščem in miličniki ter ga verjetno tudi tokrat ne bi imel, če ne bi bil v družbi z bratom Viktorjem Dulcem. Kaže, da se je popolnoma umiril, tokrat pa sta mu do kaznivih dejanj pomagala brat in seveda alkohol. Po Viktorjevem nasilniškem obnašanju v gostilni Kraus v Stari Cerkvi 30. decembra lani so namreč prišli miličniki, poklicati Viktorja ven in ga skušali spraviti v marico, on pa se je upiral. Ko je nekdo spet prišel v gostilno in dejal Zdenku, da mu zunaj policija tepe brata, je Zdenko prišel ven in skušal brata rešiti.

Oba brata imata otroke in žene, s katerimi se zelo razumeta. Ker sama nista imela srečne mladosti, bi bilo prav, da skušata srečno mladost zagotoviti vsaj svojim otrokom. Kaže, da je Zdenko to že spoznal in da skuša primerno živeti. Sodišče meni, da tudi za Viktorja ni prepozno. Pomagalo bo morda tudi zdravljenje alkoholizma, saj je kazniva dejanja zagrešil pod vplivom alkohola.

VLAK GA JE POVOZIL

Železniški delavec Ivan Kukovič iz Bizeškega je 8. marca ob 4.30 na železniški postaji v Dobovi na tiru št. 2 spajal vagono. Ko je delo končal, je stopil na tir št. 3, po katerem je pripeljal vlak in ga zadel. Kukovič (38 let) je bil takoj mrtev.

Pivska turneja s srečnim koncem

Kupovanje vola v Metliki se je končalo v gostilni - Vmes dolgi prsti

Pajo Štos (46 let) iz Dragoševcev pri Ozlju je prišel 2. marca v Metliko na živinski sejem. Namenil se je kupiti vola, s seboj je imel 55.000 din. Ker mu nobena od živali ni bila všeč, se je sklenil malo pozabavati. S priložnostnimi znanci je popival v Radačovičih in Semiču. Naslednje jutro je ugotovil, da je mošnjček prazen. Metliški miličniki so s pomočjo novomeških izsledili 20-letnega Franca G., ki se je tudi udeležil Štosove piske turneje. Sum, da je po denarju stegnil prste ravno Franc, je utemeljen. Večino Štosovega denarja so dobili pri njem. Manjkalo je le 1.300 din, ki jih je dolgoprstež medtem že zapravil.

ga je zaneslo v občestni kamen, zgubil je ravnotežje in padel. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico, škoda pa je za 2.000 din.

NA TRAVNIK - Fehim Bašanović iz Bihaca, zdomec v Avstriji, je 7. marca popoldne peljal z osebnim avtom od Metlike proti Novemu mestu. Na Gojancih ga je v ovinku zaneslo na bankino in avto se je prevrnil pod cesto na travnik. Sopotnik Osman Sahbanić iz Bihaca, tudi zdomec v Avstriji je bil laže ranjen. Škode je za 50.000 din.

ŠOLA V NARAVI

Osnovna šola bratov Ribarjev iz Brežic je pred petimi leti začela pripravljati šolo v naravi. Tudi letos so se te oblike vzgojnega dela poslužili učenci 5. razreda osnovne šole ter 7. razreda iz oddelka s prilagojenim učnim programom. Prvi teden v marcu so preživeli v gozdu Martuljku.

META PETRIČ
vodja skupine

PRAZNIK ŽENSKEGA ROKOMETA – Novomeški rokometni delavci so v počastitev dneva žena v nedeljo v novomeški športni dvorani pripravili doslej najkvalitetnejši ženski rokometni turnir, ki so se ga udeležile reprezentance Jugoslavije, SR Slovenije, Radniškega in Dolenjske. V dokaj izenačenih bojih so se v močni konkurenci izkušenih igralok dobro odrezale Dolenjke, ki jim je za las ušlo drugo mesto. Rezultati: Dolenjska : Radnički 20 : 21 (8 : 9); Jugoslavija : Slovenija 27 : 13 (14 : 6); Dolenjska : Slovenija 27 : 22 (15 : 9); Jugoslavija : Radnički 26 : 24 (21 : 21). Vrstni red: 1. Jugoslavija, 2. Radnički, 3. Dolenjska, 4. Slovenija. Za najboljšo igralko je bila proglašena Ljubinka Endevički, najboljša strelka je Jasna Merdan, najboljša vratarica Jasna Ptujec, najboljša dolenjska igralka pa je bila Danica Štrukelj. Pokrovitelj srečanja je bila tovara zdravil Krka. (Foto: Janez Pavlin)

BREŽICE: DOBER ODZIV ŠAHISTOV

Brežiški šahovski klub je v januarju in februarju organiziral odprto šahovsko prvenstvo. Udeležilo se ga je 26 tekmovalcev iz Brežic, Krškega, Dobove in Bizeljskega. Odigrali so enajst kol v katerih so se najboljši uvrstili takole: 1. Marjan Rupar 9,5 točke, Drago Antolovič 8, Damir Šamberek 7,5, Cerjak, Filipčić in Glušič pa vsak po 7 točk. Rupar je s prvim mestom potrdil I. kategorijo, medtem ko so Šamberek, Cerjak in Glušič dosegli normo za II. kategorijo. Turnir je bil v Domu JLA in je bil dobro obiskan. Spremljali so ga številni ljubitelji šaha.

EMIL FILIPČIČ

NEKAJ ŠAHOVSKIH

o V Črnomlju je bilo pred dnevi občinsko ekipno šahovsko prvenstvo, na katerem je med mlajšimi in starejšimi pionirkami slavil Stari trg, pri mlajših pionirjih Črnomelj in pri starejših pionirjih Semič.

o Mladi šahisti Starega trga so svojo šahovsko znanje potrdili tudi na regijskem tekmovanju v Novem mestu, ko so prav tako slavili pri mlajših in starejših pionirkih, pri mlajših pionirjih je zmagala ekipa Šmarja SAP, pri starejših pionirjih pa OŠ Katje Rupena iz Novega mesta.

o V okviru praznovanja občinskega praznika so se v Semiču pomerili šahisti Kota, OŠ iz Starega trga, Iskre in Sob Črnomelj, ki so bili tudi zmagovalci.

V. KOBE

Poraz, ki pelje iz II. lige?

Tekmovanje v II. ZKL v zaključnem delu -- Novoles -- Borovo 74:79 -- V Mariboru potrebno igrati na zmago -- Praznih rok tudi v SKL

Prvenstvo košarkarskih drugoligašev se je že krepko prevelo v zaključni del, vendar odgovorov na to, kdo bo prvak in kdo bo zapustil ligo, zaenkrat še ni moč dati. Pri vrhu je v najugodnejšem položaju Novi Zagreb, medtem ko je pri dnu jasno le, da bo Puščava končala na zadnjem mestu, zraven nje pa sta najslabša kandidata za izpad še novomeški Novoles in Helios iz Domžal. Novomeščani so namreč tudi v 19. kolu v srečanju z Borovim ostali praznih rok, čeprav se ne moremo znebiti vtisa, da bi lahko to pot iztržili ugodnejši izid.

NOVOLES -- BOROVO 74 : 79 (34 : 42) -- Blizu 500 gledalcev je v soboto v novomeški športni dvorani burno bodrilo domače košarkarje v enem odločilnih srečanj letošnjega prvenstva. Zal se jim novolesovci tudi tokrat niso odolžili z zmago, čeprav jim vnovič ne gre odrekati borbenosti in želje za uspehom. Gostje, ki se borijo za sam vrh lestvice, so v Novo mesto dopotovali z vsega osmimi igralci, od katerih dva sploh nista stopila na igrišče. Novomeščani tega niso znali izkoristiti, saj so namesto agresivno zaigrali počasno in nervozno. Šele v zadnjih nekaj minutah so skušali z ostrim presingom presenetiti goste, vendar jim je za to zmanjkalo časa.

Novoles: Plantan 14, Bajc 14, Lalič 20, Golobič 6, Skube 14, Cerkovnik 6.

Lestvica po 19. kolu je takšna: 1. Novi Zagreb 30, 2. Borovo 28, ... 9. Ježica 12, 10. Helios 10, 11. Novoles 10, 12. Puščava 4.

Se pogled v sobotno, 20. kolo: Novomeščani gostujejo v Mariboru proti TIMI, ki v zadnjem času ni v najboljši formi, morebiten podvig pa bi bil novolesovcem izredno dobrodošel, še posebej, če bi Domžalčani ostali praznih rok doma v srečanju z Zaprudjem.

ELEKTRA -- KOČEVJE 100 : 87 (54 : 47) -- Kočevci, ki so se že zdavnaj poslovlili od prve slovenske lige, so tudi v 14. kolu ostali pri dveh točkah, priborjenih v prejšnjem nastopu. Takrat so bili enakovredni nasprotnik vse do 15. minute, enkrat pa so se domačinom nevarno približali tudi v drugem delu. Največ košev za Kočevce so dosegli Selan 14, Grgorič 19, Papež 16, itd.

ROGAŠKA -- NOVO MESTO 83 : 62 (38 : 23) -- V kvalitetni

NOVOMEŠKA NAMIZNOTENIŠKA LIGA

V nedeljo se je v novomeški športni dvorani začelo ligaško tekmovanje v namiznem tenisu. Po nepopolnih treh kolih je na prvem mestu ekipa Favoritov s 6 točkami, sledi Sindikat s 4, po dve točki pa imajo Dolenjski list, Krka, Jerebova in Pionir, medtem ko sta Šmihel in Kavarna še brez zmage. Tekmovanje se bo nadaljevalo v nedeljo.

SEVNIŠKI ROKOMETASI DOBRO PRIPRAVLJENI

Pred začetkom spomladanskega dela rokometnega prvenstva v II. republiški ligi Sevničani stopnjujejo priprave. V petek, 5. marca, so pripravili v senovski športni dvorani, ker doma pač nimajo dvorane, zanimiv rokometni turnir. Slovan je najprej premagal Sevnico s 35 : 29, podobno tudi ribniški Inles s 30 : 23. V odločilni tekmi za zmago na tem prijateljskem srečanju je Inles, katerega ponovno vodi Jože Šilc, premagal Slovana s 24 : 20. Sevničani so se kljub višjemu rangju obeh gostujočih moštev dobro upirali. Najboljša strelca turnirja sta bila Sevničana Trbovc s 15 zadetki in Novšak s 14.

predstavi so zasluženo slavile domačinke, ki so že po prvih desetih minutah vodile s 17 koši prednosti. Novomeščanke tokrat niso uspеле iztržiti kaj več; že v naslednjem kolu v srečanju doma z Mariborom pa imajo možnost, da popravijo točkovni izkupiček. Zaenkrat so z 8 točkami na 9. mestu.

Športni vrtiljak

200 SMUČARJEV NA KOBLI -- Smučarji SGP Pionir so se pred dnevi zaradi pomanjkanja snega zbrali na Koblj nad Bohinjsko Bistrico, kjer so se pomerili v slalomu in veleslalomu. V skupnem vrstnem redu so zmagali delavci DSSS pred Projektivnim birojem in Tehnično komercialno in inženirsko gomo.

STRELJANJE ZA DAN ŽENA -- V počastitev dneva žena je bilo pred dnevi v Novem mestu streljanje z zračno puško. Nastopilo je preko 60 strelcev iz 12 ekip, po pričakovanju pa so najboljše rezultate dosegli strelci iz SD Pionir.

ODPRTO PRVENSTVO BREŽIC -- V januarju in februarju je SK Brežice pripravil odprto občinsko prvenstvo, ki se ga je udeležilo 26 igralcev iz Brežic, Krškega, Bizeljskega, Dobove. Zmagal je Marjan Rupar, 2. Antolovič, 3. Šumbarek.

STRUŠKA -- ZMAGOVALEC -- Kot smo napovedovali, da je zmagovalca zimske ribniške rokometne lige odločil dvoboj med Ribničanom in Struško. Pred več kot 50 gledalci so zmagali rokometasi Struške s 14 : 13.

PRVO MESTO INLESU -- Ribniškoroletni drugoligaši so nastopili na zanimivem turnirju v Karlovcu in v konkurenci Dubovca in zagrebškega Borca osvojili prvo mesto.

ZMAGA RIKA -- V 1. kolu tretje ljubljanske kegljaške zveze so kegljači RIKA premagali ekipo Slavije iz Več s 4.862 : 4.731.

PORAZ MONTAŽE II -- Pred dnevi je bilo odigrano 8. kolo zimske nogometne lige DO Riko. Še naprej vodi Montaža II s 14 točkami pred Komunalno opremo (13), GT 10 (12) itd.

ZAVOD ZA POŽARNO VARNOST NOVO MESTO RAZPISNA KOMISIJA

razpisuje v skladu z določili statuta Zavoda za požarno varnost Novo mesto

prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANIZACIJSKEGA

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- 1) da ima visoko (višjo) izobrazbo iz dejavnosti Zavoda za požarno varnost;
- 2) da ima 5 let delovnih izkušenj;
- 3) da ima ustrezne organizacijske sposobnosti;
- 4) da je družbenopolitično neoporečen.

Dela in naloge se razpisujejo za dobo 4 let.

Pismene prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: -- ZAVOD ZA POŽARNO VARNOST, Cesta herojev 27, Novo mesto -- z oznako „Za razpisno komisijo“. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem razpisnem roku.

115/9-82

TOZD PROIZVODNJA NAPRAV ZRAČNE IN PROCESNE TEHNIKE RIBNICA, Opekarska 8

Delavski svet TOZD Ribnica razpisuje za mandatno dobo 4 let prosta dela in naloge

DIREKTORJA TOZD

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje, določene s statutom TOZD:

- visoka ali višja izobrazba strojne smeri
- 5 let delovnih izkušenj v stroki
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- moralno-politična neoporečnost

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtev za opravljanje razpisanih del in nalog naj kandidati pošljejo v zaprti kuverti v 15 dneh po objavi z oznako „Za razpisno komisijo TOZD Ribnica“ na naslov: SLOVENIJALES--ŽIČNICA, Gerbičeva 101, 61111 Ljubljana, p. p. 12

Kandidate bomo o imenovanju obvestili v 30 dneh po izteku razpisnega roka.

116/9-82

ŠOLSKI CENTER KRŠKO RAZPISNA KOMISIJA

razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA ŠOLSKEGA CENTRA KRŠKO

Kandidati morajo imeti ustrezno visoko izobrazbo, pedagoško izobrazbo in opravljen strokovni izpit ter najmanj pet let izkušenj pri vzgojno-izobraževalnem delu. Biti morajo aktivni družbenopolitični delavci.

Kandidati naj pošljejo prošnjo s kratkim življenjepisom in vsemi dokazili na naslov: Šolski center Krško, 68270 KRŠKO, razpisna komisija, in to v štirinajstih dneh po objavi razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v štirinajstih dneh po preteku razpisnega roka.

DS SIS STANOVANJSKEGA IN KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

objavlja prosta dela in naloge

REFERENTA ZA KMETIJSKE MELIORACIJE

Od kandidatov pričakujemo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:

- višja ali srednja izobrazba agronomske smeri,
- 3 ali 5 let delovnih izkušenj s področja kmetijske dejavnosti.

Za izbranega kandidata je predvideno 3 oz. 2-mesečno poizkusno delo.

Stanovanj ni. Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi DS SIS stanovanjskega in komunalnega gospodarstva Novo mesto, Novi trg 6 (informacije po telefonu 21-040 int. 266 ali 270).

Kandidati, ki se bodo prijavi na objavljena dela in naloge, bodo obveščeni o izbiri najkasneje v 30 dneh po preteku roka objave.

126/9-82

Pet naslovov v Novo mesto

Zimsko atletsko prvenstvo v metih -- Po dva naslova Primc in Okleščen, enega pa D. Malnar

S prvim letošnjim mitingom na planem se je v soboto v Novi Gorici tudi uradno pričela letošnja atletska sezona. Prireditev, ki je hkrati veljala za republiško zimsko prvenstvo v metih, je postregla z zadovoljivimi rezultati, vnovič pa

Prisilen odmor

Odbojkarji Bovca niso dopotovali v Novo mesto

Prvenstvo odbojcarskih drugoligašev ni prineslo pričakovanih rezultatov. Pač zato, ker so Novomeščani tokrat ostali brez nasprotnika, saj odbojkarji Bovca iz neznanih razlogov niso dopotovali v Novo mesto in tako ostajajo pionirjevi na prvenstveni razpredelnici s tekmo manj drugi za ekipo Mežice.

Povsem drugače pa je bilo v SOL--zahod, kjer so Mokronožani izgubili proti ekipi Črnuč s 3 : 0 (5,5,7) in so tako po desetih odigranih kolih z 8 točkami na 5. mestu. V naslednjem kolu bodo Mokronožani imeli v gosteh ekipo Izole.

Med ženskami so dekleta Kočevja doma premagale ekipo Fužinarja (ml) s 3 : 1 (1, 10 - 16, 8), vendar so navzlic temu predzadnje na lestvici skupaj z Gojnjami in Fužinarjem (ml) z 8 točkami. V 13. kolu gostujejo odbojkarice Kočevja v Mislinji.

ŠOFERJI SO KEGLJALI

V Trebnjem so se pred dnevi srečali šoferji--kegljači ZSAM Trebnje in ZSAM Ivančna gorica. Zmagali so domačini z 2.291 proti 2.260. Najboljša v zmagovalni vrsti sta bila Goleš s 410 in Bartolj s 437 podrtimi keglji, pri poražencih pa Verbič s 397 in Bijec s 398 keglji.

N. G.

Plačilo za trud

Jože Gršič, telovadni zanesenjak iz Metlike, o svojem delu -- Še premalo ovrednoteno

V življenju Jožeta Gršiča iz Metlike sta se in se še vedno prepletata delo v telovadnici in mizararski delavnici. Danes skupaj z Dano Orlič vodita društveno telovadbo v metliški osnovni šoli. Predlani sta za delo na telesno-kulturnem področju prejela Blovdovski znački, Dana zlato za 30-letno delo, Jože srebrno za 20 let dela.

Gršič je prišel prvič v telovadnico, ko se je pri Stipančiču učil za mizarja, za telovadbo pa ga je navdušil Nace Hočevar, Danin oče. Prvi zlet, ki so ga Metličani leta 1955 napravili v Celje, je pomenil zanj tudi prvi javni nastop. Telovadba ga je tako navdušila, da je postala njegova strast. Bil je najprej na 3-tedenskem tečaju za telovadne vodnike v Novem mestu, nato še v Mozirju. „Prepričevali so me, naj bi odšel še na nadaljnje izobraževanje, a si nisem mogel predstavljal, da bi se ločil od mizararske delavnice.“

pojasnjuje Gršič danes, ko mizari v lastni delavnici.

Ob spreduhu po njegovem bogatem družbenem življenju se mu beseda ustavi tudi pri njegovem 16-letnem sodelovanju v metliški folklorni skupini, pa seveda ob spominih na Šutjesko, kjer je za nagrado nastopal pred Titom in Naserjem.

Ko ocenjuje svoje današnje delo na področju telesne kulture, se zamisli. Meni, da to delo še vedno ni dovolj ovrednoteno. „Mladega rodu ne učim telovadnih veščin zaradi želje po finančnem dobičku. Naše največje plačilo je, če imamo priložnost nastopati, če so ljudje navdušeni in nam ploskajo. Nekaj časa bom še vztrajal zaradi sina šestosolca, ki je edini fant med izbrano skupino okrog desetih deklet, ki nastopajo. A tudi zaradi dobrega sodelovanja z Dano.“

Moti ga, da dandanes skoraj nihče več noče prijeti za to delo, ko je v Metliki vendarle še veliko mladih ljudi. Da se jim ne izplača, pravijo. Jože pa, ki gara v delavnici od ranega jutra do devete, desete ure zvečer, vendarle še dvakrat na teden najde čas za rekreacijo. A pri tem ne gleda na plačilo. V telovadnico ne gre zaradi 20 dinarjev na uro, ampak iz veselja.

JOŽE GRŠIČ -- Z veliko mero vztrajnosti do uspehov metliških telovadk.

Postavlja se vprašanje, kaj bo, ko bo v Metliki tudi takšnih zanesenjakov zmanjkalo. Prav gotovo bi bilo dobro o tem razmisliti že danes, ko ima osnovna šola močno ekipo v orodni telovadbi, a se žal vse znanje teh učenk razblini, ko zapustijo osnovno šolo. Nikogar ni, ki bi jih znal voditi še naprej, pa tudi same se ne poskušajo več priključiti osnovni šolski ekipi. Škoda, da gre v nič toliko vaj, napora.

M. KRUMPAČNIK

KIT KMETIJSKA ZADRUGA „KRKA“, NOVO MESTO, TZO „KMETOVALEC“, n. sub. o. NOVO MESTO,

razpisuje po sklepu zadružnega sveta prosta dela in naloge

UPRAVNIKA TZO „KMETOVALEC“, n. sub. o. Novo mesto (individualni poslovodni organ)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati imeti:

– visoko, višjo ali najmanj srednjo izobrazbo kmetijske, ekonomske, pravne ali organizacijske smeri;

– najmanj 3, 4 oz. 5 let delovnih izkušenj v svoji stroki; – ustrezne moralno-politične kvalitete, aktiven odnos do samoupravljanja, sposobnost vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa.

Kandidat bo imenovan za 4 leta. Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov KIT, Kmetijska zadruga „Krka“, Novo mesto, C. Komandanta Staneta 10 (za razpisno komisijo TZO Novo mesto). Informacije lahko po potrebi dobite v splošnem sektorju. Nepopolnih prijav komisija ne bo upoštevala.

sestavljena organizacija združenega dela za dejavnost kmetijstva, industrije, trgovine, gostinstva in storitev, n. sub. o., Ljubljana

MERCATOR, KMETIJSKI KOMBINAT SEVNICA TOZD TRGOVINA Sevnica, Glavni trg 25

Komisija za delovna razmerja TOZ D Trgovina objavlja prosta dela in naloge

VODENJE POSLOVNE ENOTE I V KRMELJU

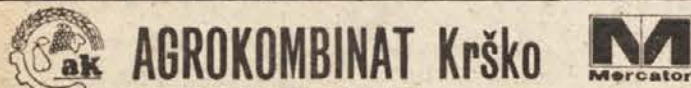
Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

– poslovodska šola s petimi leti delovnih izkušenj. – Delovno razmerje se bo sklenilo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na zgoraj navedeni naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

132/10-82

AGROKOMBINAT Krško

PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE

Na podlagi sklepa delavskega sveta tozda Poljedelstvo-meso Kostanjevica

objavlja prosta dela in naloge

dveh TRAKTORISTOV za delovišče v Žačevinku.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Poskusno delo bo trajalo 3 mesece.

Pogoji:

– končana poklicna kmetijska šola,

– opravljen traktorski tečaj ali izpit za voznika B kategorije.

Zaželene so delovne izkušnje.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo na naslov Mercator, Agrokombinat Krško, kadrovska služba, Krško, CKŽ 52.

Razpisni rok traja 15 dni.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 15 dni po končanem objavnem postopku.

Razpisana komisija delovne skupnosti skupnih služb delovne organizacije Mercator, Agrokombinat Krško razpisuje prosta dela in naloge.

VODJE RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA IN VODJE PLANSKO-ANALITSKEGA SEKTORJA za 4-letni mandat.

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. za vodjo računovodskega sektorja:

visoka ali višja šola ekonomske smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na odgovornih nalogah;

2. za vodjo plansko-analitskega sektorja: visoka ali višja izobrazba ekonomske ali agronomske smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na odgovornih nalogah.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtev za opravljanje razpisanih del in nalog naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici z oznako „za razpisno komisijo“ na naslov: Mercator, Agrokombinat Krško, kadrovska služba, Krško, CKŽ 52. Rok za zbiranje prijav traja 15 dni.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 30 dni po končanem razpisnem postopku.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, deda in pradedca

ALOJZA TEKAVČIČA

Hrvatovega ata iz Šmihela pri Žužemberku

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pokojnega spremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se sosedom, članom prostovoljnega gasilskega društva iz Šmihela, govorniku za poslovljni govor ob odprtem grobu, pevcam in župniku za opravljeni obred in tolažilne besede.

Žalujoci: hčere Rezka, Pepca, Milka, Danica in sinova Alojz in Jože z družinami

POČITNICE NA LADJI „LIBURNIJA“

Kdo si še ni kdaj zaželel malo drugačnega dopusta, kot so štiri hotelske stene in z obilico lenobe na toplen soncu?

Tako spremembo nudi 9-dnevno potovanje z ladjo Liburnija, ki ga prireja ljubljanski Kompas v drugi polovici aprila, ko na južnem Jadranu in Egejskem morju sonce že prijetno greje.

To potovanje ni namenjeno samo lenarjenju na ladijski palubi, program zajema poleg ladijskega udobja ogled Dubrovnika, Korinta, Miken, Argosa, Aten z Akropolom in na koncu še italijanskega Barija s „kapitansko večerjo“ povrh, ki bo zaključila prijetno bivanje na Liburniji.

Ladja Liburnija je ena najmodernejših plovilnih enot Jadranske linije s kapaciteto 2600 BRT.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre in skrbne mame, babice in prababice

AMALIJE DOLENŠEK

roj. Matko z Bučke

se iskreno zahvaljujemo vsemu zdravstvenemu osebju bolnice iz Novega mesta, Infekcijski kliniki v Ljubljani, ZD Sevnica, sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, predstavnikom DPO KS Bučka in pevcem. Hvala vsem, ki ste lajšali bolečine nam in pokojnici. Zahvala pa velja tudi župniku za lepi obred in tolažilne besede.

Žalujoci: vsi njeni

Čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, tebe ljubi oče ni, da bi skupaj kam odšli.

V SPOMIN

10. marca je minilo leto žalosti, odkar si tako nenadoma in mnogo prezgodaj odšel od nas, ljubljani mož, oče, brat, stric, zet in svak

ANTON KOCJAN

iz Črnomlja

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov prerani grob, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi 77-letnega upokojenca

JOŽETA ŠTEBLAJA

iz Gor, Radulj pri Bučki

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za pomoč na zadnji poti. Hvala tov. Engelzbergerju za poslovljne besede ob odprtem grobu, ZB Bučka za spremstvo s praporom, pevcem iz Škocjana, duhovniku za opravljeni obred. Zahvala velja tudi Cirilki Pregrad, Marinki Manjetič in Anici Vajs.

Žalujoci: sin Jože z družino, Ančka, bratje in sestre z družinami

ZAHVALA

Ob zadnjem slovesu od dragega moža, očeta, starega očeta, dedka, brata in strica

NACETA REPOVŽA

iz Malkovca

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami ob njegovi dolgotrajni in težki bolezni, se prišli pokloniti njegovemu spominu in darovali vence ter cvetje, kakor tudi sodelavcem zaposlenih otrok za nesebično pomoč. Posebna hvala tudi vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, predstavniku KS za poslovljni govor, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste darovali za mašo.

Žalujoci: žena Ivanka, otroci z družinami, brat, sestre in ostalo sorodstvo

Tržišče, 28. 2. 1982

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 66. letu zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, očim, brat in stric

ALBIN TURK

iz Podturna 56, Dol. Toplice

Zahvaljujemo se vsem, ki so mu darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo tozdu Gozdarstvo iz Podturna, Zavodu SRS za rezerve Ljubljana, DE Straža, govorniku ob grobu in Društvu upokojenecv za spremstvo s praporom. Hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Francka, sin Albin z družino, sestra Marija z družino, Jože s sinom, Lojze in Fanika z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 45. letu nas je za vedno zapustila naša mama in žena

ANICA BUČAR

iz Kalce – Nakla

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in delovnemu kolektivu Labod za darovano cvetje, tolažilne besede in spremstvo na zadnji poti. Zahvala tudi duhovščini za opravljeni obred in direktorju kolektiva za poslovljne besede na grobu.

Žalujoci: mož Lojze, sin Lojzek, hčerka Bojana z družino ter ostalo sorodstvo

Prostor za 400 novih

Največ prošelj za sprejem v vrtece za otroke od 1 do 3 let
— Problem z varstvom dojenčkov

Marec je tudi letos čas za od-dajo prošelj za sprejem otrok v vrtece. Vsako leto je naval v novomeške vrtece precejšen, in ker mest za vse ni dovolj, komi-sija za sprejem v vrtece nima lahkega dela. V lanskem letu so morali odkloniti kar 350 otrok za vrtece v okviru Vzgojnovarstvenega zavoda Novo mesto, okrog 50 pa še za vrtece v Šent-jerneju, Škocjanu in Žužemberku. Kako bo letos?

V vseh vrtcih v novomeški občini bo letos prostor za 400 novih otrok. Mimo ni niti polo-vica marca in samo v novo-meškem Vzgojnovarstvenem za-vodu imajo že 177 prošelj ter 10 za prihodnje leto. Od tega so za lani odklonjene otroke starši doslej podaljšali 68 prošelj, ostali pa so na novo. Največ

prošelj za sprejem v vrtece je za otroke od enega do treh let, ki jih bo verjetno tako kot lani spet precej ostalo zunaj. Od vsa-ke starostne skupine namreč lahko sprejmemo v varstvo le določeno število. Velik pro-blem bo predvsem za jasli, saj so v Novem mestu le trije od-delki za 45 dojenčkov, prošelj pa je že sedaj 46.

Čeprav analiza še ni narejena, v Vzgojnovarstvenem zavodu opažajo, da je glavni vzrok za naval v vrtece neprimerno zasebno varstvo in potreba po vzgoji, medtem ko bi težko rekli, da prednjačijo socialno šibkejši otroci. Prav tako se že pojavlja finančni vidik. Vrtece je namreč, čeprav drag, marsikdaj cenejši od zasebnega varstva. V Vzgojnovarstvenem zavodu tudi zbi-rajo imena zasebnih varuhinj. Ne zato, da bi jih kontrolirali, ampak da bi jih dobili skupaj (če se bo le dalo) in jih s predavanjem usposobili za kva-litetnejše varstvo otrok.

Že dlje časa deluje v vrtcu na Drski tudi oddelek za duševno prizadete otroke. V njem ima sedaj varstvo 6 otrok predvsem iz Novega mesta, ker so težave s prevozom od zunaj, našlo pa bi se mesto še za kakšnega pri-zadetelega otroka.

VESELO OB PRAZNIKU — V mnogih krajevnih skupnostih novomeške občine so dnevu žena posvetili urico ali dve kulturnega programa, žena so se spomnili s cvetjem in čestitkami, ponekod pa so jih tudi pogostili. V krajevni skupnosti Center v Novem mestu so v petek zvečer pripravili tovariško srečanje, ki se ga je udeležilo šestdeset žena. Kulturni program so v Domu kulture pripravili gostje iz Šentjerneja. (Foto: J. Pavlin)

V prihodnje manj stanovanj

Srednjeročnega načrta gradnje stanovanj v novomeški občini ne bo moč izpolniti — Manjša sredstva in višje cene krojijo obseg gradnje — Kdo družbeni investitor?

Na zadnji seji skupščine novomeške stanovanjske skupnosti v starem sestavu 5. marca so se ob obravnavanju poročila o lanskem poslovanju in programa ter finančnega načrta za letos ponovno pokazali vsi problemi, prisotni v stanovanjski izgradnji in uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu v novomeški občini, ki se bodo v prihodnje očitno še zaostriili.

V letu 1981 je bilo namesto načrtovanih 329 družbenih stanovanj dograjenih le 209, vseljenih pa celo le 189. Letos so predali še ključe 136 stanovanj

na Cesti herojev in v Žužemberku, trenutno pa je v gradnji 115 stanovanj v soseski na Cesti herojev, ki bodo vseljiva prihodnje leto. To je zaenkrat vse, saj gradnja soseske Irča vas—Brod zelo kasni in bo Pionir začasno združil sredstva, da priprave ne bi povsem obstale in se zamude tako še povečale. V prihodnje bomo gradili tudi nekoliko večja stanovanja, ki jih najbolj manjka.

Vsekakor pa v prihodnje ne bo lahko. Težavam in zamudam botrujejo visoke cene, ne vključevanje nekaterih komunalnih organizacij v družbeno gradnjo (Elektro, Komunala itd.), predvsem pa pomanjkanje sredstev. Plan prihodkov za vzajemnost lani ni bil izpolnjen, ker dve delovni organizaciji nista podpisali sporazuma, IMV pa so plačilo odložili zaradi težkega gospodarskega položaja. Tako je izpad sredstev precejšen.

Sedaj se je pojavil še problem investitorstva, kar prav tako odmika ureditve zastavljenih ciljev. Investitor ne sme biti več izvajalec del, ampak naj bi to bila posebna delovna skupina pri stanovanjski skupnosti. To bo potrebno čimprej urediti, saj programi stojijo, če ni „gospodarja“. Problem družbenega investitorstva bo prva naloga, v katero bodo morali ugrizniti novi organi stanovanjske skupnosti, prav tako pa tudi pomoč novoustanovljenim skupnostim stanovalcev.

Še letos kaže tudi spremeniti srednjeročni načrt stanovanjske izgradnje, saj je bil že izdelan preko možnosti, zaradi vse slabšega gospodarskega položaja

MLADINSKA BRIGADA V IMV

Pred kratkim so mladi delavci v novomeški Industriji motornih vozil ustanovili stalno mladinsko pohodno delovno brigado, v katero se je že vključilo prek 80 mladih, zanimanje zanjo pa je še zmeraj veliko. Ob organiziranju so sprejeli statut brigade in program dela ter izvolili vodstvo. Komandant brigade je Brane Granda, predsednica zbora brigadirjev pa Vida Rifelj.

POBRATENI GASILCI

Predstavniki gasilskega društva Šmihel so bili 20. februarja letos gostje na občnem zboru enakega društva v Donji Lomnici na Hrvaškem. Gasilci iz Donje Lomnice so vrnili obisk na letnem občnem zboru šmihelskega društva v petek, 5. marca. Na njem so sprejeli sklep o pobratenju obeh društev, ki ga bodo uresničili poleti.

„Da“ za jasli

Jasli na Cesti herojev nared do konca leta

O gradnji otroških jasli v novem naselju na Cesti herojev v Novem mestu se je kar dolgo govorilo, a jih je pomanjkanje sredstev in omejevanje investicij dolgo odmikalo. Stavba PTT, ki jo bodo preuredili v jasli, je že odkupljena za 8,5 milijona dinarjev. Sedaj so tudi sredstva za gradnjo v glavnem zagotovljena in dokumentacija pripravljena. Tako je komisija za investicije odobrila gradnjo, potrdili pa so jo tudi delegati skupnosti otroškega varstva na skupščini 26. februarja.

Jasli so seveda več kot potrebne, saj v Novem mestu naj-bolj primanjkuje v vrtcih prav mest za najmlajše do dveh let. V novih jaslih bo imelo varstvo 85 otrok. Gradnja bo stala 23 milijonov. Začeli naj bi že v kratkem in če ne bo večjih težav in zastojev, bodo jasli zgrajene do konca letošnjega leta.

Skupnost otroškega varstva drugih investicij letos skoraj ne predvideva. 3 milijone, kolikor je sredstev, bodo namenili za posodobitev Novoteksovega vrta, sam Vzgojnovarstveni zavod Novo mesto pa bo s sredstvi iz amortizacije obnovil prostore vrta v Straži.

PRAZNIK LABODOVIH DELAVCEV — 8. marec je tradicionalni praznik Laboda, tega najbolj ženskega kolektiva v novomeški občini. V petek so se delavke — letošnje jubilatke in upokojenci zbrali v Domu kulture, kjer so za 10., 20. in 30-letno delo v kolektivju prejeli priznanje. Posebno pozornosti je bil deležen dosednji direktor Zdravko Petan, ki je s tem dnem odšel med upokojence. Ob tej priložnosti se mu je zahvalil novi direktor Milan Bratož (na sliki). Za veselje kulturni del programa sta poskrbela ansambel „Slavček“ in trojka Tof—Rifle—Sifrer. (Foto: J. Pavlin)

O MLADINSKIH URAH

V sredo, 17. marca, bo program-ska seja novomeške konference mladih v vzgoji in izobraževanju. Pregledali bodo delo od septembra 1981 do februarja letos sprejeli delovni program od marca do septembra ter razpravljali o mladinskih urah na osnovnih in srednjih šolah. Razgovor bo vodil Franci Kržan.

Je Zveza pionirjev pastorek?

Premajhna skrb družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti, drušev za pionirje — Vključiti jih že v oblikovanje programov — Poseben problem dobri mentorji

Vloga Zveze pionirjev v razvoju naše družbe je bila osrednja tema seje novomeške občinske konference ZSMS 4. marca. Razprava je odkrila mnoge slabosti pri delu s pionirji, ki zahtevajo drugačno ravnanje vseh, odgovornih za vzgojo, izobraževanje in celovito odraščanje otrok.

Povezanost pionirske in mladinske organizacije v šolah in v krajevnih skupnostih je slaba, čeprav so pionirji neposredna kadrovska baza ZSMS. Do kratkega stika prihaja že ob prehodu iz pionirske v mladinsko organizacijo, saj zgolj s kratkim predavanjem ob sprejemu v ZSMS ni mogoče vsega predstaviti pionirjem in jih pritegniti k delu. Poleg tega so redke osnovne organizacije v krajevnih skupnostih, ki se ukvarjajo s pionirji. Kakšno delovno in zbiralno akcijo, proslavo ali pohod še pripravijo, kaj več pa že ne. Ob tem so pionirji prepogosto le izvajalci mla-

dinskih in drugih programov, medtem ko jih k njihovem oblikovanju in odločanju nihče ne povabi. To pa je slaba osnova za njihovo pritego-vanje v skupne akcije in za obliko-vanje ustvarjalnih odgovornih osebnosti.

Da bi to vsaj nekoliko spremenili, so učenci novomeških srednjih šol že storili prvi korak. V okviru šolskih mladinskih konferenc so se dogovorili, da se povežejo s posameznimi osnovnimi šolami in naj-dejo skupne točke za sodelovanje, na podeželju pa bodo za to poskrbe-li mladi v krajevnih skupnostih.

Ni pa le ZSMS tista, ki posveča premalo skrbni pionirjem, in tudi ni edina odgovorna za vsebinsko do-grajevanje pionirske organizacije.

Nad Zvezo pionirjev bi morale be-deti tudi druge družbenopolitične organizacije, posebno SZDL preko svetov pri občinski konferenci, kra-jevne skupnosti, društva, predvsem društva prijateljev mladine. Njihova občinska zveza je doživela na konfe-renci precej kritike, češ da ne opravlja svoje vloge in nalog na področjih, kjer bi morala narediti največ, npr. pri organizaciji prostoa-čnih dejavnosti.

Kot poseben problem so mladi omenjali mentorstvo. Ne toliko za interesne dejavnosti, ki na šolah dokaj dobro delajo, čeprav bi se dalo delo še izboljšati z metnozi iz društev.

Veliko slabše je z mentorji za samo pionirsko in mladinsko organizacijo. To delo opravljajo učitelji, marsikateri brez pravega ve-selja in le zato, da si naberejo dovolj ur. Novomeška mladinska organiza-cija je že skušala popraviti razmere, a se je sklicanega posveta udeležila le ena mentorica. Brez dobrih men-torjev in delovnih programov seveda ne gre in pri tem bi v sodelovanju z Zavodom za šolstvo lahko veliko naredila prav ZSMS.

Z. L.—D.

Letos razvitje prapora ZB

Letno srečanje borcev na Mestnih njivah — Pomembno prenašanje tradicij NOB med mladino

Krajevna organizacija ZB NOV Mestne njive združuje 84 članov. Letni obračun dela 26. februarja, ki so se ga udeležili tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij in krajev-ne skupnosti, je znova potrdil, da je borce čutiti povsod v krajevni skupnosti. Aktivni so v vrstah SZDL, organih krajevne skupnosti, delegacijah za samo-upravne interesne skupnosti, pri prenašanju tradicij med mladi-no. Tudi skrb za soborce tu ni le na papirju. Člani ustrezne komisije dobro poznajo social-no in zdravstveno stanje borcev, obiskujejo in obdarijo najbolj

potrebne, pomagajo pri organi-zaciji pogrebov in pošiljanju obolelih in invalidov na zdrav-ljenje.

Letne konference se je udeležil tudi predsednik občinskega odbora ZB NOV Vinko Bambič, ki je izčrpno opisal delo in prizadevanja borčevske organizacije. Svet za ohranjanje in razvijanje tradicij NOB pri SZDL ima veliko trajnih nalog. Podružbljanje tega dela mora biti tesno povezano s stalnim pritego-vanjem mladih, ki jim je treba ponuditi roko. V razpravi so skle-nili, da moramo vrednotenje revolu-cionarnega deleža našega boja preko komisij usmerjati v akcije, saj je samo obujanje spominov premalo. S tem v zvezi so borci pozdravili ustanovitev prve skupine tabornikov na Mestnih njivah po načelu krajev-ne organiziranosti. Prav taborniki so tisti, ki praktično prevzemajo nase veliko dediščino borčevske organi-zacije.

Borci so dali pobudo, da bo letošnje leto volitev in kongresov prežeto z utrjevanjem bratstva in enotnosti. Po svojih močeh bodo sodelovali na raznih srečanjih. Da bi lažje dajali pomoč svojim članom, so povečali članarino od 20 na 50 dinarjev. Letos bodo razvili prapor krajevne organizacije in sodelovali na proslavi ob 90-letnici rojstva tovariša Tita. Konferenco so sklenili s prijetnim družabnim večerom v domu JLA, ki bi jih lahko pogosteje pripravljali, saj manjka takih sre-čanj.

T. G.

LAGOV LOG JE DALEČ — Kar je bilo trenutno najceneje, so delavci novomeškega komunalnega podjetja pretekli teden tudi storili. Odrezali in zagradili so nekaj metrov mostu in se tako rešili krivde za morebitno nesrečo. Tako je sedaj moč priti v „novomeška pljuča“ le po daljši poti čez ločenski ali kandijski most. Kdaj se bo spet dalo po mostu v Ragov log, ne ve nihče. Denarja za novi most ni, popravilo lesenega starca pa se ne izplača več. (Foto: J. Pavlin)

Regresi ob podpisu pogodb

Pred kratkim sta zbora zdru-ženega dela in krajevnih skupno-sti novomeške občinske skupščine sprejela občinski odlok o zagotavljanju in usmerjanju sred-stev za intervencije v pridelavo hrane za obdobje 1981—1985. Bil je že zadnji čas, da zagotovi-mo dodatna sredstva za poveča-nje kmetijske proizvodnje, saj jih vseskozi kronično primanjkuje.

Osnovni cilj odloka je poveča-nje pridelave hrane in rastlinske krme v družbeno organizirani proizvodnji. Občinska skupščina bo vsako leto določila prednostni namen uporabe teh sredstev v skladu z zastavljenimi cilji in planskimi akti za pospeševanje družbeno organizirane kmetijske proizvodnje. V sklad z interven-cije bodo delovne organizacije od 1. aprila naprej prispevale po 0,5 odstotka od osebnih dohodkov. S tem delovne organizacije in osebni dohodki ne bodo dodatno obremenjeni, saj se je zmanjšal republiški davek.

Tako zbrana sredstva bodo uporabljali za pospeševanje vseh kmetijskih panog. Ker pa je osnovna usmeritev do 1985 povečanje poljedelske proizvod-

nje in prireje živine ter mleka, bo večji del sredstev namenjen za povečanje hektarskih do-nosov poljščin z večjo uporabo umetnih gnojil in kakovostnih semen. V novomeški občini bo letos iz sklada za intervencije dobre 3 milijone dinarjev porab-ljenih za regresiranje umetnih gnojil in semen za pridelavo pšenice, krompirja, koruze za zrnje, krme, mleka in mesa. Dodeljevanje regresov pa bo v celoti vezano na pogodbeno oz-tržno pridelavo ter pridelkov. Za večjo prirejo prašičjega mesa bodo iz teh sredstev ustanovili tudi rizični sklad, iz katerega bodo pokrivali razlike med pro-izvodno in tržno ceno mesa.

V novomeški kmetijski zadru-gi Krka so že pripravili posebno pogodbo, po kateri lahko koope-ranti takoj začno uveljavljati regrese za semena in gnojila za letošnje pogodbeno pridelavo pšenice, krompirja, koruze za zrnje, mleka in mesa. Upajo, da bodo pridelovalci čim prej skle-nili pogodbe v posameznih TZO, da bi lahko uveljavili regres že za spomladansko setev pa gnojenje njiv in travnikov.

Šmihel: korajža velja!

Šmihel je postal pravi mestni predel, pa vendar nima kanalizacije in razmere so zaradi uhajajočih fekalij na prosto vse prej kot mestne. Kraj, ki je v zadnjih letih že močno napredoval, se pravkar odloča še za eno veliko akcijo, o kateri je pripovedoval Alojz Hočevar, predsednik sveta krajevne skupnosti.

„Ne moremo čakati bolj-ših časov, ker ne vemo, kdaj bo več denarja za komunalno gradnjo, pa tudi cene gredo prehitro navzgor, da bi s čakanjem kaj pridobili. Ker že gradimo kanalizacijski

Alojz Hočevar: „Dodatni samoprisepek je v več letih edina možnost, da Šmihel pride do kanalizacije. Če bi z deli odlašali, bodo še višje cene.“

kanal R3 —, ki povezuje novonastajajoče naselje Regerške košence do Težke vode, je lepa priložnost, da kanalizacijo uredimo še v Šmihelu.“

— Ali je ves Šmihel brez kanalizacije?

„V Starem delu naselja je zemlja že tako prepojena z odpadnimi vodami, da udarjajo na površino. Smrdi in onesnažuje okolje. Pri nekaterih hišah morajo celo na dva meseca prazniti greznice, kar seveda veliko stane. Celoten Šmihel je kanalizacijsko neurejen in zaradi nevezdržnih razmer je svet krajevne skupnosti z organizacijami vred dal pobudo za uvedbo dodatnega samo-

prispevka krajanov, s katerim bi se lahko lotili gradnje priključkov v dolžini okrog 1500 metrov. Skupščina krajevne skupnosti je naš predlog podprla, enako tudi krajan na zborih. Ko smo razpravljali o možnosti za uvedbo samoprisevka, so bili zanj tudi v Škrjančah in na Boričevem, ki spadajo k nam. Pomagali nam bodo solidarnostno, zato pa bo več možnosti za sredstva iz krajevne skupnosti za ureditev njihovih zahtev.“

— Kolikšen dodatni samoprisepek predlagate in ali ne bo to za krajane preveliko breme?

„Predlagamo 4-odstoten dodatni samoprisepek poleg tistega, ki ga plačujemo kot vsi občani. Ta dodatni samoprisepek je res veliko breme za posamezno hišo, saj gre za okrog 100 tisoč dinarjev, ki jih bo vsaka hiša (poprečno) plačala v petih letih. Če pa računamo, da nismo plačali komunalnega prispevka pri gradnji hiš, tak prispevek ni velik, saj gre v bistvu za obročno odplačevanje v več letih.“

— Bodo sredstva iz dodatnega samoprisevka zadoščala za celotno gradnjo, saj je znano da bančnih kreditov za te namene ni?

„Iz združenih sredstev skupnosti krajevne skupnosti bomo dobili solidarnostni prispevek 1,45 milijona dinarjev, od tega je za začetek dodeljenih 500.000 dinarjev. Del stroškov nam bodo kreditirali izvajalci. Domenjeno je, da bomo material plačali takoj, za delo pa nas bodo s plačilom čakali dve leti.“

— Kdaj bo referendum in ali računate na uspeh?

„Referendum bo razpisan konec marca, ker pa so krajan že dokaj dobro obveščeni o celotni akciji in zanjo kažejo interes, menimo, da bo večina glasovala za.“

R. B.

ŠE VSE PO STAREM — Novomeški Breg, opevan od pesnikov, često upodobljen od slikarjev, je v zgornjem delu ostal, kakršen je bil pred desetletji. Asfalt seže le do gostišča Breg, od tam dalje pa je uličica prašna, čeprav v najožjem središču mesta. Pred dobrima dvema letoma se je že začela akcija za asfalt, kaže pa, da bo letos uresničena. Čas bi bil! (Foto: R. Bačer)

Pri delitvi vselej pripombe

Glavarina naj ne bo edino merilo za delitev sredstev med krajevnimi skupnostmi — Za letos sredstva razdeljena, vseh 11 pa naj bi pomagalo tudi Domu kulture

4. marca je zasedala skupščina Skupnosti krajevnih skupnosti Novo mesto in obravnavala lanskoletno poročilo z zaključnim računom ter z nekaj pripombami sprejela tudi letošnji program del s finančnim načrtom. Ponovno v pretresu tudi uresničevanje referendumskega programa gradnje kanalizacije in prvič pred skupščino informacija o stanju v IMV.

Ko so razpravljali o lanskoletni dejavnosti, je bila glavna pripomba ta, da je treba v bodoče ob poročilu navesti tudi, kaj so krajevne skupnosti na območju mesta naredile s sredstvi, oziroma koliko so k njim prispevali krajan z lastnim delom in dodatnimi prispevki. Ni namreč vseeno, kako denar obračajo, znano pa je, da so glede aktivnosti krajevne skupnosti dokaj različne.

Tudi glede sredstev, ki jih vseh 11 mestnih krajevnih skupnosti solidarno združuje za večje in pomembnejše akcije, so bili ugovori. Prikrjane se čutijo zlasti v KS Majda Silc, kjer letos in lani niso bili na seznamu dobitnikov teh sredstev. Nasploh pa je prevladovalo mnenje, da je treba v nekaj mesecih narediti spis, iz katerega bo razvidno, v katerem letu zdajšnjega srednjoročnega plana bo posamezna krajevna skupnost lahko računala za znatnejša združena sredstva, da bi lahko pravočasno začeli akcije in pripravili dokumentacijo za gradnjo.

Sicer pa bodo tudi v letu 1982 vsi plani krajevnih skupnosti zelo stabilizacijski, sredstva pa bodo pritekla kot doslej iz treh virov: iz samoprisevka krajanov, iz združenih sred-

stev in del kot dotacija iz občinskega proračuna. Kot glavno merilo za delitev sredstev ostane za letos še v veljavi število prebivalcev, ki je dokaj različno (od 700 do nad 3.000), proučili pa bodo še možnosti za dodatna merila, ki naj bi upoštevala v letu 1983 tudi razvitost posameznega območja.

V velikim zanimanjem so delegati poslušali Marjana Simiča, vršilca

dolžnosti generalnega direktorja IMV, ki je poročal o nastalem položaju v kolektivu, ogromni izgubi in prizadevanjih, da bi sanacija čimprej stekla. Ob drugi informaciji o uresničevanju referendumskega programa izgradnje primarne kanalizacije je bilo več dodatnih vprašanj.

Skupščina je sprejela priporočilo, naj bi vseh 11 krajevnih skupnosti prispevalo po 1.613 din na krajana za nujno obnovo Doma kulture. Na ta način bi zbrali 3 milijone, ostala manjkajoča sredstva pa bodo prišla iz drugih virov. Odločiti pa se je treba naglo, da bi z obnovo doma lahko začeli maja in jo do oktobra končali.

Edinstvena priložnost

Za dograditev trakta s 100 posteljami pri Domu ostarelih so sredstva že vnaprej zagotovljena — Jeseni začeti!

Dom starejših občanov v Novem mestu dela dve leti in je več kot povsem zaseden, zlasti pa manjka prostora za bolehne in na posteljo prikljene ostarele ljudi. Teh, ki bi radi v dom, je vedno več, a jih nimajo kam dati. Skupnost pokojninsko-invalidskega zavarovanja je ponudila enkratno možnost za dograditev doma za nadaljnjih sto postelj, in sicer s tem, da za gradnjo nameni potrebna sredstva, zbrana iz obveznega 4-odstotnega prispevka od pokojnin. Za predvideno dograditev 2.000 m² površin bo po zdajšnjih cenah potrebno zagotoviti 45 milijonov dinarjev, ti pa so na voljo. Omenjena skupnost

lahko 40 milijonov zagotovi letos in v dveh letih, 5 milijonov pa bodo zbrali v občinski skupnosti socialnega skrbstva in v Domu starejših. Ker je vsa infrastruktura že zgrajena, dograditev doma pa je bila predvidena že ob začetku gradnje, je torej ob zagotovljenih sredstvih lepa priložnost, da se gradnja začne. O tem so obširneje razpravljali na zadnji skupščini socialnega skrbstva, kjer so zamislil povsem podprli.

DELEGATI, KI TO NISO

V občinskih skupščinah večkrat imenujejo delegate kot zunanje člane organov upravljanja v šolah, kulturnih ustanovah, zdravstvenih ustanovah in še drugod. Ti delegati, ki nimajo baze, pa sploh nikomur ne poročajo in ne odgovarjajo za svoje delo. Če sploh hodijo na seje, so lahko edinele kot zasebniki. Ne ve se, za kaj se zavzemajo, za kakšne sklepe glasujejo. O tej hibi delegatskega sistema, ki pa ni samo dolenska posebnost, je že nekajkrat tekla beseda v novomeški občinski skupščini. Delegat, ki je pred pol leta postavil delegatsko vprašanje o tej problematiki, doslej še ni dobil pismenega odgovora. Nekako volk pa bil sit in koza cela, če bi delegate v razne ustanove izbirali iz vrst delegatov za občinske zore. Tak predlog je bil na zadnjem zasedanju treh zborov v Novem mestu.

PRAZNIK V MIRNI PEČI

V soboto, 20. marca, bodo krajan Mire peči počastili letošnji krajevni praznik na slavnostnem zasedanju krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij ter na proslavi. Ob tej priložnosti bodo podčeli listine o častnem občanstvu in priznanju krajevne skupnosti. Priznanje bo ob 10. uri v Domu kulture. Občani vabljeni!

Povsod bo letos pas zategnjen

Proračun novomeške občine sprejet, za morebitne presežke pa je že določeno, kako jih porabiti: za proizvodnjo in porabo hrane ter za blagovne rezerve

3. marca so vsi trije zbori novomeške občinske skupščine na skupnem zasedanju, ki je bilo zadnje v tem mandatu skupščine, sprejeli več odlokov, letošnji občinski proračun in delovni program občinske skupščine, obravnavali pa so tudi poročilo izvršnega sveta. Kot posebnost je omeniti sprejeto priporočilo o prepovedi kajenja v javnih prostorih.

Letošnji novomeški občinski proračun predvideva dobrih 215 milijonov dinarjev prihodkov, dovoljena poraba po resoluciji pa je manjša, zato že zdaj računajo na 15 milijonov din presežka, ki pa bo šel namenjeno za intervencije v proizvodnjo hrane in za blagovne rezerve. Kar 70 odstotkov morebitnih presežkov bo šlo za te namene republikli, ostanek bo porabljen doma. Znano je, da je novomeška občina prav pri blagovnih rezervah med najrevnejšimi v republikli.

PRED SESTAVO NOVEGA IZVRŠNEGA SVETA

Kot je znano, je občinska kandidacijska konferenca za kandidata za predsednika izvršnega sveta novomeške občinske skupščine imenovala Franca Borsana, ta pa bo z liste evidentiranih možnih kandidatov za člane IS izbral najprimernejše za posamezna delovna področja. Člane novega izvršnega sveta bo predlagal v izvolitev občinski skupščini, še prej pa bodo o njih razpravljali v vodstvih občinskih družbeno političnih organizacij. Novi izvršni svet bo začel delati aprila.

Iz proračuna bodo letos dobile organizacije in društva za 26 odst. denarja več kot lani, toda povečanje gre zlasti SZDL, ki bo imela velike stroške z volitvami.

Za intervencije v gospodarstvo bo letos celo 17 odst. denarja manj kot lani, zategovanje pasu pa bodo sicer občutili vsi porabniki proračuna, od krajevnih skupnosti do občinske uprave, ki ne more nabaviti niti nove delovne opreme.

Predsednik izvršnega sveta novomeške občinske skupščine Janko Goleš je na seji poleg izčrpnega gradiva, ki so ga delegati prejeli, še dodatno osvetlil delo tega organa, ki je, mimogrede povedano, lani kar 49-krat zasedal in obravnaval najrazličnejšo problematiko; najpogosteje gospodarsko. Med drugimi zadevami so 4-krat razpravljali tudi o Romih. Ko je predsednik Goleš ocenjeval delo delegatskega sistema, je dejal, da se poslovodne strukture še vse premalo poslužujejo delegatskih poti za urejanje zadev. Najbolji dokaz za tako trditev pa so česti obiski direktorjev v izvršnem svetu. Skupščina je na zadnjem zasedanju v tej sestavi izrekla pohvalo in zahvalo delegatom in izvršnemu svetu.

Glede na splošno svetovno akcijo o omejevanju kajenja zaradi številnih škodljivih vplivov na zdravje ljudi je novomeška občinska skupščina izglasovala priporočilo, ki omejuje kajenje v javnih prostorih.

Med delegati so bili tudi številni kadilci, vendar so omejitve podprli brez pripomb.

R. B.

Letos združenih 5,7 milijona dinarjev

V letošnjem letu bo, kot računajo, na območju Novega mesta med 11 krajevnih skupnosti razdeljenih 5.720.740 dinarjev, kolikor bodo znašala združena sredstva iz prispevka 0,50 odst., ki ga plačujejo delovne organizacije. Vsaka krajevna skupnost-dobi od tega 20 odst. za lastne programe, ostalo pa dobijo naslednji za večje akcije: Bršljin za razširitev del ulice Cegelnica in ureditev avtobusnega postajališča. Center bo gradil kanalizacijo in asfaltiral Breg; Drska bo gradila kanalizacijo v Irči vasi; Gotna vas polaga fini asfalt v delu naselja; Kandija—Grm gradi otroško igrišče za celodnevno šolo; Ločna—Mačkovec bo asfaltirala del ulice Pod Trško goro in gradila pločnik; na Mestnih njivah bodo urejali Koštalovo in Lamutovo ulico; v Regerči vasi se lotevajo projektov za gradnjo kanalizacije; v Šmihelu bodo gradili kanalizacijo in v Žabji vasi nadaljevali izgradnjo kanalizacije in urejanje cest.

Pri vseh teh delih je prispevek iz združenih sredstev le pomoč, sicer pa povsod prispevajo z delom in denarjem še krajan.

7 hiš dela ceste

Kuzarjev kal bo ob vsakem vremenu dostopen z vozili

Zadnje tedne so krajan sedmih hiš na Kuzarjevem kalu nad Prečno uresničevali lansko zamisel o gradnji ceste. Na hitro so se zmenili, hitro začeli in uspeh je viden, kot je povedal Franc Ban, eden članov gradbenega odbora.

„Ko je bil lani na Kuzarjevem kalu odprt spominski park NOB, ki ga bodo vse češče obiskovali šolarji in borci pa izletniki, smo začeli misliti na gradnjo ceste, ki bo vas naredila bolj dostopno svetu. Pred leti smo sicer razširili staro cesto in jo popravili, toda ob slabem vremenu in v zimskem času je večkrat neprevozna zaradi strmih klancev in številnih ovinkov. Razen tega je vzdrževanje take ceste zelo drago, ker nam vsak naliv odnese posuti pesek.“

— Pa menda ne gradi ceste samo sedem hiš v vaši vasi?

„Glavno breme pade na nas. V okviru krajevne skupnosti Prečna, kamor spadamo, imamo gradbeni odbor, ki vodi vsa dela in zbira sredstva. Nova cesta bo dolga okrog 1.700 m in gre od glavne ceste Novo mesto—Mima peč naravnost do Kuzarjevega kala. Zadnje tedne je trasa gotova, vgrajenega je 1.100 m³ gramoza in gradnja se nadaljuje. Vsaka hiša se je zavezala dati 20.000 dinarjev in 100 ur prostovoljnega dela, ker pa imamo na našem temenu tudi material — gramoz, je to vredno najmanj 400.000 dinarjev.“

— Kdaj bo cesta gotova? Ali boste stroške zmogli sami?

„Računamo, da bo otvoritev ceste v makadamski izvedbi okrog 1. maja letos. Upamo pa na delno finančno pomoč komunalne skupnosti vsaj za vrhni sloj asfalta glede na to, da smo krajan vse drugo sami prispevali in da je cesta širšega pomena, za dostop k parku, za razvijajoče se kmetijstvo in kajpak za vas, ki je bila vsa partizanska.“

NEVARNO POSTAJALIŠČE

Mimolajsko leto, odkar so v Novem mestu odprli novo železniško postajo Center, ki pomeni za potnike veliko pridobitev. Vendar peron ni zgrajen strokovno, saj ljudje, predvsem starejši, zelo težko izstopajo. Peron je namreč preveč odmaknjen od vlaka. Druga težava pa je, da je postajališče na ovinku in tako strojevodja vlaka z več vagoni nima pregleda nad izstopanjem potnikov v zadnjih vagonih.

S. SKOČIR

Novomeška kronika

8. MAREC PRAZNIK CVETLIČARNE — Préd letošnjim ženskimi prazniki je bil več dni novomeški trg dobro založen z vsakovrstnim cvetjem, bodisi rezanim ali v lončkih. Navzlic temu da se sicer po vseh trgovinah pozna upadanje kupne moči prebivalstva, so šle rože dobro v denar. Ni pa bilo letos veliko kupcev razkošnih pušljcev, kakršne so prejšnje leta mnogi kupovali. Praznik je bil torej bolj stabilizacijski.

NAD „KAZINOM“ UTRIPA — Odkar je odprt prenovljeni gostinski lokal „Pri rotovžu“ na Glavnem trgu, v katerem je nameščenih več igralnih aparatov, se je ob izvesku na pročelju stavbe pojavil utripajoči svetlobni napis. Novomeščani so novi lokal takoj krstili za mestni „kazin“.

JE ODVISNO OD VODSTVA? — Da je mladina na Drski delovna na več področjih, vidi lahko vsak meščan, in sicer po lepkih, ki domala vsak teden vabijo mlade te krajevne skupnosti na delovno akcijo, planinski izlet, sestanek ali smučarjio. Očitno tu vedo, kako pritegniti mladino in organizirati njen prosti čas.

TA TEDEN SAMO DVA — V novomeški porodnišnici sta minuli teden z območja mesta rodili samo dve mami: Marija Suštaršič, K. Roku 82 — Majo in Ljubica Bubnjevič z Zagrebške 12 — Stevana.

TRŽNICA SE PREBUJA — Zadnje dni pred novim snegom je bila mestna tržnica spet malo bolje založena kot nekaj tednov prej...

TAVČAR O LEPOTAH SLOVENSKE ZEMLJE

Hortikulturno društvo Novo mesto vablja na zanimivo predavanje Staneta Tavčarja „Lepote slovenske zemlje“, ki bo v torek, 16. marca, ob 18. uri v sindikalnem domu. Predavanje bo pospremljeno s 300 barvnimi diapozitivi.

Ena gospa je rekla, da so se na novomeški pošti te dni zaskočila vrata ravno ob jutranji konici. Pa ne, da poštarji trenirajo, kako bo, ko si bodo poleg sobote izbrali še kakšen dela prost dan?

„Globočani ne odnehamo zlepa“

Hkrati z volitvami tudi glasovanje za krajevni samoprispevek za prenovo šole

Pobude za samoprispevek v globoški krajevni skupnosti so vzniknile iz želje, da pri dograditvi in prenovi šole ne bi ostali na pol poti. Lani so šoli dozidali štiri učilnice, tri kabinete in garderobe, za kar so dobili sredstva iz občinskega referendumskega programa. Za adaptacijo stare šole je zmanjkalo denarja. Po besedah ravnatelja Franca Keneta bi morala referendumska sredstva pokriti celotno preureditev, vendar jih je inflacija močno osiromašila.

„V Globokem je prvi primer, da poskušamo z dodatnim zbiranjem samoprispevka do kraja izpeljati občinski program,“ je omenil Kene. „Kdaj nameravate nadaljevati prenovo in kaj bo šola z njo pridobila?“

„Dela se bomo lotili takoj, če bo referendum v nedeljo, 14. marca,

Anica Žokalj

bek odgovoril takole:

„Med volivci do sedaj nismo slišali negodovanja. Naši krajanji z dobro voljo sprejemajo pobudo in so bili tudi doslej vendar pripravljene pomagati šoli. Ko smo pred tremi leti urejali igrišče, so opravili veliko prostovoljnega dela. Lahko smo nanje ponosni in prepričan sem, da nas izid referenduma ne bo razočaral.“

— Koliko denarja nameravate zbrati v petih letih?

„Dva milijona in 850 tisočakov. Občinska skupščina bo primaknila 1.100.000, osnovna šola Globoko 500.000 in krajevna skupnost

OBISK VSEH SEJALCEV

Ob lanskim akciji za večjo setev pšenice v sevniški občini so načrt zasejanih njiv presegli za 60 hektarov. Strokovnjaki ugotavljajo, da so posevki kljub zimi brez snega mraz dobro prestali. Vseh sejalcov na območju občine je bilo 120. Čeprav je pospeševalna služba pri temeljnem obratu za kooperacijo sevniškega kmetijskega kombinata še hudo okrnjena, nameravajo v teh dneh obiskati vse gospodarje, ki so posejali pšenico.

250.000 dinarjev. Delavci in upokojenci bodo prispevali 0,9 odst. od osebnega dohodka, obrtniki po 2 odst. od letne davčne osnove ter kmetje po 2 odst. od katastrskega dohodka. Z zbranim denarjem bomo povečali šolsko kuhinjo, preuredili sanitarije in upravni prostor, prekrili streho in obnovili fasado.“

J. TEPPEY

Posavski vinogradniki praznujejo

Danes popoldne vabijo na poskušnjo vin na Čatežu

Danes ob 17. uri se bo v osnovni šoli na Čatežu začela tridnevna poskušnja vin, za katero so vinogradniki poslali na razstavo okoli 200 vzorcev. Razstavljalcem bodo ob tej priložnosti izročili priznanja. Ljubitelji domačih kulinarčnih specialitet vabijo organizatorji posavskega praznika vina jutri ob 12. uri na otvoritev razstave v prostorih Motela Petrol. Tudi kuharice bodo za svoje izdelke prejele priznanja in diplome. Vinogradniki se bodo jutri popoldne ob 17. uri zbrali v vinski kleti Lesove gostilne na Cerini, kamor jih vabijo na strokovno predavanje o vinogradništvu.

Za v soboto dopoldne pripravljata Turistično društvo Čatež vinogradniško povorko, ki bo krenila s Čateža na krožno pot do Brežic in nazaj. Tako bodo imeli tudi Brežičani priložnost videti, kako domiselno so se letos krajanji onstran Save pripravili na vinski praznik.

ENA KNJIGA NA ENEGA KRAJANA! — To naj bi čimprej dosegli v krajevni skupnosti Senovo, kjer živi 3.878 krajanov, v novi knjižnici v domu delavskega kulturnega društva Svoboda pa je na knjižnih policah 2.145 knjig. 200 knjig je primaknila krška Valvasorjeva knjižnica. Seveda je praznina na policah še precejšnja, saj bi lahko sprejela celo okrog 10.000 knjig. Kljub temu je v knjižnici in čitalnici vedno živahno. (Foto: P. Perc)

Dober obisk filmskih matinej

Spored prihodnjih predstav v Domu Edvarda Kardelja

Zimskih filmskih matinej, to je šestih predstav v Delavskem domu Edvarda Kardelja v Krškem, si je ogledalo 1642 otrok. Dober obisk nedeljskih matinej za najmlajše in šolsko mladino se je nadaljeval tudi prejšnjo nedeljo ob Disneyevi barvni risanki o legendarnem junaku Robinu Hoodu. Verjetno ne bo drugače niti 21. marca, ko bodo zavrteli risanko Popajevе dogodivščine, niti 4. aprila, ko bo na sporedu nemški vestern Winetou v dolini smrti. Nasledel bodo 18. aprila prikazali še jugoslovanski barvni partizanski film Vrhovi Zelengore.

Vse nedeljske matineje bodo ob 10. uri. Vstopnica stane le 15 dinarjev. Za šole bodo pripravili še posebne predstave.

SPOSOJENO TRNJE

Pri nas ne samo da človek ne izkorišča človeka, marveč tudi strojev ne. (Iz JE ZA)

Sosedska pomoč — rešitev ostarelih

Center za socialno delo v Krškem pomaga ostarelim — Za povezovanje v Posavju

Varstvo otrok in družine, vrstvo odraslih, varstvo otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter predzadnostno in zakonsko svetovanje so poglavna področja dejavnosti krškega Centra za socialno delo, ki so ga ustanovili konec lanskega leta.

Seveda bo tudi poslej dovolj dela z Romi, pri urejanju njihovega položaja v družbi, zlasti pa bo precej prizadevanj za izboljšanje njihovih življenjskih razmer in pospešeno socializacijo mlajših Romov. Delavnice za delo pod posebnimi pogoji zaposlujejo z enostavnimi opravili zmerno in težje duševno prizadete; vključeni odrasli občani pa ob ustrezni strokovni pedagoški, psihološki in socialni obravnavi ohranjajo sposobnost skrbeti zase.

Center ima za letos zagotovljenih 7,5 milijona dinarjev, kar naj bi zadoščalo, da bo center dejansko središče izvajanja socialne politike v občini. „Družinska problematika je bolj prisotna v mestih, kjer je več preseljevanja, na podeželju pa je veliko problemov z ostarelimi,“ pripoveduje vodja strokovne službe Olga Kožuh in meni, da je organizacija sosedске pomoči letošnja osrednja naloga. To naj bi uredili skupaj z občinsko zdravstveno skupnostjo in domovi upokojencev, ki naj bi nudili nego na domu. „Ni bojzani, da domovi ne bi bili zasedeni, ker je vse več nepokretnih, odvisnih od pomoči drugih,“ pravi Kožuhova.

Center za socialno delo bo še več storil za poenotenje socialnih pravic, za večje medobčinsko povezovanje v Posavju. Tako naj bi bil enoten disciplinski center za mladoletnike, ki je vmesna postaja med izročitvijo mladoletnika ustreznemu zavodu, staršem ali organu socialnega skrbstva. Za tega pa je nujno zagotovitičasne bivalne prostore.

P. PERC

Praznik kmetič in delavk

Ob 8. marcu razstavi iz starih skrinj in Ročna dela proizvajalk Laboda — V tozdu Libna izročili 29 priznanj

Tudi v krški občini so se prejšnji teden zvrstile proslave ob dnevu žena v smislu poslanične zvezne konference za družbeno aktivnost žena. Delovno so praznovale kmečke žene, ki so v Leskovcu pripravile razstavo iz starih skrinj, in tudi po delovnih kolektivih so se izkazali. Posebej lahko pohvalimo delavke v Labodovem tozdu „Libna“.

Tem je o mednarodnem prazniku žena govoril direktor Edo Komočar; delavkam je čestital v imenu samoupravnih organov in vodstva tozda, sobotne proslave pa se je udeležila tudi predsednica sveta za družbeno aktivnost žena pri OK SZDL Pavla Zajelšnik. Jubilatkom so podelili posebna priznanja in diplome, in sicer 26 delavkam za 10-letno delo in trem za 20-letno zvestobo kolektivu. Ponovnega snidenja so bili veseli upokojenci, saj so prišli domala vsi — kar 19. Spomnili so se tudi prejšnjega glavnega direktorja Zdravka Petana.

Za bogat kulturni program je poskrbel ženski pevski zbor tozda „Libna“ pod vodstvom Erike Lapuh

ter učenci osnovnih šol Jurija Dalmatina in dr. Mihajla Rostoharja. Najprijetnejše presenečenje pa je bila nedvomno razstava 25 delavk, katerih ročna dela, gobelini, prvi in razno vezenje, so na ogled za široko javnost še danes in jutri, v petek, od 14. do 17. ure.

SREČANJE ZASAVSKIH PLANINCEV NA BOHORJU

Mladinski odsek planinskega društva „Bohor“ na Senovem tudi letos posveča največjo pozornost vzgoji planincev ter pripravi in izvedbi tur in izletov. Med pomembnejše letošnje akcije sodi že 10. mladinski planinski tabor. Pripravili ga bodo skupaj s PD „Lisca“ in PD Brežice, taborili pa naj bi v Vratih ali v Lepem. Tradicionalno srečanje zasavske in posavske planinske mladine bo letos 15. maja na Bohorju. Tedaj bodo odprli prvi del poti, ki nosi naslov „Po poteh borbe in zmage Bohor-Gorjanci“. Drugi del poti bodo odprli 25. maja na Gorjancih.

KRŠKE NOVICE

petih zdravstvenih delavcev.

20. MARCA OTVORITEV ZP KOSTANJEVICA — V dolenskih Benetkah, kot pravijo Kostanjevci, bo 20. marca pravi praznik. Tedaj bodo namreč odprli novo zdravstveno postajo. Po novem naj bi bila v Kostanjevici vsaj dva splošna zdravnikova in ena zobozdravstvena ekipa. Nedvomno je to velika pridobitev, saj je doslej delala le ena ekipa

TELEFONIJA V DOLENJSKI VASI — Vsaka hiša v Dolenji vasi plačuje mesečno 2.600 dinarjev za razvoj telefonije, ki jo načrtujejo v tej krajevni skupnosti. Ta znesek bodo gospodinjstva plačevala eno leto in v tem času bi le stežka zmogla še nova denarna bremena.

Dobro delo ne potrebuje reklame

Govori Rudi Božič, avtomehanič s Senovega

Ni tako malo obrtnikov, ki bi lahko bili po kakovostnem delu in dobri organizaciji, zlasti pa po medsebojnih odnosih delavcev, za zgled večjim delovnim kolektivom. Razveseljivo je, da se po teh vrlih skušajo uveljaviti tudi mlajši obrtniki. Eden takih je 32-letni avtomehanič Rudi Božič s Senovega. Takole pripoveduje:

„Obrt imam šele dve leti. Prej sem 10 let delal v servisu Zastave v Krškem. Za obrt sem se odločil, ker tam ni bilo prave perspektive, da bi, denimo, postal mojster. Vedno je bila borba za plače. Sicer pa jih bo režija tako in tako ugonobila. Sam imam 4 pomočnike, večina so bili moji vajenci in zdaj imajo že vsi 4 do 5 let delovne prakse.“ V delavski družini ni bilo lahko zbrati precejšnje denarce za novo delavnico in sodobno opremo, pa še za novo hišo. Toda Rudijev oče je 15 let garal v belgijskih rudnikih in je veliko pomagal sinu. Delavci Albin in Bojan Medvešek, Alojz Podlesnik in Anton Tovornik tvorijo z mojstrom urejeno družino, kjer vsakdo ve, kako in koliko mora delati, zato ni nič nenavadnega, če avtomehanič brez nadur zasluži na mesec okrog 15 tisočakov. Dela je čez glavo, saj je kakovost in precejš-

nja hitrost uslug najboljša reklama. Posebne pogodbe s številnimi podjetji in stranke od Trbovelj do Zagreba poskrbijo, da je delavnica, ki lahko sprejme 10 avtomobilov, zvečine polna. „Prošnjo za telefon imam vloženo že 10 let in vsako leto jo znova pošljem PTT Novo mesto, da ne bi pozabili. Iz našega naselja bi bilo zanesljivo vsaj 15 interesentov in jaz prvi ne bi vprašal, koliko bi stalo,“ se hudeje Božič, ki je vodil tudi gradbeni odbor za asfaltiranje. Začetek Cankarjeve ulice iz brestaniškega konca še čaka na črno preprogo, Rudi Božič — delegat naselja, približno 100 m od glavne ceste, se zavzema še za razsvetljavo.

P. P.

Mačka v žaklju nikar?

Škoda denarja, za slabe sadike

Pri nakupu trsnik cepeljenk v Posavju nima jo vselej srečne roke. Kmetijska inspekcija vsako leto znova opozarja na neustrezno kakovost. Tako je na primer lani ugotovila, da cepeljenke, ki jih delovne organizacije nabavljajo v Srbiji, niso primerne za sajenje. Na papirju je vse v redu, ker so opremljene z označbo o kakovosti in pregledane od tamkajšnje kmetijske inspekcije, vendar v resnici ne ustrezajo našim zahtevam.

Slovini Bizeljško — Brežice je lani na primer kupil v Nišu 71 tisoč cepeljenk, vendar je bilo dobrih samo 50 tisoč. Druge sadike je inspekcija uničila, proizvajalca pa prijavila

javnemu tozilstvu. Neustrezne cepeljenke je v Posavju prodajala tudi kmetijska zadruga Krka TOZD Hmeljnik iz Novega mesta. Inspekcija je takoj ukrepala in preprečila škodo v vinogradih čez nekaj let.

Gojitelji sadik sadnega drevja prav tako niso dovolj natančni glede kakovosti. Ko je lani inspekcija pregledovala sadike, ki jih je Agraria kupila za obnovu kooperantskih nasadov, je izločila kar 4780 sadik jablan in 2230 sadik hrušk. Sadike niso bile označene, kot je potrebno, zato kupci tudi niso imeli zagotovila o kvaliteti. Kupili bi torej mačka v žaklju, to pa je za vinogradnika ali sadjarja zelo draga šola.

J. T.

NOVO V BREŽICAH

SOLARJI ZA OSMI MAREC — Osrednjo proslavo dneva žena so letos pripravili učenci brežiške osnovne in glasbene šole v sodelovanju z vojaki. Polna dvorana in zadovoljne obiskovalke so bile za nastopajoče najlepše priznanje. Namesto običajne razstave ženskih ročnih del so organizatorji tokrat pripravili razstavo igrač. Tudi zanjo je gostoljubno odstopil prostor Dom JLA.

KONČNO PROSTOR ZA KRAJANE — Na Čatežu imajo dobro mladinsko organizacijo, delavno društvo prijateljev mladine, Turistično društvo, lutkarje in še nekatere organizacije, ki bi večkrat rade organizirale kako prireditev in povabile nanjo ljudi iz svoje krajevne skupnosti. Odkar so krajanji opustili misel na nov družbeni dom, so sklenili imeti prireditev v stari osnovni šoli, katero so za današnjo vinsko razstavo preuredili ob finančni podpori delovnih kolektivov v KS. Šolo bodo na ta način poskušali ponovno spremeniti v središče družbenopolitične aktivnosti. Ta

dejavnost je s prestavitvijo pouka v Brežice zamrla in jo zdaj vneto oživljajo.

INDUSTRIJSKE TRGOVINE NE BO — V Dobovi ne bodo posneli matične organizacije in Beti ne namerava odpreti svoje prodajalne. Zamisel bi domačini gotovo pozdravili, vendar v kolektivu ugotavljajo, da bi jim to skazilo redno prodajo. Nakupovat bi zagotovo prišle ženske iz vse občine in tako bi trgovine izdelke Beti zamenjale ponujale po rednih cenah.

DO LETA 1985 BREZ SPREMEMB — V brežiški občini je trenutno vključenih v celodnevno osnovno šoli 8,5 odst. učencev, nekaj nad 19 odst. pa jih ostaja v oddekih podaljšane bivanja. Za zdaj ne načrtujejo nobenega povečanja, ker je to povezano z večjimi stroški. Seveda pa se ob tem ne bodo izogibali takih oblik dela z učenci, ki jih bodo vsebinsko bogatili, ne da bi zahtevale bistveno večje denarne prispevke.

V Cerkljah bodo obnovili dom

Spremenili ga bodo v družbeno središče KS

Gasilski dom v Cerkljah propada, zato so ga krajanji sklenili obnoviti. To bo poslej njihov družbeni dom, saj občani zdaj nimajo kje sestajati in tudi primerne prostora za prireditve nimajo. Od občinske kulturne skupnosti so dobili za t namen 250 tisoč dinarjev. Celotna preureditev jih bo veljala 950 tisočakov, izpeljali pa jo bodo v dveh fazah. Letos nameravajo prekriti streho, da bi stavbo zavarovali pred nadaljnjim propadanjem. Pripravljene imajo načrte za adaptacijo, s katero bodo v njej uredili prostore za sestajanje, kino dvorano in prostor za mladinsko organizacijo, Garaže gasilskega društva bodo prestavili na drugo stran. Upajo, da bo dom po novih zamislih dokončan do leta 1983, ko bodo gasilci slavili 80-letnico obstoja društva. Vloga za denarno soudeležbo so naslovili med drugim tudi zavarovalno skupnost Triglav in interesno skupnost za varstvo pred požari v Brežicah.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

SPREMENBE NA LISTAH

Na občinski kandidacijski konferenci je prišlo do nekaterih sprememb možnih kandidatov za nekatere zbornice občinske skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Za predsednika družbenopolitičnega zbora ObS je predlagana Breda Miovič iz Jutranjke, za predsednika zbora krajevnih skupnosti pa Alojz Androjna iz Boštanja. Za predsednika skupščin samoupravnih skupnosti so predlagani: za kulturo Tone Zgonec, za raziskovanje inž. Jože Peternej, zdravstvo Franc Ogorevc, socialno skrbstvo Franc Rupret, socialno varstvo Tilka Črtalič, pokojninsko invalidsko zavarovanje Jože Knez, zaposlovanje Franc Hrušvar, stanovanjsko Sonja Špan, otroško varstvo inž. Jožica Mlakar, za izobraževanje Ludvik Cvim.

TABORNIKI MAMICAM – Sevniški taborniški odred Treh smrek ni lani samo dostojno proslavil 30-letnice kot najstarejša taborniška enota v Sloveniji, ampak je tudi uspešno razširil članske vrste, posebno med najmlajšimi. Ti so svojim mamicam v nedeljo na odru sevniškega gasilskega doma pripravili prigrizen kulturni spored ob dnevu žena. (Foto: A. Železnik)

Zidarji hitrejši od izsuševalcev

Skromnejši, a uresničljivi načrti zemljiške skupnosti – Sodelovanje vseh

Se naposled zemljiška skupnosti sevniške občine vendarle obeta boljše časi? To pomlad bo namreč lahko resneje začela z delom kmetijska pospeševalna skupnost, ki naj bi z nedavno sprejetim občinskim odlokom le prišla do omembe vrednejšega denarja.

V težavnih razmerah je tudi zemljiška skupnost že zbrala nekaj denarja, pretežno od prispevka za spremembo namembnosti. Kmetijstvo je v minulem obdobju izgubilo lepe površine. Leta 1979 je bilo namreč pozidanih nad 10 hektarov rodovitnih površin, predlani 8,5 hektara in lani 7,5 ha.

Banka ni imela denarja za melioracijo Čolniškega, kjer namreč sicer govori o 70 hektarih zemlje. Nespodobni obeti za ta del bučenske krajevne skupnosti so tudi vnaprej, čeprav se zadeva vleče že sedem let. V Sloveniji imajo z narodnogospodarskega vidika pač prednost območja, kjer je mogoče izboljšati večje površine zemljišč. Za občino s tako maloštevil-

Izzivanje nesreče

Kajenje celo na za to prepovedanih krajih

Na občnem zboru sevniškega gasilskega društva so, kljub temu da v industriji v minulem letu ni bilo omembe vrednih požarov, opozorili na nevarnost kajenja v za to prepovedanih prostorih.

Ali je primerno, da drago in zapleteno opremo dežurni na vseh mogočih mestih ali brzdati to razvado? Ob morebitni nevarnosti ni dvoma, da bi vsi kar najbolj prizadevno gasili. Še takšna prizadevnost pa običajno, če reče petelin uide nadzoru, ni dovolj. Kaj je v tem primeru takšna škoda v primerjavi z varljivim užitek nekaj dima na koncu spalnice cigarete? Lahkomiselnost je to, ki lahko taistemu kadilcu in povrhu še njegovim sodelavcem v trenutku vzame delo in kruh. Vse to zaradi morda enega dima! Gasilci so pravi čas opozorili.

SEVNIŠKI PABERKI

KAKOVOSTNI PREDAVATELJI – Usposabljanje za družbeno samozaveščanje in splošni ljudski odpor v krajevni skupnosti je treba posvečati vsi pozornost. Tega se dobro zavedajo v boštanjki krajevni skupnosti, ko so za jutrišnji predavatelj ob 16. uri v dvorani TVD Partizan povabili dvoje uglednih predavateljev. O mednarodnem položaju in vlogi Jugoslavije bo namreč govoril znanje politični komentator TV Janez Stanič, o pomenu splošnega ljudskega odpora v krajevni skupnosti pa general major Vlado Kocjan.

NOVO VODSTVO – 5. marca se je v sindikalni dvorani sestalo okrog 30 mladih z namenom, da poživijo delo mladih v središču občine. Čeprav nimajo svojega prostora za sestajanje, imajo v načrtu več akcij, s katerimi želijo privabiti k dejavnosti več mladine v Sevnici. Predsednik sevniške osnovne mladinske organizacije je po novem Brane Košir.

GOZDOVI V NEVARNOSTI – Gasilci so morali letos odhiteti na gašenje dveh gozdnih požarov. Gorelo je na območju krajevne skupnosti Studenc in Tržišče. Požiranje trave v bližini gozdov je zanimalo oba omenjena požara, čeprav je takšno kurjenje prepovedano.

IGRALI BREZPLAČNO – Sevniški ansambel Sepljan je tudi na letošnjem pustnem ranjanju najmlajših v jedlinici Lisce igral brezplačno kot vsa leta doslej. Aktivisti sevniške organizacije društva prijateljev mladine so otrokom razdelili nad 800 krofov.

IGRALI BREZPLAČNO – Sevniški ansambel Sepljan je tudi na letošnjem pustnem ranjanju najmlajših v jedlinici Lisce igral brezplačno kot vsa leta doslej. Aktivisti sevniške organizacije društva prijateljev mladine so otrokom razdelili nad 800 krofov.

in zanemarjenih kmetijskih zemljišč samo zaradi popisa. Po krajevnih skupnostih bodo zbrane podatke dopolnili s tem, kdo je od njih v preteklosti tudi zaprosil za odpis davkov in drugih obveznosti, kakšna posojila je prejemal, in podobno. Ob sodelovanju vseh, katerim skrb za pridelovanje hrane ne sme biti deveta briga, naj bi torej tudi zemljiška skupnost le našla svoje mesto.

A. ŽELEZNIK

SINDIKALNA SKUPŠČINA APRILA

Na ponovljenem sklicu občinskega sindikalnega sveta v Sevnici (tudi ta bi bil skoraj nesklepčen, če ne bi posebej doklicali treh članov), v četrtek, 4. marca, so med drugim sprejeli sklep o sklicu skupščine te organizacije v občini v mesecu aprilu. Obravnavali so tudi številne pripombe na zakon o delovnih razmerjih, ki so jih posredovali že lanske poletje. Podpirajo spremembo zakona, ki, kot so menili, štiti predvsem dobre delavce.

V vsakem kraju nekaj

V loški krajevni skupnosti ob volilnih skrinjicah tudi glasovanje o samopriskevku – Na zborih že „za“

Predvolilna aktivnost je bila na območju krajevne skupnosti Loka pri Zidanem mostu še živahnejša kot drugod, saj so skladno potekale priprave na krajevni samopriskevk.

Predsednica krajevne konference SZDL Zofka Koren pravi, da so se za referendum temeljito pripravljali. „S širšega programa smo prešli na ožjega, kakršen naj bi bil tudi uresničljiv. V njem je vseeno zajeto poglavitno, kar, kot pravimo, želi ljudje najbolj po vaških odborih. Predhodne obravnave na zborih občanov v Loki, na Bregu in Razboju so bile izredno dobro obiskane. Tudi sicer menim, da vlada med ljudmi pripravljenost, da program in naš prispevek zanj najprej izglasujemo in ga zatem kot običajno tudi izpeljemo, poudari.“

Predsednik zbora delegatov loške krajevne skupnosti Silvo Volarič iz Sentjurja pri Bregu je ravno tako prepričan, da bodo ljudje glasovali za ta samopriskevk. „Naš vodovod

je bil zgrajen pred nekako 16 leti. Takrat so živino napajali še v Savi. Danes je vse vezano na vodovod. Razumljivo, da nam vode zmanjkuje. Podobno je s potni in drugimi komunalnimi napravami. Če kdo, potrebuje telefon človek na vasi. Pravzaprav bomo glasovali zase, meni Silvo v prepričanju na uspeh. V krajevni skupnosti so v preteklosti storili dovolj. Odplačila posojil bodo sicer osiromašila denar, ki priteka od komunalne skupnosti. Da vseeno ne bi občutili „sušnih“ let,

• V petih letih nameravamo po stopnji 1,5 odstotka s krajevnim samopriskevkom na območju KS Loka pri Zidanem mostu zbrati nekaj nad 4,3 milijona dinarjev. Trenutno so med enajstimi krajevnimi skupnostmi sevniške občine edini, kjer poleg iztekajočega se občinskega samopriskevka ne zbirajo še krajevnega.

ki sicer groze blagajni krajevne skupnosti, predlagajo ta samo-

Silvo Volarič: „Brez predloženega samopriskevka vaški odbori ne morejo uresničiti načrtov krajanov. Prepričan sem, da zato odločitev za ne bo pretežka.“

prispevek. V nedeljo se bodo odločili o njem na osmih voliščih.

A. Z.

Vse prej kot mlačna razprava

Programsko-volilna konferenca trebanjskih komunistov – Zakaj za uspehe zaslužni direktorji, za napake pa delavci? – Pripombe h kandidacijski listi

Čeprav je seja programsko-volilne konference trebanjskih komunistov trajala kar štiri ure, ne bi mogli reči, da je bila dolgočasna in moreča, kot se pri takih sestankih včasih tudi zgodi. Trebanjski komunisti in gostje, ki so se seje 4. marca udeležili, so v pregledu svojega dosedanjega dela in v načrtih za prihodnost sicer znova načeli že dokaj stare teme, a zdi se, da v nenavadno živem, tu in tam polemičnem tonu.

Na prvem mestu je treba vsekakor omeniti delovanje Zveze komunistov, ki je pogosto še preveč ujeta v delo v forumih, premalo pa se je njena prisotnost čutila v osnovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, združenem delu in drugje. Zato bodo morali komunisti poleg dela za prihodnost posvečati več skrbi tudi metodam dela. Ko so razpravljali o stanju v gospodarstvu, kjer čakajo komuniste še hudo zahtevne naloge, je precej kritičnih odmevov vzbudila tudi opomba v poročilu, kjer je bilo rečeno, da so si v nekaterih delovnih organizacijah delili prevelike osebne dohodke. Medtem ko je bilo za te dohodke moč sprejeti opravičilo, saj so bile kritizirane delovne organizacije v res težkem položaju, pa ni šlo skozi tudi spoznanje, da so doslej odločitve za investicije in odločitve zanje bile sprejete v ožkih krogih. Eden izmed delegatov je celo ogorčen rekel, da so dobre naložbe zmeraj zaslug direktorjev, ko pa se izkažejo za slabe, je krivda na delavcih. S tem v zvezi je tekla razprava tudi v razmerah v IMV, ki je v vse hujših težavah, z njim pa tudi miren tozdi, ki pa je ob tem skoroda nemočen.

Skratka, seja programsko-volilne konference je minila v znamenju enega izmed gesel, ki jih je bilo slišati v razpravi, da komunisti pri reševanju vprašanj ne smejo stati ob strani družbenega in političnega dogajanja. Seveda bodo lahko te številne naloge izpolnili, če bodo delovali disciplinirano, če bodo imeli pred

oči celovite družbene interese in ne bodo zagovarjali samo lokalnih interesov.

Burna je bila tudi razprava o kandidacijski listi, ki po mnenju enega izmed delegatov ni bila dovolj razredno obarvana, saj na listi ni posrednih proizvajalcev, prav tako pa tudi ne mladih izpod 27 let, člani imajo kratek partijski staž in podobno. Čeprav se delegati niso v celoti strinjali s tem mnenjem, so na koncu le priznali, da očitki v marsičem drže. Kljub temu so bili potem izvoljeni nova občinska konferenca ZK in njeni organi, izvolili pa so tudi člane medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko in delegate za 9. in 12. kongres ZKS in ZKJ. Po koncu programsko-volilne konference je bila prva seja občinske konference

ZK v novi sestavi, kjer so izvolili novo vodstvo občinske organizacije ZK: predsednik konference ZK bo še naprej Janez Zajc, sekretar komiteja pa Igor Slak.

Seje so se udeležili kot gostje še Franc Sali, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS, sekretar medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko Boris Gabrič in drugi.

J. SIMČIČ

Končno rešitev za nesklepčnost

V trebanjski občini predlagajo sindikati, naj bi bile seje izven delovnega časa

V trebanjski občini je spet izbruhnila prava epidemija nesklepčnosti. Kot že večkrat doslej so tudi to pot najbolj ogrožene samoupravne interesne skupnosti, kjer so seje skupščin sklicali tudi že po petkrat, a jim doslej še ni uspelo zbrati zadostno število delegatov.

Koliko je zaradi tega izgubljenih delovnih ur, koliko nepotrebne pošte je treba poslati, koliko nerove in jeze je zaradi tega pri delegatih, ki pridejo na sejo, v občini (kaj šele širše) ni še nihče meril. Vendarle pa je razveseljivo, da so ta problem spet opazile tudi družbenopolitične organizacije, ki so na to problematiko že opozarjale, a niso sprejele nobenih pravih predlogov in rešitev. Na zadnji skupni seji občinskega sveta Zveze sindikatov in predsednikov konferenc ter osnovnih organizacij pa so med drugim sprejeli sklep, naj bi bile seje teh organov izven delovnega časa. Menili so namreč, da razprave in izvajanje politike stabilizacije ne bosta imela pravega učinka, če tak sklep ne bo sprejet.

Na seji občinskega sveta, ki je sledila skupnemu posvetu, so potem sprejeli še sklep o sklicu skupščine občinskega sveta Zveze sindikatov in sprejeli program dela v tem letu.

TEHNIČNI PREGLEDI ZA TRAKTORJE

Sekretariat za notranje zadeve trebanjske občinske skupščine bo tudi letos organiziral tehnične preglede za traktorje in kmetijske stroje. Tehnični pregledi se bodo v posameznih krajih začeli ob 15. uri, le na Selih-Sumberku bodo ob 17. uri. Že 18. marca bo tehnični pregled na Trebelnem, 19. bo v Mokronogu, 22. v Sentrupertu, 23. na Mirni, 24. na Selih-Sumberku, 25. in 26. v Trebnjem, 29. na Veliki Loki, 20. v Velikem Gabru in 1. aprila v Dobrniču.

ZAPELI BODO NAJMLAJŠI PEVCI

V Trebnjem bo jutri, 12. marca, ob 16. uri popoldne revija otroških pevskih zborov iz trebanjske občine. Če bo zanimanje za to revijo ravno takšno, kot je bilo za pevske zборе odraslih, potem se v Trebnjem lahko spet nadejamo dobrega obiska pridelitve.

Turisti ne bodo več vozili mimo

V Trebnjem razmišljajo, kako privabiti več turistov

Gospodarska kriza se pozna tudi v turizmu in gostinstvu, zato v trebanjski občini razmišljajo, kako bi oživili delo Turističnega društva, ki je bilo ustanovljeno že pred 14 leti. Kot pravi nova predsednica Marija Cugelj, naj bi društvo poskrbelo za organizirane obiske, predvsem pa za to, da se turisti ne bi samo vozili mimo Trebnjega.

Marija Cugelj: „V novem turističnem uradu bomo prodajali spominke, delili prospekte in usmerjali turiste v proste turistične sobe.“

„Pri nas imamo vrsto neizkoriščenih možnosti,“ pravi Cugelja. „V Knežji vasi imamo Barogovo sobo, v Trebnjem galerijo likovnih samorastnikov, na Veseli gori Kmečki muzej, v Slovenski vasi Kozlevčarjevo zbirko. Žal pa za vse to turisti niti ne vedo, če pa slučajno odkrijejo, kaj vse imamo, se čudijo, zakaj nismo tega bolj popularizirali. Krivda je bila v tem, da pri nas nismo imeli prave turistične informativne službe. Zdaj pa bomo v Trebnjem na avtobusni postaji še pred začetkom turistične sezone odprli turistični urad, kjer bo mogoče dobiti vse informacije o prostih turističnih sobah, kulturnih in zgodovinskih znamenitostih.“

Da bodo delo resno zagrabili, kaže tudi obisk predstavnikov slovenske in dolenjske turistične zveze Leopolda Kreseta in Nika Pauliča, ki sta obljubila vso pomoč. Trebanjci namreč ne vedo, kaj naj sploh zapišejo v program razvoja turizma, ker tudi program regije ni znan.

HITE OBNAVLJATI STROJE – V industriji gradbene keramike v Račjem selu na moč hite obnavljati stiskalnice. Vsak dan, ko stiskalnice stoje, izgube 610 tisoč dinarjev dohodka. Tega se verjetno zaveda tudi mehanik nemške firme, ki je stroje dobavila. Kljub manjši poškodbi prsta na roki ni hotel iti v bolnišnico in hiti z deli, da bi proizvodnja čimprej stekla. V tovarni ga celo postavljajo za zgled domačim delavcem, ki že zaradi najmanjšega prehlada gredo na bolniški dopust.

DROBNE Z MIRNE

HVALA IN DENAR – Kadarkoli nanese beseda na krajevno skupnost Mirna, je vedno slišati veliko hvale na račun društva, ki so najbolj prizadevna na zemeljski obli in v bližnji okolici. Toda ta hvala takoj usahne, ko se predstavniki društev oglašajo pri vodstvu krajevne skupnosti in prosijo za denar. Tako je bilo tudi letos in v društvi ne vedno, ali bodo računali za elektriko in podobno plačevali z denarjem ali pa s hvalo, ki jo krajevni funkcionarji trosijo po svetu.

KAM PO „SOLNE“? – Mirna ima vrsto trgovin, vendar vse prodajajo enako blago. Zato pa na Mirni ni mogoče kupiti najbolj preprostih čevljev. Kot je izjavil eden izmed trgovcev, bi morala taka trgovina prodati vsako leto vsaj za 2 milijona dinarjev čevljev, če naj bi bila donosna. Delno so takih razmišljanj krivi tudi Mirenčani sami, ki so vrgli toliko denarja za asfaltiranje cest. Če bi se hodili po makada-

mu, bi bila donosnost trgovine zagotovljena.

NA SMRT MISLEČIH JE SAMO 200 – Mirna se že dolgo pripravlja na zgraditev nove mrliške vežice. V ta namen naj bi vsaka družina prispevala po tisoč dinarjev. Od 700 družin je ta znesek nakazalo le kakšnih 200 družin.

KDO BO GRADIL ČISTILNO NAPRAVO? – Mirenke delovne organizacije se menda še niso zedinile, po koliko bo vsaka prispevala za gradnjo nove čistilne naprave. In trebanjska samoupravna komunalna skupnost je vsem zagrozila, da bo začela graditi čistilno napravo najprej za gospodinjstva, delovne organizacije pa naj si potem postavijo svojo. Za zdaj še ni podatkov o tem, koliko je zalegla grožnja komunalne skupnosti. Če pa bo, potem bo veljalo grožnje uporabiti še kje drugje, ne samo pri gradnji čistilnih naprav.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Komunisti na vseh področjih

O delovanju komunistov v metliški občini v zadnjih štirih letih — Borba za doslednejše uveljavljanje delitve po delu in rezultatih dela

Osrednja pozornost petkove programske volilne konference Zveze komunistov v Metliki je veljala obsežnemu poročilu o 4-letnem delovanju občinske organizacije ZK. Tako iz poročila kot iz bogate razprave, ki je marsikdaj kritično odpirala pereča vprašanja pa tudi opozarjala na slabosti in pomanjkljivosti v delovanju komunistov, je razvidno, da je delovanje občinske organizacije ZK v tem obdobju čutili na vseh področjih družbenega življenja.

Med drugim so v metliški občini uresničili določila zadnjega kongresa, naj bo Zveza

komunistov organizacijsko navzoča v vseh temeljnih okoljih, saj osnovne organizacije delujejo v vseh tozidih in delovnih skupnostih ter v dvanajstih od trinajstih krajevnih skupnosti.

Vsekakor pa je Zveza komunistov v zadnjem obdobju posvečala največ pozornosti družbenoekonomskim vprašanjem, seveda teh vprašanj niso ločevali od razvoja samoupravnih odnosov in krepitev neposrednega odločanja delavcev. Ena od pomembnih nalog vseh komunistov v občini je borba za doslednejše uveljavljanje delitve po delu in rezultatih dela.

V razpravi so opozorili tudi na pereča vprašanja kmetijstva. Kmetijstvu nasploh v ZK posvečajo veliko pozornosti; med drugim so o teh vprašanjih lani razpravljali tudi na problemski seji občinske konference, na podlagi katere so komunisti kmetijske zadruge sprejeli dolgoročni akcijski program, ki so ga začeli izvajati s temeljitimi pripravami na jesensko setev pšenice, nadaljujejo s pripravami na spomladansko setev pa tudi pospeševanjem razvoja govedoreje in prašičereje. Ena najresnejših težav pri izvajanju tega programa je gotovo hudo pomanjkanje umetnih gnojil, kar lahko povzroči, da bo žetev precej manjša od načrtovane.

Še vedno se v občini srečujejo s pojavom, ko del članov Zveze komunistov v krajevnih skupnostih ni družbenopolitično aktiven, kar še posebej velja za krajevne skupnosti Metlika, Gradac in Suhor. V zadnjih štirih letih je pri delu občinske konference prihajalo tudi do tega, da so nekateri člani v ospredje postavljali težave iz svojega okolja in pri tem pozabljali, da je konferenca najvišje partijsko vodstvo v občini, ki mora zadeve gledati širše in ne iz ozkih posameznih interesov.

A. B.

Novo občinsko vodstvo ZK

Jože Matekovič, novi sekretar komiteja OK ZKS Metlika

Na programsko-volilni konferenci občinske organizacije Zveze komunistov v Metliki so izvolili novo vodstvo najvišjega partijskega vodstva v občini. Člani občinske konference Zveze komunistov so: Janez Gačnik, Toni Gašperič, Milena Hočvar, Jože Jankovič, Vinko Kopic, Vera Kostelec, Jože Matekovič, Blaž Mlačak, Jože Nemanič (avtomehaničar), Jože Nemanič (kmet. tehnik), Niko Ovniček, Jože Petric, Ivana Radovič, Pavle Riznič, Martin Štubljar, Anton Suklje, Anton Tomc, Albina Tošeska, Peter Trinko, Milan Vajda, Janez Videtič, Franc Vrvišar, Marija Vukmanič, Anton Zupančič, Janez Zele. Za predsednika OK ZKS Metlike so izvolili Janeza Videtiča, novi sekretar komiteja pa je Jože Matekovič. Izvolili so še člani statutarne komisije, tovariškega razsodišča, nadzorne komisije, medobčinskega sveta ZKS za Dolenjsko ter delegate za IX. kongres ZKS in delegata za XII. kongres ZKJ.

MED ŠTIRIMI TRIJE ZDRAVNIKI

Med štirimi občani v metliški občini, ki so do konca januarja metliški upravi za družbene prihodke poslali prijave skupnega dohodka občanov, je največ prijavil zdravnik in sicer 426.068 din; tudi na drugem mestu je zdravnik — 419.160 din; direktor je prijavil 351.230 din, zdravnica pa 335.128 din.

Delo na kmetiji ji je v veselje

Petnajstletna Ivanka Pečarič ne pozna prostega časa — Delovni dan se začne ob štirih zjutraj

Čeprav so Čurile majhna vas, je tam nekaj trdnih kmetij. Ena med njimi je Pečaričeva ali po domače pri Jerkočih. Seveda je treba na takšni kmetiji trdo delati, pri Pečaričevih to najbolj ve tretji izmed petih otrok, Ivanka.

Ivanka končuje letos osmi razred. Njen delavnik se navadno začne ob štirih zjutraj. Pred odhodom v šolo mora nakrmiti in pomolsti krave in odpeljati mleko v zbiralnico v sosednjo vas. V hlevu ji seveda pomaga mama, oče pa si je poškodoval roko, zato ga mora, ko pride iz šole, pri mnogih kmečkih delih nadomestiti hči. Teh pa je veliko, saj imajo Pečaričevi poleg velikega vinograda in njiv še prašiče in deset glav v hlevu. Poleg tega sodelujejo z metliško Kmetijsko zadrujo pri vzgoji trdnih cepeljenk, kar pomeni skorajda celoletno zaposlitev.

Kljub težkemu delu je Ivanka prav dobra učenka. Odločila se je postati kmetijski tehnik, da bi s svojim znanjem in s strokovnimi nasveti pomagala očetu pri

kmetovanju. Ve, da se od kmetije ne bo nikoli ločila, saj je bila njiva njeno prvo igrišče, hlev pa drugi dom. Ko mora oče oditi z doma, vzame vajeti v roke Ivanka. Delo ima natančno razdeljeno in ve, kje morajo poprijeti sestre in brat. Ko jo povprašam, če jo ubogajo, začudeno odgovori: „Saj me morajo, če oče tako ukaže.“

Kljub vsemu Ivanka nekaj skrbi. Jeseni bo začela hoditi v šolo v Novo mesto, to pa pomeni vsakodnevno dolgo vožnjo ali celo bivanje v kraju šolanja. S tem bo manj časa za delo na kmetiji in boji se, da ne bo vse opravljeno tako, kot bi moralo biti. Starši vedo, da bodo, čeprav nekoliko težko, zmogli tudi brez nje. Saj se bo že čez štiri leta lahko popolnoma posvetila kmetovanju.

M. K.

NAJVIŠJE PARTIJSKO VODSTVO — Na programsko volilni konferenci občinske organizacije Zveze komunistov so se v črnomaljskem centru srednjih šol zbrali dosednji in novi člani občinske konference Zveze komunistov. Osrednjo pozornost so namenili poročilu in razpravi o štiriletnem delu ZK v občini.

Komunisti še bolj učinkovito

Ocena delovanja Zveze komunistov v črnomaljski občini v zadnjih 4 letih

Ko so na programsko-volilni konferenci občinske organizacije Zveze komunistov ocenjevali delo ZK v preteklem obdobju v črnomaljski občini, so poudarili, da je bilo v zadnjih štirih letih, ko je bilo težje aktivnosti Zveze komunistov v občini usmerjeno v prizadevanja za uresničevanje usmeritev z 8. kongresa ZKS, delovanje občinske konference, njenih organov in osnovnih organizacij čutili tako rekoč na vseh področjih dela in življenja v občini.

Kljub številnim uspehom pa so samokritično ocenili tudi pomanjkljivosti v svojem delovanju. Tako so bili komunisti pri izvajanju nalog in usmeritev premalo odločni in akcijsko usmerjeni, zato je bilo njihovo delo marsikdaj premalo učinkovito, kar je imelo za posledico prepočasno reševanje številnih perečih vprašanj in prepočasno odpravljanje negativnih pojavov v posameznih okoljih.

Danes šteje občinska organi-

zacija Zveze komunistov 1.017 članov, ki delujejo v 59 osnovnih organizacijah; od leta 1978 se je število članov povečalo za 117. Niso zadovoljni s številom žensk v ZK, le-teh je 335 ali nekaj manj kot 38 odstotkov; več kot polovica članstva pa je mlajša od 35 let; tretjina je še mladincev, kar je dokaj ugodno. Čeprav so po številu kmetov komunistov med prvimi v republiku, z deležem kmetov v članstvu niso zadovoljni, še zlasti zato ne, ker v zadnjih štirih letih v ZK niso sprejeli niti enega kmeta; res pa je, da je precej članov takih, ki so zaposleni, poleg tega pa se redno ukvarjajo s kmetijstvom. V zadnjem obdobju občinske organizacije prav tako ni uspelo, da bi povečali število komunistov med prosvetnimi in zdravstvenimi delavci.

Vsekakor je razveseljivo, da se je v zadnjem času precej povečalo število udeležencev idejnopolitičnega usposabljanja; vsako leto je v idejnopolitično

RADE VRLINIČ PREDSEDNIK OK ZKS ČRNOMELJ

Za predsednika občinske konference Zveze komunistov v črnomaljski občini so na programsko-volilni konferenci prejšnji teden izvolili Radeta Vrliniča, za sekretarja komiteja OK ZK pa ponovno Pankracija Zupanca. Člani komiteja občinske konference Zveze komunistov so: Pankracij Zupanec, Milan Krajnc, Jože Mrzljak, Milena Hutar, Vida Šutej, Spasje Milović, Peter Golobič, Brancko Jukič, Martina Jakofčič. Izvolili so še člani komisij občinske konference, člani za medobčinski svet ZKS za Dolenjsko ter delegate za 9. kongres ZKS in delegata za XII. kongres ZKJ.

usposabljanje vključenih 14 odstotkov vseh članov Zveze komunistov.

Ena od sklepnih ugotovitev poročila o delovanju občinske organizacije ZK je, da se je kljub nekaterim pomanjkljivostim v zadnjem obdobju izboljšala akcijska enotnost in učinkovitost Zveze komunistov v črnomaljski občini, zaostri so tudi odgovornost za uresničevanje nalog, vse to pa omogoča večjo učinkovitost delovanja komunistov.

A. B.

MANJ BOLNIŠKE

Odsotnost z dela se v črnomaljski občini v zadnjih letih postopoma zmanjšuje, k čemur je gotovo pripomoglo tudi delovanje obratnih ambulanz v Iskri, Beltu in kanizarskem rudniku. Približno dve tretjini bolniških gre na stroške delovne organizacije (bolniške do 30 dni), tretjina pa na račun občinske zdravstvene skupnosti. Največ zaposlenih je bilo na bolniški leta 1978 (kar 5,48 odst. vseh zaposlenih vsak dan). V lanskem letu je bilo od okoli 6.850 zaposlenih vsak dan v bolniški 294 (delavcev ali 4,27 odst.; od tega jih je bilo 184 takih, ki so bili v bolniški do 30 dni, 108 pa nad 30 dni).

Nekatero delovne organizacije v občini imajo dobre stike z zdravniki in jih seznanjajo z delovnimi razmerami v svoji delovni organizaciji; le-te nasploh posvečajo večjo pozornost bolniškim izostankom, analizirajo vzroke bolniške, ponekod je zažvela tudi kontrola bolnikov na domu. Veliko več pozornosti namenjajo varstvu pri delu in preventivnim zdravstvenim pregledom, čeprav pravijo, da so ti pregledi predragi, in jih omejujejo na najnujnejše. Značilno pa je, da narašča odsotnost z dela zaradi poškodb doma, na kar pa delovne organizacije ne morejo vplivati.

NA VRHU JE FARMACEVT

V črnomaljski občini je do roka prijavilo skupni dohodek pet občanov, ki so v lanskem letu zaslužili več kot 330.000 dinarjev. Največ je prijavil magister farmacije: 405.843 din; 368.994 din dohodka je prijavil direktor, 361.394 din rudarski tehnik, 356.892 din veterinar, 333.677 din pa farmacevtski tehnik.

Prvaki v boju z ognjem

Gasilci iz Žuničev med najboljšimi na vseh „frontah“

Že dalj časa sodijo gasilci iz Žuničev med najboljša gasilska društva v Beli krajini. Društvo šteje 54 aktivnih članov in je bilo od leta 1973 štirikrat zapored gasilski prvak črnomaljske občine, bili pa so tudi belokranjski prvaki in prvaki Dolenjske.

Lani so se izkazali tudi na tekmovalstvu za pokal Karlovca v Kamanju, ko so med 47 ekipami zasedli 7. mesto in je bilo pred njimi uvrščeno samo eno prostovoljno gasilsko društvo, sicer pa te ekipe industrijskih društev. Dosegli so osvojili na raznih tekmovaljih že 14 pokalov, pohvalijo pa se lahko tudi s 23 priznanji.

Tudi to, da v zadnjih letih v teh krajih ni bilo požarov, je v veliki meri zasloga žuniških gasilcev, katerih preventivno delo je očitno zelo uspešno. Gasilci pregledujejo hiše in gospodarska poslopja, opozarjajo na napake itd. Gasilci pravijo, da je preventiva uspešnejša pa tudi cenejša kot gašenje požarov.

REDKO NASELJENA OBČINA

Najmanj prebivalcev na kvadratni kilometer v dolenski regiji živi v črnomaljski občini — 36; v regiji znaša to število 63, v Sloveniji pa že 94. Črnomaljski občani žive v 174 naseelij, občina pa meri 486 km². V zadnjih 20 letih se je prebivalstvo v občini povečalo za 4 odstotke, v dolenski regiji za več kot 12 odst. in v Sloveniji za nekaj manj kot 20 odstotkov. Zanimivo je, da je v črnomaljski občini naravni prirastek največji v dolenski regiji in tudi znatno nad slovenskim povprečjem, vendar je porast absolutnega števila občanov manjšen, kar pomeni, da se iz občine več ljudi odseli kot priseli.

V Žuničih imajo gasilci dobro opremo; avtomobila sicer nimajo, motorika, cevi, obleke pa so kakovostne. Pri nabavi opreme sta jim precej pomagala občinska gasilska zveza in interesna skupnost za požarno varnost, in to prav zato, ker je društvo delavno in uspešno. Poleg tega je društvo nosilec vseh dejavnosti v kraju in tudi vse organizirane družbenopolitične akcije potekajo preko gasilskega društva.

ČRNOMALJSKI DROBIR

OSMOMARČEVSKO VESELJE — Ker je bil 8. marec delovni dan, so bile glavne zabave za dan žena v soboto in nedeljo. Razen trgovcev, ki so za ta dan (moškim) ponujali vse, „kar si ženske za svoj praznik najbolj žele“, so to predpraznično razpoloženje s pridom izkoristili tudi gostinci. Za konec tedna je bilo v občini na račun 8. marca toliko plesov in zabav, kot bi bili na višku sezone veselje. In ker je navada pač taka, da se pleše v mešanih parih, je bilo osmomarčevskega veselja deležnih vsaj toliko moških kot žensk. Vsaj to se iz leta v leto ne spreminja...

mi plesnimi zabavami, ki so, kot kaže, privabile tudi člane črnomaljskih pevskih zborov. Očitno je samo dobra pesem premalo za praznovanje.

IZ OTROŠKIH KNJIG — Otroška domišljija je očarala in tudi vplivala na marsikatero velikega umetnika. Ta domišljija in ustvarjalnost se kaže tudi v otroških ekslibrisih, katerih mednarodna razstava bo od 15. do konca marca na ogled v črnomaljski ljudski knjižnici in osnovni šoli v Loki.

NOVI INSTRUMENTI — Pred kratkim je črnomaljska godba na pihala dobila nove instrumente in tako se je godbenikom uresničilo dolgoletna želja. Za 36 novih instrumentov so odšteli 450 tisočakov, ki jih je godbi posodila občinska izobraževalna skupnost. Godbeniki se sedaj zavzeto pripravljajo na koncert, na katerem se bodo dan po prvem aprilu predstavili z novimi instrumenti.

Črnomaljski poročevalec

SPOMLADANSKA DELA — Tudi do koledarskega začetka pomladi ni več daleč in skorajšnjega prihoda tega najtežje pričakovanega letnega časa ne more ustaviti niti neprijetno sneženje za zadnji konec tedna. Pred tem so komunalni delavci v parku sredi starega dela Metlike že začeli spomladanska dela.

SPREHOD PO METLIKI

KAR ZADEVA ORGANIZIRANO LIKOVNO dejavnost, je Bela krajina bela lisa, zato ni nič čudnega, če je izšel z več koncev misel, da bi spravili vkup likovno sekcijo, ki bi delala redno, se pravi po sprejetih načrtih. Ljudi, ki se ljubiteljsko ukvarjajo z risanjem, v tem koščku Slovenije ne manjka, ni pa pravega človeka, ki bi dal zadevščini uradno podobo. No, če je že dim, bo moralo slej ko prej priti tudi do ognja, ki se bo razplamtel v kres.

OD PREDPRETEKLE SOBOTE bo na ta dan v Hotelu Bela krajina ples in marsikomu so že ob pogledu na plakate zaigrale noge, torej je pričakovati več živahnosti v prostorih, ki so bili vso zimo bolj prazni kot polni. Tudi v motelu v Semiču je enako, vendar so zaenkrat pleši še bolj slabo obiskani. Morda ljudje ne vedo zanje, možno pa je tudi to, da je zdaj manj denarja kot prejšnji leti, ko si si moral prinesiti od doma stol, če nisi hotel preživeti večera na lastnih nogah.

13. MARCA BODO V GOSTEH V OKVIRU AKCIJE „Spoznajmo se“ v Kulturnem domu Edvarda Kardelja Trebanjci, bolj rečeno, dve ljubiteljski skupini z Mime.

metliški tednik

Kritično o svojih slabostih

V preteklosti pa so kritično ocenjevali predvsem slabosti drugod

V kočevski občini niso bili vsi občni zbori osnovnih organizacij sindikata zaključeni do konca februarja. Med zamudniki je tudi nekaj večjih OZD, na primer Tekstilana.

Na vseh zborih so poleg rednih zadev obravnavali tudi gospodarjenje. Že prej se je občinsko vodstvo sindikata dogovorilo s službo družbenega knjigovodstva, da bo izdelala poenostavljene obrazce, ki pa bi kljub temu omogočali dober pregled nad gospodarskim stanjem v posamezni OZD. SDK je to tudi naredila, žal pa OZD niso pokazale zanimanja zanje (razen Melamin).

Kljub temu so vodilni in strokovni delavci povečini razumljivo in problemsko prikazali stanje, še posebno v LIK, ITAS, INKOP, Melaminu in drugod. So pa tudi delovne organizacije, kjer o gospodarjenju sploh niso

govorili. Na zborih, ki so bili v zadnjih desetih dneh v februarju in v marcu, pa so razpravljali tudi o zaključnih računih za lani.

Na zborih v Itasu so samokritično iskali vzroke za slabosti pri sebi. Tega v prejšnjih letih ni bilo. Odkrito so ocenili slabosti, ki se pojavljajo pri nabavi materiala, proizvodnji, organizaciji dela, nagrajevanju in prodaji.

V LIK-tozd Masivno pohišstvo so ugotovili, da v njihovem tozdu gospodarijo še kar uspešno in skoraj vso proizvodnjo izvozijo v ZDA. Ta izvoz pa zahteva kakovostno delo in večjo produktivnost v tem tozdu in vseh ostalih tozdih LIK, ki sodelujejo v njegovem proizvodnem procesu.

V Kmetijskem gospodarstvu ugotavljajo, da se krmila za živino oz. prašiče neprestano in nekontrolirano podražujejo. Zato so sprejeli nekatere ukre-

pe, da si bodo sami pridelali krmo in tako zmanjšali nakupe v drugih krajih Jugoslavije. Precej težav ima tudi tozd Mesarija, ker v občini skoraj ni več pitane živine, s prodajo svinjskega mesa pa imajo izgubo.

J. P.

DRAŽJI RIBOLOV

Kar za polovico se je podražila članarina v ribiški družini Kočevje in znaša letos za člana 800 din, mladince 330 in pionirje 150 din. Če pa želi ribič loviti tudi v Rinži oz. rudniškem jezeru (največ 40 dni na leto), ga velja ribolovnica nadaljnjih 500 din (mladince 400, pionirja 250 din), in če želi loviti (največ 30 dni) še v Kolpi, ga to velja nadaljnjih 500 din (mladince 400, pionirja 150 din). Pa tudi to še ni vse, saj je vsak ribič dolžan opraviti na leto še 20 ur delovnih obveznosti (gradnja ribiškega doma, čiščenje bregov Rinže in Kolpe, vlaganje in izvlajanje itd.), ali pa za vsako neopravljeno uro doplačati po 50 din.

Umazano Kočevje

Brez kaznovanja v mestu očitno ne bo reda

Kočevje postaja vse bolj umazano mesto. Pri Komunalni pravijo, da imajo za čiščenje ulic premalo denarja in da jim to delo prinaša le izgubo. Zato letos sploh še niso podpisali pogodbe za čiščenje mestnih ulic. Združenemu delu je poslan osnutek sporazuma za dodatno zbiranje denarja v te namene.

Nekateri predlagajo, naj bi mesto čistili z občasnimi delovnimi akcijami. Drugi so proti temu, češ da njihovi otroci ne bodo hodili na take delovne akcije, saj si ob čiščenju nesnage lahko nakopjejo še kakšno bolezen. Spet tretji predlagajo, naj bi mestne ulice prali z vodo; četrti pa opozarjajo, da v vodovodnih ceveh že od oktobra ni zadostnega pritiska, da pride torej v poštev le pranje ulic z vodo iz Rinže, se pravi, da bi za to delo uporabili gasilske cisterne. Ob tem pa opozarjajo, da tudi tako pranje ne bi bilo zastoj.

Vse predlagane akcije bi imele le kratkotrajne oz. enkratne učinke. Narediti bo treba nekaj več. Vse govorjenje o „kulturni vzgoji občanov“ je zaman, saj mesto onesnažujejo otroci, pa tudi odrasli. Če hočemo kaj doseči, bo treba očitno poseči po ostrejših in bolj učinkovitih ukrepih, se pravi po denarnih kaznih, ki naj jih izrekuje pristojni organi.

J. PRIMC

KDAJ BO DOM DOGRAJEN? – Kočevski ribiči so že lani nameravali dograditi svoj dom ob rudniškem jezeru, vendar jim ga ni uspelo spraviti niti pod streho. Vzrok je v glavnem v tem, ker v gradbeni sezoni niso mogli zagotoviti strokovnega delavca; imeli pa so tudi smolo, da je bilo skoraj vedno, kadar so organizirali prostovoljno delo, slabo vreme. (Foto: Primc)

Lovijo in tudi vlagajo

Odgovorno upravljati s čistilnimi napravami – Priprave na praznovanje 30-letnice ribiške družine

Kočevski ribiči so lani lovili na Rinžni povprečno po 15 dni, med pomembnejšimi ribami pa so uplenili 47 ščuk, 376 krapov in 135 linjev.

Na Kolpi je vsak član ribiške družine lovil povprečno po 12,5 dni. Skupno so uplenili 245 postvri, 998 lipanov in še nekaj belih rib. Ni še znano, koliko je bilo uplenjenih sulcev.

V Kolpo bodo skupaj z ribiškima družinama v Cabru in Brodu na Kolpi letos vložili 40.000 postvri, 25.000 lipanov in še vse postvri, ki jih bodo odlovili v obeh gojitvenih potokih. Ta načrt vlaganja so ribiči potrdili na nedavnem občnem zboru, na katerem so sprejeli še nove ribiške pristojbine, izvolili pa so tudi novo vodstvo družine.

V razpravi so se ribiči zavzeli za obnovo jezov na Kolpi, za ostrejši boj proti krivolovu in za ohranitev

čistih voda. Ugotovitve so namreč pokazale, da bi bil stalež rib že brez vlaganj za 30 odstotkov večji, če bi obnovili porušene oz. poškodovane jezove. Menili so tudi, da je treba ukreniti vse, da bodo vode čim manj onesnažene, in graditi čistilne naprave, kjer je potrebno.

Sklenili so tudi, naj novo vodstvo družine čimprej imenuje odbor za proslavo 30-letnice RD Kočevje, ki jo bodo praznovali leta 1985.

J. PRIMC

Napovedali so, plačali pa ne

Z olajšavami niso prekoračili meje za obdavčitev

V kočevski občini je lani napovedalo skupni dohodek le 10 občanov in še od teh po uveljavljenih olajšavah ni bilo nobenemu treba plačati davka.

Letos je vložilo prijave skupno 21 občanov, med njimi 4 zdravniki, 7 vodilnih delavcev, 3 inženirji, 3 delavci s popoldansko obrtjo ter po en magister farmacije, kemični tehnik, diplomirani pravnik in profesor.

Najvišji dohodek sta prijavila dva kvalificirana delavca, ki imata razen redne službe še popoldansko obrt, in sicer po 449.000 din in 443.000 din letnega dohodka. Na naslednjih treh mestih pa so zdravniki, in sicer dva s po 420.000 din in eden s 417.000 din dohodka.

Ceprav je bilo letos vložnih še enkrat več napovedi kot lani, pa uprava za družbene prihodke ne bo dobila kaj dosti davka. Meja za obdavčitev je namreč 330.000 din, razen tega velja še zvišanje za vsakega vzdrževanega družinskega člana (nezaposlena žena in otroci) po 61.000 din, za družinskega člana, ki je moten v razvoju, pa znaša olajšava 91.500 din.

V tem poročilu niso zajeti zasebni obrtniki.

J. P.

ZA ŠPORT POSKRBLJENO – Nova šola v Loškem potoku ima lepo telovadnico, pred šolo pa je novo športno igrišče, ki ga uporabljajo šola in športne organizacije za tekmovanja in rekreacijo. (Foto: Primc)

Potočani za celodnevno šolo

Še lani pa so bili proti njej, ker so bili slabo obveščeni – Tudi učenci iz Dragarske doline v Loški potok?

Že v šolskem letu 1980/81 je bilo predlagano, da bi prešla osnovna šola v Loškem potoku na celodnevni pouk. Proti temu je bil v Loškem potoku odkrit odpor, zato je prešla na celodnevni pouk šola v Dolenji vasi.

Na raznih sestankih pa zdaj v Loškem potoku ugotavljajo, da jim je celodnevna šola potrebna. Učenci se zdaj za šolo doma premalo pripravljajo. Tudi je šola slabo opremljena z učili, predvsem za tehnični pouk, glasbo, fiziko, biologijo in gospodinjstvo. Učitelji so preobremenjeni s poučevanjem predmetov, za katere niso usposobljeni. Vse to ima za posledico, da učenci dosegajo slabše učne uspehe, kar je pokazala tudi zadnja redovalna konferenca.

IZPOLNJEN NAČRT SEČNJE

V gozdovih na območju občine Ribnica je bil lanski načrt sečnje za en odstotek presežen. Pri iglavcih je bil načrt presežen celo za 4 odst., zato pa je bila pri listavcih sečnja za 6 odst. manjša, kot je predvideval letni plan. Načrt sečnje ni bil dosežen v zasebnih gozdovih, saj je zaostal kar za 18 odst., za 5 odst. pri iglavcih in pri listavcih celo za 48 odst.

J. PRIMC

Malo materiala, veliko dela

V Saturnusu lani niso izgotovili načrtovane količine svetlobnih teles, ker so imeli premalo materiala – Sindikalne organizacije povsod razpravljajo o gospodarjenju in ZR

Zaradi pomanjkanja materiala obrat Saturnusa v Loškem potoku lani ni izpolnil proizvodnega načrta. Zdj se položaj izboljšuje. Naročil imajo toliko, da morajo delati celo v nadurah, da bodo ustregli vsem kupcem.

To so ugotovili na občnem zboru osnovne organizacije obrata Saturnus v Loškem potoku, na katerem

Marec v domu JLA

Spet veliko prireditev

Tudi marca je bilo in bo še živahno v ribniškem domu JLA. Za dfin žena je bil tu izveden priložnostni kulturni program, Inles pa je imel sindikalni občni zbor. Gledališče iz Kopra se je v domu predstavilo z igro „Piknik s tvojo ženo“.

20. marca bo tu organiziral klub študentov tradicionalno brucovanje. 24. marca bo skupna prireditev mladine iz Dolenje vasi in vovjakov. 26. marca bo v domu svečana seja zborov občinske skupščine in vodstev družbeno-političnih organizacij ob letošnjem občinskem prazniku. 27. marca pa bo tovariški večer ob prazniku občine. V počastitev v praznika je predviden 27. marca še izlet v Jelenov žleb, kjer bo organizirana „Ura zgodovine“ in izveden bogat kulturni program.

V počastitev 900-letnice Ribnice je predvidena razstava likovnih del ribniškega slikarja Milana Čirovića, a datum še ni določen. V programu doma je več predavanj o aktualnih temah in začetek tečaja slovenskega jezika za starešine ribniške vojske enote.

Med mesecem bo več športnih tekmovanj. Folklorna sekcija, ki je bila ustanovljena pred kratkim (še vedno sprejema nove pesalce), pa ima vaje ob torkih in petkih od 17. do 20. ure.

Kino doma JLA bo predvajal danes, 11. marca, „Potovanje z Anito“, 13. in 14. marca „Eden proti vsem“, 17. in 18. marca „Karmen iz Granade“, 20. in 21. marca „Sedem nebeških deklet“, 24. in 25. marca „Riba, ki je rešila Pittsburga“, 27. in 28. marca „Sivi orel“. Matineje: 14. marca „Pogumni Popaj“, 21. marca „Tarzan in sirena“, 28. marca „Lesjeve čarovnije“.

M. GLAVONJIC

Vrnitve ne bo!

Kar je nacionalizirano, tega ne bodo vračali

V Ribnici je bilo po vojni nacionaliziranih 18 poslovnih prostorov. Vsi lastniki so se pritožili. Po pritožbah so bili trije lokali vrnjeni lastnikom, 15 pa jih je prešlo v družbeno lastnino.

Vse od končanega postopka nacionalizacije pa do danes prizadeti občani zahtevajo, naj jim občinska skupščina brezplačno vrne nacionalizirane prostore, češ da postopek nacionalizacije ni bil pravičen. Na take pritožbe je občinska skupščina leta 1966 sklenila, da nacionaliziranih nepremičnin ne bo vračala. Leta 1971 je občinska skupščina potrdila ta sklep, hkrati pa dopustila možnost, da je nacionalizirane nepremičnine možno prodati, prednost pri nakupu pa imajo bivši lastniki. Na podlagi te odločitve so trije bivši lastniki odkupili svoje nacionalizirane lokale, nekateri prostori so bili prodani drugim ali pa preneseni v uporabo novim imetnikom.

Leta 1974 je krajevna skupnost Ribnica ponovno predlagala, da bi lokale vrnilo bivšim lastnikom, izvršni svet pa je menil, da je treba spoštovati sklepe občinske skupščine. Pritožbe bivših lastnikov pa se še nadaljujejo in vsaka občinska skupščina se po volitvah najmanj enkrat ubada s to zadevo. Tudi na zadnji seji občinske skupščine Ribnica je bila na dnevnem redu ta pritožba, sklep pa je bil, da vrnitve nacionaliziranih lokalov ne bo, pri morebitni prodaji pa imajo pri nakupu prednost nekdanji lastniki.

J. PRIMC

DROBNE IZ KOČEVJA

ENAJST PRIREDITEV – Usklajevalni odbor pri občinski konferenci SZDL je že novembra razposlal okoliščino z okvirnim programom prireditev v letošnjem letu, ki naj bi jo organizacije, društva in drugi dopolnili. V programu je bilo zajetih 11 prireditev in določeni organizatorji. To so že ustaljene prireditve

ob pomembnejših praznikih. V okoliščini je bilo tudi izrecno poudarjeno, naj bi organiziranju prireditev vsi upoštevali stabilizacijska prizadevanja.

HIŠE BREZ ŠTEVILKE – Volitve se bližajo, v občini Kočevje pa je še okoli 650 hiš brez hišne številke. Te zadevo bo treba nekako urediti, morda s posebnimi začasnimi številkami kot ob lanskem popisu prebivalstva, da ne bo nepotrebnih zmešnjav.

STE PRIJAVILI PRESELITEV? – Občani, ki so se preselili, so dolžni to sporočiti tudi matičnemu uradu. To je še posebno pomembno zdaj, ko smo pred volitvami. Prav ob volitvah se namreč pogosto dogaja, da so občani pripravljani še na starih naslovih, prihajajo pa na volišča, kjer zdaj stanujejo. Zato prihaja do nepotrebnih razgovorov, telefoniranja, poizvedovanj in potovanj. Kdor ne ve zagotovo, kje je vpisan v volilni imenik, naj se že zdaj pozanima pri matičnem uradu.

občan vprašuje
medved odgovarja
– Zakaj te dni belijo občinsko stavbo?
– Blížajo se volitve in prav je, če stari gospodar preda novemu stavbo čimbolj v redu.

– Zakaj predlagas, da bi ribniški plavalni bazen spremenili v ribnik?
– Prihranili bi pri nafti, ker vode ne bi bilo treba ogrevati; ribiči se ne bi prehladili, ker bi lovili pod streho; gotovo pa bi prodali več kart za ribolov, kot jih za kopanje.

KOČEVJSKE NOVICE

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 11. marca – Kristof Petek, 12. marca – Doroteja Sobota, 13. marca – Kristina Nedelja, 14. marca – Matilda Ponedeljek, 15. marca – Klemen Torek, 16. marca – Herbert Sreda, 17. marca – Jedert Četrtek, 18. marca – Ciril

LUNINE MENE

17. marca ob 18.14 – zadnji krajec

KINIO

BREŽICE: 12. in 13. 3. nemški barvni film Poročilo iz San Paula. 14. in 15. 3. nemški barvni film

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

NATAKARICA in KUCHARICA; lahko priučeni, dobta službo v Beli krajini. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Ponudbe pošljite pod šifro: „BELA KRAJINA“.

DELAVCA ali PK delavca za soboslikarska dela iščem. Slavko Sprajc, Lamutova 10, Novo mesto, telefon 23-622.

SLUŽBO IŠČE

ADMINISTRATORKA išče honorarno delo v popoldanskem času v Novem mestu. Naslov v upravi lista (948/82).

STANOVANJA

ENOSOBNO STANOVANJE oddam. Naslov v upravi lista (942/82).

ENOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu ali bližnji okolici nujno iščem. Naslov v upravi lista (949/82).

SOBO s souporabo kopalnice oddam dekletu. Šmihel 53, Novo mesto.

CENTRALNO OGREVANO ENOPLOŠNO družbeno stanovanje na Drski zamenjam. Ponudbe pod šifro: „VEČJE, KAKRŠNEKOLI KURJAVE“.

Motorna vozila

WARTBURG KARAVAN, letnik 1977, prodam. Informacije na telefon (068) 24-761, (dopolodne).

ZASTAVO 101 comfort, letnik 1979, ugodno prodam. Telefon 25-098 (dopolodne).

PRODAM R 4 TLS, letnik 1978. V Brezov log 19, telefon: 24-990.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Tepepy, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 12 din. Letna naročnina 480 din, plačljiva vnaprej – Za delovne in družbene organizacije 960 din – Za inozemstvo 960 din ali 23 ameriških dolarjev oz. 52 DM (oz. ustrezná druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Termalna dolenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 220 din, za razpise, licitacije ipd. 300 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 330 din, 1 cm na prvi strani 440 din. Vsak mali oglas do 10 besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 13 od 1. 11. 1981 dalje. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 – Naslov uredništva 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33 (telefon (068) 23-606 – Naslov uprave Jenkova 1, p. p. 33 tel. (068) 22-365 – Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, oddelček grafične priprave Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Resnične zgodbe I. del. 16 in 17. 3. ameriški barvni film Krvne zveze. CRNOMELJ: 12. 3. italijanski film Neločljiva dvojčka. 13. in 14. 3. hongkonški film Kontoški Kung-Fu. 14. in 15. 3. nemški film Srhiljive zgodbe. 16. in 3. italijanski film Sluga svojih gospodarjev. 18. 3. ameriški film Vrtnica. KOSTANJEVICA: 13. 3. ameriški film Dandy, pravo ameriško dekle. 14. 3. ameriški film V čast zrelih žena.

NOVO MESTO – KINO KRKA: 11. 3. francoski barvni film Ljubezenske dogodivščine. Od 12. do 14. 3. ameriški barvni film Dirka Canonbal. 15. in 16. 3. gostovanje gledališča. 17. in 18. 3. italijanski barvni film Duh v postelji.

SEVNICA: 12. 3. avstralski film Nenavadna kraja. 13. in 14. 3. ameriški film Ameriški gigolo. 17. in 18. 3. ameriški film Vse, kar ste vedno želeli vedeti o spolnosti.

ZASTAVO 750, letnik 1978, dobro ohranjeno, prodam. Franc Stanjša, Regerca vas 155, Novo mesto. FIAT 850 special prodam. Ivan Avbar, Dol. Kamence 40, Novo mesto, telefon 23-868.

ZASTAVO 101, letnik november 1976, prodam. Telefon 25-923 po 15. uri.

ZASTAVO 750, letnik 1976, obnovljeno, prodam. Fanc Liberšar, Skočjan.

PRINZA 1000 ugodno prodam. Ogleđ skozi ves dan. Klenovik 38, Skočjan.

126 P, letnik 1978, prodam. Irena Mirič, Marjana Kozine 35, Novo mesto.

KOMPLETNI KIPER in zadnje premo z bočnim reduktorjem za TAM ugodno prodam. Ivan Peterlin, Štrit 9, 68275 Skočjan.

DVE ŠKODI, letnik 1973 in 1975, ugodno prodam. Peter Muhar, Zbure 23, Šmarješke Toplice.

ZASTAVO 750 luxe, letnik 1977, ugodno prodam. Telefon 44-301.

UGODNO PRODAM poltovorni avto Mercedes 406 kasonar, letnik 1966, registriran, v odličnem stanju. Peter Delivuk, Gor. Skopice 30 pri Brezicah.

ZASTAVO 101, letnik 1976, registrirano do 17. septembra 1982, dobro ohranjeno, prodam. Miha Goršek, Veliki Lipovec 7, Dvor.

DIANO, letnik 1977, prodam. Avto je registriran do 31. decembra 1982, popolnoma obnovljena tla in pragi, nove vse štiri gume. Informacije na telefon (068) 24-832 vsak dan po 15. uri.

POCENI PRODAM dva osebna avtomobila SEAT 850 in leseno barako (5 x 2,80). Mali, Bršljin 57, Novo mesto, tel. 21-789.

ZASTAVO 101 comfort, letnik 1979, prodam. Milena Čibej, Dol. Toplice 125, tel. 85-733.

UGODNO PRODAM obnovljeno ŠKODO 100. Jože Bevc, Dol. Dobrava 10, Trebnje.

Kmetijski stroji

KOSILNICO BCS, dobro ohranjeno, in kombinirano peč (bojler) ter osovino za cirkular prodam. Gotna vas 15, Novo mesto.

GRABLJE MARATON za kosilnico BCS prodam. Anton Stariha, Coklova 5, 68333 Semič.

TRAKTOR TV 418 s plugom prodam. Karol Vidmar, Stari Log 20, 61330 Kočevje.

OBRACALNIK Tajfun 220, malo rabljen, prodam. Kristelj Glavan, Železno 1, Dobrnič.

PRIKOLICO za živino, nosilnost 3 t, prodam. Pod Trško goro 3, Novo mesto, telefon 25-550.

PRODAM starejši traktor, generalno obnovljen, cena 6,5 M, in R 10, cena 2,5 M. Janez Turk, Gor. Straža n. h.

MALO KOSILNICO, dvoosno prikolico in obračalnik prodam. Alojz Kavšek, Gotna vas 27, Novo mesto.

PRODAM

BARVNI TV Koerting prodam ali zamenjam za avto Zastava 750 po dogovoru. Informacije na tel. (068) 22-585 od 17. do 20. ure.

POCENI PRODAM dnevno sobo: dve garderobni omari, dve vitrine, bife, knjižni del in otroško posteljico z jogijem. Telefon 24-695.

SEDEŽNO GARNITURO za dnevno sobo prodam. Lebanova 31, Novo mesto, tel. 22-22.

POCENI PRODAM polkavč, omaro in komodo. Stane Butolin, Ob Težki vodi 32, Novo mesto.

PRODAM seno in nov voziček za BCS 127. Silvo Klun, Slatnik 23, 61310 Ribnica na Dol.

OTROŠKO POSTELJICO z jogijem prodam. Informacije po telefonu 24-769 od 17. do 20. ure.

TELICO, štiri mesece brejo, prodam. Informacije v Skočjanu 2.

PRODAM spalnico, zelo ohranjeno, po ugodni ceni. Prodám tudi sesalec, srednje velikosti. Janez Kotar, Cesta herojev 64/5, Novo mesto.

MOTORNO ŽAGO 041, dobro ohranjeno, prodam. Pirh Podgora 43, Straža.

KAVČ in dva fotelja prodam. Telefon 23-561.

DVA JUNCA teška 350 in 400 kg, prodam. Anton Rozman, Dol. Karteljevo 7, Mirna peč.

DVE OTROŠKI POSTELJICI prodam. Bratič, C. herojev 34, 8 nadstropje Novo mesto.

PRODAM fotoaparát Pentax ME (časovna avtomatika) z objektivom 50 mm f1,7 in zoomom 35-105 mm f3,5. Informacije v uredništvu Dolenjskega lista vsako dopoldne, telefon 23-606.

PO UGODNI CENI PRODAM malo rabljeno BCS 127, prikolico za prevoz živine, hrastove plohe (5 cm) in nove žlebove (30 cm). Alojz Potočar, Dol. Kamence 27, Novo mesto.

GUMI VOZ (14 col) v dobrem stanju prodam ali zamenjam za

16-colskega. Naslov v upravi lista (943/82).

MOTORNO ŽAGO „CASTOR“ prodam. Jože Klančar, Rodine 15, Trebnje.

SPALNICO, rabljeno, prodam ali zamenjam za drva. Stupar, Majde šilc 8, Novo mesto.

HARMONIKO Melodija Mengeš, novo, prodam. Ruperč vrh 50, Novo mesto.

HLADILNO SKRINJO (200 l) prodam. Junc, Gor. Kamence 21, Novo mesto.

PRIKOLICO za osebni avto prodam ali zamenjam za manjšo. Ivan Meserko, Ljubljanska 4, Novo mesto.

HLADILNO SKRINJO LTH, novo, originalno zapakirano (380 litrov) z garancijo, prodam. Po želji tudi pripeljem. Lado Mrak, Dobravčeva 185, 64226 Žiri.

HRASTOVE PLOHE, suhe, prodam. Kristelj Glavan, Železno 1, Dobrnič.

PRODAM BOJLER (5 l) „TIKI“ pod garancijo in globok otroški voziček. ŽIBERT MARINKA, Drska 46.

KOBILO, staro dve leti, prodam. Jože Metelko, Kuzarjev kal 8, Novo mesto.

PRODAM 3m3 hrastovih plohov (8 cm), frezo Pasquali 14 KM s priključki, 20 kosov betonskih mrež (7 x 7 mm) in R 4, letnik 1970, za 2 milijona. Mačkovec 6, Novo mesto.

PRODAM več mladih ovc z mladiči in plemenskega ovna. Naslov v upravi lista (944/82).

KRAVO, mladovno, dobro mlekarico, prodam. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

POROČNO OBLEKO sivo-rjave barve, dolgo, številka 48, prodam. Naslov v upravi lista (945/82).

PEVSKO OZVOČENJE „H H“ 100 W, malo rabljeno, skoraj novo, in mikrofonski SHURE prodam. Telefon (068) 23-611 (dopolodne) ali (068) 24-487 (popoldne ali zvečer).

KUPIM

KOSILNICO Alpiño, dobro ohranjeno, kupim. Stane Jurak, Gor. Kamence 27, Novo mesto.

GARSONJERO ali ENOSOBNO STANOVANJE (v velikosti do 40 m²) v Novem mestu kupim za gotovino. Plačam takoj! Telefon (dopolodne) 21-696 ali (popoldne) 21-590.

ŽELEZNE BRANE (dve ali tri redne) za konjsko vprego kupim. Ponudbe s ceno sporočite na naslov Ivan Debevc, Segonje 21, 68275 Skočjan.

KUPIM za adaptacijo primerno podstrešje. Ponudbe pod šifro: „LAHKO TUDI OKOLICA MESTA“.

KUPIM parcelo do 8 a v nižinskem predelu ob vodi od Otočca do Dobrave. Telefon 44-133 (od ponedeljka dalje popoldan).

KUPIM več dobro ohranjenih praznih AZ panjev, 10 satarjev. Navedite ceno! Pod šifro: „UGODNO“.

DVOSOBNO komfortno stanovanje v Novem mestu, najrajši v bloku, kupim. Cveta Mihalj, Sveto 9, 66223 Komen.

POSEST

PRODAM 44 a gozda med Cikavo in Velikim Slatnikom. Jože Bajec, Drejčeta pot (Na lazu), Novo mesto, telefon dopoldne 21-826.

HIŠO, vrt in sadovnjak na Bizeljskem prodam. Informacije na telefon (061) 346-551.

PRODAM 5 let star vinograd (7 arov) na Vinjem vrhu. Ivan Banič, Dobruška vas 26, Skočjan.

NJIVO (približno 24 arov) prodam ali dam v najem. Kresal, Stari trg 4, Trebnje.

KLET (hiša), komunalno opremljena, v izmeri 60 m², in 20 arov plantažnega vinograda v bližini Krškega prodam ali menjam v bližini Zagreba ali na morju. Možne so razne kombinacije. Informacije na telefon (068) 71-672 vsak dan od 12. ure dalje.

VINOGRAD (15 a) na Rupah pod Trško goro prodam. Ogleđ na parceli 14. marca 1982 po 14. uri. Naslov v upravi lista (950/82).

PARCELO v Novem mestu prodam. Telefon 23-816 od 15. do 19. ure.

PRODAM dobro vzdrževan vinograd s 550 trtami na Črešnjecju pri Dragatstvu. Boštjan Rogina, Stara Lipa 13, 68344 Vinica.

HIŠO v Krškem, novo, večjo (telefon v centralni), prodam. Naslov v upravi lista (940/82).

VINOGRAD (18 a) v Vidošičih pri Metliki prodam. Ivan Kambič, Primostek 3, Gradac.

PARCELO z leseno hišo na lepem kraju v Gorenjem Vrhpolju 49 pri Senteserju prodam. Miha Jakupčič, Gor. Vrhpolje 49, Senteserje.

db DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1
URBANIZEM, PROJEKTIRANJE,
INŽENIRING

RAZNO

ODDAM dve leti staro psico in osem tednov starega mladiča. Padovan, V Brezov log 45 a, Novo mesto.

PREKLIC

JOŽICA in JOŽE LUKŠIČ, Podgrad 12, Stopiče, opozarjaja Alojza Lukšiča iz Vinje vasi, naj ne prihaja več domov nadlegovat mojo mamo oziroma ženo Ani o Lukšič iz Podgrada in naj ne širi neresničnih govoriv. V nasprotnem primeru ga bova sodno preganjala.

IVAN PIRH, Podgora 43, Straža, opozarjam Pirčkove, da prepovedujem pašo kokoši po moji njeni doma. Če tega ne bodo upoštevali, jih bom sodno preganjal.

ŠKEDELJ, Dol. Vrhpolje 12, Senteserj, prepovedujem Nacetu Radkoviču vožnjo in hojo preko mojega dvorišča in po travniku. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal, denar pa nameril za medicinske instrumente.

MARTINA ZAJC, Dol. Kronovo 6, Šmarješke Toplice, prepovedujem pašo kokoši po moji parceli v Vinjem vrhu in vsakršno delanje škode. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

JOŽE ZUPAN, Dobrava 37, Skočjan, prepovedujem pašo kokoši in drugo delanje škode po mojih parcelah v Dobravici. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

F. VALT ing. JUREČIČ, ELEKTROMECHANIKA METLIKA – GRAD, specializirani servis za pralne stroje: GORENJE, CANDY, REX, NAONIS, ZANUSSI, CASTOR, ZOPPAS, INDESIT. Obveščam cenjene stranke, da sem preselil servisno delavnico na tale naslov: F. V. J. ELEKTROMECHANIKA GRACER-TURN Hrastje 20, 68310 Senteserje.

ELEKTROINSTALACIJSKA DELA, napeljava in popravila opravljam. Material imam na zalogi. Ivan Petric, Metlika, telefon 58-467.

RTV MECHANIKA DŽURO ZORIČ, Partizanska 7, Novo mesto, naproša stranke, da v roku 15 dni s priporočenim pismom sporočijo svoj naslov in znamko aparata (zaradi vrnitve).

ČESTITKE

Dragi mami FABIKI PRAH in Volčkove vasi pri Senteserju želimo za njeno dvojno praznovanje veliko zdravja in veselja v družinskem krogu. Mož Lojze, hči Vida, sinova Andrej in Jernej. Dragemu prof. inž. IVU ZOBCU v Ljubljani, dolgoletnemu učitelju in vzgojitelju na nekdanjem novomeškem učiteljsku in gimnaziju, ki praznuje danes svoj 85. rojstni dan, iskreno čestitajo novomeški prijatelji z željo, da bi bil še dolgo tako čil in prožen.

Dragi sestri in teti FRANCKI LESARJEVI iz Jurne vasi iskreno čestitke ob osebnem prazniku želijo Bojančevi in Kavščkovi. Ljubljani hčerki ANICI BANOVEC iz Novoga mesta za rojstni dan želimo mnogo zdravih let in veliko sreče želijo mama, sestra Milica, brat Franci in vsi, ki jo imajo radi.

Osnovne šole Novo mesto, tozđ OŠ Katja Rupena

razpisuje prosta dela in naloge

dveh snažilk za nedoločen čas.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

143/10-82

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 26. februarja do 5. marca 1982 so v brežiški porodnišnici rodile: Matilda Mirt s Senovega – Vesno, Mare Sito iz Bregene – Marja, Biserka Razun iz Molvic – Lidjo, Zinka Avšič iz Volčja – Andreja, Majda Voglč iz Črnca – Tomaža, Vladimira Križanac iz Jesenic na Dol. – dečka, Jasna Lozar iz Laduča – Tomislava, Fikreta Mešič iz Brežic – Anito, Marija Mavsar iz Krškega – Eneja, Anica Gorenc iz Rud – Marka, Josipa Perčela iz Rozganskega Dura – Beljak iz Grdanjcev – Božidarja, Jožica Skoberne iz Třebč – deklčo, Biserka Jevčinovič – Zibrat iz Samobora – Marka, Marija Sušterič iz Klada – Mitjo, Mojca Knežević iz Brežic – Ano, Verica Andrejaš iz Hrašta – Tomaža, Mira Bača iz Senkova – Daria, Đurđa Horvat iz Otoka – Danijelo. ČESTITAMO!

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam ob izgubi našega moža, očeta, deda in pradedá

KARLA LENARDIČA st.

izrekli sožalje in mu darovali cvetje, se iskreno zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo ZŽB-KS Mestne njive za poslovilne besede, pevcem, članom LD Padež, družinama Blatnik in Grum ter vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Lenardičevi

ZAHVALA

V 73. letu je prenehalo biti zlato srce naše dobre stare mame, prababice, sestre in tete

MARIJE KOCJAN

roj. Kafol iz Zabukovja pri Trebelnem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, vence in izrečeno sožalje. Toplo se zahvaljujemo kolektivu Iskra in Gasilskemu društvu Trebelno, Lepa hvala tudi župniku za opravljeni obred in poslovilne besede. Vsem, ki ste pokojnico spremili na zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: Cveto z ženo, Boži z družino, Anton in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame, tete in svakinje

ANE ŽONTA

s Potovega vrha 4

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjene vence in cvetje. Iskrena hvala zdravnikom in ostalemu strežnemu osebju kirurgije, še posebej urološkemu oddelku in oddelku za intenzivno nego. Posebno zahvalo izrekamo dr. Janezu Kramarju za dolgoletno zdravljenje, OOS in sodelavcem tovarne zdravi Krke, Novoteksa, Novotehne in OO ZSMS Potov vrh - Veliki Slatnik za podarjene vence. Hvala patru Cirilu za lepo opravljeni obred, pevkam in govorniku za besede ob odprtem grobu. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in pokojno mamo tako številno spremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi komaj 35-letnega ljubljeneža moža, očeta, sina in brata

DAKA TONČIČA

iz Novega mesta, Na Tratah 7

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih slovesa stali ob strani, nam pomagali, izrazili sožalje in z nami sočustvovali. Iskrena zahvala vsem, ki so darovali vence ter ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo podjetju Evrotrans iz Ribnice za izkazano pomoč ter poslovilne besede pri odprtem grobu, družinoma Glavan in Kastelic, sosedom iz Novega mesta, vaščanom iz domačega kraja Pilatovci ter župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: žena Eda, hčerka Evica, mati, oče, sestra Marija in Danica z možem

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očka, sina, brata, zeta, svaka, nečaka, bratranca in vnuka

SLAVČIJA PROSENIKA ml.

Šolska ulica 5, Metlika

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, metliški godbi in vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih nesebično pomagali, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje in pokojnemu darovali vence in cvetje.

Žalujoči: žena Jožica, hčerka Petra, mama in ata, sestra Bojka z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice in prababice

FRANČIŠKE MIKLAVČIČ

iz Malin 5 pri Semiču

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, pokojnici darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti. Posebna hvala govornikom za poslovilne besede, duhovniku za opravljeni obred in vsem, ki ste v teh težkih trenutkih z nami sočustvovali.

Žalujoči: mož Jože, sin Tone z družino, hčerke Francka, Mimica, Lojzka in Anica z družinami, vnuki in pravnuki ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 68. letu nas je po dolgi in hudi bolezni zapustila naša draga sestra in teta

ANGELCA JENIČ

iz Novega mesta, K Roku 3

Vsem, ki ste jo poznali, jo imeli radi in ji v težki in dolgi bolezni stali ob strani, jo spremili na zadnji poti, nam pisмено ali ustno izrazili sožalje, pokojnici poklonili cvetje in kakorkoli počastili njen spomin, se iskreno zahvaljujemo. Še posebno zahvalo smo dolžni dr. Vodniku za dolgoletno zdravljenje, patronažni sestri Mariji ter zdravstvenemu osebju bolnice Novo mesto - oddelku Septika za lajšanje bolečin in nego v zadnjih dneh življenja. Iskrena hvala župniku za lepo opravljeni obred in pevcem. Vsem, ki ste pokojnico spremili na zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sestri Micka in Rezka z družino, nečaki Ani, Ivan, Martin, Ciril, Niko in Mimi

ZAHVALA

V 84. letu je prenehalo biti srce naše drage mame, stare mame, sestre in tete

TEREZIJSKE BERK

roj. Hrastar
iz Bistrice 7 pri Sentrupertu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in najbližjim sosedom, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje ter jo tako številno spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni župniku in kaplanu za opravljeni obred, govornici Danici Lamovšek za poslovilne besede in pevcem za zapete žalostinke.

Z globoko žalostjo v srcih: vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi naše ljube mame, stare mame in sestre

ANE NUČIČ

roj. Kocjan
iz Cerovega Loga

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom, posebno pa Župančičevim za nesebično pomoč v težkih dneh. Najlepša hvala kolektivu Iskre iz Sentjerneja za podarjene vence in denarno pomoč, osebju nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice in kaplanu za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: hčerke Pepca, Tončka, Ančka in sin Ivan z družinami

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustila

MARIJA GOSTIŠA

iz Regerče vasi

Iskreno se zahvaljujemo za pomoč in razumevanje družini Hudoklin in Anici Grahek. Hvala tov. Milki Meržnaršič za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke. Hvala sosedom za podarjene vence in cvetje, izrečeno sožalje ter spremstvo pokojnice na zadnji poti. Hvala duhovniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: družina Petrovič in vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in pradedka

JOŽETA VIDERVOLA

Lipovec 2

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, domačinom in znancem, ki so se prišli posloviti od njega, ga spremili na zadnji poti, mu poklonili cvetje, nam pa ustmeno ali pisno izrazili sožalje ali kakorkoli počastili njegov spomin. Posebno se zahvaljujemo PGD Lipovec in DO AVTO Kočevje. Hvala tudi duhovniku za poslovilni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Nepričakovano nas je za vedno zapustil naš dobri mož in brat

LOJZE PEKOLJ

iz Ribnice

Po hudi bolezni je zatisnil svoje trudne oči naš dobri mož in brat Lojze. Ostal bo med nami v naših srcih. Iskrena hvala župniku za spremstvo na zadnji poti, podjetju Itas, godbi, Gasilskemu društvu, govornikom, Kavarni Novo mesto za podarjena venca in vsem ostalim. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena, brat in sestre z družinami ter vsi njegovi sorodniki

ZAHVALA

K večnemu počitku je odšla in nas po dolgi in mučni bolezni v 49. letu zapustila draga sestra in teta

IVANKA LIČEN

Dol. Ponikve 19, Trebnje

Iskreno se zahvaljujemo Domu počitka v Metliki, prisrčna hvala vsem sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in vence, izrečeno sožalje in vsem, ki ste jo tako v lepem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Gotlibovim, Kovačevim, enako sostanovalcem iz Ljubljane za podarjeni venec, pevcem in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

FRANC ZEVNIK

Doma je s Čateža ob Savi. Vse življenje dela na zemlji. Rad je kmet, ker je to zanj najlepši, najsvobodnejši poklic. Tudi navdušen vinogradnik je. Ljubezen do trsja podkrepkuje z besedami: „Vinograd je od nekdaj pri hiši, saj pri nas velja pregovor, da je kmetija brez vinograda kakor zakon brez otrok.“

Zevnikovo trsje raste na obronkih Gorjancev obrnjevo k južnemu soncu. Pred desetimi leti je vinograd obnovil in ga zdaj povečuje na en hektar. Dober cviček gre vedno v prodajo, zato pričakuje, da se bo naložba obrestovala. Stroški z vinogradom so res veliki, vendar ob dobri letini pozabi nanje. Upa, da bo to jesen v sodih več cvička kakor lani in da bo vsaj tako dober kakor letnik 81. Kot predsednik komisije, ki je te dni ocenjevala vzorce posavskih vin za današnjo razstavo na Čatežu, je prepričan, da je prireditelj za vinogradnike nadvse dobrodošla priložnost da se prebijejo iz anonimnosti. Priznanja sprejemajo kot spodbudo, ki jim vlija novo voljo do dela.

„Take spodbude so kmetom potrebne, še posebno zdaj, ko se časi za nas slabšajo,“ ugotavlja Zevnik. Kljub temu ni črnogled in upa, da njegova kmetija ne bo ostala brez naslednika. Štiri otroke sta z ženo že spravila h kruhu. Trije so končali fakulteto, eden srednjo kmetijsko šolo, eden še študira na visoki šoli, zadnji pa končuje gimnazijo. Ta bo študiral agronomijo in se

namerava posvetiti kmetovanju. Starša zdaj sama obdelujeta 7 hektarov njiv in travnikov. Imata dva traktorja in nekaj priključkov, druge stroje pa si izposodita v strojni skupnosti, v katero sta včlanjena. Čeprav na Čatežu kmetijstvo v zadnjih desetletjih ni veliko napredovalo, želita ohraniti to, kar je, in na zemlji pridelati več, čeprav so polja ravno na tem območju zaradi komunikacij močno razparcelirana. Mladih gospodarjev na kmetijah skoraj ni, vsi imajo po pet križev na rami. Zevnik upa, da se bo to spremenilo, da bo delo na zemlji spet bolj cenjeno, ko bo imel kmet zagotovljeno socialno varnost, ko bo v pokojnini upoštevano njegovo minulo delo in ko bodo tudi kmetice deležne enakih ugodnosti kot zaposlene ženske. Vse to ni neuresničljivo in Zevnik je prepričan, da bodo mlajši rodovi deležni tega. Verjame v napredek, v spreminjanje sveta, saj je bil v vrstah tistih, ki so marsikaj obrnili na glavo. Od leta 1942 je bil aktivist Osvobodilne fronte, nato pa dve leti borec narodnoosvobodilne vojske. Ob prihodu Nemcev je njegova družina zbežala v Belo krajino in se tako izognila izgnanstvu. Po osvoboditvi so se Zevnikovi znova zagnali na delo. Franc je bil dolga leta tudi družbenopolitični delavec, odbornik in pozneje predsednik krajevne skupnosti, eden tistih kmetov, ki nočejo biti le opazovalci, ampak sami posežejo v dogajanja.

JOŽICA TEPPEY

ZVEZE MED VOLIŠČI

Semiški radioamaterji so imeli pretekli teden redni letni občni zbor, na katerem so pregledali delo v preteklem letu, ki je bilo uspešno.

V Semiču je 60 radioamaterjev; 30 je aktivnih. Le-ti vzpostavljajo kratkovalovne zveze z vsemi kontinentih sveta, na UKV območju pa vzdržujejo stalne zveze z vsemi evropskimi državami. Z dvema večjima KV postajama in 12 UKV postajami ter s prav tolikšnim številom postaj, ki jih imajo radioamaterji v zasebni lasti, lahko sodelujejo v zelo široki akciji.

Radioamaterji bodo aktivno sodelovali na volitvah 14. marca, saj bodo z volišč prek postaj vsako uro oddajali poročila centralni volilni komisiji.

FRANC DERGANČ

Kralj Kolpe na suhem

Dari Klun uplenil 12,5 kg težkega sulca

Ni še znano, kdo je v pravkar minuli ribolovni sezoni ujel v zgornjem delu reke Kolpe največjega sulca, vse pa kaže, da je enega največjih, če ne celo največjega, uplenil 30-letni kočevski ribič Dari Klun.

Sulec, ki ga je 28. januarja letos ujel v Zlebeh, je bil dolg 111 cm, tehtal pa je 12,5 kg. Dari je mlad ribič in pravi, da sploh ni upal, da bo ujel tega kralja naših voda. Prijel je na mrtvega kleniča. Ko se je zapel je skočil iz vode in udaril po gladini z repno plavutjo.

„90 imal!“ je zavpil stari ribiški mojster Franjo Klun, ki je lovil z Darijem. Šele ob sulčevem prijemu se je Dari spomnil, da nima odprte oz. pravilno naravnane zavore pri koleščku za laks. Hitro jo je odvil.

Imel pa je srečo, da se sulec ni preveč boril za prostost. Le dvakrat mu je pobegnil okoli 30 m daleč. Utrujanje kralja Kolpe je trajalo le nekaj minut.

J. P.

Umno repiško načrtovanje

Pred vojno je bila Repičevina izrazito kmetijska dežela. Po revni in skopi zemlji so se pasle koze, ovce, krave, voli, po dvoriščih so kokodakale kokoši, peli so petelini, ob potokih so gagale gosi, po vodi pa so plavale race.

„To deželo je treba industrializirati“, so kmalu po drugem svetovnem spopadu poudarili možje iz Belega mesta. Koze so Repičani potolkli, ovce poklali, krave razredčili, vole in konje so zamenjali traktorji, na rodovitni zemlji so zrasle fabrike.

Kmečki ljudje so pljunili na zemljo, ji obrnili hrbet, spoznali so, da je lepše in lažje streči stroju, kot puščati

potne srage v sveže zorane brazde. Na kmetijah so ostali izmozgani, izsesani starci in starke, beseda kmet je postala žaljivka, in če si rekel Repičanu „kmet zarukani“, je bilo to huje, kot če bi mu pljunil pred celo faro v obraz.

Zatorej ni bilo nič čudnega, če so pričeli uvažati Repičani kmetijske pridelke, kar vse od kraja.

V Belem mestu so po dolgem času spoznali, da tako ne bo šlo več dalje, pa je vpliven moč zbral na kup repiške betice, napravil jim je pridigo in jo zašpilil z besedami: „Trapast je vsak, kdor misli, da je možno jesti avtomobilske gume ali modne kopalke, pa četudi so izdelane

po najnovejši modi. Srednje dobra kmetija je še vedno boljša od slabe tovarne. Bodočnost Repičevine ni v razvijanju industrije, marveč v gojitvi ovac.“

Repičani so ga poslušali odprtih ust in že po nekaj tednih je blejalo po Repičevi dragi na stotine, da si upam celo trditi: na tisoče ovac. Delavci so zupuščali delovne organizacije in so se prevkvalificirali v pastirje. Biti ovčji pastir je pomenilo isto kot še pred kratkim naziv: direktor splošnega sektorja ali morda glavni direktor Hitrotkala. Toda ovce so pomulile vso repiško travo, a tudi volna ni bila takšne kvalitete, kot so napovedali tovariši iz Belega mesta, ki so spet prišli in

odpeli zaprepadenim repiškim glavam; „Saj ste popolnoma znoreli s temi ovcami! Nekoč zeleno deželo ste spremenili v puščavo. Ovce niso za Repičevino, tu bi čudovito uspevali kunci.“

Kmalu blejanja ni bilo več slišati, so pa skakljali po vsej Repičevini zajci. Trzišče pa se je kmalu nasitilo z zajčjim mesom in ljudje s preobčutljivimi želodci so že govorili, da jim gre na bruhanje že, če vidijo zajca v risanki pred TV dnevnikom. Nič čudnega ni torej, če so se spet pojavili v Repičevini tovariši iz Belega mesta, strobentali na kup odgovomeže iz Repičeve dragice ter jih nahrulili: „Zajce gojite! Na sto tisoče zajčev. Saj ste ob pamet! Trg zajčeva perutnino! Kokoši, na primer.“

TONI GAŠPERIČ

VABLJIVO JEZERO – Novo rudniško jezero pri Kočevju vedno bolj privablja sprehajalce pa tudi ribiče in lovce, saj je v njem veliko rib, na njem pa tudi rac. Ko zaledeni, je na njem veliko drsalcev in igralcev hokeja. (Foto: Primc)

Kočevsko jezero še narašča

Ugibanja o tem, do kod bo „šlo“ – Svoje mnenje naj bi povedali strokovnjaki

Kočevsko jezero, ki je nastalo na opuščenem kopu kočevskega rudnika rjavega premoga, je že doseglo koto 470. Po predvidevanjih bi se moralo na tej višini naraščanje jezera zaustaviti, a se ni.

Računali so, da bo začela voda odtekati proti Želnskim jamam, vendar se ne odteka nikamor. To so sklepali na osnovi podatkov iz časa vojne. Tudi takrat je kadunju dnevnega kopa rudnika zalila voda, ki pa je našla pot po podzemskih kanalih proti Želnskim jamam.

Ob zadnjem merjenju sredi februarja je imelo jezero površino 272.400 kvadratnih metrov. Obseg jezera je znašal 2.150 m. Meritve so

pokazale tudi, da priteče v jezero na sekundo povprečno po 2,35 l vode, oziroma na dan 2.031 kubičnih metrov.

Ni še znano, do kje bo voda naraščala. Vsak razmišlja o tem drugače. Poročali smo že, da nekateri ugibajo, da bo voda vdrla proti Kočevju in zalila mesto. Nekateri domnevajo, da bo voda narasla še za slabih 8 m, kolikor jih manjka do roba kadunje in bo nato tekla mimo rudniške restavracije in po Roški cesti do Rinže. Drugi pravijo, da je še vedno čas, da bi skopali kanal, po katerem bi voda

odtekala proti Želnskim jamam. Tretji trdijo, da si bo voda sama našla odtok pod zemljo. Četrtri – med katerimi so tudi nekateri strokovnjaki bivšega kočevskega rudnika – pa so prepričani celo, da se bo naraščanje vode ustavilo samo od sebe zato, ker se bo z večanjem površine jezera, povečalo tudi izhlapevanje vode.

Domev in ugibanj o novem kočevskem jezeru je veliko. Prav bi bilo, da bi svoje mnenje o tem povedali tudi strokovnjaki. Mi naj zapišemo le še mnenje nekaterih, po katerem naj bi iz jezera črpali tehnično vodo za nekatera kočevska podjetja. Prav zaradi dolgotrajne suše to zimo so namreč imela podjetja resne težave pri oskrbi z vodo.

J. PRIMC

SEVNIŠKI TABORNIKI Z ZAGREBČANI

Vsako leto postavijo taborniki iz sosednje Hrvaške, člani 21. čete Iva Lole-Ribarja, svoj tabor ob Vranji peči. Sevniški taborniki jih na teh taborjenjih obiskujejo. S praporom so Zagrebčani prišli v nedeljo na občni zbor Sevničanov. Predlagali so jim nadaljnje sodelovanje in izročili priložnostna darila. Taborniki iz zagrebške Trešnjevke tradicionalno sodelujejo z Norvežani. Mnogo krajanov iz te zagrebške občine je bilo v tej daljni severni deželi med vojno po nemških taboriščih. Norvežani so jim lajšali gorje, kjerkoli so mogli. V spomin na to prijateljstvo prihajajo norveški taborniki na pohode Zagrebčanov. K sodelovanju so le-ti povabili tudi Sevničane.

SEVNICA: MLADI O ROCKU

Minuli petek so se po precejšnjem premoru sestali mladi v Sevnici. Jutri, ob 17. uri, bo v sindikalni dvorani za ljubljansko banko v Sevnici nov šod. Pripravljajo glasbeni večer o razvoju jugoslovanske rock in pop glasbe. Skratka, lotevajo se oblik oživljanja zabavnega življenja mladih v mestu, za kar doslej ni nihče načrtno skrbel.

JAMARSKI ZBOR

V petek, 12. marca ob 18. uri, bo v učilnici Doma JLA v Novem mestu redni letni občni zbor Jamarškega kluba Novo mesto. Vabljeni tudi nečlani.

SPET V NOVEM MESTU – Prijubljeni vokalno-instrumentalni sestav „Sedem mladih“ se bo jutri, 12. marca, ob 19. uri v športni dvorani spet predstavil novomeškimi poslušalcem.

Stroj ne uničuje več dragocenih trakov

Z izboljšavo Jozeta Benjete v Celulozi prihraniše blizu pol milijarde

V tovarnah, kjer mora potekati proizvodnja nepretrgoma dan in noč, kot je to v Krškem „Djuro Salaj“, se vzdrževajo vsak dan srečujejo s problemi vzdržljivosti strojev. Zato je herna racionalizacija ali izboljšava dobrodošla.

Vodstvo tozda Celuloza priznava 42-letnemu ključavničarju in delovodji Jožetu Benjetu njegov prispevek za proizvodnjo, še zlasti od tedaj, ko je Benje pri prenovnem rezilnem stroju za celulozo ugotovil, zakaj se je stroj stalno zabijal in trgal neskončni trak. To posebno snovi. Trak stane okoli 70 tisočakov. „Sam konstruktore stroja Voith ni mogel ugotoviti vzroka napake. Dolgo sem opazoval in spoznal, da se je trak vedno trgal na dveh ali treh mestih. Ugotovil sem, da ima nosilna letev preoster rob, zato

POZNA STROJ V „DUSO“ – Nemci so spoznali Benjetoovo pronicljivost in strokovnost, zato so ga sodbili, da bi hodil z njimi na montaže.

sem ji dal porezkati robove. Letev smo nastavili pod ugodnejši kot in zdaj od 9. januarja 1979 menjamo trak, ko se vrti s hitrostjo 140 do 160 metrov na minuto, normalno – enkrat letno. Zadnji izračun strokovnega vodstva je pokazal čisti učinek izboljšave v treh letih – okoli 4,80 milijonov dinarjev. Če bi menjali trak vsaka dva meseca kot poprej, bi stroj, ki je stekel leta 1977, tudi prej uničil.“

Jože Benje je za svoje izboljšave dobil priznanje in nagrado občinske raziskovalne skupnosti, upa pa, da bo nagrado za racionalizacijo prejel še v tovarni, ki se ji je zapisal že leta 1977.

RIBNICA: SREČANJE JAMARJEV

V jamarškem domu Francetovi jami blizu Ribnice so pred kratkim srečali člani vseh dolenjskih jamarških klubov in delovodje. Strokovnjaka Jamarškega društva Slovenije Tomaž Planina in Emil Korenčan sta ob tej priložnosti predavala jamarjem o jamarški pomiki, samopomoči, tovariški pomoči in reševanju. Jamarji so razpravljali še o jamarstvu v Sloveniji in posebno na Dolenjskem.

DARIJEV NAJUSPEŠNEJŠI ULOV – Konec januarja je v Kolpi pri Zlebeh kočevski ribič Dari Klun uplenil tega 12,5 kg težkega sulca. To je doslej njegov najuspešnejši prijem.

11 III 82

5 PRILOGA

Popisno jugoslovanstvo

Veliki popis prebivalstva Jugoslavije je za nami, dobljene podatke premelevajo in prelagajo statistiki, ki občasno ponudijo javnosti nov sveženj podatkov. Pred dnevi so nam postregli z natančnim številom pripadnikov narodov in narodnosti, ki žive v naši domovini. Ob tem smo se še bolj kot od popisu pred desetimi leti srečali z zanimivim fenomenom – tako imenovanim popisnim jugoslovanstvom. Že ob prvem pogledu na popisne listične namreč ne moremo mimo dejstva, da so številni občani rubriko nacionalnost zapolnili z besedo Jugoslovan. Ta pojav so opazili tudi v Sloveniji in Makedoniji, kjer je bilo število deklariranih Jugoslovanov ob prejšnjem popisu zanemarljivo majhno. Odstotek Jugoslovanov v omenjenih republikah tudi zdaj ni velik, v Sloveniji se šteje za Jugoslovana vsak 72. prebivalec, v Makedoniji pa vsak 135., vendar kljub temu ne moremo mimo podatka, da je to glede na stanje leta 1971 skoraj štirikratno povečanje. Čeprav ostaja Slovenija tudi vnaprej nacionalno najbolj homogena republika, se je delež Slovencev v skupnem številu prebivalstva v desetih letih

zmanjšal s 94 na dobrih 90 odstotkov. Jugoslovanov imamo zdaj v Sloveniji 1,39 odstotka.

Največji delež deklariranih Jugoslovanov v celotni populaciji ima republika Hrvaška 8,24 odstotka. Ta podatek je bil povsem nepričakovan, saj se je ob prejšnjem popisu na Hrvaškem izjasnil za Jugoslovana komaj dober odstotek (1,34) prebivalstva. Na Hrvaškem se je število Hrvatov in Srbov glede na prejšnji popis celo zmanjšalo (!), kaže, da na račun Jugoslovanov, ki so jih našli nekaj več kot 379.000. Medtem ko ima Hrvaška največji odstotek deklariranih Jugoslovanov, pa se je v Bosni in Hercegovini najbolj povečalo njihovo število. V tej republici je bilo lani skoraj 300.000 Jugoslovanov več kot pred desetimi leti. Pri nastajanju Jugoslovanov so, tako kaže, sorazmerno enakomerno sodelovale vse tri največje narodne grupacije te republike: Muslimani, Srbi in Hrvatje.

Zdi se, da podatki novega popisa nekako navajajo k sklepu, da sorazmerno največ

deklariranih Jugoslovanov „rojevajo“ mešana nacionalna okolja. Ta sklep pa nekoliko kvari podatek iz Makedonije, kjer tvorijo petino prebivalstva Albanci, število deklariranih Jugoslovanov pa je najmanjše v SFRJ, celo manjše kot v Sloveniji.

Največ deklariranih Jugoslovanov prihaja iz nacionalno mešanih zakonov, podatki, ki so na voljo, kažejo tudi, da življenje v velikih mestih spodbuja oprdeljevanje za „jugoslovanstvo“.

Vzemimo primer Banjaluke iz narodnostno mešane Bosne in Hercegovine. Od njenih 184.000 prebivalcev se jih polovica šteje za Srbe, dobrih 16 odstotkov za Hrvate, Muslimanov je 12 odstotkov, kar 17 odstotkov pa je Jugoslovanov.

V Beogradu, ki ima kot sedež zveznih institucij posebno, izvenrepubliško obeležje, se ima za Jugoslovana vsak deveti prebivalec. Kako oprezno je treba ravnati s statistiko, pa govori podatek, da v nekaterih beograjskih občinah doseže število Jugoslovanov skoraj petino

prebivalstva („babilonski“ Novi Beograd) v drugih pa komaj odstotek. Število deklariranih Jugoslovanov je nepomembno tudi v večini srbskih vaških občinah. Vas očitno ne favorizira novih nacionalnih opredelitev, narodnostne in druge tradicije so na podeželju bolj čvrste.

Kaj pa starostna struktura Jugoslovanov v smislu narodnosti? Na odgovor bo treba počakati, ti podatki še niso urejeni. Morebiti pa je značilna številka z vojvodinskih visokošolskih ustanov, kjer se je za Jugoslovane izjasnilo kar 40 odstotkov študentov. Sicer je vojvodinsko povprečje 8 deklariranih Jugoslovanov na 100 prebivalcev.

Tako imenovano jugoslovanstvo v zadnjem popisu je vsekakor določeno presenečenje. Za nekoga večje, za drugega manjše. Pomembna je tudi točka gledišča. Vsekakor pa je treba računati z dejstvom, da se je ob popisu leta 1981 kar dobrih 5 odstotkov ali 1.200.000 jugoslovanskih državljanov izjasnilo za Jugoslovane.

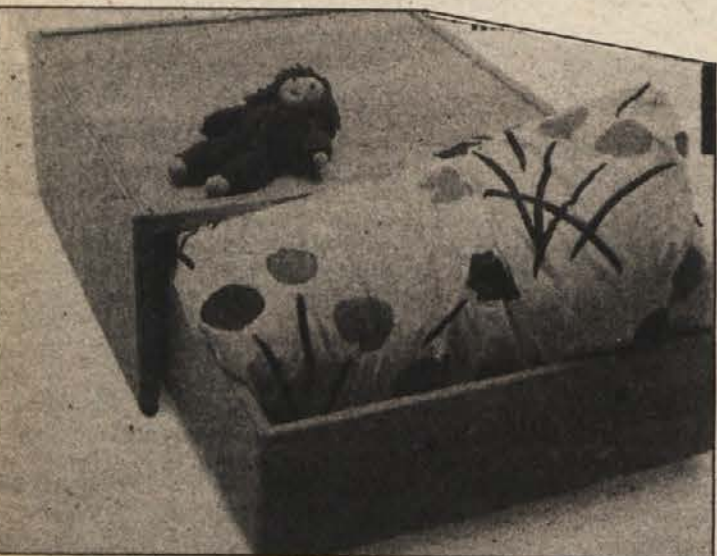
M. BAUER

ko se bo otoplilo

Vetrovkam, priljubljenemu oblačilu mladih v zimskem času, bo vsak čas odklenalo. Toplejše sonce se že ponuja in tudi do koledarske pomladi je le še nekaj dni. Za mlade je modna pomlad ehostavna, toda osvežujoča, ljubka. Obleke dostikrat polepšajo beli ovrtniki in manšete, vrhnje oblačilo pa je jopa iz debele volne, pletene v najbolj čudnih vzorcih. Prelivajo se v simetrične in nesimetrične like. Pravezprav si lahko večbarvni vzorec sproti izmišljata glede na to, koliko imate kakšne volne.

kam s posteljnino?

V vsakem stanovanju, v blokovskih pa še posebno, primanjkuje prostora za shranjevanje posteljnine čez dan. Omare so navadno že prepolne drugih stvari, zato je domiselna zamisel: posteljnino v mizico. Nizka mizica, ki je v bistvu pokrit predal, ima dovolj prostora za odejo in blazino.

Kuha: Peter Bevc

zelje, zelje, zelje

Jota — vipavska juha
Sarma
Segedinski golaž
Kislo zelje z matevžem in prekajenimi rebrci
Zelje s fižolom
Nadevana zelnata glava z nadevom kot za sarmo
Kislo zelje v solati

JOTA — VIPAVSKA JUHA

Za 4 osebe potrebujemo: 15 dkg fižola, 1,5 litra vode, 25 dkg suhe prekajene svinine, 20 dkg krompirja, 25 dkg kislega zelja, žličko maščobe, žličko moke, 4 dkg ali srednje drobno čebulo, strok česna, poper, lovrov list, žličko paradižnikove mezge.

Fižol čez noč namakamo in ga v isti vodi kuhamo toliko časa, da nam dobro prevre, nato vodo odstranimo. Ponovno dodamo svežo vodo. Ko je fižol na pol kuhan, dodamo na kocke narezan krompir. Ko se vse dobro zmehta, dodamo kislo zelje, katerega smo kuhali posebej, dodamo prežganje

— maščobo, sesekljano čebulo, česen. Juho izboljšamo z lovrovim listom in paradižnikovo mezgo.

Če nimamo prekajenega mesa, dodamo malo ocvirkov. Po želji lahko krompir in fižol pretlačimo ter kasneje dodamo zelje.

SARMA

Sarma pripravljamo vedno za več oseb: za 10 oseb potrebujemo: 20 lepih listov kislega zelja, 60 dkg zmlete svinjine, eno čebulo, 2 do 3 stroka česna, sol, dva jajčka, 15 dkg opranega riža, žličko kisle smetane ali jogurta. Posebej napravimo omako iz maščobe, katero segrejemo v kozici. Dodamo žličko maščobe; ko zarumeni, dodamo malo sladkorja, rdeče paprike ter paradižnikovo mezgo. Zmletemu mesu dodamo sesekljano meso (surovo ali praženo), dodamo sesekljano čebulo, strt česen, sol, papriko, eno do dve jajci, sesekljan peteršilj, riž, katerega smo poprej oprali in napol skuhalo. Vse skupaj z žlico dobro premešamo. Maso porazdelimo po zeljnatih listih in oblikujemo v sarmice. Na dno kozice potresemo malo narezanega zelja, nanj pa naložimo sarmice. Okus in kvaliteto si bomo izboljšali, če vložimo vanje nekaj suhih rebrc. Povrhu potresemo s preostalim zeljem in čisto malo prelijemo z juho ali vodo. Tako pustimo, da se nam duši vsaj pol ure. Kasneje prelijemo z omako, ki smo jo pripravili poprej. Preden jo serviramo, prelijemo s kislom smetano.

SEGEDINSKI GOLAŽ

Za 4 osebe potrebujemo: žličko maščobe, srednje debelo čebulo, malo kumine, 2 stroka česna, 50 dkg svinjskih reber, flama—vratovine, žličko paprike, 1 kg kislega zelja, paradižnikovo mezgo ter žličko moke.

Na maščobi prepražimo sesekljano čebulo in na kocke narezano slanino. Dodamo sesekljan česen, papriko, dodamo na manjše koščke narezano meso, dobro prepražimo, dodamo malo kumine. Takšno meso dušimo približno pol ure. Posebej kuhamo zrezano kislo zelje ter ga kasneje pomešamo med meso. Skupaj naj vre vsaj še 20 minut.

Zraven ponudimo slan krompir, polento.

KISLO ZELJE Z MATEVŽEM IN PREKAJENIM MESOM

Za 4 osebe potrebujemo: 25 dkg fižola, 25 dkg krompirja, veliko žlico olja, srednje veliko čebulo, 2 stroka česna, 40 dkg prekajenih rebrc. Med lopo opranim fižolom, katerega smo poprej namakali, kuhamo tudi suho meso. Ko je meso kuhano, potresemo na kocke narezan krompir ter oboje kuhamo do mehkega. Vodo odlijemo, krompir in fižol pretlačimo. Primešamo praženo sesekljano čebulo in česen. Jed dobro zmešamo. Polje matevža serviramo suha rebra in dušeno kislo zelje.

ZELJE S FIŽOLOM

Zelje in fižol vsako posebej kuhamo. Potem oboje zmešamo in zabelimo z domačimi ocvirki. Okus izboljšamo, če dodamo malo prepražene sesekljane čebule. Vse jedila, ki jih pripravljamo z zeljem, so veliko okusnejša, če jih pripravljamo z domačo svinjsko mastjo ali ocvirki.

KISLO ZELJE V SOLATI

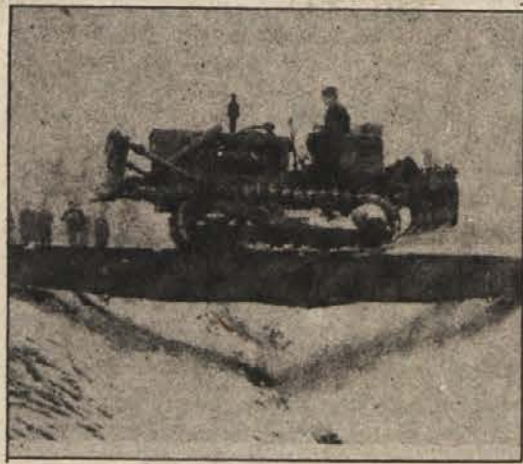
Surovemu zelju dodamo nekoliko več olja, sesekljane česna, malo rdeče paprike, kumino, da nam prija. Pustimo, da stoji vsaj 20 minut. Z zelnato solato pripravimo veliko C vitamina. Solato priporočam sladkorno bolnim ljudem, toda s čisto malo maščobe.

NADEVANA ZELNATA GLAVA

Zelnato glavo odpremo list po listom. Nadevati pričnemo iz sredine glave. Vsak list namažemo z enako maso, kot je za sarmo. To ponavljamo toliko časa, da spet dobimo obliko zelnate glave. Takšno zelnato glavo postavimo v kozico ali lonec in prelijemo z malo juhe, kasneje pa še z omako, ki jo moramo pripraviti poprej. Takšna zelnata glava naj se duši približno dve uri. Tudi tu okus izboljšamo s kislom smetano. Zelje okusna je tudi hladna, prelita s smetano.

VOJAŠKI KOTIČEK

delo rovokopača, s katerim so izkopali že na kilometre jarka za vodovod okrog Rogaške Slatine. Videli smo tudi naprave za prečiščevanje in filtriranje vode, vžig eksploziva z elektronsko mrežo itd.

7. MAREC — DAN INŽENIRSKIH ENOT JLA

Inženirske enote Jugoslovanske ljudske armade praznujejo 7. marca svoj praznik. Letos mineva 39 let od pričetka njihovega delovanja v okviru oboroženih sil. Razen tega pa so inženirske enote nenehno prisotne med ljudmi. Z gradnjo mostov in cest, s polaganjem vodovodov in podobnim, nudijo delovnim ljudem in občanom neprecenljivo pomoč v skupnih prizadevanjih za hitrejši razvoj posameznih območij.

Da bi prikazali javnosti njihovo delo na čim bolj neposreden način, so predstavniki Ljubljanskega armadnega območja te dni povabili novinarje na obisk v inženirsko enoto v Mariboru. Gostitelji so prikazali delo z lansiranimi mostovi pri premagovanju vodne ovire,

MED ČASTNIKI PREMALO SLOVENCEV

Konec preteklega meseca so imeli v Ljubljani člani republiškega, občinskih, mestnih in obalnega koordinacijskega odbora SZDL za usmerjanje mladih v vojaške in obrambne poklice posvet, katerega cilj je bil spodbuditi enotno, koordinirano usmerjanje v te poklice.

Poudarili so, da nekateri narodi, med njimi tudi Slovenci, nimajo dovolj močne kadrovske zastopanosti v JLA. V zadnjem šolskem letu se je sicer zanimanje mladih za vojaške poklice povečalo, a z rezultati še vedno ne moremo biti zadovoljni. Vzrok za upadanje zastopanosti Slovencev v JLA pa ni le v majhnem številu učencev, ampak tudi v velikem osipu učencev med šolanjem ali po končanem šolanju. Osnovni vzrok je v tem, da je ta poklic osornozmeren težak ter da ni primerno ovrednoten.

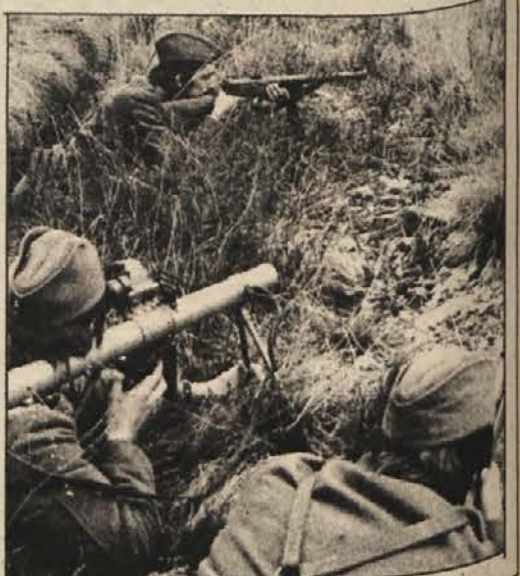
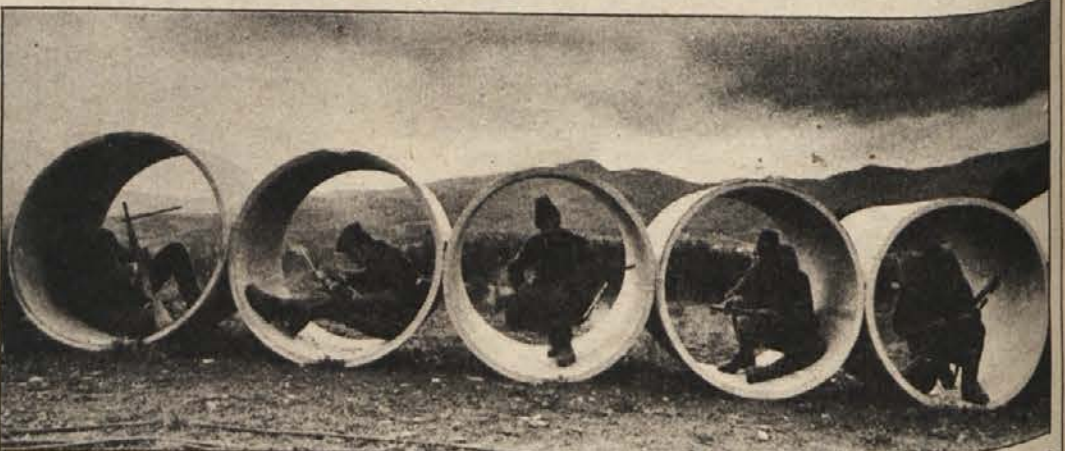
Pri tem vsekakor ne gre zanemariti materialnih ugodnosti v tem poklicu. Dane so namreč vse možnosti za nadaljnje izobraževanje, hitra rešitev stanovanjskega vprašanja ter ugodnosti ob odhodu v pokoj, če omenimo le nekatere.

Prisotni na posvetu so menili, da je potrebno spodbuditi delo v koordinacijskih odborih za usmerjanje mladine v vojaške in obrambne poklice v občinah, ki sploh nimajo oziroma imajo malo kandidatov na vojaških šolah. V zvezi z veljavnostjo razpisa za vpis v vojaške srednje šole so predlagali podaljšanje roka za prijavo v vojaške srednje šole do konca meseca aprila na vojaške akademije pa do 20. aprila.

Še posebno pozornost moramo v tem trenutku posvetiti informativni dejavnosti,

zlasti tisti, ki je namenjena staršem, zato je nujno treba aktivirati vsa sredstva javnega obveščanja. Starši namreč prepogosto odvrtačajo svoje otroke od vojaških poklicev, ker imajo predsodke. Vojaških poklicev ne smemo prikazovati kot nekaj izjemnega med drugimi poklici. Pomembno vlogo pri odločanju za te poklice morata imeti tudi armada, in teritorialna obramba.

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo bo izdal posebno brošuro, ki bo vsebovala najpotrebnejše podatke o šolanju in vojaških poklicih, pripravil pa bo tudi izobraževalni seminar o vojaškoobrambnem poklicnem področju za mentorje v osnovnih in srednjih šolah. M. K.

Medtem ko sneg na drobno zasipava železarsko Kropo, je v delovni sobi upokojenega župnika Lojzeta Žabkarja prijetno toplo, pa ne samo zaradi zakurjene peči in šilca dobrega žganja, temveč tudi od besed, ki jih čili dvainsedemdesetletnik plete v spomine na rodno Dolenjsko, na ljubljeno Belo krajino, na vojna leta, radosti in tegobe življenja, še posebno toplo pa zazvenijo, ko govori o svojih pesmih. Prav te dni je na knjižne police prišla drobna, v črno umetno usnje vezana knjižica štiridesetih Žabkarjevih pesmi pod naslovom „Brevir moj v travi“. Ta nenavadna knjižica (njen izid sta omogočili Mladinska in Partizanska knjiga, spremno besedo pa je prispeval dr. Boris Paternu) naju je zvalila na Gorenjsko, v kropsko župnišče, da bi izvedela kaj več o teh pesniških pričevanjih iz težkih časov. Pesmi pomenijo svojevrstno obogatitev doslej znanega slovenskega partizanskega pesništva, in predvsem zaradi svoje motivike, ki je razrešena od aktivizma in udarnosti, v zameno za to pa je vsakdanje človeška, ne nazadnje pa še zaradi tega, ker so prišle izpod peresa duhovnika, ki je sodeloval v osvobodilnem boju, od blizu gledal v obraz velikemu obdobju slovenske zgodovine.

— Kot duhovnik ste bili med vojno v posebnem položaju. Del cerkvene hierarhije je potegnil z okupatorji, zato ste se morali duhovniki na terenu odločiti po lastni vesti in premisleku, če niste hoteli postati izdajalci. Kako ste uskladjali zahtevo po pokorščini cerkvenemu vrhu z glasom svoje vesti?

„V pojasnilo naj povem, da kot pripadnik osemstoletnega križniškega reda nisem neposredno odgovoren ljubljanskemu nadškofu, temveč svetemu očetu. Toda ko sem se moral odločiti, kaj storiti, kako delovati, sem ravnal kot kristjan. Moja vest je bila moje vodilo. Zavedal sem se, da se je nad slovenskim narodom zgrnil najtemnejši oblak, zato nisem omahoval. Že v Ljubljani, kjer sem bil ravnatelj Vajenskega doma, sem poiskal stik z Osvobodilno fronto in mnogim svojim učencem pomagal najti pot v partizane. Prijel sem me je vzdevek „direttore rosso“. Osumljen komuniciranja s komunisti sem moral septembra 1941 pustiti službo. Nato je bila možna le ena odločitev, ki bi se skladala z mojim prepričanjem — in tako sem se 22. oktobra kot kaplan znašel v Črnomlju. Tukaj se je sumničenje začelo z druge strani. Ko sem prišel prvič na Talčji vrh učiti verouk, so rne vaški fantje ozmerjali s prekletim belogardistom. Jezike sem jim zavezal in si pridobil njihovo zaupanje šele tedaj, ko sem jim pokazal izkaznico OF.“

— Znašli ste se v ognju med okupatorji, domačimi izdajalci in borci za svobodo. Kako ste opravljali dušno pastirstvo in pomagali partizanom, ne da bi vas eni ali drugi odstranili?

„Ni bilo lahko. Najtežje pa je bilo takoj po razsulu italijanske vojske, ko je za kratek čas vladalo ‚brezzakonje‘ in so glave doštikrat padale že zaradi ene same nerodne besede. Prej sem pri Italijanih veljal za ‚cappelana rossa‘, grozili so mi z internacijo; z ljubljanskih najvišjih cerkvenih vrhov resda ni bilo neposrednega žuganja, toda moje organizirano delovanje za OF in sodelovanje s partizani ni bilo skrito cerkvenim oblastem; belogardisti in domobranci so mi grozili, da bom visel v Ljubljani. Naj povem, da so mi grozili vse tja do srede šestdesetih let. Kot rečeno, delovati ni bilo lahko. Zbiral sem zdravila, hrano in opremo za partizansko vojsko, ob tem pa sem ves čas opravljal duhovniško službo. Poročal sem mlade, ki so imeli toliko poguma, da so se poročili v težkih časih, človeško srce pač zahteva svoje. Res pa je, da poroke med partizanskimi borkami in borci niso bile pogoste. Pokopaval sem mrtve in predvidel na smrt ranjene, skrbel za ranjence pred poletom na Vis. Kot črnomaljski župnik (to sem postal po italijanski kapitulaciji) sem maševal po podružnicah. Med verniki so bili dostikrat tudi partizani s puškami; takrat vprašanje vernosti in nevernosti ljudi ni ločevalo, vsi smo bili borci za svobodo. Bil sem edini duhovnik, ki je v osvobodjeni Beli krajini hodil v zapor k obsojencem na smrt. Nasploh sem v prvih vojnih letih ‚krmaril‘, kakor sem vedel in znal, pozneje pa sem se pri svojem dušnopastirskem delu obračal tudi na ‚partizanskega škofa‘ A. Ilca.“

— Se spominjate kakšnega posebnega dogodka iz tistih časov?

„Zanimiva je bila polnočnica leta 1944 v Črnomlju. Mašo so prenašali tehniki Radia OF. Glas o njej je segel tudi do Ljubljane, odkoder so mi veleli, naj preneham s komunističnimi mašami. Cerkvenim oblastem je bilo trn v peti moje organiziranje partizanskega šolstva, učil sem na črnomaljski partizanski gimnaziji, srečaval sem se z najvišjimi voditelji slovenske partizanske vojske, pomagal sem pri ustanavljanju verske komisije pri SNOS, ki je zadnji dve leti sestankovala v mojem župnišču, začel pa sem snovati tudi verski časopis Novo stvar. S Tonetom Fajfarjem sva zbrala gradivo; list naj bi izdala partizanska tehnika v ciklostilu, vendar je zaradi hajke v zadnji zimi med vojno delo zastalo, gradivo se je razgubilo in še danes ne vem, kje je ostalo.“

— Številne doživljaje, dogodke ste izpovedovali v pesmih. Te ste opremjali s podatki o kraju in času nastanka. Ste pesnili že prej ali pa vas je k temu spodbudilo šele vojno gorje?

„Stihe sem začel pisati že kot gojenec 5. razreda gimnazije. Veliko sem bral Murna, Ketteja, Župančiča, Gradnika, kasneje sem

RDEČI KAPLAN

ŽIVLJENJEPISNE ČRTE

Jože Žabkar (Alojzije je njegovo redovno ime) se je rodil 5. januarja 1910 na Mikotah blizu Rake kot tretji od desetih otrok v revni kmečki hiši. Po osnovnem šolanju na Raki je odšel na klasično gimnazijo v Ljubljano; prvih šest let je bil gojenec dijaškega zavoda v Križankah, zadnji dve leti pred maturo 1931 se je vzdrževal sam. Leto dni je prebil v redovnem noviciatu na Dunaju, do leta 1934 je študiral teologijo in filozofijo na innsbruški univerzi, v naslednjem letu je dal slovesno redovno zaobljubo, za mašnika je bil posvečen že pred diplomom na ljubljanski teologiji (1937). Krajši čas je bil kaplan v Metliki, pol leta je služil vojake v Krugujevcu, se vrnil v Metliko in od tam odšel za ravnatelja ljubljanskega Vajenskega doma. Kot krščanski socialist je bil osumljen komunizma in po odpustu iz

službe se je (oktobra 1941) odločil za pot v Belo krajino. Do razsula italijanske vojske je bil kaplan v Črnomlju, nato je nasledil župnika, kot duhovnik je bil nenehno na strani osvobodilnega boja in revolucije, njegovo ime je postalo pojem med belokranjskimi partizani. Do 1952 je učil na črnomaljski gimnaziji, dušnopastirsko službo med Belokranjci je opravljal do 1969, ko je po umazanih spletkah odšel v Kropo.

Že pred vojno je pisal za vrsto listov in revij, pesmi, prozo, eseje in poročila objavlja tudi v sodobni periodiki. L. 1949 je bil med ustanovitelji Cirilmetodijskega društva slovenskih duhovnikov, ta „oficir za zvezo med ljudsko oblastjo in Cerkvijo na Slovenskem“ je bil odlikovan z redom zaslug s srebrnimi žarki, z redom bratstva in enotnosti, je dobitnik dveh priznanj OF, eno odlikovanje pa je 1959 prejel iz rok tovariša Tita.

drugoval z Miškom Kranjcem in dopisoval v Delavsko pravico in njeno prilogo Rdeči plamen. Bil je celo čas, ko sem kolebal, ali študirati slavistiko v Varšavi ali pa postati duhovnik. Zdaj vem, da me duhovniški poklic ni nikoli omejeval pri pesniškem izpovedovanju, na kar me je opozarjal France Koblar. Nič nenavadnega se mi ne zdi to, da sem pisal pesmi v hudih vojnih

časih, tedaj je veliko ‚kranjskih Janezov‘ pesnilo. Partizana je bilo mogoče označiti tudi po tem, da je imel uši, da je bil lačen in da je pisal pesmi. Naša partizanska poezija je nekaj edinstvenega na svetu, žal se je je mnogo porazgubilo, mnogi pa so se kar preveč oprijeli kulturnega mokla. Zaradi te zapovedi pesniško sploh niso spregovorili ne tedaj ne pozneje.“

— Kako to, da za več partizanske pesmi ni nihče vedel? Kot pesnik niste omenjeni niti v Matičini Zgodovini slovenskega slovstva. Ste mar svoje pesništvo skrivali?

„Pesmi so dolgo ležale pod pepelom. Dve sem 1955 priobčil v Mohorjevem koledarju, nato še nekaj v Novi poti. V glavnem pa sem molčal in pisal seveda tudi po vojni. Po pravici povedano: bal sem se kritikov, da bi me glodali. Po naključju je zame zvedela Mojca Strnad, ki je zbirala gradivo za dr. Paternuja. Nekje je prebrala dve moje pesmi in prišla me je vprašati, ali imam morda še kakšno iz vojnih časov. Bila je presenečena, ko sem ji dal cel šop listov s pesmimi, katerih slaba polovica je zdaj izšla v ‚Brevirju mojem‘, preostale pa še čakajo na objavo. Dr. Paternu namreč zbira partizansko pesništvo, ki bo izšlo v več knjigah; kolikor vem, je doslej zbranih že blizu 7.000 pesmi.“

— Človek, ki piše že toliko časa kot vi, ima gotovo svojevrsten odnos do pesništva. Kaj je za vas poezija?

„Zame je poezija osrednja stvar v človeku. To je govorica srca, dobrote, lepote, svobode. Kdor ima dar, mora pisati, sicer greši. Mojim predvojnim pesmim so očitali panteizem, ob partizanskih sem v vojnih časih pisal tudi osebno, religiozno liriko; te zaenkrat še ne mislim izdati, sploh pa sem napisal za tri ali štiri zbirke pesmi, a nimam ne prave volje ne časa, da bi jim dal zaokroženo podobo in jih pokazal javnosti.“

— Že omenjeni podatki o kraju in času nastanka pesmi v ‚Brevirju‘ kažejo, da gre za nekakšne dokumente. Ste to dokumentarnost hote vpletli v pesmi?

„S pesmimi sem vojni čas res podoživljal skoraj kot fotograf. Četudi z njimi nisem hotel na plano — to se je zgodilo po naključju — sem želel, da bi pesmi ostale kot dokument o težkem času in ljudeh širom po Beli krajini. Te pesmi so slike, ki kažejo navezanost ljudi na rodno zemljo, iz njih odseva posebna lepota in humanost naše borbe, našega boja za svetinje človeštva. V njih rišem človeka v vsej njegovi pojavnosti, ne samo kot zagnanega aktivista. Moji partizani so lačni, žejni, so tudi veseli, žalostni, jedo in pijejo, bežijo, se borijo, trpijo, umirajo, ljubijo in se bojijo smrti. Taki so ob njih tudi drugi ljudje, tak je človek nasploh. V pesmih me vodi tudi krščanski etos, s pesmimi vračam ljudem človečnost, ki sem jo prejel od njih, z njimi potrjujem sebe kot človeka. Ob vsem tem pa so moje pesmi zgodovinsko nenavadno resnične.“

— Doslej v partizanskem pesništvu ni bilo moč zaslediti takih elementov, vsaj ne tako očitno. Mislite, da je zdaj primernejši čas za bolj človeški pogled na partizanščino?

„Po mojem partizanstvu ni bila samo puška in idejnost, marveč tudi človečnost v najširšem pomenu te besede. V partizanih je bila prisotna širina človeka, v hudih časih so prišle do polnega izraza korenine slovenskega naroda. Kot duhovnik, ki je po lastni vesti našel pot do ljudi, sem čutil odločilnost takratnega življenja posameznika in naroda kot celote. To življenje me je tako živo pretreslo, da sem ga začel opisovati, izpovedovati v stihih, pri tem pa sem težil, da bi zaobjel vso širino človeka.“

— Človek je torej nenehno v središču vašega zanimanja, pa naj gre za dušnopastirsko opravilo ali pesnjenje. Ste bili kdaj razočarani nad človekom?

„Prvo razočaranje je prišlo dolga leta po koncu vojne. Samoumevno se mi je zdelo, da sem leta 1952 moral zapustiti gimnazijo kot profesor verouka, užalilo in užalostilo pa me je tisto, kar se je zgodilo 17 let kasneje. Še danes bi bil črnomaljski župnik, ko bi se vmes ne vpletla človeška zloba. Klerikalci so me ves čas sumili, da sem tajno član Zveze komunistov, OF oz. Socialistično zvezo so naivno enačili s partijo. Obsojali so me, da sem politik, ne pa dušni pastir. Tožarili so me v Ljubljani, nametali so kup neresnic na moj račun. Boli me, ker so pritiskali na (ne)moralne gume in me proglasili za pokvarjenca. Nadškof dr. Pogačnik je nasedel lažnim govoricam. Šel sem k njemu, udaril po mizi in dejal, da nisem nobena kurba. Ko so v zaroto vpletli še mojo gospodinjino in sem jo moral odsloviti sredi zime, sem sklenil, da grem. Spokal sem svoje kosti, rekel Črnomlju zbogom in šel zdraviti grlo v Crikvenico. Od tam sem hotel na tuje, na južno Tirolsko, a so me pregovorili in vzel sem župnijo v Kropi. Še zmeraj sem tu. Ljudje so me sprejeli za svojega, nisem še slišal žal besede od njih. Tudi Črnomaljski me še obiskujejo, prejemam tudi njihova pisma, v enem od njih je kmalu po mojem odhodu pisalo, da so dobili novega župnika, izgubili pa dobrega človeka.“

Ta dobri človek, partizanski upokojenec, je torej našel svoj mir pod partizansko Jelovico. Ko bo pobralo sneg, jo bo precej mahnil na Dobljčko goro, kjer ima priložnostno domovanje, in se ognil Črnomlju, kraju bridkih preizkušenj. Ob slovesu nama reče: „To družbo moram še naprej graditi na temeljih OF. Čutim, da se sprošča tesna klima, manj kot pred časom je ločevanja ljudi na vernike in nevernike, vernike najdemo celo na kandidatih listah za delegate, nestrpnost prepušča mesto zaupanju in iskrenosti med ljudmi, čas bo morebiti prinesel to, da bo božič priznan za prozaičen, da bodo po zgledu omenjene polnočnice današnje maše prišle v eter, na male zaslone. Kaj takega ne bi smelo nikogar žaliti.“

M. MARKELJ
D. RUSTJA

VRTNICE NA NJENIH SLIKAH DIŠIJO VRTNICE NA NJENIH SLIKAH DIŠIJO

Dom slikarke Cvetke Miloš v Brežicah je njena umetniška delavnica in galerija hkrati, kraj, kjer jo obdajajo z njenimi olji, tapiserijami in keramičnimi izdelki okitene stene, mavrični kupi volne in starinske statve pa širijo po prostoru prijeten občutek toplote in domačnosti.

Pod Cvetkinimi rokami vedno kaj nastaja. Zdaj slika, zdaj oblikuje nakit in zdaj spet tapiserije, za katere je doslej požela največ priznanj in zaslovela tudi na tujem. Na razstavi v ljubljanskih Arkadah z zgodovinskim prikazom tapiserije na Slovenskem sodeluje trenutno s štirimi deli kot edina kreatorka in izvajalka obnem. Predstavlja se s tehniko dvojnega in trojnega prepleta, ki je doslej pri drugih še ni zasledila, ima pa tudi tapiserije z licem na obeh straneh. „Posegla sem v strukturo tkanja,“ pojasnjuje, „vse like sproti vtکم v izdelek, ničesar ne našijem naknadno.“

Umetnico volnenega tkanja so domačini spoznali najprej kot slikarko. V slikarstvu sta jo od nekdanj najbolj zanimala portret in razpoloženski pejzaž. Razen tega pravi, da je specialistka za cvetje, kar ji javno priznavajo. O tem pričajo ustne in pismene izjave, da njene vrtnice dišijo in da se njeni šopki vsako jutro znova razcveto. Vrtnice so Cvetkina posebnost, čeprav zelo rada slika tudi poljsko cvetje. O tem, da so njene vrtnice res dobre, se je prvič prepričala pred leti, ko jih je naslikala za poznavalko, za katero je šele potem ugotovila, da goji na vrtu 150 različnih vrst teh plemenitih rož.

Likovno se udeležuje, odkar pomni. Vse, kar ji je prišlo pod roke, je hotela oblikovati, zato jo spremlja toliko različnih materialov. Šivala je od četrtega leta naprej, po šestem letu že tudi na stroj. Svojo najljubšo igračo, punčko, je slikala, ko še ni hodila v šolo. Kot gimnazijka je modelirala portret in dekliski akt, vendar si tedaj ni mislila, da bo umetnost pozneje njen poklic.

Za slikarstvo jo je navdušila gospodinja iz Pazove, pri kateri so stanovali. Njen nečak jo je pospremil na sprejemni izpit na Akademijo uporabnih umetnosti v Beograd. Od 300 kandidatov so jih tedaj sprejeli 28 in Cvetka je bila med njimi. Študij je pozneje prekinila iz družinskih razlogov, nato pa v Zagrebu končala likovno smer višje pedagoške šole. Zdoma je bila dvajset let. Pred osmimi leti se je vrnila v rodne Brežice.

Zagnala se je v delo in komaj dohajala porajajoče se zamisli. Volna ji je bila že dolgo pri srcu in tapiserija ji je odprla nič koliko možnosti za izražanje v tem toplim, mehkim materialu, ki mu je tudi čas zelo naklonjen. Z volno se lahko izpoveduje tudi kot slikarka, izrazi trenutno

razpoloženje, barvitost, radoživost otroštva, trpke spomine ali poezijo vrb pod mestom.

S seboj je pripeljala tudi statve. Poklonila ji jih je prijateljica. Tega je že več kot dvajset let. Cvetka jih je tehnično izpopolnila in poenostavila snovanje. Začela je tkati metražno blago. Potem se je lotila tapiserije. Odločilno ji je šla od rok. Imela je veliko prednost v slikarskem znanju, in tako ji ni bilo treba iskati predlog. Lahko je uresničevala svoje zamisli. Prvo samostojno tapiserijsko razstavo je imela v Zagrebu, v stolpu Lotrščaka. Po tistem je že dobivala naročila za likovno opremljanje javnih zgradb. V Sloveniji in na Hrvaškem jih je do zdaj s tapiserijami opremila štirinajst. Prvi je bil hotel Radin v Radencih, potem novi Petrolov motel v Brežicah pa zdravilišče Rogaška Slatina in nazadnje hotel Terme v Čateških Toplicah.

Tapiserija je fizično zelo naporna, ima pa to dobro stran, da je koncentracija raztegnjena na daljše obdobje. Zato garaško delo ob statvah Cvetka večkrat prekinja in si poišče sprostitev z obdelavo drugega materiala, z drugačnim načinom izražanja. Sicer pa upravičeno trdi, da je vse njeno delo napor in hkrati sprostitev, zato prehaja s tkanja na slikanje, s slikanja na oblikovanje glin ali bakra in spet nazaj k volni.

Najbolj so ji pri srcu lirski izpovedi, izbira pa si tudi zgodovinske motive, h katerim sodijo „Puntarji“ v Delavskem domu v Krškem ali „Pesem svobode“, ki je trenutno razstavljena v Ljubljani. To je njeno osebno posvetilo in oddolžitev vsem, ki so dali življenje za svobodo, za bratstvo, za vrednote, ki jih danes uživamo. V to delo so vtakani spomini na njena lastna vojna doživetja, ponazarja pa tudi pot k svetlobi, sreči in napredku. V „Pesmi svobode“ je leto dni trdega dela, na katero se danes z zadoščanjem ozira. Poravnala je svoj dolg, o katerem je razmišljala vrsto let.

Njeno obdobje tapiserij še ni zaključeno. Pot, ki jo zdaj suvereno obvlada, bo nadaljevala. Tudi razstavljala bo še. Priznanja, ki jih je dobila, sprejema kot spodbudo, zlasti še lesk zlate medalje iz leta 1980. Podelili so ji jo na sejmu obrti in umetne obrti v Muenchnu. Isto leto je v Slovenj Gradcu dobila naslov mojstra umetne obrti. Do zdaj je sodelovala na 45 razstavah, zato jo kot avtorico tapiserij ali kot slikarko poznajo širom po Sloveniji in na Hrvaškem. Delo ji daje zadoščanje in jo hkrati osamlja. Ker ustvarja sama, ne spada nikamor in se je nihče ne spomni. Pogreša tisto vsakdanjo delovno povezanost v kolektivu, občutek pripadnosti neki skupini, da ne bi bila samotarka sredi ljudi, ki si še takrat, ko razstavlja, ogledujejo le njene slike, nanjo pa pozabijo.

JOŽICA TEPPEY

IZUMITELJSTVO DELO IN KONJICEK

Dve leti zapored je prvo nagrado črnomaljske raziskovalne skupnosti za dosežke na raziskovalnem oziroma inventivnem področju dobil Tone Gerškšč iz semiške Iskre. S spremembo tehnološkega postopka pri pocinjevanju kondenzatorskih zvitkov je Iskra na leto prihranila najmanj 2,8 milijona dinarjev. Poleg občinske nagrade, ki je za lansko leto znašala 15 tisočakov, je Gerškšču pripadla še nagrada 37.000 dinarjev po pravilniku njegove delovne organizacije.

Res je v Gerškščevem primeru pa tudi ko gre za inovatorske predloge njegovih kolegov iz Iskrinega konstruktorskega oddelka težko natančno ločiti, kaj je njihova delovna obveznost in kaj, da tako rečemo, njihova „zasebna“ inovatorska dejavnost. „V našem oddelku, v katerem sedaj dela sedem konstruktorjev, smo zasnovali večino strojev za proizvodnjo kondenzatorjev. Ne samo, da smo jih naredili za našo proizvodnjo, precej naših strojev smo prodali drugim delovnim organizacijam; samo enega tipa mojega stroja za izdelavo kondenzatorjev za odpravo motenj smo naredili 40,“ je pripovedoval Gerškšč. „Kljub temu razlika med službeno obveznostjo in našo inventivno dejavnostjo pa le je; ko v proizvodnji potrebujejo določen stroj, nam dajo zahtevo zanj, povedo, kakšne funkcije mora opravljati, naprej pa je res veliko odvisno od konstruktorjeve sposobnosti.“

Gerškšč dela v konstrukcijskem oddelku devet let, prej pa je bil več let izmenovodja. Najprej je ob delu končal srednjo šolo, sedaj pa izredno študira strojništvo. „V začetku sem delal v orodjarni; takrat, pred 15 leti, pri nas v Iskri še nismo imeli takih strojev, pa tudi znanja ni bilo toliko kot danes, ko je tukaj v Semiču veliko tehnikov, inženirjev in drugega tehničnega kadra. Delati pa je bilo seveda treba, marsikdaj še bolj in težje kot sedaj. Ničkolikokrat se je zgodilo, da smo se morali znajti kot smo vedeli in znali. Stroji so se precej kvarili, nadomestnih delov nismo imeli na zalogi, za vsako malenkost pa tudi nismo mogli v Ljubljano. Tako smo bili prisiljeni, da smo marsikakšen del naredili kar sami in večkrat se je izkazalo, da smo naredili bolje, kot je tisti, ki bi ga lahko kupili.“

Še danes, po toliko letih, se Gerškšč rad spominja, kako je „naredil“, se pravi zasnoval in izdelal vsaj približni načrt za svoj prvi stroj. Kondenzatorje je namreč treba žigosati. „Stroja pa ni bilo. Prišel je izmenovodja, se mi potožil in razložil, kaj naj bi ta stroj opravljal. Jaz sem se malo zamislil, se vsedel, ga nekako skiciral, v orodjarni smo se takoj lotili dela in čez dva tedna

je bil stroj izdelan. Še danes dela, enega pa smo celo prodali.“

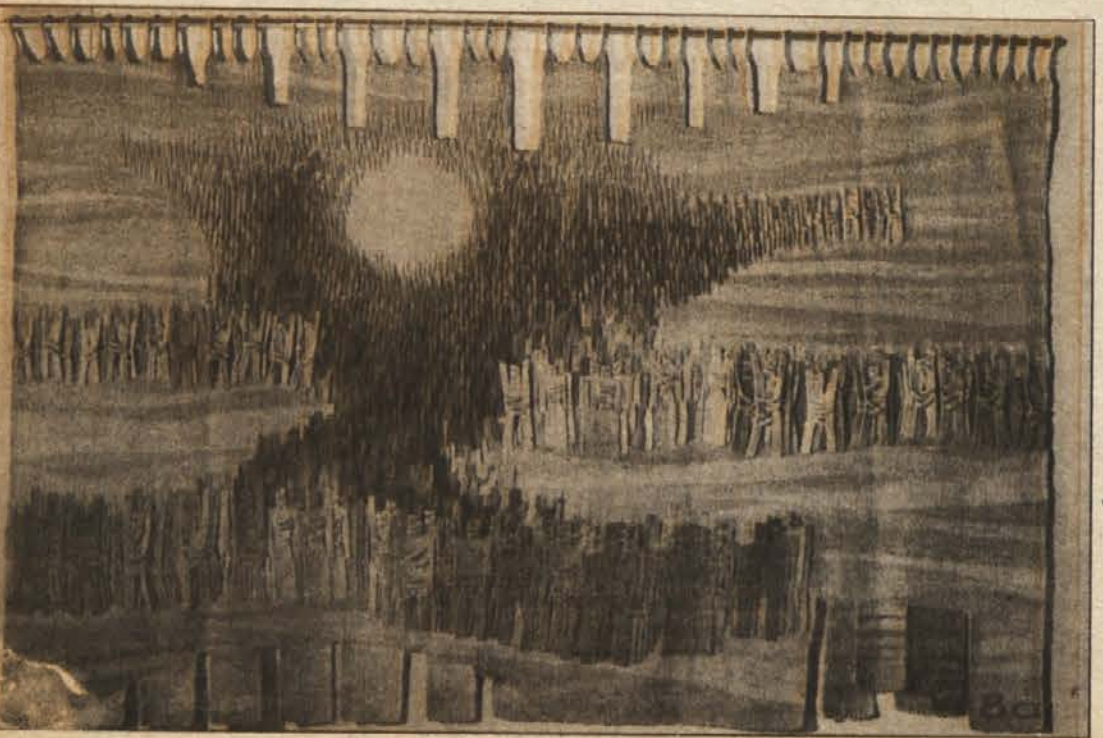
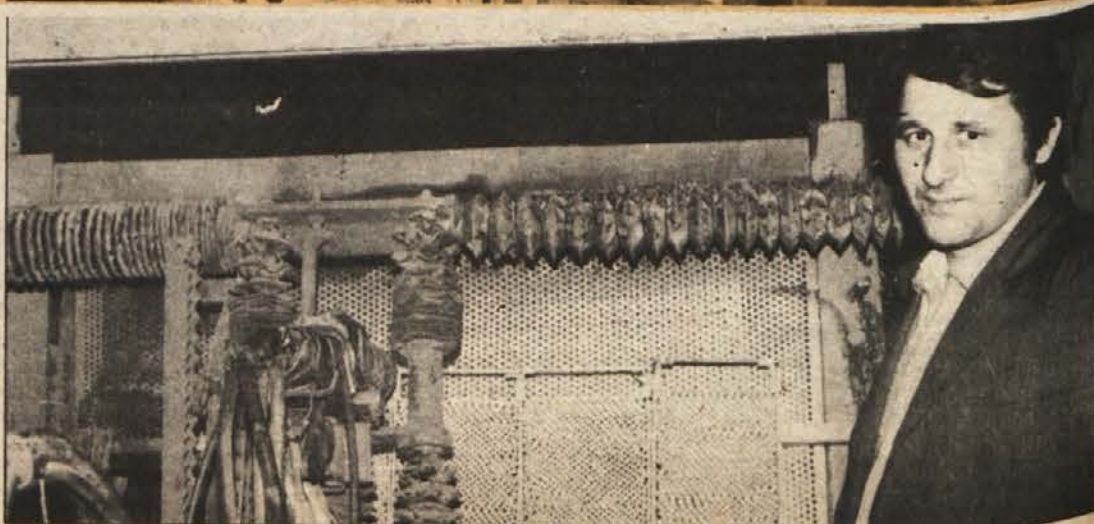
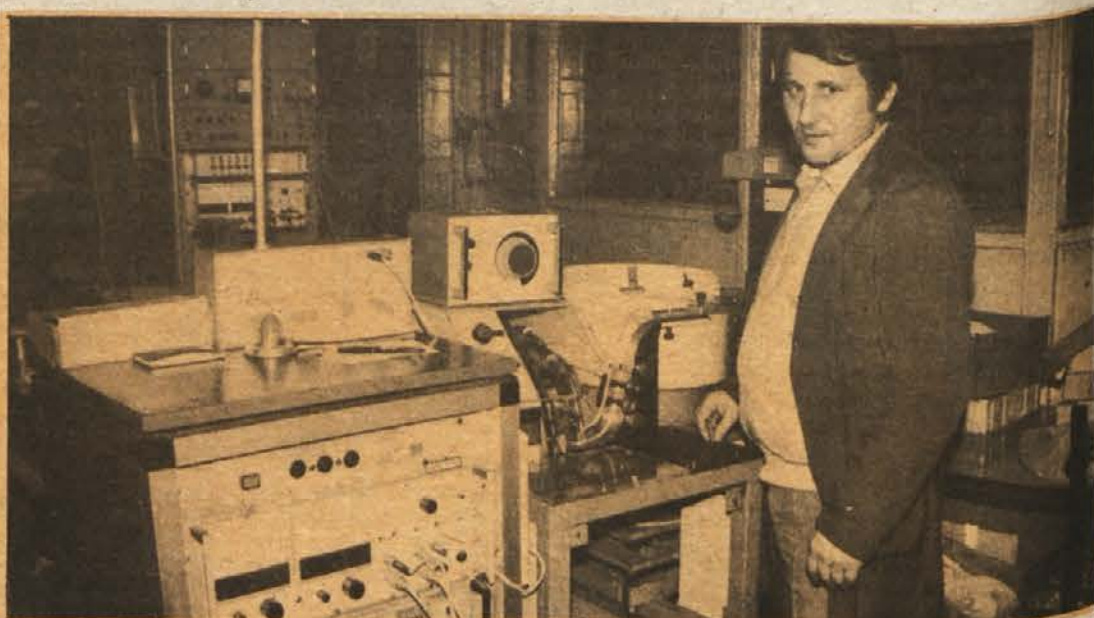
Denarno nagrado je Iskra izplačala Gerškšču tudi za konstrukcijo merilnega avtomata za kondenzatorje: točnega zneska prihranka se sicer ni dalo ugotoviti, ker avtomat ni s polno zmogljivostjo delal celo leto, vsekakor pa je nov merilni veliko boljši, hitrejši in opravlja več funkcij kot prejšnji ročni, za katerega je moral skrbeti en delavec, sedaj pa taisti delavec skrbi za tri avtomate.

Tudi izboljšava tehnologije pri pocinjevanju kondenzatorskih zvitkov ni bila Gerškščeva službena dolžnost, marveč se je dela lotil na lastno iniciativo. „Vsi smo vedeli, da se za to delo porabi zelo veliko cina in da moramo zanj odšteti lepe denarce. Na pogled sprememba tehnologije tega dela ni prav nič posebnega; gre le za to, da smo spremenili obliko pakiranja zvitkov, ki so bili prej v okroglih kolutih, po novem pa so v pravokotnih kasetah, to pa je toliko povečalo izkoristek spajke, da sedaj porabijo 25 do 30 odstotkov manj cina na leto kot prej,“ je razlagal Gerškšč.

Inovatorska dejavnost nasploh je v semiški Iskri gotovo najbolj razvita v črnomaljski občini. To se dobro vidi tudi iz seznama nagrajenih inovatorjev za lansko leto, na katerem je poleg prvonagrajenega Gerškšču še šest Iskrinih delavcev. „Z novim pravilnikom o nagrajevanju inovatorskega dela v Iskri so te zadeve še bolj urejene; novi pravilnik tudi bolj razmejuje naše delo, službeno dolžnost in inovacijsko dejavnost, ki je po novem tudi bolj stimulirana. Nasploh pa lahko za naše delo, mislim tako tistega v službi, v konstrukcijskem oddelku, kot tudi tole „neslužbeno“ inovatorstvo, rečem, da je ustvarjalno, torej take vrste, ki se ga ne moreš otrestiti. Razne možne rešitve človeku kar naprej rojijo po glavi in nič kolikokrat se zgodi, da me prava spreletijo daleč od delovnega mesta,“ razmišlja o svojem delu in poklicu Gerškšč.

Vsekakor pa drži, da se človek te vrste dela ne more naučiti, to ni poklic, za katerega bi te lahko izšolali. Gotovo so šole potrebne, brez dobrega teoretičnega znanja na področju konstruktorstva in inventivne dejavnosti nihče ne bo daleč prišel. Tako kot dober glasbenik ne moreš postati brez posluha, tudi dober konstruktor ne mora biti brez tega tehničnega „posluha“, brez daru, s katerim se človek rodi. Eden takih ljudi je tudi Tone Gerškšč iz semiške Iskre.

A. B.

SE KMETIJE BOJE DOBREGA ZAKONA?

V kmetijstvu ne manjka težav. O njih kmetje radi in odkrito govorijo, vendar pa v zadnjih letih iz njihovih ust ni bilo slišati pritožb čez visoke davke. Dosedanje obračunavanje davkov je namreč temeljilo na katastrskem dohodku. Kot so izračunali v črnomaljski občini, lahko poprečen čisti kmet vse te obveznosti poravnava že s 150 kilogramov težkim prašičem. Ne glede na visoke cene mesa, je to še zmeraj malo in komaj desetina vseh ostalih kmetovih obremenitev. Zato je bila prva reakcija kmetov, ko so slišali nekaj o novem sistemu obdavčevanja, strah, da se bodo njihove dajatve povečale.

Seveda to ni res. V bistvu bo v glavnem ostalo tako, kot je bilo doslej, le da bodo po dejanskem dohodku obdavčeni tisti kmetje, ki niso v tako veliki meri odvisni od obdelovanja zemlje: veliki rejci piščancev, goveje živine, drevesničarji ipd. Na vasi je namreč že prihajalo do primerov socialne diferenciacije: dva enaka kmeta (po davku in s tem tudi po kvaliteti zemlje) sta lahko dosegla precej različne dohodke. Medtem ko se je eden od jutra do večera ubijal na zemlji in iz nje le malo iztržil, je drugi redil piščance, za katere so prihajala krmila in cepiva „kar sama.“ Davek pa sta — če imata enako zemlje — plačevala enak in enak je bil tudi njun prispevek družbi za skupne potrebe, čeprav je imel tisti z rejo piščancev precej boljše dohodke in lažje delo. Skratka, po novem gre za bolj pravično razdelitev davčnih bremen.

V tem smislu naj bi po občinah tekla tudi razprava, a kaže, da s predlogom novega zakona o davčnih bremenih niso slabo seznanjeni samo kmetje, ampak tudi razlagalci. Vse to je med kmete vneslo dodaten nemir in negotovost, ki sta še posebej nepotrebna pri nas na Dolenjskem. Če bomo namreč v vsej Sloveniji samo 2 odstotka kmetov plačevalo davke po dejanskem dohodku, potem bomo pri nas kot relativno nerazvito kmetijsko področje take kmete šteli v promilih. Ako je tako, potem je tudi povsem neosnovana bojazen belokranjskih kmetov, da bodo morali imeti tajnice, če bodo hoteli beležiti svoje dohodke. Prav tako pa nima nobene osnove strah, da bodo bolj pridni kmetovalci huje udarjeni z davki. Na enoto proizvoda bo bolj pridni kmet plačal manj davka kot kmet, ki ga obdelovanje zemlje ne zanima pretirano. Merila za ugotavljanje dohodka bodo namreč precej bližje dosedanjim in davkov ne bo več, kot jih je bilo doslej.

Pa pogledimo, kaj vse so ob novem davčnem zakonu izvedli naši dopisniki, ko so se odpravili po občinah, h kmetom in zadrugam!

NI BISTVENE SPREMEMBE

V trebanjski občini je bil med kmeti zelo velik interes za sestanke gospodarskih odborov Temeljne organizacije kooperantov. Sestankov in javne razprave o predlogu novega zakona se je udeležilo več kot 600 kmetov. Čeprav jim je bilo vse o novem zakonu precej podrobno pojasnjeno, vendarle niso mogli razumeti, da obdavčitev po dohodku ne pomeni bistvene spremembe. Prav tako ne bo posebnih sprememb glede obdavčitev po dejanskem dohodku, saj so že lani izdali odlok, po katerem bodo tako obdavčeni štirje kmetje. Kljub podrobnim pojasnilom, ki so jih kmetom v trebanjski občini dali kmetijski strokovnjaki, pa je bilo večkrat izrečeno, da bi s predlogom zakona lahko dobili v obravnavo tudi nova merila.

V drugih treh dolenjskih občinah se je razprava večkrat obrnila k tako imenovanim polkmetom, katerih je v vseh treh občinah veliko, v metliški kar 1700. Skrbijo jih, ker bodo morali poslej plačevati 30 odst. davka več kot čisti kmetje, medtem ko so ga doslej le 10 odst. več. Vendar pa je res, da bodo polkmetje v resnici še manj obremenjeni kot čisti kmetje. Oni pač na plačujejo prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. In čisti kmetje jim očitajo še to, zakaj imajo polkmetje manjše dajatve, pridelke pa prodajajo po isti ceni. Po drugi strani pa so semiški kmetje med drugim

menili, da bi bilo v tem trenutku bolj realno, ko bi se zaradi pomanjkanja hrane davek celo zmanjšal.

V kočevski in ribniški občini so se kmetje in polkmetje s predlogom novega zakona seznanili le preko sredstev javnega obveščanja. Kot pravijo v Temeljni organizaciji kooperantov Združenega kmetijsko gozdarskega podjetja Kočevje, bo treba davčni vijak najbolj priviti nad tistimi, ki zemlje ne obdelujejo ali pa jo zelo slabo. Med kmeti pa je spet čutili nezaupanje in slišati celo take izjave, da se spet nekaj kuha, kar kmetom ne bo v prid. Vendarle pravi kmetje tudi v ribniški občini pritrjujejo tako zamišljeni davčni politiki, ki bi kmete spodbujala k večji proizvodnji in izkoriščanju zemlje.

V brežiški občini napovedujejo, da bodo sprejemali le take ukrepe, ki bodo razvoj kmetijstva pospeševali. Sicer pa o novi davčni politiki pravijo, da jo je treba dopolniti še z dodatnimi predpisi. Kateri naj bi to bili, ne vedo, ker do sredine februarja tudi svet za družbeno-ekonomski odnos, pri OK SZDL še ni razpravljal o novi davčni politiki. Malo bolj na tekočem je uprava za družbene prihodke, kjer so povedali, da novi odlok že predvideva obdavčitev po dejanskem dohodku, vendar takih primerov v brežiški občini nimajo.

NEJASNO GRADIVO

Tudi v krški občini menijo, da je okoli novosti še precej nejasnosti, ker ustvarja plodno ozračje za sumničenja, ki uveljavljanju nove zakonodaje in tistega, kar naj bi ta prinesla, prav gotovo niso v prid. Tudi tu svet za družbeno-ekonomski odnos v kmetijstvu, ki deluje pri občinski konferenci SZDL, še ni spregovoril o novi davčni politiki. V sevniški občini je svet o novi davčni politiki že razpravljal, v sklepe pa je zapisal, da v dosedanjem zakonskem gradivu ni jasno, za kakšne spremembe bo šlo. In če v javni razpravi ne bo kmalu tudi novih pravilnikov in prepisov, lahko pričakujemo celo nasprotno učinke od tistih, ki smo jih načrtovali, so zapisali v Sevnici. Direktor sevniške uprave za družbene prihodke pa pravi, da bo obdavčitev po dejanskem dohodku (teh primerov v sevniški občini bojda ne bodo imeli vse do leta 2000) prinesla tudi nekaj koristi. Katastrski dohodek kot osnova za obdavčenje kmetov je namreč toga kategorija. Ne upošteva rasti življenjskih stroškov, stroškov proizvodnje, dela zakoncev in otrok ipd. Vse to bo bolj jasno, ko se bodo tudi v sevniški občini začele javne razprave o novi davčni politiki.

Ker pa se novi zakon najbolj dotika kmetov, je prav da o tem spregovore oni sami. Kot je videti že na prvi pogled, se kmetje najbolj boje, da bodo morali voditi poslovne knjige. Ta strah je bil najbolj močno izražen tudi v črnomaljski občini, kjer pa poučeni že vedo, da ne bodo imeli nobenega kmeta, ki bo moral plačevati davek po

dejanskem dohodku. Torej mu tudi ne bo treba voditi knjig.

NOVOST SILI K BOLJŠEMU GOSPODARJENJU

Tudi kmēt Alfonz Jaki iz Brinja pri Šentrupertu, ki ima 10 hektarov obdelovalne zemlje in pridelka 35 ton krompirja, 23 tisoč litrov mleka in vredni do teže 600 kilogramov 6 svojih pitancev, ne bo plačal davka po dejanskem dohodku. Že zdaj namreč vodi pod pokroviteljstvom Kmetijskega inštituta iz Ljubljane posebno knjigovodstvo, ki kaže, da kakšnih posebnih dohodkov ne bo. Kljub temu Jaki pravi, da bi morala biti merila za izračunavanje dohodka taka, da se bodo ozirala tudi na cene reprodukcijskih materialov in drugih potrebščin, sicer se v nasprotnem primeru lahko zgodi, da bodo kmetje manj pridelovali kot doslej.

V živinorejo preusmerjeni kmet Pribožič iz Dečnih sel v brežiški občini se nove obdavčitve tudi ne boji. Čeprav redi 20 krav in 80 bekonov in obdeluje 8 hektarov lastnih njiv in travnikov ter še 5 hektarov najete zemlje, mu davka po dejanskem dohodku ne bo treba plačati. Meni celo, da ga bodo novosti silile k še boljšemu gospodarjenju. Če pa se to ne bo zgodilo, pravi, da gre lahko še vedno v redno delovno razmerje v organizacijo združenega dela.

Janez Zaren iz Nemške vasi v krški občini je opazil, da so tolmačenja novega zakona hudo različna. Še največ nejasnosti povzročata, da hkrati z osnutkom zakona kmetje niso dobili v razpravo tudi normativov. Hkrati ga skrbi, ali bodo kmetje, ki bodo plačevali davke po dejanskem dohodku, plačani tudi za svoje nadure, za druga dela, ki jih morajo na kmetiji opravljati. Če bi namreč za vsa raznolika in precej odgovorno delo kmetu pripadalo le poprečni mesečni osebni dohodek v Sloveniji, bo proizvodnja prav gotovo padla. Prav zaradi teh vprašanj Zaren komaj čaka razprave o novem zakonu.

STRAH PRED „KNJIGAMI“

Kmet Vid Jamnik iz Kočnega se najbolj boji vodenja knjig. Jože Zakšek iz Stolovika pa je prepričan, da bi morali kmetom še nekaj dati za ves trud, ki ga vlagajo v delo na kmetiji, kaj šele, da bi kmet zvečer, ko je ves utrujen, posedal za knjigami in tuhtal, kako prikazati stroške, ki jih je imel s popravilom traktorja. Tega nepogrešljivega stroja namreč ni peljal v popravilo v servis, ampak k „fušarju“, ki ga je popravil hitro in poceni. V krški občini se precej boje novega davka tudi pridelovalci kumaric in sadja, ki so doslej imeli namen precej povečati pridelovanje,

zdej pa bodo pridelek celo zmanjšali. Kako velik je strah pred „knjigami“, kaže za krško občino tudi primer Kmetijskega inštituta, ki je kmetom ponujal celo plačilo za vodenje raznih statistik, a tega dela nihče ni hotel prevzeti.

Prav tako ni navdušen nad spremembami kmet lvek Jazbec s Podvrha v kozjanskem delu sevniške občine. Predvsem mu tudi ni jasno, za kaj vse gre pri tem. Zlasti se boji, da novi davki pomenijo prevelike bremena stabilizacije na kmete. Anton Majcen iz Šentjanža se boji, da bi kmeta zamorili še z administracijo in mu s tem vzeli vso voljo do dela, družbi pa bi ostalo še manj hrane kot doslej.

Kako živo se kmetje zanimajo za novo davčno politiko, vedo povedati tudi pri temeljnem obratu kooperacije sevniškega Kmetijskega kombinata. Kooperanti se boje, da bodo za boljše delo še bolj obdavčeni. Posebno pa si v kombinatu ne žele, da bi temeljni obrat za kooperacijo postal s svojimi evidencami nekakšen podaljšek davkarje.

JAVNA RAZPRAVA JE PODALJŠANA

Čeprav so razprave o predlaganih dopolnitvah zakona o davkih iz kmetijskega dohodka potekale od leta 1979 dalje in bi se morale končati do konca letošnjega februarja, je več kot očitno, da niti kmetje niti strokovnjaki po zadrugah ne vedo dovolj o predlaganih novostih v obdavčitvi. Kot je videti iz različnih komentarjev in analiz o učinkovitosti dosedanjega sistema obdavčevanja, je že napočil čas, da se zaradi družbeno-ekonomskih sprememb v kmetijstvu spremeni tudi zakonodaja. Ta je namreč temeljila na nespremenljivosti privatnolastniških gospodarstev, ki so se prepočasno vključevala v sistem družbene proizvodnje. V zakonu je manjkalo tistih instrumentov, ki bi spodbujali k večji produktivnosti, združevanju dela, sredstev in zemlje. Prav tako v njem ni bilo v zadostni meri upoštevano ustavno načelo, da za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb največ prispeva tisti, ki ustvarja največji dohodek. V dopolnitvah zakona so posebej poudarjene te vrline, žal pa mnogi mislijo, da hoče zdaj „oblast“ iz kmetov potegniti čimveč. Nemara tudi zaradi teh in drugih nejasnosti je razprava o dopolnitvah zakona podaljšana do konca junija, ko bodo v resnici vsi kmetje in delavci kmetijskih delovnih organizacij lahko dali svoje mnenje o novem davčnem zakonu. In razprava bo vsekakor boljša, kot pa neresne grožnje nekaterih kmetov, da bodo zmanjšali proizvodnjo, ne da bi zakon pravzaprav dobro poznali.

Podatke so zbrali novinarji: Andrej Bartelj, Zdenka Lindič-Dragaš, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey in Alfred Železnik.

BELOKRANJSKI DRAŠIČI NARODOPISNI MUZEJ?

Podoba današnje vasi, tudi belokranjske, se močno spreminja. Izginja njena nekdanja podoba, njena arhitektura, ki je bila tipična za ta košček slovenske zemlje. Danes so razlike med mestno in vaško arhitekturo v glavnem že zabrisane, tudi na vas vse bolj prodira sodoben način gradnje.

Zato si predvsem etnologija prizadeva ohraniti vsaj tisti del vaške idilike, ki je še ostal. Pri svojem delu pa se mora otepati z mnogimi težavami. Nesprijemljive so predvsem predstave o etnologiji in njegovih nalogah. Vse preveč še prevladuje mnenje, da je to veda, ki proučuje starine. Toda metodološka izhodišča so se danes močno spremenila. To ni le „kmetoznanstvo“ kot v času, ko je bilo pri nas kar 90 odstotkov prebivalcev kmetov. Danes proučuje etnologija način življenja in materialnokulturne sestavine celotne populacije v vseh časovnih obdobjih, tudi današnja človeka in njegovo življenje.

Vse to in še marsikaj je napotilo mlado etnologinjo Andrejo Brancelj iz Metlika, da se je lotila zahtevne znanstvene analize spreminjanja podobe belokranjske vasi, iskala vzroke in posledice teh sprememb ter poskušala najti odgovore za nerazumno poseganje v vaško arhitekturo.

Branceljeva pravi, da je v osemdesetih letih 20. stoletja težko najti dokaj tipično belokranjsko vas; Drašiči, večje gruščasto naselje v metliški občini, od središča občine oddaljeno približno 6 kilometrov, je ena redkih, ki bi ji lahko dali to oznako. Dejstvo, da je vas ostala skoraj takšna kot pred desetletji, bi lahko imenovali srečna okoliščina, vzrok zanjo pa je počasnost v razvoju vasi, ki je posledica težkega prebivanja iz zaostalosti.

Prebivalci, ki so bili vse do šestdesetih let skoraj izključno kmetje, so vso pozornost posvečali vinograd-

dom, njivam in živini. Zato ni čudno, da so se s sredstvi, ki so jih imeli na razpolago, prej lotili popraviljanja gospodarskih poslopij kot samih stanovanjskih hiš, četudi so bile te v slabem stanju. Kmetje so se lotili dela pri svojih hišah šele tedaj, ko so obnovili vinograde, vinske kleti in druga gospodarska poslopja, ki sestavljajo domačije. Zato bi lahko sklepali, da je bilo od velikosti posestva odvisno, kateri domovi so prvi doživljali spremembe. Toda takšno sklepanje ni točno, saj danes velikokrat ne moremo več jemati velikosti posestva za edino merilo premoženjskih razmer, upoštevati moramo tudi zaposlovanje. Drašičani namreč vse bolj opuščajo kmečko delo in se zaposlujejo v metliški industriji. Pred dvajsetimi leti so bili v glavnem vsi lastniki hiš kmetje. Tudi danes se dobra polovica družin ukvarja s kmetovanjem, vendar je skoraj od vsake hiše vsaj en družinski član tudi zaposlen. Pravih kmetov je v vasi le malo, prav zaposlovanje pa je eden poglavitnih dejavnikov za številne spremembe v stanovanjski kulturi. Ti gradbeni posegi odražajo novo stanovanjsko miselnost, ki je ni več mogoče realizirati v okviru stare stanovanjske lupine.

Danes je v Drašičih 52 naseljenih hiš vse, razen ene, so starejše od 10 let, nekaj pa jih je dočakalo tudi stoletnico. Več kot deset hišnih števil, ki so jih delili leta 1962, imajo opuščene stavbe in so jih imele tiste, ki so se medtem porušile. Stavbarske spremembe, ki so jih doživljali Drašiči, lahko razdelimo na dve etapi. V prvi, ki predstavlja šestdeseta leta, so se začele v večjem številu predelave znotraj starih hiš. Skoraj izključno je šlo za predelitev veže v dva prostora: vežo in kuhinjo. K tem predelavam pa sodijo tudi na novo sezidani, oziroma utrjeni prizidi med posameznimi prostori ter za manjve leseni zunanji sten z zidanimi; zamenjava dotrajanih oken, vrat in tal, novo kritje z opeko ali

saloni, limi ploščami ter zamenjava lesenih „gankov“ z železnimi ograjami. Tisti, ki so se prezidave veže in kuhinje lotili nekoliko pozneje, so hkrati skrajšali eno izmed dveh sob in tako pridobili prostor za shrambo, kopalnico in stranišče.

Druga etapa predelav zajema sedemdeseta leta — zanjo je značilna dozidava novih prostorov. Med prostori, ki so jih dodali k hišam skoraj izključno ob zadnjih stenah, tako da so fasade ostale nespremenjene, so najpogostejše kopalnice, stranišča, shrambe, veže.

Postavlja se vprašanje, v kolikšni meri so bile predelave, dozidave in novogradnje premišljene tudi s strani estetske podobe posameznih domov in celotne vasi. Prve dozidave starih hiš pred dvajsetimi leti in prej so ostajale na zunaj skoraj neopazne. Pri vstavitvi novih oken, ker je bil edini vidni poseg na zunanjsčinah, so namreč Drašičani ostali v primernih mejah. Te meje pa so se z leti razširile, saj srečamo danes v vasi najrazličnejša okna, od malih z lesenimi polknicami do tri- ali celo štiridelnih zasteklitev. Fasade nekaterih hiš razkrivajo celo zbirko po velikosti različnih okenskih odprtin.

Tudi prave dozidave v vasi so s cestne strani ostale neopazne, saj so nove celice dodajali hišam izključno ob zadnjih stenah. Naslednja leta so prinesla nove prizidave tam, kjer so imeli ljudje prostor za širjenje. Tako marsikje vidno izstopajo, drugje pa so ostale bolj skrite očem.

Prav tako tudi novogradnje, razen v enem primeru ali dveh, ne motijo celotne podobe vasi, saj racionalno in v skladu s prostorskim načrtovanjem izrabljajo teren.

Kljub temu da na račun prizidav, dozidav in novogradenj Drašiči niso več enotni, so še vedno tipična belokranjska vas. Da pa ne bi izgubili tudi te značilnosti, se je potrebno vprašati, kdo in kako bi moral skrbeti, da

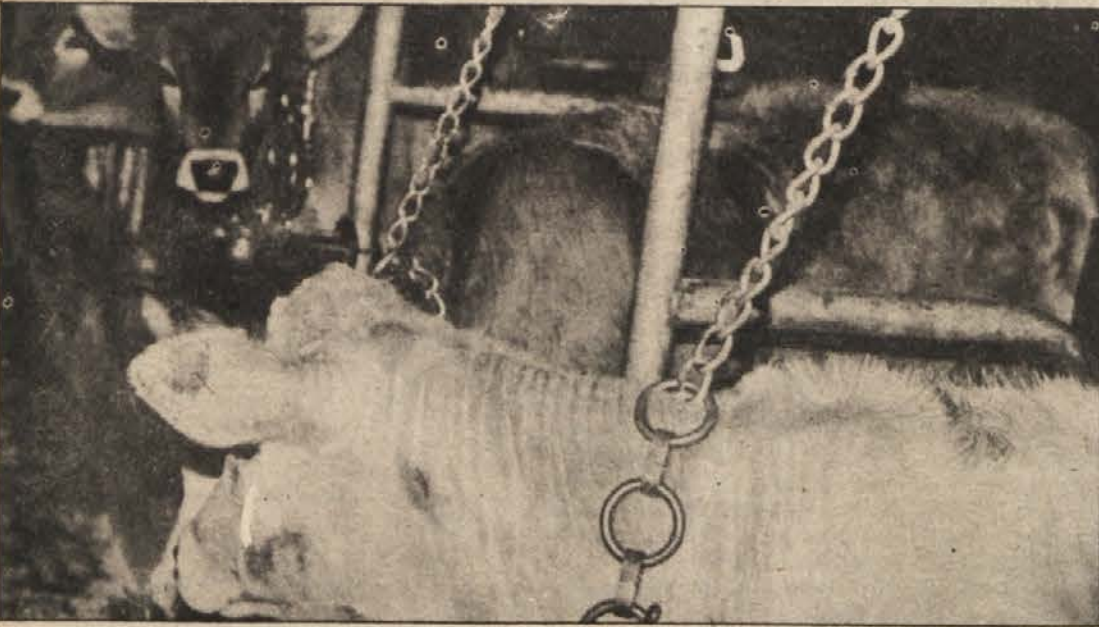
bi ohranjali arhitekturno dediščino ter da bi se s problemi reševali čim bolj trezno.

Branceljeva ugotavlja, da je prav gotovo prvi, in edini, ki bi moral poskrbeti za to, lastnik hiše. Lastnik namreč potrebuje pomoč, ki bi mu jo morali dati predvsem odgovorni na odseku za gradbeništvo in skupščini občine Metlika in prienoti za varstvo naravnih in kulturne dediščine pri Zavodu za prostorsko planiranje v Novem mestu. Vloga omenjenih organov, kakor tudi etnologov, arhitektov, umetnostnih zgodovinarjev, geografov in drugih je predvsem vzgajati ljudi, da bi ti začutili, da vse staro ni za odpad. Vsi ti bi morali iz pisarn na teren, med ljudi ter poiskati najboljše rešitve za posamezne primere.

Prevečkrat se sklicujemo na to, da so vsa prizadevanja zaman, če za stvari niso zagreti lastniki, toda pogovori z njimi so pokazali, da je to mišljenje napačno ter da Drašičani do teh problemov niso in nikakor nečejo biti brezbržni. Menijo, da bi eno ali več najbolj tipičnih hiš v vasi zaščitili, a ne vedo, kdo bi imel za to denar. Strinjajo se, da bi vsi, od spomeniškega varstva do občine iz pisarn na teren, med ljudi ter poiskali najboljše rešitve za posamezne primere.

Če želimo, da bi Drašiči ostali Drašiči, in ne arhitektonski konglomerat, bi pri projektiranju arhitekture morali upoštevati vsaj gradbene materiale, višino stavb, naklone streh, kritine, značilne za belokranjsko vas. Za to pa je potrebno poznati odnos med človekom in stavbo, v kateri živi, kot ga je spoznala Branceljeva, ko je hodila od hiše do hiše, od vaščana do vaščana ter z njihovim sodelovanjem ter nasveti prof. dr. Petra Fistrin in mag. Janeza bogataja opravila pomembno delo z namenom, da vsaj delno prispeva k ohranjanju kulturne oziroma arhitekturne dediščine belokranjske vasi.

M. KRUMPAČNIK

Lani so Pribožičevi že drugič po vojni preurejali in povečali hlev. Pred dvajsetimi leti so si postavili novega, sodobnega, s hodnikom po sredini, tako da so jih ljudje začudeno spraševali, kaj bodo počeli s tako velikim hlevom. Kmalu je postal pretesen in medtem je tudi zastarel, zob časa pa je močno načel leseno opremo v njem. Novi hlev za dvajset glav živine so napolnili novembra lani. V njem imajo dvanajst molznic in osem telic za nadaljnjo rejo. Leta 1981 so oddali 14 tisoč litrov mleka, letos pa računajo na dodatnih tisoč do dva tisoč litrov.

Pred dvema desetletjema so pri hiši redili še par volov, dve kravi, telico in junca za naprej. Zemljo so obdelovali z voli. Z njimi so orali in opravljali druga težja dela, vozili pa so s kravami, ker vola nista vsega zmogla. Vole so opustili šele pozneje, ko so dobili prvi traktor. Kupili so ga 1970, vendar rabljenega. Dve leti pozneje so v vasi ustanovili strojno skupnost in kmetje so si prek nje izposlovali tudi posojila za traktorje. Pribožičevi so kupili za tiste čase težak traktor z namenom, da bi ga v strojni skupnosti uporabljali za težjo vleko. Dandanes je to lahek traktor in že dolgo ni več edini te vrste v vasi.

Ob ustanovitvi strojne skupnosti so imeli traktorje samo trije člani od dvanajstih. Zdaj jih imajo vsi. Doslej so skupaj kupili sejalnico za koruzo, cisterno za gnojekovo, trosilec za hlevski gnoj, trosilec za umetni gnoj, kombajn za siliranje koruze, škropilnico za herbicide in sejalnico za žita.

Po zadrževanju mladega Pribožiča dobro opremljene strojne skupnosti kmalu lahko veliko

prihranijo. Pomembni so priključki, katerih si posameznik ne more privoščiti. Pobrali bi jim denar, ki ga zdaj vlagajo v povečevanje pridelka.

„Traktor za strojno skupnost dandanes ne pride več v poštev,“ je dejal, „imeti ga mora vsak kmet sam, pa ne enega, ampak dva, težjega in lažjega. Le tako lahko o pravem času vse ponaredi. Zamujenih dni v kmetijstvu ni mogoče nadoknaditi. Setev, obdelava in spravilo so še vedno odvisni od vremena in ker ni ljudi, morajo več dela opraviti stroji.“

Pri Pribožičevih delata in gospodarita dve družini. Starejšo predstavljata oče in mati, mlajšo sin Franc z ženo in dvema otrokoma. Žena mladega gospodarja je zaposlena in tudi on sam je bil še pred letom dni v službi. Edinec je in je nameraval ostati doma takoj po osnovni šoli. Pozneje se je premislil, ker so bila zlasti leta 1965 in 1966 zelo slaba za kmetije, iz katerih ni bil nihče redno zaposlen. Tako si je Franc poiskal delo, odslužil vojaški rok in ostal še naprej v službi. Delal je na kooperaciji pri Agrarii v Brežicah in ob delu dokončal kmetijsko šolo na Grmu. Najbrž je eden redkih kmetov, ki ima za seboj tudi srednjo politično šolo. Ta mu je odprla pot v Ljubljano, na republiško konferenco Zveze socialistične mladine, kjer je bil dve leti predsednik konference Zveze mladih v kmetijstvu.

Vesetje do kmetovanja je obdržal, veliko pa se je ubadal z mislijo, kako se ga oprijeti, da bi iz zemlje, ki jo ima, več iztisnil zase in za prodajo. Tako se je nazadnje odločil za živinorejo in se skupaj s starši lotil preurejanja hlevov in svinjakov. Istočasno so zgradili silose, gnojno jamo in gnojišče. V prenovi gospodarstva so vložili 1,3 milijona dinarjev, od tega 800 tisočakov posojila, ki so ga dobili kot kooperanti brežiške Agrarie.

Njihov hlev lahko sprejme dvajset glav živine, svinjaki pa 80 bekonov. Goveji hlev je poln od novembra, svinjaki še ne. Konec januarja je bilo v njih 70 pujskov. Sprva so jih dobili samo 20, potem so jih spravili skupaj še 50, druge pa nameravajo kupiti na sejm. Povedali so, da dobrih sort zelo primanjkuje, da pa je težko tudi za krmila. Če bi bilo pujskov dovolj, bi v začetku marca svinjake prvič izpraznili. Vzreja bekonov traja dobre štiri mesece, tako da računajo z dvema izmenama in pol na leto, če vse normalno poteka.

Za 80 bekonov bodo potrebovali 24 do 25 ton krme, predvsem siliranega koruznega zdroba in koncentratov. Sami je imajo 80 odstotkov, 20 odstotkov umetnih krmil za mešanje pa so dokupili. Lani še niso imeli lastnega pridelka koruze, zato so kupili dvajset ton koruze pri Gozdnem gospodarstvu in jo takoj silirali. Letos so za koruzo, deteljo in druge krmne rastline pripravili pre-

cej zemlje. Sejali bodo tudi sojo. To bo pravi poizkus v Posavju.

Krmo za govejo živino bodo Pribožičevi prav tako pridelali sami. Če bo leto normalno in dovolj gnojil, ne bodo v zadregi. „Nerodno je le to, razmišlja mladi Pribožič, da gnojil včasih zmanjka, da so ta večkrat neuporabna za naše razmere. Potrebujemo veliko fosforja, ki ga v celoti uvažamo. Ta je v večini gnojil zelo skopo odmerjen, njegovo pomanjkanje pa se žal, pozna na rasti, prihranili vrednosti in odpornosti krmnih rastlin.“

Na živinorejo so se Pribožičevi vrgli z veliko zagnanostjo. Najbolj naporno je bilo lansko investicijsko leto, vendar jih tudi na pomlad čaka precej dela. Radi bi nadaljevali tam, kjer jih je že ustavila zima, in dokončno uredili dvorišče, da bi njihova kmetija tudi na zunaj kazala urejenost in načrtnost. Vsi od osemletnega fantiča, ki zadržuje, da bo prevzel kmetijo za očetom, do staršev in starih staršev se z veliko voljo lotevajo dela. Tudi šestnajstletna hči, ki je gimnazijka, se ga ne izogiba. Da je to res, lahko podkrepi z dokazom, s pokalom, ki si ga je prislužila lani na republiškem tekmovanju traktoristov. V znanju teorije je bila prva, v skupni uvrstitvi pa se je med 25 tekmovalci s kamii povzpela na deseto mesto.

Za razvoj kmetijstva je po Pribožičevem mnenju v Posavju še premalo napravljeno. Rezerve, boljše gospodarjenje in večji pridelek hrane vidi v zemlji, znanju in opremljenosti, žal pa teh prednosti ostareli kmetje, ki so v večini, ne morejo izkoristiti. Kmetje in družbeni sektor bi morali po njegovem delati z roko v roki. Posamezniki bi lahko z delom in stroji marsikaj priskočili na pomoč družbenim posvetom, ti pa njim in tako bi pridelek hitreje pospravili ter preprečili škodo na poljih in v vinogradih.

Kmetovalec Pribožič je prepričan, da v Posavju niso izkoristili trenutkov, da bi se bolj odprli in povezali z večjimi organizacijami zunaj regije, kar bi se danes gotovo obrestovalo pri naložbah, saj so imele gospodarsko močnejše nekmetijske občine na voljo precej denarja za vlaganje v kmetijska območja. Pribožič ima za zdaj celo občutek, da ni sodelovanja niti med službami v isti kmetijski organizaciji, pri čemer ima v mislih predvsem sodelovanje s temeljno organizacijo kooperantov. Mlad kmet z osnovno šolo po njegovem prepričanju nima veliko možnosti za napredovanje. Zemljo obdeluje tako, kakor se je navadil in naučil od domačih. Čas prinaša vedno nove stvari, zato se morajo kmetje izobraževati sproti. Kdor nima kmetijske šole, težko sledi novostim, zato bi mladi morali v kmetijske šole, čeprav med starši prevladuje mnenje, da se potem ne bodo več vrnili na kmetijo.

JOŽICA TEPPEY

TEŽAVE BODO, KO ZEMLJE NE BO VEČ

Pribožičeva kmetija v Dečnih selih sodi z osmimi hektari obdelovalne zemlje med večje v brežiški občini. Za živinorejo, s katero se nameravajo poslej ukvarjati, so te površine premajhne, zato bodo letos vzeli v najem pet hektarov zemlje. Obdelovanje jih ne skrbi, težave pa se bodo po mnenju sina Franca začele takrat, ko zemlje ne bo več. Seveda jih vsak čas lahko sproži tudi pomanjkanje semen, zaščitnih sredstev in gnojil.

obzorja

prebrali smo razkriti nemir

Nekega dne v letu 1978 je slovenski pisatelj Anton Ingolič, kot lahko sklepamo iz nekaterih namigov, zakuril ogenj nad rojstno vasjo pod Pohorjem in vrgel vanj osem debelih zvezkov dnevnika, kateremu je zaupal „svoje duševne boje in verske dvome, seksualne težave in mučna ljubezenska, svetovnonazorska in sploh življenjska iskanja“. Preden je plamen za zmeraj pogoltnil ta, za avtorja nedvomno draga in ljuba osebna pričevanja, je Ingolič prepisal tiste zapise, ki so se mu zdeli najbolj značilni za odrasčajočega in iščočega mladoletnika, ki jih je s toliko vero in muko zapisoval. Na

Novi teh zapiskov in spomina napisal knjigo „Nemir mladostnika“, ki je nedolgo tega gledala beli dan pri Mladinski knjigi. Knjiga se je pridružila avtobiografski pripovedi „Zgodbe nojega jutra“ in je nekakšno nadaljevanje. Vanjo je vjel svoje življenje v višjih srednjih mariborske realke in to visokošolskega študija v arizu. V tem času je osebnost ozor, veliko bral, prevajal, igral in se poskušal v literarnem novanju. Kot vsakega mladostnika so ga mučile prebujene spolne moči, nihal je v razpoloženju od črnogleda malodušnosti do optimističnega zaupanja

izrazni ples kot strast

Alenka Pečarič je 22-letna učiteljica v Ljubljani, sicer pa Metličanka. Ob rojstni tedna jo pot pelje v njen kraj, posebno v zadnjem času, ko si je tukaj, kot sama pravi, našla novega konjička. Novega? Nikakor ne! Odkrila je le še eno področje, kjer lahko ustvar

v življenje. V Parizu se je preživljal kot natak, statični gledališču in z bolj praznim kot polnim žolodcem srkal vase utrip velemesta ter se učil in učil. Čeprav se Ingolič v knjigi imenuje „zasanjani samotar“, je bil v vseh pomembnejših življenjskih odločitvah čvrst in neomajen. Delavnost, vztrajnost in zaupanje v lastne moči, to so značajske črte mladega Ingoliča, kot jih je sam odkritosrčno izpovedal v svoji avtobiografski pripovedi.

Knjiga „Nemir mladostnika“ je napisana v klenem jeziku, na videz je preprosta, brez velikih in globokih misli, toda branje razprede v človeku občutek, da se uči pri viru življenja samega. Prav neviljivost in odkritost sta osnovni vrednosti novega Ingoličevega dela. M. MARKELJ

pekel zakona

„Ludi če bi zakonski mož živel sto let, ne bi nikoli zvedel nič pravega o resničnem življenju svoje žene. Raziskal bo lahko ves svet, neznansko vesolje, nikoli pa se mu ne bo niti malo resnično sanjalo o ženski, katere življenje je priklenjeno na njegovo.“

S temi žalostnimi besedami, ki jih bo bralec našel kmalu na začetku knjige „Zagovor blazeža“ Augusta Strindberga (izšla je pri Državni založbi Slovenije v zbirki Biografije, prevedel pa jo je Janko Moder), si sloviti švedski dramatik in pisatelj tako rekoč sam reže krila, saj se v tej nenavadni knjigi loteva prav tega, kar tako nepreklicno zanika. „Zagovor blazeža“ je avtobiografska pripoved, v kateri Strindberg razčlenjuje svoj nesrečni zakon s prvo ženo (kasneje se je poročil še dvakrat), igralo Siri von Essen. „Ampak jaz želim priti do resnice,“ piše nekaj strani naprej. „Hočem vse zvedeti... Zame je poglavito samo, da po vsej sili zvem vso resnico. In zato mislim globoko, obzirno in znanstveno raziskati svoje življenje.“

Strindberg torej le upa, da bo z „znanstvenim“ pristopom k literarnemu ustvarjanju odkril

resnico, da se mu bo razgrnila skrivnost, ki je nerazrešljiva. V teh potezah je prepoznati njegovo naturalistični pisateljski nazor, hkrati pa je ta razklanost med možnostmi in hotenji tisti motor, ki poganja njegovo pisanje. Je samo pot, odkrivanje, iskanje – cilja in končnega odkritja pa ni. In tako pisatelj odkritosrčno in večkrat zelo pronicljivo brska po preteklih bolečinah. V svetovni literaturi ni veliko podobnih del, vsaj kar se razpiranja zakonskih tragedij tiče; pisatelji običajno razkri vajo polome drugih, Strindberg pa je obračunal s svojim.

M. MARKELJ

kako do zmage?

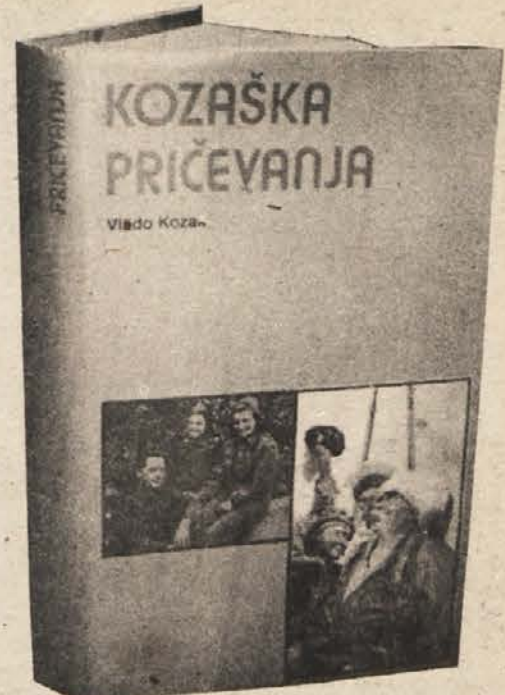
V najrosnejših letih se mu je zdelo, da je plašen in nesposoben slediti poti velikih junakov, o katerih je bral v knjigah. Potem pa je odkril, da je strah celo spodbujevalec pogumnih dejanj, da tudi poprečen človek lahko veliko doseže. In je tudi v resnici veliko dosegel, saj se je kot prvi človek na svetu povzpel na vrh najvišje gore sveta – na Everest.

Sicer pa je avtobiografsko delo Edmunda Hillaryja „Ni zmage vsem ostalim delom te vrste. V njem sledimo avtorjevim vzponom po novozelandskem gorovju pa potem v Evropi, Himalaji in potovanju na južni tečaj na Antarktiki. Tako kot v ostalih avtobiografsko – potopisnih delih se srečujemo s človekom, ki se spopada z naravnimi elementi

iz izložbe

Zgrešil je Edvard Kocbek, ko je v „Tovarišiji“ imenoval Dizmo, desnega razbojnika, ki se na križu skesa grehov in mu jih Kristus oprost. Napak sodi tudi Vladimir Dedijer, ki ga ima za heretika, nevernika, krivoverca. Ne eno ne drugo ni prava oznaka za Vlada Kozaka, enega redkih starih komunistov, dejavnih v predvojnem, vojnem in povojnem času, političnega delavca, o katerem so veliko pisali in ki je tudi sam nešteto krat prijel za pero. Kanček resnice pa je vendarle v obeh, o tem bralec prebrča njegov avtoportret, njegova knjiga spominov in razmišljanj „Kozaska pričevanja“, ki je izšla pri Državni založbi Slovenije in ki na svoj način prikazuje, kakšen je Vlado Kozak bil in je še. Od nog do glave prepričan komunist, levičar, enako in morda še bolj globoko prepričan antidogmatik.

Njegova revolucionarna izkušnja se ni oblikovala le iz teoretskih del o razrednem boju, ki ga živo zanima tako rekoč, odkar se zaveda, mnogo odločilneje je nanj vplivalo življenje samo. Zanaša se predvsem na zdrav razum, prisluhne preprostemu človeku, vidi njegovo socialno stisko, revolucionarnost pojmuje v zares celoviti preobrazbi družbe in človeka kot posameznika. Gledano iz današnje odprtosti družbe, se zdijo morda komu njegova stališča in ugovori „uradni liniji“ nedolžni in niti ne posebno pogumni, vendar je nujno potrebno upoštevati čas in razmere, v katerih se je Kozak, poljski Zagloba ali celo angleški Falstaf, kot so ga imenovali, boril za svoje prepričanje, tako značilno za socializem s človeškim obrazom. Spomnimo naj le na njegov odnos do kmetijstva in zlasti na njegovo vero v zavezništvo srpa in kladiva in da socializem „lahko uredi kmetijstvo, vendar ne, če bomo v kmetovi kosilnici videli

mitraljez, s katerim kmet strelja na socializem.“

O literarni vrednosti Kozakove knjige pa citiramo Ivana Bratka: „Ena najzlahnejših potez Kozakovega pisanja in značaja je njegov humor, ta redka stvar v literaturah in revolucijah. Kakšna osebna nota, kakšen občutljiv kritičen duh! Vesel, poln prebiskov, širokosrčen, domisel, vedno izvirno razmišljajoč, pa naj se z njim strinja ali ne. Kozak zna razumeti in se potegniti za odrinjene družbene plati in poskuša prisluhniti zapostavljenem vseh vrst – nekoč in danes je prav tako.“

M. LEGAN-

in v nenehnem boju z njimi dograjuje svojo osebnost.

Kar je Hillary dosegel v življenju, ni prišlo samo po sebi, še manj so ga k temu spodbujali starši. Kot sin prej revnih kot premožnih staršev si je moral proste ure za plezanje tako rekoč ukrasti, potovanja in vzpone v Himalajo pa v veliki

meri organizirati. Kot pravi, je dobil za vse to celo več vračila, kot bi si ga zaslužil, saj je v življenju doživel več vznemirjenj, lepote in smeha, kot je pričakoval.

Po času velikih podvigov na Antarktiki in v Himalaji se je Hillary posvetil gradnji šol in bolnišnic v Nepalju, z avtoriteto velikega alpinista in raziskovalca se je zavzemal za ohranjanje narave, za mir in za pošteno politiko med državami. Kljub vsem dosežkom pa na koncu svoje knjige pravi, da je življenje še vedno odprto, da se pred njim odpira kot ena sama velika možnost. In tako je z vsakim človekom, le dovolj volje in vztrajnosti mora imeti. To pa je tudi glavno sporočilo te knjige, ki jo bodo verjetno brali predvsem mlajši bralci, željni pustolovskih dogodivščin. In njim bo knjiga največ koristila.

sinji galeb

Tri desetletja minevajo letos, odkar izhaja pri Mladinski knjigi zbirka Sinji galeb. Iz tega tako rekoč neusahljivega izvira branja za učence višjih razredov osemletke je doslej prišlo že 238 knjig; zadnjih šest zaključuje lanski letnik in začena letošnjega, ko bodo predvidoma izšle še tri knjige.

„Hotel sem prijeto sonce“. Tako je znani slovenski pripovednik in dramatik Tone Partljič naslovil knjigo, ki prinaša več kot ducat zgodb, v katerih je na humoren način popisal raznovrstne pripetljaje iz svojega otroštva.

Pustolovska je Williama Judsona pripoved „Mrzla reka“. Govori o trinajstletni deklici in njenem polbratu, ki v divjini izgubita očeta in se sama preprijata iz mrzlih severno-

ameriških gozdov. V tem hudem boju zmagata šele, ko fant ubije zakrknjenega zločinca. Spoznata, da je narava lahko prijaznejša kot ljudje in to je zanju velika življenjska skušnja.

Švicarska literatura je zanimiva že zato, ker na Slovenskem ni pretirano znana. Tako se prvič srečujemo s Franzem Hohlerjem oz. njegovo zgodbo „Čipo“. Gre za mladini primerno znanstvenofantastično pripoved o dečku, ki ima nenavadne sanje, še bolj nenavadno pa je to, da se sanje pogosto tudi uresničijo in potem je marsikaj narobe.

Mladim bralcem ni potrebno posebej predstavljati Vitana Mala, saj jih je že večkrat razveselil s prikupnimi zgodbami o življenju njihovih vrstnikov. Taka je tudi „Vanda“, ob naslovni junakinji se razplete vrsta doživetij mladih ljudi v tistih letih, ko dekleta in fantje začnejo tudi z ljubečimi očmi gledati drug drugega.

Junaki knjige „Komu zlata drsalka?“, ki jo je spisala češka pisateljica Ilona Borska, so mladi umetnostni drsalci. Ti se po svojih močeh trudijo, da bi dosegli čim boljše športne rezultate, po zaslugi odraslih pa med njimi prihaja tudi do častihlepja, zvijač, goljufij, a tudi dobre, tovarištva in veselja nad dosežki ne manjka.

Četudi je Rifat Kukaj spisal že blizu trideset pesniških in proznih knjig, med njimi je največ namenjenih mladini, je ta albanski književnik s Kosova na Slovenskem dokaj neznan. Ni naključje, da ga zdaj odkrivamo s „Peteronogim zajcem“, saj je ta njegov roman ena bolj znanih jugoslovanskih mladinskih pripovedi o narodnoosvobodilnem boju. V središču dogajanja so navihani albanski pastirci, ki razkrijejo skrivnost starodavnega mлина, pred tem pa spoznajo partizane in jo večkrat zagodejo Italijanom.

SEJALA JE MNOGO POMLADI

V teh prvih dneh pomladanskih slutenj, ko še ni mehkih zelenih preprog gozodv in travnikov, ki bi jih ublažili, se sončni žarki ostro lomijo na gorjanskih pobočjih in kot hudournik padajo v kotel pod njimi. V tem kotlu pa kar žarijo beli zidovi v popoldanski svetlobi in beli jeziki brusniške cerkve in pokopališča svigajo proti modremu nebu. V tem žaru se prebujajo življenja, da bi z mladostno silovitostjo ozelenilo bregove, tukaj pa tudi tli življenje, ki je že zdavnaj pozabilo na mladostniško vihravost in mu je še ena pomlad samo dobrodošla pošiljka toplote, ki jo vse, kar živi, tako potrebuje.

Tako življenje tli v Mariji Habe, ki jo vsi Brusničani poznajo kot „gospodično“. Tli že šestindevetdeseto pomlad, saj je Marija lani 18. decembra dopolnila 95. leto življenja. Na mlade, vihrave dni je že zdavnaj pozabila. Tako bi rekli o človeku, ki težko strne svoje življenje v zbrano, povezano pripoved. Iz teme pozabe se izvijajo ljudje, kraji, dogodki. Vsi so bili, so nekaj dali in se izgubili v tej neizmerni reki časa. In kaj je v tej reki ena pomlad? Pa vendar je tudi ta naša.

Kaj dosti priložnosti za mlade vihrave dni pri Mariji tudi ni bilo. Ko se je z male kmetije s Črnega vrha nad Idrijo podala v svet, je bila to življenjska nuja. In tako ji je bilo usojeno, pravi. Po svoje ji je bila usoda trila, saj takrat ni bilo dosti kmečkih deklet, ki bi se s štipendijo v žepu podale v mesto in si tako pridobile izobrazbo in poklic za samostojno življenje. Velika večina je morala garati na zemlji in vdano čakati, če se bo ponudila prilika za lastno gospodinjstvo.

Pri uršulinkah v Ljubljani je Marija napravila šolo, nato je v Mekinjah pri Kamniku poučevala dve leti in si pridobila strokovni izpit. Kot mlada

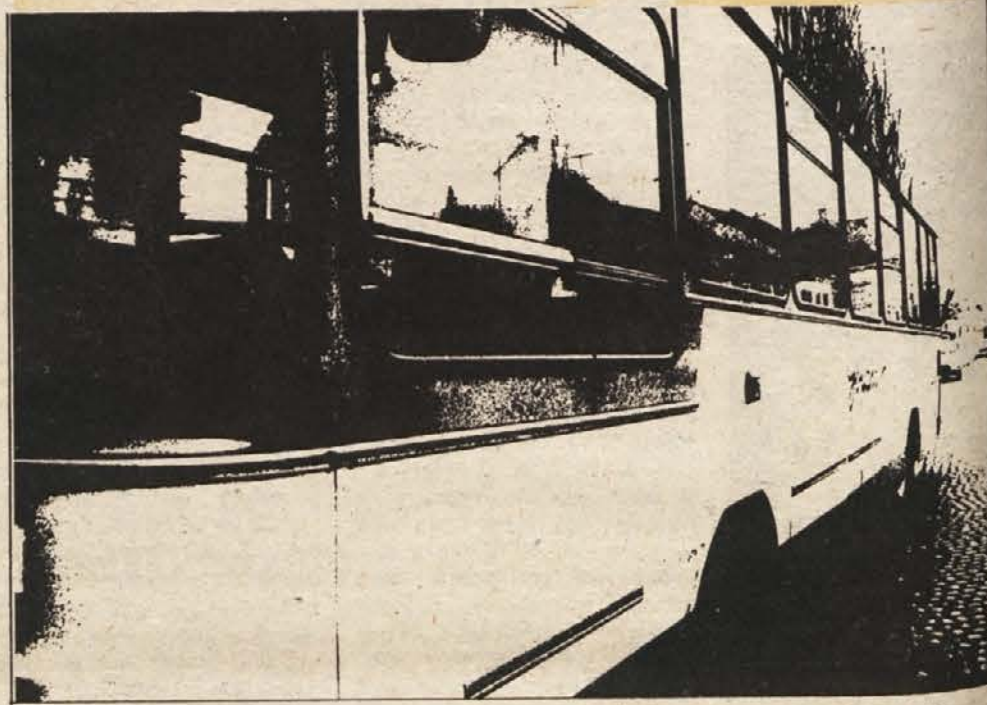
učiteljica je leta 1908 prišla v Brusnice pod Gorjanci in tu ostala. V tem kraju je službovala celih štirideset let. Sedaj je že 34 let upokojena, zato ni čudno, da so Brusničani pozabili, kako so včasih pridevku „gospodična“ dodajali tudi učiteljica. Med počitnicami je še vedno hodila obiskovat rojstno vas v hribih nad Idrijo, vendar so ji tudi prijazni dolenski grički postajali vse bolj domači. Tako so pota v domačo vas postala vse redkejša. V Brusnicah pa se je izmenjavala generacija za generacijo v šolskih klopeh, njena mladež se je zgrinjala na polja, v mestne tovarne, v gostilne in na pokopališča. Povsod na vaški poti jo srečujejo prijazni obrazi s prijaznimi pozdravi. To so njeni bivši učenci, njihovi otroci in otroci njihovih otrok. Marija Habe je lepo, in če je bilo treba včasih tudi, strogo vzgajala svoje učence, zato jo na njenih vsakdanjih kratkih sprehodih spremlja hvaležnost in seveda spoštovanje do častitljive starosti, ki jo je dosegla.

Marija kljub letom in nevšečnostim, ki jih staremu človeku prinašajo, še vedno sledi dogajanjem doma in po svetu. Vsak dan prebira Delo — pri tem uporablja seveda povečevalno steklo — pa tudi nekaj tednikov se znajde na njeni mizi. To in vsakodnevni sprehodi ji veliko pomenijo. Prav tako skrb in prijateljstvo gospodinje Marije Konda, s katero živi že vse od leta 1942, ko je pogorela brusniška osnovna šola, v kateri je prej stanovala. Tudi Marija Konda, ki jih ima že nekaj čez petdeset, je bila njena učenka, prav tako njena mati. Marija Habe ima res pregled nad življenjem rodov, katerim je vedno vse dajala, saj si ni ustvarila svoje družine.

Prijateljstvo se z leti špevrže v medsebojno odvisnost, saj je star človek le potreben pomoči in opore pri vsakdanjih opravilih. Roke in noge postajajo čedalje bolj trde in betežne in Marija nerada prizna, da rabi pomoč tudi takrat, ko naj bi si oblekla jopo, preden gre na sprehod. Tudi pri sprehodu ji je pozorna roka pod pazduho dobrodošla. Tako sedaj hodi „gospodična“ s svojo nekdanjo učenko na sprehod v prve spomladanske popolneve, da bi začutila, kako se življenje prebujajo. Res, da v njenem krhkem telesu le počasi tli, zato pa se pripravlja vsepovsod pod Gorjanci na novo rast. In za to rast je Marija v tej s soncem obsejani dolini sejala mnogo pomladi. TONE JAKŠE

zgodba je kaplja resnice
v morju domišljije

PODGORCI IN MORSKI PES

Bližal se je konec šolskega leta. Nadučitelj Tonko je grozil s cveki, vendar ga ni nihče resno jemal, saj se v Podgorju od nekdaj ve, da šola ni vse. S tem se je potihem strinjal tudi Tonko ter zato oznanil, da bodo priredili šolski izlet z avtobusom. In to na morje. Otroci so bili navdušeni, preostali podgorški živelj pa se je razdelil v dva tabora. V enem so trdili, da morja sploh ni, v drugem pa, da to vodovje sicer obstaja, vendar še zdaleč ni tako veliko, kot trdijo učitelji in podobni lažnivci. Nadučitelj Tonko je rešil gordijski vozle tako, da je na morje povabil tudi starše in bližnje sorodnike učencev, na morju pa se bo potem v božjem imenu že pokazalo, kako je v resnici z njim. Hkrati je Tonko velel Podgorcem, naj začnejo zbirati hrano za na pot, druga točka v potnem nalogu pa je bila, da morajo vsi imeti kopalke. On da ne bo gledal belih zadnjic. Vesoljno Podgorje se je spremenilo v šivalnico, izpod strojev so začeli prihajati klotasti izdelki, še najbolj podobni pumparicam ali pa turškim hlačam hlamudaračam. Tretja, nenapisana točka se je glasila: oskrba s pijačo. Prepir je bil samo glede tega, kolikšen sod gre lahko skozi avtobusna vrata in ali ga ni dovoljeno voziti tudi na strehi. Pa čeprav bolj majhnega.

Poseben avtobus bi moral prihropsti pred šolo ob štirih zjutraj. Popotniki so bili zbrani že ob dveh. Med požirki žganjice so se pripravili, kdo je manj spal ali pa imel bolj zlovesče sanje. Prvi prihod avtobusa v podgorsko prestolnico se je izvršil ob pol šestih zjutraj. Med obračanjem si je predrl kolo. Krpanje je trajalo nadaljnjo uro. V tem času ni nihče od potnikov zapustil sedeža, pač v strahu, da bo bleščeče vozilo odpeljalo brez njega.

Avtobus, v katerem so šolarji zavzemali le prve štiri vrste sedežev, je priropotal do Škofljice. Tam so morali vsi ven, pa ne na obisk k dr. Ruglju, kot bi si človek mislil, ampak lulat. V beli Ljubljani bi bilo v te namene prevarno odpirati vrata in še zgrebil bi se lahko ta ali oni popotnik.

Naslednji postanek je bil ob neki gostilni pri Ajdovščini. Birtija je bila v hipu zasedena, Podgorci so razvezali jerbese, mize so bile v hipu zvrhano polne dobrot, tudi tekočin. Slišati je bilo samo goltanje in klokotanje, gostilničar se je ob pogledu na podgorske jedilne nože iz stiškaškega Primorca v hipu prelevil v domorodca s Tahitija, ki je gostom

pripravljen ponuditi vse, še ženo in hčer, če bi ju hoteli. Naši vrli Podgorci so se zadovoljili z rebulo, le kisa ni bila dovolj.

Potem, ko se je izza ovinka spodaj zasvetilo morje, je najstarejši in najbolj skušen podgorski možak začel prepričevati samega sebe in druge; da toliko vode vendar ne more biti na tem božjem svetu. Drugi se je s količino vodovja še nekako sprizajnil, ni pa mu šlo v glavo, od kod tem Primorcem toliko barve, da ga narede modrega. Otroci pa so samo šepetali: „Morje, morje“. V avtobusu je bilo kot v cerkvi za veliko noč, nadučitelj Tonko pa se je počutil kot Darwin na galapaškem otočju. Pravi triumf znanosti nad nevednostjo pa je bil na obali, kjer se je dokončno izkazalo, da morje ni samo modro in veliko, ampak tudi slano. Podgorci, ki so ga previdno poskusili, so pljuvali kot risi, Tonko pa se je delal, kot da sol ni božje, ampak njegovo delo.

Domači in tuji turisti, ki so brezplačno opazovali prvo srečanje Podgorcev in morja širjave, so mislili, da gre za generalno skušnjo kakšnega novega jugoslovanskega filma. Vtis je bil še bolj prepričljiv, ko je Tonko zaukazal, naj si popotniki nadenejo tiste kopalne hlače hlamudrače. Podgorcu lahko vedno očitaš pomanjkanje tega ali onega, celo pameti, nikar pa mu ne reci, da česa ne zna ali si ne upa.

Tako se je na morju podgorskim kopenskimi podganam zadelo, da znajo plavati. Začelo se je vsesplošno utapljanje. Nadučitelj Tonko je nekaj časa zlagoma reševal, Podgorec prenesel v sebi veliko tekočine. Ko se je utrudil, je segel po vedno zanesljivem klicu: „Morski pes!!!“ Morje je v hipu opustelo, jadrno in zložno so ga zapustili tako Pogorci kot preostali turisti. Nekateri klici imajo pač mednarodni pomen in veljavo.

Napaka je bila samo, da se morski pes ni pojavil niti za hipec. Tonko ga je svojim popotnikom v strah klical toliko časa, da je prikral možne postave, ki so šolnika ročno pripravili zaradi širjenja alarmantnih vesti, vznemirjanja javnosti ter kaljenja javnega reda in miru. Nadučitelja so izpustili proti večeru na posebno prošnjo podgorske delegacije. Ta je morala obljubiti, da bo svojega učitelja glede vpitja krotila vse do rodne podgorske vasice. Tam pa naj nadučitelj spet počno, kar jih je volja.

MARJAN BAUER